† Petroniu Florea

„TINERE, DĂ-MI INIMA TA!”

Editura Episcopiei Sălajului
„Credinţă şi viaţă în Hristos”
Zalău, 2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PETRONIU FLOREA, episcop al Sălajului
„Tinere, dă-Mi inima ta” / Petroniu Florea. - Zalău : Editura Episcopiei Sălajului „Credinţă şi viaţă în Hristos”, 2016.
ISBN 978-606-8848-00-6

821.135.1-94
281.95(0:82-94)

Cuvânt înainte

„Slavă Ţie, Celui ce ne-ai arătat nouă lumina”, erau primele cuvinte pe care le rostea preotul în „Biserica de piatră” din Târgu Mureş, după încheierea orei de religie, la care luam parte în fiecare duminică, pe când eram copil. În timp ce la strană începea să se cânte Doxologia mare, părintele tămâia Sfântul Altar. Când acesta ieşea prin uşile împărăteşti, înveşmântat în odăjdii strălucitoare şi învăluit în fum de tămâie, mi se părea că văd un arhanghel coborât din cer şi nu aş fi putut îndrăzni să cred că într-o zi voi ajunge şi eu să Îi slujesc lui Dumnezeu.

În jurul vârstei de paisprezece ani am început să simt dorința fierbinte de a mă face preot. Parcă Dumnezeu îmi grăia: „Tinere, dă-Mi inima ta, iar ochii tăi să vegheze asupra căilor mele” (Pildele lui Solomon 23,26). Aveam o carte cu rânduiala Sfintei Liturghii şi toată ziua citeam din ea şi cântam prin casă, fără să mă mai pot opri.

M-am interesat ce şcoală trebuie să urmez pentru a deveni slujitorul lui Dumnezeu şi am aflat că la Cluj-Napoca există un Seminar Teologic, la care sunt acceptați absolvenți de zece clase, însă concurența este acerbă, de peste zece candidați pe un loc. Pe lângă numărul descurajant de mare al concurenților, în regimul fără Dumnezeu aflat la putere în România de atunci, existau suficiente persoane care încercau să îmi taie elanul de a studia Teologia.

Am dat examen la Seminar şi după ce am aflat că am fost admis, am ieşit cu tata să îmi fac cumpărăturile necesare pentru a locui în cămin. În centrul Târgu Mureşului ne-am întâlnit cu un bărbat pe care eu nu îl cunoşteam, cărui tata i-a

spus că urmează să studiez la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Respectivul m-a măsurat din cap până în picioare şi m-a întrebat cu un aer superior: „În secolul nostru ți-ai găsit şi tu să studiezi Teologia?”.

În prima vacanță ca seminarist m-am dus în strană, pentru a-l ajuta pe cântărețul bisericii la slujbă. Acesta s-a uitat cu milă la mine şi mi-a spus: „La ce vremuri trăim, până când o să termini tu şcoala nu vor mai exista credincioşi”.

Dumnezeu mi-a ajutat şi am absolvit cursurile Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, după care am promovat examenul de admitere la Facultatea de Teologie din Sibiu. Am făcut armata, ca soldat cu termen redus, iar în timp ce eram student în anul I, a avut loc revoluția din decembrie 1989, în urma căreia a fost reînființată Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Întrucât eram legat de acest oraş, prin cei cinci ani petrecuți aici ca seminarist, în octombrie 1990 m-am transferat de la Sibiu la Cluj-Napoca, împreună cu alți colegi.

Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca avea la acel moment studenți doar în anii I şi II, iar eu am fost ales şeful studenților pe întreaga facultate.

În toamna anului 1990, Preasfințitul Părinte Irineu a fost ales episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului şi Clujului. Printre ierarhii veniți la hirotonia Preasfinției Sale, care a avut loc în ziua de 21 noiembrie, s-a numărat şi Înaltpreasfințitul Părinte Daniel, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, care era preşedintele comisiei didactice a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. În 20 noiembrie, Înaltpreasfinția Sa a organizat o întâlnire cu toți studenții Facultății de Teologie. Printre altele, Înaltpreasfinția Sa a afirmat că în februarie 1991 va avea loc la Canberra, în Australia, cea de-a şaptea Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, la care va participa şi o delegație a Bisericii Ortodoxe Române, din care vor face

parte şi decanii Facultăţilor de Teologie din Bucureşti şi Sibiu, precum şi câte un student, însă, întrucât acum există Facultăţi de Teologie şi în Cluj-Napoca şi Iaşi, Înaltpreasfinţia Sa va propune Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist ca la această Adunare de la Canberra să fie trimişi şi decanii Facultăţilor de Teologie din Cluj-Napoca şi Iaşi, dar şi câte un student. În acel moment m-am gândit că studentul de la Cluj care va merge în Australia trebuie să aibă nişte relaţii grozave.

În 2 decembrie 1990, în timp ce serveam masa de prânz la cantina facultăţii, părintele Moraru, decanul Facultăţii de Teologie din Cluj-Napoca, a intrat în cantină, întrebând unde mă aflu. A venit la mine şi mi-a spus că a primit de la Patriarhie o adresă, în care i se cerea ca, pe lângă decan, conducerea facultăţii să nominalizeze un student, pentru ca cei doi să facă parte din delegaţia Bisericii Ortodoxe Române care se va deplasa în Australia, iar consiliul profesoral a hotărât că studentul delegat la Canberra să fiu eu. Am rămas foarte plăcut surprins, mai ales pentru faptul că eu nu fusesem niciodată în străinătate, iar acum mi se ivea ocazia de a călători la capătul pământului.

În cele ce urmează voi prezenta întâmplările prin care am trecut în afara graniţelor ţării, de când eram student, până am ajuns preot.

Un proverb chinezesc afirmă că: „O imagine valorează cât o mie de cuvinte”, de aceea, pentru a ilustra mai bine ideile exprimate în acest volum, am anexat numeroase fotografii, care dau viaţă evenimentelor relatate.

Autorul

România

28 ianuarie 1991

Spre seară am plecat de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca la agenția TAROM din Piața Mihai Viteazul. De aici un autobus transportă pasagerii la aeroportul orașului.

Cu avionul de seară am zburat la București.

Urmează să călătoresc foarte departe și, fiind prima mea ieșire în străinătate, tot drumul m-am rugat.

Mă cazez la niște prieteni din capitală.

29 ianuarie

Cea de-a șaptea Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor se va desfășura în două etape. În prima săptămână va avea loc întâlnirea tineretului, iar în următoarele două săptămâni se vor ține lucrările propriu-zise ale Adunării.

Delegația de tineret a Bisericii Ortodoxe Române este primită astăzi de către Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist, care ne oferă niște sfaturi, spunându-ne că Biserica își pune mari nădejdi în tineri, iar noi nu trebuie să uităm că în Australia reprezentăm o Biserică și o țară, cărora trebuie să le facem cinste.

În Cluj-Napoca am încercat să schimb niște bani la bancă, dar mi-au spus că nu dețin valută.

Preasfințitul Nifon, șeful departamentului de relații externe al Patriarhiei Române, a încercat să procure niște dolari americani de la Ambasada S.U.A., pentru a-i oferi celor din delegație, însă i s-a răspuns că nimeni de acolo nu este interesat de lei, pentru că moneda noastră este în cădere liberă, pierzându-și valoarea de la o zi la alta.

30 ianuarie

Iau taxiul până la Patriarhie. Văzându-mă cu bagaj, taximetristul mă întreabă unde călătoresc. Când aude că plec în Australia, îmi mai pune o întrebare: „Şi te mai întorci în România?”. „Desigur”, îi răspund eu. Şoferul dă dezaprobator din cap şi nu mai spune nimic.

La Patriarhie ne întâlnim toţi membrii delegaţiei de tineret, iar un microbus ne duce la aeroport.

Pentru a ajunge în Australia vom zbura prin Singapore. Până nu demult existau zboruri directe Bucureşti-Singapore, însă din cauza războiului din Golful Persic aceste curse au fost anulate.

Zburăm de la Bucureşti la Zürich. Aici avem de aşteptat patru ore. Am vrea să ieşim în oraş, însă nu avem viză de Elveţia, de aceea trebuie să stăm în aeroport, care este frumos, dar exagerat de scump. Indiferent dacă ar fi ieftin sau scump, eu tot nu pot cumpăra nimic, pentru că leii pe care îi am la mine nu îi schimbă nimeni, iar de valută nu am reuşit să fac rost. Cu toate acestea, în oraşul Zürich am prima tangenţă cu lumea occidentală.

La orele 14,00 fix a avut loc schimbul de tură la una dintre companiile aeriene. Angajatele din tura de după-amiază au venit încolonate. Fiecare s-a postat în spatele colegei pe care trebuia să o schimbe. Doamnele de la monitoare s-au ridicat toate deodată de pe scaun, iar celelalte s-au aşezat în locul lor, în acelaşi timp. Angajatele care şi-au încheiat tura s-au încolonat şi aşa au luat-o pe nişte scări în jos.

Din Zürich zburăm la Copenhaga. Aici avem de aşteptat opt ore. Întrebăm dacă putem ieşi în oraş, însă fără viză, nu ne lasă nimeni să părăsim aeroportul.

După vreo şase ore de aşteptare, devenim suspecţi, încât poliţia ne controlează paşapoartele şi biletele de avion, dar acestea fiind în regulă, ne lasă în pace.

Aproape de miezul nopții decolăm cu destinația Bangkok.

31 ianuarie

La 15,20 am aterizat la Bangkok, în Thailanda. Aici facem doar escală, însă din motive de securitate, toți pasagerii sunt obligați să coboare din avion şi să ia cu ei toate bagajele de mână.

Eu am o geantă, paltonul şi căciula, pentru că în România era frig atunci când am pornit la drum. Într-o mână iau geanta, în cealaltă căciula şi îmi pun pe umeri paltonul. Într-un oraş în care tot timpul este vară, iar la această oră sunt +37°C, lumea se uită la mine îndelung şi mulți clatină din cap, zâmbind cu subînțeles.

După două ore de aşteptare, ne îmbarcăm din nou, iar avionul decolează, cu destinația Singapore, având o mică întârziere.

În jurul orelor 21,30 aterizăm la Singapore, dar avionul nostru de Sydney era deja pe drum.

Ne ducem la birourile companiei Qantas şi întrebăm ce este de făcut. Întrucât nu am pierdut avionul din vina noastră, suntem reprogramați la un zbor mai târziu.

1 februarie 1991

La 0,30 decolăm spre Brisbane.

Australia

Deasupra Australiei se ivesc zorii unei noi zile. Prin geamurile avionului dinspre Răsărit cerul începe să prindă culoare, în timp ce spre Apus rămâne în întuneric.

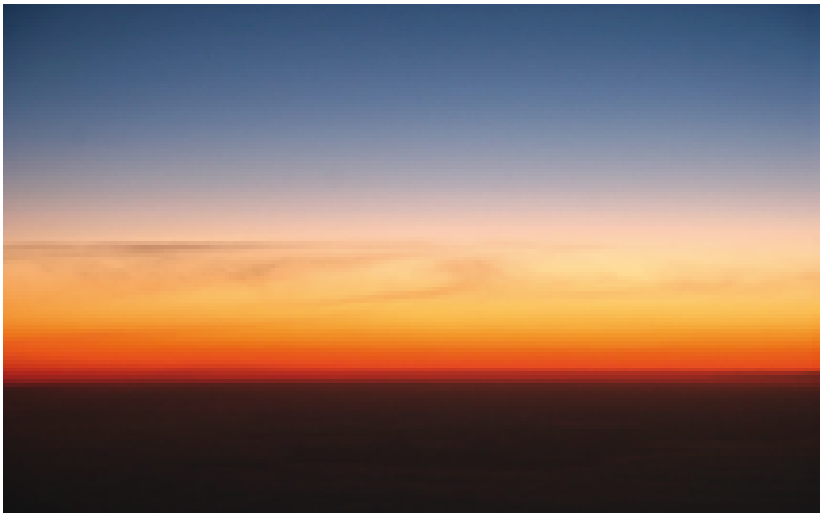

Răsărit de Soare deasupra Australiei

Avionul aterizează în Brisbane, la 10,00. Facem şi aici o escală.

Ne îmbarcăm din nou în acelaşi avion, care decolează la 11,30, cu destinația Sydney.

La 13,05 aterizăm în Sydney, cel mai mare oraş din Australia.

Trecem de controlul paşapoartelor şi cel vamal, care este foarte strict.

După ce ies din zona cu aer condiționat şi ajung la +32°C, întrucât sunt îmbrăcat de iarnă, simt că încep să iasă aburi din mine. Intru rapid într-o toaletă şi mă schimb, pentru că nu vreau să fac saună cu hainele pe mine.

Mă duc la o casă de schimb valutar din aeroport, dar angajații de aici nu au auzit de lei, pe care nu au cum să îi schimbe.

La un ghişeu ne interesăm cum a organizat Consiliul Ecumenic al Bisericilor deplasarea delegației noastre de la Sydney la Canberra. Aflăm că trebuie să aşteptăm mai bine de două ore, până când vor veni şi alte delegații de tineret, încât să umplem împreună un autocar.

Ies din clădirea aeroportului şi mă confrunt imediat cu o altă lume decât cea pe care o cunosc, Australia fiind prima țară şi Sydney primul oraş în care am păşit în afara României.

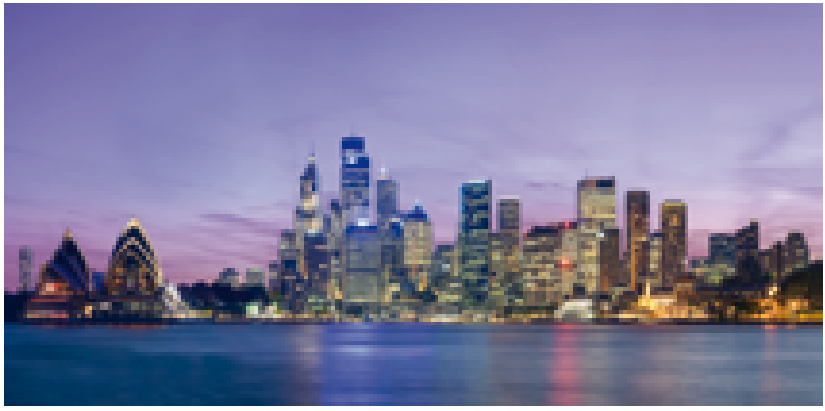

Sydney seara

Aici este miezul verii, țara are un nivel de trai foarte ridicat, iar când am vrut să traversez strada, era cât pe ce să mă calce un autoturism, pentru că aici circulația rutieră este pe celălalt sens decât la noi, autovehiculele având volanul pe partea dreaptă.

Opera şi podul portului din Sydney

La orele 16,00 autocarul a pornit la drum şi a ajuns la Universitatea din Canberra, unde avem asigurată cazarea, la 19,30.

Universitatea din Canberra

Cele mai mari oraşe din Australia sunt Sydney şi Melbourne. Cele două şi-au disputat dorința de a deveni capitala continentului cangurilor, dar neajungând la niciun rezultat, au căzut de comun acord să înființeze la jumătatea distanței dintre ele Capitala

Teritoriului Australian, care poartă denumirea de Canberra ACT (Australian Capital Territory).

Sunt amorțit de atâta drum, de aceea, după ce m-am interesat de programul zilei de mâine şi mi-am luat camera în primire, am ieşit împreună cu doi români într-o scurtă plimbare de recunoaştere. Într-un parc din imediata apropiere a campusului Universității am văzut o familie de canguri: părinții şi un pui mărişor. Scena este des întâlnită în această zonă, iar din nefericire, pe şoselele din Canberra şi împrejurimi, numeroşi canguri sunt loviți de autoturisme în timpul nopții.

Pe la orele 22,00 m-am aşezat în pat, iar somnul m-a furat imediat, fără să simt diferența de fus orar.

2 februarie

La 6,30 dimineața, pe când era somnul mai dulce, începe să îmi bată cineva în uşă. Mă ridic buimac din pat şi deschid. Era o fată de culoare care a greşit uşa în care trebuia să bată. Îşi cere scuze şi pleacă, dar mie mi-a sărit somnul.

Astăzi este o zi de acomodare, în care delegațiile continuă să sosească. Celor care am ajuns în zilele precedente, ni se explică modul desfăşurării întâlnirii cu tineretul.

După-amiaza am ieşit la plimbare prin oraş, care este foarte frumos, cu clădiri elegante, cu o infrastructură excelentă, iar autoturismele sunt de bună calitate.

Intru în câteva magazine, în care găseşti tot ce vrei, iar pentru veniturile australienilor, prețurile sunt foarte convenabile. Eu nu am nici măcar un dolar australian în buzunar, de aceea umblu printre rafturi cu multă grijă şi cu mâinile la spate, nu cumva să ating vreun obiect de sticlă, care să se spargă, pentru că nu am cu ce îl plăti şi nu am de gând să îmi petrec noaptea la poliție.

Parlamentul din Canberra ziua

Parlamentul din Canberra seara

3 februarie

Astăzi este duminică. Românii nu au biserică în Canberra, de aceea iau parte la Sfânta Liturghie oficiată în Biserica Grecească Sfântul Nicolae.

Biserica grecească „Sfântul Nicolae” din Canberra

După-amiaza vizitez oraşul.

4 februarie

Au început lucrările Adunării.

Se formează grupe de lucru, ținându-se cont de limba utilizată, de confesiunea participanților (pentru a fi reprezentate cât mai multe Biserici într-un grup) şi sunt abordate diverse probleme.

5 februarie

Lucrările Adunării continuă.

Seara, părintele Nikitas Lulias, grec din S.U.A., propune să avem o întâlnire a tuturor ortodocşilor, pentru a ne cunoaşte între noi.

6 februarie

După-amiaza s-au încheiat lucrările tineretului, iar seara a avut loc un fel de petrecere câmpenească, cu muzică populară şi dansuri din diverse ţări ale globului.

7 februarie

Astăzi au sosit cele mai multe delegaţii propriu-zise ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Suntem 842 de delegaţi din întreaga lume, la care se adaugă observatori, reprezentanţi ai presei etc. Şeful delegaţiei Bisericii Ortodoxe Române este Înaltpreasfinţitul Părinte Daniel, mitropolitul Moldovei şi Bucovinei.

Spre seară ni se spune că Adunarea este împărţită în patru secţiuni, fiecare dintre acestea fiind divizată în 10-11 subsecţiuni, pentru ca toţi participanţii să-şi poată aduce propria contribuţie la lucrările acesteia. Cu acest prilej, ni se comunică în ce subsecţiune este repartizat fiecare delegat şi se distribuie ecusoanele.

Ecusonul de delegat la Adunarea din Canberra

8 februarie

Dimineață iau parte la prima întâlnire a subsecțiunii în care am fost repartizat. Întrucât sunt cu mult mai tânăr decât ceilalți membri ai subsecțiunii, sunt imediat remarcat. Ne prezentăm fiecare dintre noi. Printre alții, aici se află mitropoliții Hristodoulos de la Volos şi Dionysios de Neapolis (ambii din Grecia), Donald Robinson, arhiepiscop anglican de Sydney, László Tőkés, episcop reformat de Oradea, care a venit la lucrări cu autoturismul Ambasadei Ungariei, etc.

Din prima zi, László Tőkés a afirmat, atât în cadrul întâlnirilor de lucru, cât şi în interviuri televizate, că maghiarii din România sunt persecutați şi nu au niciun drept, iar Consiliul Ecumenic al Bisericilor ar trebui să îşi exprime un punct de vedere foarte ferm împotriva Bisericii Ortodoxe Române, care contribuie la persecutarea maghiarimii din România.

În urma intenției lui László Tőkés de a crea scandal, Înaltpreasfințitul Părinte mitropolit Daniel, însoțit de câțiva membri ai delegației noastre, a purtat o discuție cu episcopul reformat, căruia i-a spus că maghiarii din România sunt organizați într-un partid recunoscut de Statul Român, aceştia au mai mulți senatori şi deputați în Parlamentul României, numeroşi primari şi viceprimari în oraşele şi satele din Ardeal, alți maghiari ocupă funcții importante în aproape toate instituțiile din România, atunci cum poate afirma că aceştia sunt persecutați? În fața acestor argumente, episcopul a răspuns că va fi mai atent în declarațiile pe care le va face, dar în aceeaşi seară l-am văzut acordând un interviu unui post de televiziune australian, în care repeta aberațiile care îi sunt caracteristice.

9 februarie

Lucrările Adunării au loc fie pe subsecțiuni, la Universitate, fie în plen, la Centrul de Conferințe din Canberra.

Centrul de Conferințe din Canberra

Seara ne este prezentat un program cu muzică şi dansuri aborigene (populația indigenă a continentului).

Aborigeni cântând la instrumente tradiționale

Aborigeni dansând

10 februarie

Astăzi este duminică, de aceea fiecare delegație ia parte la slujbă într-o biserică a confesiunii căreia îi aparține.

11 februarie

De obicei australienii au program de lucru la birouri de la 9 la 17, de aceea masa principală a zilei o servesc seara. Noi servim masa la cantina Universității, care este cu autoservire. Masa de prânz costă 12 dolari australieni, iar cina 15 dolari australieni, deci şi de aici se vede că masa de seară este mai bogată.

12 februarie

M-am nimerit la masa de prânz lângă Shenouda al III-lea, patriarhul copt al Alexandriei. Am intrat în vorbă şi mi-a oferit două cărți cu dedicație.

13 februarie

Astăzi am cunoscut un preot din Italia, Filippo Di Grazia, care este profesor universitar de Morală şi, fiind catolic, participă

în calitate de observator la lucrările celei de-a şaptea Adunări Generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Acesta mi-a spus că dacă sunt interesat să vizitez Italia, el este dispus să îmi trimită invitație, pentru a obține viza acestei țări şi îmi poate oferi şi cazare la Rimini, oraşul în care locuieşte, pentru o perioadă de timp.

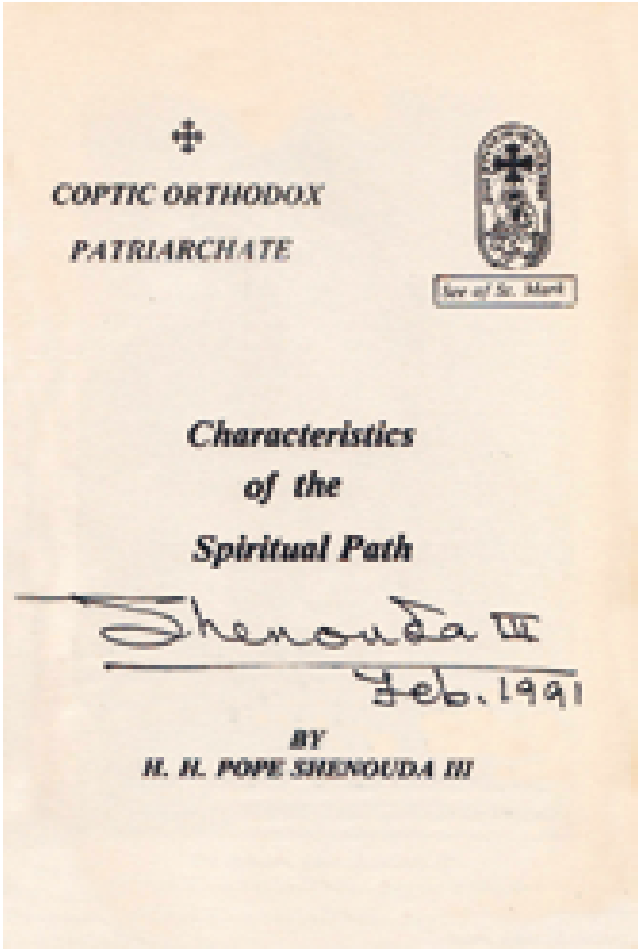

Cartea patriarhului Shenouda al III-lea, cu dedicație

În această seară asist la un program de muzică şi dansuri tradiționale din Pacific. Întreaga delegație din Fiji, atât femeile, cât şi bărbații, poartă fustă.

Împreună cu profesorul italian Filippo Di Grazia

Locuitori ai insulei Fiji

14 februarie

În drum spre centrul de conferințe am intrat printr-un magazin şi m-am întâlnit cu Sorin Clenci, un român din Caransebeş, stabilit de 15 ani în Australia. Auzind că sunt din Târgu Mureş, acesta mi-a spus că în Canberra locuieşte Nelu Frenţiu, care este originar din judeţul Mureş şi l-a sunat să îi spună despre mine.

În această seară, Înaltpreasfinţitul Părinte Stylianos, arhiepiscopul grec al Australiei, a oferit o recepţie, pentru toţi delegaţii ortodocşi prezenţi la Adunare, la Clubul Elen din Canberra.

Delegaţia Bisericii Ortodoxe Române la Canberra

15 februarie

După masa de prânz am trecut din nou pe la Sorin, care m-a trimis cu un prieten de-al lui, cu maşina, până la magazinul unde lucrează Nelu. Acesta s-a bucurat foarte mult să mă cunoască şi mi-a spus că mâine va avea mai mulţi oaspeţi români, care locuiesc în Australia şi m-a invitat şi pe mine la el.

16 februarie

Astăzi a fost oficiată Sfânta Liturghie ortodoxă, pe o scenă special amenajată, la care au fost invitaţi să asiste şi cei de altă confesiune. Sfânta Liturghie a fost prezidată de către Înaltpreasfinţitul Părinte Stylianos, arhiepiscopul grec al Australiei, care a stat în tronul arhieresc. Delegaţiei noastre i-a revenit să citească Apostolul în limba română, iar această sarcină mi-a fost încredinţată mie.

Citind Apostolul la Sfânta Liturghie din 16 februarie 1991

Pe la prânz a venit Nelu Frenţiu să mă ia de la Universitate. Când ne-am dus la autoturismul lui, eu am vrut să deschid uşa din dreapta, pentru a mă aşeza pe scaunul de lângă şofer. Nelu a început să râdă şi mi-a spus: „Ce cauţi la uşa din dreapta, vrei să conduci tu maşina?”. Uitasem că în această ţară autovehiculele au volanul pe partea dreaptă.

Ne-am dus acasă la Nelu, care este căsătorit cu o italiancă şi au împreună trei fiice. Aici mai este şi fratele lui Nelu, Mihai, căsătorit tot cu o italiancă, iar cei doi locuiesc în Sydney. După câteva minute a sosit şi Sorin, cu soția lui, care este filipineză, precum şi Petre Balaj, din Arad, cu soția, o australiancă.

Nelu este gazdă bună şi ne oferă o masă pe cinste. Aici am văzut pentru prima dată în viața mea bere la doză, dar şi bere la sticlă, al cărei dop se desface cu mâna, prin rotire spre partea stângă.

17 februarie

Astăzi este duminică. După Sfânta Liturghie au venit Nelu şi Petre şi am ieşit să vizităm oraşul. Ne-am dus la turnul de telecomunicații, de unde se vede toată Canberra, la memorialul războiului, la acvariu şi la grădina zoologică, unde am dat peste un cangur domesticit, pe care l-am mângâiat pe cap.

Canberra, vedere panoramică

Petre încearcă să mă convingă să rămân în Australia, care are un nivel de trai foarte ridicat, spunându-mi că îmi găseşte imediat loc de muncă, dar îi răspund că eu vreau să mă fac preot, iar dacă Dumnezeu a rânduit să mă nasc în România, socotesc că acolo este locul meu. În plus, ar fi o ruşine foarte mare ca delegația Bisericii Ortodoxe Române să se întoarcă în țară cu un delegat mai puțin.

Memorialul războiului din Canberra

18 februarie

Mitropolitul Hristodoulos din Grecia este jovial şi prietenos. După ce s-au încheiat lucrările din subsecțiune, am plecat împreună la masă şi mitropolitul, care a fost de mai multe ori în România, mi-a cântat imnul „Sfinte Dumnezeule" în limba română, pronunțând foarte bine cuvintele. Cu această ocazie, am remarcat că ierarhul are o voce de excepție.

Astăzi este prima zi a Postului Paştilor. La cantină sunt suficiente feluri de mâncare fără carne şi brânzeturi, încât ortodocşii postim. Părintele Dumitru Popescu, decanul Facultății de Teologie din Bucureşti, a vrut şi el să postească, însă când a văzut un cârnaț bine rumenit nu s-a putut răbda şi l-a pus în farfurie. S-a aşezat la o masă, a muşcat cu poftă din cârnaț şi l-am văzut deodată cu fața schimonosită de durere. L-am întrebat ce s-a întâmplat, dar în aceeaşi secundă am observat că îşi scoate din gură un cui mărişor, care ajunsese din greşeală în cârnaț. Cugetând la situația neplăcută a părintelui, mi-am dat seama că postul este sănătos din mai multe puncte de vedere.

19 februarie

Nelu, Petre şi Sorin au venit să îşi ia rămas bun de la mine, pentru că peste două zile voi pleca din Australia. Din vorbă în vorbă, au înțeles că nu am niciun ban şi mi-au dat ei nişte dolari australieni.

20 februarie

Astăzi se încheie lucrările celei de-a şaptea Adunări Generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor şi ne luăm rămas bun unii de la alții. Mitropolitul Hristodoulos îmi spune că mă aşteaptă în Grecia.

Sydney seara

21 februarie

La 5,00 dimineața, delegația de tineret a Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu alte delegații, se deplasează la Sydney cu autocarul.

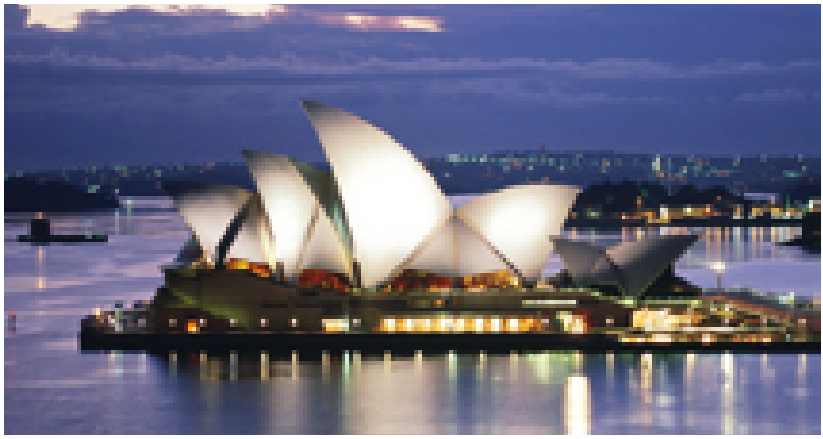

Opera din Sydney

Avionul de Singapore a decolat la 11,30. Survolăm un deşert roşiatic lipsit de orice urmă de viață, ceea ce mă face să mă gândesc la cât de frumoasă şi plină de verdeață este România.

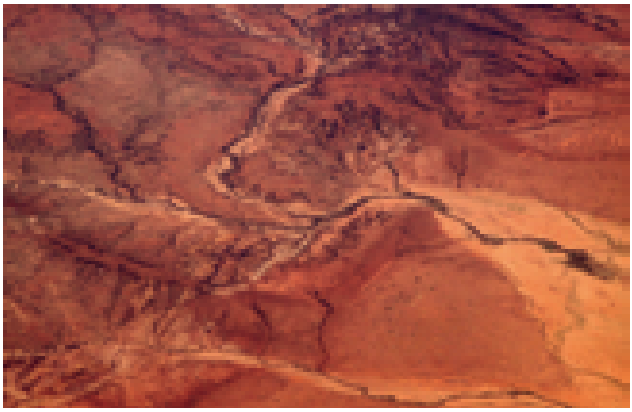

Deşertul australian

Singapore

La orele 18,00 aterizăm în Singapore.

În aeroport ne aşteaptă cineva cu numele meu trecut pe o coală de hârtie. Nu ştiu de ce a fost ales numele meu din întreaga delegație, dar nici nu are rost să întreb.

Ne încărcăm bagajele într-un microbus şi pornim spre hotelul Miramar.

Stau şi mă gândesc că am petrecut trei săptămâni în Australia, acum mă aflu în Asia, iar în Europa eu nu am păşit nici măcar în țările din jurul granițelor României.

Singapore este superb. Pe lângă faptul că este plin de zgârie nori şi clădiri elegante, se spune că este cel mai curat oraş din lume. Avem şansa de a prinde aici Anul Nou Chinezesc, încât Singapore este împodobit, iar după lăsarea întunericului, luminat feeric.

Singapore

La hotel hamalii se grăbesc să ne ia bagajele, pentru a le duce în cameră, dar valiza mea nu este grea şi prefer să o car singur, pentru că nu îmi permit să le ofer bacşiş.

În loc de cheie, pentru a avea acces în cameră, de la recepție primesc o cartelă magnetică. Iau liftul, ajung la uşa camerei, şi dibuiesc cum se utilizează cartela magnetică. Intru în cameră, dar aici umblu pe întuneric, pentru că nu este curent. Mă duc la un coleg din delegație şi îi spun că la mine în cameră nu este lumină. Acesta îmi zice că la fel a fost şi în camera lui, însă hamalul care l-a ajutat la bagaj, a introdus cartela magnetică într-un dispozitiv şi numai după aceea a putut utiliza întrerupătoarele. Intru înapoi în cameră, găsesc dispozitivul, introduc cartela magnetică şi se aprind luminile.

Fierb de nerăbdare să vizitez oraşul, de aceea ies la o plimbare.

Singapore noaptea

Singapore se află în imediata apropiere a ecuatorului, de aceea aici este tot timpul vară şi ziua este întotdeauna egală cu noaptea. Aici, niciodată temperatura nu coboară mai jos de +23°C şi nu urcă mai sus de +34°C.

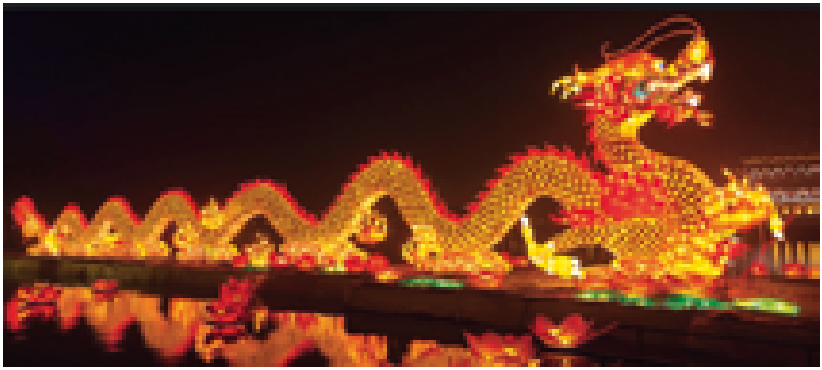

Singapore de Anul Nou Chinezesc

22 februarie

La 7,30 îmi sună telefonul. O domnişoară, care îmi cunoştea numele, îmi spune că vrea să ne ne întâlnim în holul hotelului. Sunt foarte surprins şi stabilesc să ne vedem la 8,30.

Servesc micul dejun apoi mă duc, extrem de curios, la „întâlnire”. Domnişoara este angajata biroului de turism al hotelului şi îmi propune, în calitate de şef al delegației române, mai multe variante de vizitare a oraşului şi de a face cumpărături în magazinele cu care hotelul colaborează.

Le prezint colegilor din delegație variantele propuse. Unii vor să viziteze, alții să meargă la cumpărături, iar o parte vor să rămână la hotel. Eu optez pentru a doua variantă, nu pentru că aş avea bani de cumpărături, dar mi s-a spus că magazinele la care vom pleca se află în celălalt capăt al oraşului, iar transpotul dus-întors, este gratuit.

Un microbus ne preia de la hotel şi trece pe la alte hoteluri, pentru a lua alți cumpărători. Intrăm în mai multe magazine. Acestea sunt foarte bine aprovizionate. Găseşti aici tot ce vrei, bani să ai. Îmi cumpăr un aparat de fotografiat cu bliț încorporat, ceea ce în România nu am văzut până acum, iar prețul este convenabil.

Consider că am făcut cea mai bună alegere ieşind la cumpărături, fiindcă am trecut pe la vreo şapte hoteluri, pentru a lua diverşi clienți şi am călătorit dintr-o parte într-alta a oraşului în mod gratuit.

Singapore ziua

În jurul prânzului ajung la hotelul Miramar.

Circulând cu microbusul prin oraş mi-am stabilit mai multe repere, de aceea ies la vizitat. Găseşti aici biserici, temple, moschei etc.

Biserică din Singapore

Templu din Singapore

Muzeul din Singapore seara

Singapore este un paradis culinar. Aici se folosesc numeroase condimente, însă cel mai plăcut este uleiul de susan, care se adaugă după ce mâncarea a fost deja gătită. Acest ulei are un gust şi un miros deosebit de plăcute şi persistente.

Vizitez oraşul până se întunecă.

Singapore noaptea

Templu din Singapore noaptea

Templu din Singapore noaptea

La 21,30 pornim de la hotel spre aeroport.

23 februarie

Un pic după miezul nopții, trebuia să ne îmbarcăm, dar a avut loc o încurcătură cu bagajele de cală, încât pasagerii din două avioane coborâm pe pistă, pentru a ne recunoaşte valizele şi a le direcționa către avionul cu care călătorim. Un angajat al aeroportului, cu trăsături de european, mă întreabă care este destinația finală a geamantanului meu. Îi spun: „Bucureşti". Acesta îmi răspunde în limba română: „Atunci de ce nu vorbeşti româneşte?". Sincer, nu mă aşteptam să întâlnesc un compatriot angajat al aeroportului din Singapore.

La 1,05 avionul a decolat.

România

Am schimbat avionul în Copenhaga, am făcut escală la Berlin, iar la 19,30 am aterizat la Bucureşti.

În 1992, am petrecut Sfintele Paşti la Volos, în Grecia, în urma invitației trimise de mitropolitul Hristodoulos. Împreună cu Înalt-preasfințitul şi un grup de preoți şi teologi am vizitat Sfântul Munte.

Din discuțiile purtate, mitropolitul a înțeles că după încheierea facultății doresc să îmi continui studiile şi a spus că îmi oferă bucuros o bursă în Grecia. Fiind cunoscător al limbii engleze, intenția mea era de a-mi face studiile postuniversitare în S.U.A., de aceea nu i-am dat un răspuns imediat ierarhului. Am luat legătura cu două Facultăți de Teologie Orodoxă din Statele Unite. De la Sfânta Cruce din Boston mi s-a răspuns că nu oferă burse şi trebuie să îmi plătesc taxele de şcolarizare, iar de la Sfântul Vladimir din New York mi s-a transmis că au deja doi români la studii şi vor oferi alte burse pentru români abia după ce vor absolvi cei doi. Când în primăvara anului 1993, mitropolitul Hristodoulos m-a întrebat dacă m-am hotărât să studiez în Grecia, i-am răspuns afirmativ.

În vara anului 1993, la invitația mitropolitului Hristodoulos, un grup de 15 persoane de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca am vizitat o mare parte a Greciei, inclusiv Sfântul Munte, fiind foarte bine primiți pretutindeni, motiv pentru care toți vizitatorii păstrăm nişte amintiri de neuitat din țara lui Homer.

În septembrie-octombrie 1993 m-am ocupat de actele necesare continuării studiilor în Grecia.

21 octombrie 1993

Pornesc cu autocarul din Bucureşti spre Volos, un oraş situat în centrul Greciei.

Grecia

22 octombrie

După-amiaza ajung la Volos. Mă întâlnesc cu mitropolitul Hristodoulos şi mă cazez la căminul de băieţi al Mitropoliei de Dimitriada şi Almiros, care are sediul în oraşul Volos.

23 octombrie

Îl însoţesc pe mitropolit la o slujbă la Mănăstirea Ano Xenia de lângă Volos.

Mitropolitul Hristodoulos

24 octombrie

Plec la Atena cu părintele Leonida de la Mitropolie, pentru a-mi depune la Ministerul Învățământului actele necesare de continuare a studiilor în Grecia.

Aici ne așteaptă părintele Anastasie, un călugăr absolvent al Facultății de Medicină, pentru a ne fi ghid în Atena.

Ne ducem la Minister, unde aflu că procedura de recunoaștere a diplomei de absolvire a unei facultăți din România este foarte complicată și necesită mult timp, întrucât țara noastră nu face parte din Uniunea Europeană. Pentru a urma cursuri de neogreacă la Tesalonic însă, nu am nevoie de prea multe acte, de aceea ne întoarcem cu părintele Leonida la Volos, urmând să fac demersurile necesare de recunoaștere a diplomei de absolvire a facultății până la înscrierea la doctorat, din vara anului viitor.

28 octombrie

Astăzi este Ziua Națională a Greciei.

În 28 octombrie 1940, Benito Mussolini, conducătorul fascist al Italiei, i-a transmis un ultimatum generalului Ioanis Metaxas, dictatorul Greciei, prin care îi cerea permisiunea ca trupele italiene să poată traversa Grecia. Dictatorul s-a opus, iar Grecia a fost atacată, intrând prin aceasta în cel de-al Doilea Război Mondial. Grecii sărbătoresc în 28 octombrie „Ziua demnității".

Îl însoțesc pe mitropolit la catedrală, la monumentul libertății și la o defilare.

Catedrala „Sfântul Nicolae” din Volos

1 noiembrie 1993

Primesc bursa pe luna noiembrie, apoi plec, împreună cu Dimitris, un tesalonicean, fiu duhovnicesc al mitropolitului, la Tesalonic.

Ne ducem la şcoala de limbă greacă modernă, pentru a mă înscrie la cursurile acesteia. Secretara, Teodora Kaldi, care îl cunoaşte pe mitropolitul Hristodoulos, este foarte amabilă cu noi.

Dimitris mă prezintă protosinghelului Pantelimon al Mitropoliei Tesalonicului, un apropiat al mitropolitului Hristodoulos.

Funcţia de protosinghel din Grecia este echivalentă cu cea de vicar eparhial din România, cel ce o ocupă fiind primul om după mitropolit. De obicei (cu foarte mici excepţii), protosinghelii sunt călugări.

Protosinghelul Pantelimon mă trimite la mănăstirea Sfânta Teodora din centrul oraşului, unde este stareţ părintele Vasile. Aici primesc o cameră cu patru paturi (câte două suprapuse) la ultimul etaj al clădirii.

Mănăstirea „Sfânta Teodora” din Tesalonic

La Sfânta Teodora mai sunt cazați cinci călugări români, doctoranzi în Teologie: părintele Paisie Cinar de la Mănăstirea Rohia, care mi-a fost coleg mai mare la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca şi la Facultatea de Teologie din Sibiu; părintele Mihail Filimon de la Curtea de Argeş, fost coleg mai mare decât mine la Facultatea de Teologie din Sibiu; părinții ierodiaconi Sebastian Paşcanu şi Ciprian Spiridon de la Mănăstirea Crasna, absolvenți ai Facultății de Teologie din Bucureşti şi părintele Daniil Stoenescu de la Mănăstirea Prislop, absolvent al Institutului Teologic din Sibiu şi al cursurilor de doctorat de la Institutul Teologic din Bucureşti.

La mănăstire se mai află, pentru o scurtă perioadă de timp, şi monahul Ignatie „Bine te văd”. Acesta s-a călugărit la Mănăstirea Frăsinei, dar de o vreme s-a aciuat la Editura Anastasia din Bucureşti. Călugărul vizitează des Grecia şi când se întâlneşte cu cineva cunoscut, îi spune: „Bine te văd”, de unde i-a ieşit şi numele de Ignatie „Bine te văd”.

2 noiembrie

La ora 6 începe să bată cineva foarte insistent la uşa mea.

Deschid şi îl văd pe călugărul Ignatie, care îmi cere să îl ajut să îşi ducă bagajul până la autocarul cu care va pleca în România.

Mă spăl şi mă îmbrac, după care mă duc în camera lui Ignatie. Acesta mă pune să îi car două genți grele, de îmi rup mâinile, iar călugărul ia într-o mână o gentuță uşoară.

Ne ducem vreo jumătate de kilometru până la autocar. Când ajungem, Ignatie uită că trebuie să îmi mulțumească, iar când dau să plec, acesta scoate din buzunar nişte monede şi îmi spune: „Am aici 12 mărci germane. Acestea fac 1740 de drahme. Ține mărcile şi dă-mi 1740 de drahme". Mă miră faptul că nu mă roagă să accept schimbul, ci îmi porunceşte, cu un aer superior. Mă uit la bani şi îi spun: „Mărcile acestea nu le schimbă nimeni". Auzindu-mă, zice şi el: „Ai dreptate, monedele nu se schimbă în străinătate". Deci Ignatie ştia că la nicio bancă din lume nu se schimbă monede străine, dar voia să îmi bage banii pe gât. Bine că ştiam şi eu acest lucru şi nu m-am lăsat păcălit.

Toți studenții Universității Aristotel din Tesalonic au asigurată masa la cantina studențească, în mod gratuit. Cantina este deschisă de luni până vineri, oferind masa de prânz şi cina.

Accesul la cantină se face pe baza legitimației de student.

Eu nu voi primi această legitimație până când îmi voi achita integral taxele la şcoala de limbă, de aceea mă duc împreună cu Dimitris la domnul Polatidis, directorul cantinei, pentru a-mi aranja să pot servi masa aici. Mi se eliberează în acest sens o legitimație provizorie.

Îmi cumpăr două dicționare, unul român-grec şi altul grec-român, fără de care nu aş putea urma cursurile şcolii de limbă. Inițial credeam că voi fi nevoit să îmi procur dictionare englez-grec şi grec-englez, dar m-am bucurat să văd că sunt şi dicționare pentru limbile română şi greacă.

În trecere pe la Sfânta Teodora este părintele Ghedeon, de la chilia Colciu, din Sfântul Munte. Acesta are triplă cetățenie: română, americană şi greacă.

3 noiembrie

Astăzi încep şcoala de limbă. Profesoara ne spune ce manual vom folosi şi de unde îl putem procura.

În vechime exista renumita „Via Egnatia”, un drum care lega mai multe provincii romane, trecând şi prin oraşul Tesalonic.

Mănăstirea Sfânta Teodora se găseşte pe strada Ermou, o paralelă a străzii Egnatia. De la Sfânta Teodora, pe strada Egnatia, până la şcoala de limbă, se fac pe jos 15 minute, iar de aici, tot pe strada Egnatia, până la cantina studențească, se fac alte 15 minute.

Pe drumul către şcoala de limbă, pe strada Egnatia, se găseşte Arcul împăratului Galeriu, iar de cealaltă parte a străzii o biserică foarte veche, care face parte din patrimoniul UNESCO.

Biserică veche din Tesalonic

Arcul lui Galeriu din Tesalonic

După-amiază vine la Sfânta Teodora părintele stareț Vichentie de la Secu. Acesta va sta câteva zile cu mine în cameră.

Spre seară își face apariția la Sfânta Teodora și Nikos, un grec din Agrinion, pe care îl cunosc de câțiva ani și care m-a vizitat în România. El este absolvent al Facultății de Teologie din Atena și vrea să își continue studiile la Tesalonic. Și el va sta la mine în cameră câteva zile.

Eu cu Nikos

Ieşim cu maşina lui Nikos la o plimbare.

4 noiembrie

Astăzi am făcut ore cu altă profesoară, care ne-a spus că fiecare clasă de la şcoala de limbă are câte două profesoare. Ni se arată ce carte de exerciţii trebuie să ne cumpărăm.

Pentru a putea studia în Grecia trebuie să îmi fac mai multe analize, de aceea îmi scot un număr, pentru luni, la dispensarul Universităţii.

5 noiembrie

Este o vreme excelentă şi ies la plimbare pe faleză. Aici se găseşte Turnul Alb, unul dintre simbolurile oraşului Tesalonic.

Turnul Alb din Tesalonic

6 noiembrie

Azi noapte nu am putut dormi din cauza țânțarilor. Până la 4,30 am făcut 19 victime, dar nu i-am stârpit pe toți.

Dimineață am cumpărat un aparat care îi omoară şi aşa sper să scap de grija lor.

În această seară am plecat cu părintele Vichentie şi cu Nikos la Rotonda, cea mai veche biserică din Tesalonic, în care nu se mai slujeşte, pentru a vedea o expoziție de pictură. M-a mirat faptul că un bărbos trăgea vârtos din pipă în biserică şi nimeni nu îi atrăgea atenția.

Biserica „Rotonda" din Tesalonic

7 noiembrie

Plec cu Nikos la Halastra, un orăşel de lângă Tesalonic. Aici, el a avut un prieten foarte bun, Anastasiadis, care a murit într-un accident de circulație. O vizităm pe văduva acestuia, care are vreo 35 de ani, şi pe cele două fiice, Rula şi Ani.

8 noiembrie

Nikos a plecat.

Într-o pauză de la şcoală mă duc la dispensarul Universității, unde am programare, dar nu este nimeni acolo.

La orele 15 plec din nou la dispensar, dar tot degeaba.

9 noiembrie

În pauza de la ora 11, mă duc la dispensar, iar acum se lucrează. Vreau să îmi fac un examen la plămâni, dar nu este nevoie, pentru că primesc rezultatul pe loc. Sunt convins că doctorul este atât de bun specialist, încât s-a uitat la mine şi şi-a dat imediat seama că sunt sănătos tun la plămâni.

În această seară, trece pe la Sfânta Teodora un grup de români.

10 noiembrie

Îmi scot sânge şi îmi fac testul micro-biologic.

Astăzi, fiind miercuri, este piață mare de ruşi în oraş.

11 noiembrie

Îmi scot rezultatul la sânge şi la testul micro-biologic.

12 noiembrie

Achit 42.000 de drahme, prima rată din taxele pentru şcoala de limbă. Aceşti bani îi plătesc doar străinii care nu sunt din Uniunea Europeană, cetățenii țărilor membre U. E. fiind scutiți de această taxă.

13 noiembrie

Fiindcă sâmbătă este zi liberă, ies la o plimbare pe străzile din centrul oraşului, pentru a le cunoaşte.

14 noiembrie

Astăzi este duminică. Părintele profesor Constantin Galeriu din Bucureşti se află la o conferinţă la Tesalonic şi este cazat la Sfânta Teodora. După Sfânta Liturghie a intrat un pic la mine în cameră, pentru că nepotul său, Cristian, care este student la Facultatea de Teologie din Tesalonic, păstrează cheia de la cameră şi întârzie.

15 noiembrie

Ridic de la şcoala de limbă documentele de care am nevoie pentru obţinerea permisului de rezidenţă în Grecia.

Părintele Vichentie este prin Grecia cu un grup de călugări români.

16 noiembrie

Mă duc la sediul Poliţiei pentru Străini. Depun actele primite de la şcoală, achit suma de 22.000 de drahme şi primesc permisul de şedere în Grecia pentru un an de zile.

În camera de la Sfânta Teodora sunt doar 18°C, de aceea îmi cumpăr un radiator, pe care îl bag în priză, iar temperatura urcă imediat la 23°C.

În această seară au venit să înnopteze, la mine în cameră, doi călugări români, din Sfântul Munte.

17 noiembrie

Astăzi este mare miting la Politehnică, pentru că în anul 1973 studenţii au organizat o grevă împotriva dictaturii militare a coloneilor (Junta), iar armata a intervenit cu tancurile pentru a împrăştia studenţii.

Părintele Vichentie s-a întors din călătoria prin Grecia şi se cazează tot cu mine în cameră.

Tot astăzi a venit la Tesalonic un grup de călugări de la Putna. Aceştia au trecut şi pe la Sfânta Teodora.

18 noiembrie

Părintele Vichentie a plecat în România.

19 noiembrie

Înnoptează la mine în cameră părintele Damaschin, un călugăr român din Muntele Athos.

20 noiembrie

Părintele Damaschin a plecat în Italia, dar şi-a uitat la mine în cameră vesta de lână.

I-am cerut părintelui Eustatie, responsabilul cu cazarea la Sfânta Teodora, o altă cameră, în care să stau singur, pentru a mă putea concentra pe studiu, fiindcă acesta este scopul şederii mele în Grecia, dar mi-a spus că nu are.

21 noiembrie

Mâine avem test la şcoală, de aceea mă pregătesc bine.

22 noiembrie

Am avut primul test la şcoala de limbă. A fost simplu.

24 noiembrie

La şcoala de limbă am făcut cunoştinţă cu trei portughezi dintr-o clasă paralelă: Fernando, Pedro şi Adriano. Aceştia m-au rugat să le spun câteva cuvinte în limba română şi au rămas foarte încântaţi de asemănările dintre limbile noastre.

25 noiembrie

La cantina studenţească, mă înscriu pe o listă pentru a servi mâncare de post. Sunt numărul 306.

26 noiembrie

Plec cu trenul la Volos, iar acesta are o întârziere de trei ore.

Kostas, administratorul căminului de băieți al Mitropoliei, mă cazează într-o cameră fără căldură, în care sunt +13°C.

27 noiembrie

Toată noaptea am dârdâit de frig.

Dimineață m-am întâlnit cu mitropolitul, care m-a rugat să îl însoțesc toată ziua şi mâine la Sfânta Liturghie.

Astăzi protosinghelul Mitropoliei, părintele Teoklitos, a împlinit 40 de ani. Cu acest prilej, am luat masa la un restaurant, unde am servit fructe de mare, pe care grecii le consideră alimente de post.

Mitropolitul a slujit Vecernia, dar a cântat singur mai multe imne, pentru că are o voce de excepție, aşa cum îi este şi inima.

După Vecernie am asistat la un concert de muzică bizantină.

28 noiembrie

Am răbdat din nou frig toată noaptea.

După Sfânta Liturghie am asistat la încă un concert de muzică bizantină.

M-am întors la Tesalonic tot cu trenul, unde am ajuns rebegit de frig.

29 noiembrie

Mâine va fi ziua mea de naştere, de aceea cumpăr nişte bomboane de ciocolată, pentru a le oferi profesoarei şi colegilor de la şcoala de limbă, fiindcă aşa se obişnuieşte în Grecia.

30 noiembrie

Le-am oferit colegilor de la şcoală nişte bomboane de ciocolată şi s-au bucurat.

Seara, părintele Sebastian îmi relatează experiențele lui de la o misiune ortodoxă din India, unde a fost astă vară.

1 decembrie 1993

În clasa de limbă ne-am împuținat, pentru că Hansjörg, un coleg din Germania, a renunțat la şcoală şi s-a întors acasă, iar Evis, o fată din Albania, a fost transferată într-o clasă cu nivel mai scăzut.

5 decembrie

De mult timp, mi-am propus să citesc Sfânta Scriptură în întregime, dar niciodată nu mi-am găsit suficient timp. Astăzi am început lecturarea Cărții Cărților, fiind hotărât să nu mă opresc până când o termin pe toată.

7 decembrie

Am avut test la şcoală.

9 decembrie

Astăzi a fost o zi însorită şi foarte plăcută, cu temperaturi ca în luna mai pe la noi.

Seara ne-am strâns toți românii în bucătăria mănăstirii de la etajul IV şi am stat de vorbă. M-am simțit ca într-o adevărată Academie Duhovnicească.

10 decembrie

L-am sunat pe mitropolitul de Volos să îi spun că în vacanța de Crăciun voi pleca în România. Acesta m-a întrebat unde locuiesc în Tesalonic. Am rămas surprins şi i-am răspuns că nu înțeleg ce vrea să spună. Mitropolitul mi-a zis că în urmă cu câteva zile a primit un telefon din partea părintelui Eustatie de la Mănăstirea Sfânta Teodora, care l-a informat că

Bucătăria etajului IV de la Sfânta Teodora

eu nu dorm la mănăstire, pentru că el nu mă vede niciodată. I-am explicat mitropolitului că eu în fiecare dimineață sunt la ore, la şcoala de limbă, după care plec la cantină, pentru a servi masa de prânz, iar biroul mănăstirii, unde lucrează părintele Eustatie, este deschis între 10,00 şi 13,00, deci el nu are cum să se întâlnească cu mine în această perioadă de timp, însă în rest eu sunt tot timpul la mănăstire, atunci când nu am program în altă parte. Mitropolitul a înțeles şi s-a liniştit. Ceea ce nu înțeleg eu însă, este răutatea lui Eustatie, care nu îi suportă pe români şi umblă cu minciuni. Normal era ca acest călugăr, care nu locuieşte la Sfânta Teodora, iar după programul de la birou nu mai calcă pe aici, să se fi interesat despre mine de la părinții care locuiesc în mănăstire, nu să dea telefon la Volos şi să încerce să îmi facă rău, în baza unor presupuneri false şi malițioase.

13 decembrie

Părintele Damaschin din Athos a trecut pe la mine ca să îşi recupereze vesta de lână.

16 decembrie

Şcoala de limbă organizează în această seară o mică petrecere la un restaurant. În acest scop, am învăţat şi o colindă, pe care o cântăm la masă.

Una dintre profesoare l-a întrebat pe un coleg de-al nostru de clasă, care este din Orientul Mijlociu, ce îi place cel mai mult în Grecia, iar acela i-a răspuns: „Barurile, pentru că în ţara noastră nu există".

17 decembrie

După petrecerea organizată de şcoala de limbă plec în România.

12 ianuarie 1994

La 1,30 după miezul nopţii autocarul de la Bucureşti a ajuns în Tesalonic.

Dimineaţă am fost la şcoală, dar nu s-au făcut ore, pentru că se zugrăvesc sălile de curs.

13 ianuarie

Am reînceput orele la şcoală, dar le facem deocamdată în altă clasă.

17 ianuarie

De astăzi avem o colegă nouă de clasă, Stefania, din Italia, care vrea să fie traducătoare la instituţiile Uniunii Europene. Pe lângă limba ei natală, ea este cunoscătoare de engleză şi germană, însă concurenţa pentru ocuparea unui post la Bruxelles sau la

Strasbourg este acerbă, fiindcă salariile sunt foarte bune, de aceea ea are nevoie de o limbă mai exotică, precum greaca, pentru a-i creşte şansele să ocupe postul dorit.

19 ianuarie

Am achitat 50.000 de drahme, a doua şi ultima rată din taxele pentru şcoala de limbă.

20 ianuarie

Limba greacă nu este deloc uşoară. Astăzi am avut o temă de casă la care am lucrat peste patru ore.

21 ianuarie

Un coleg arab de la şcoala de limbă a întrebat-o pe una dintre profesoare ce s-ar întâmpla dacă el nu ar învăța şi nu şi-ar face temele de casă în fiecare zi? Aceasta i-a răspuns că el poate face acest lucru, însă ea îi va preda zilnic şi el va rămâne în urmă cu materia şi îi va fi greu să recupereze, de aceea este necesar să studiem în fiecare zi.

24 ianuarie

Părintele Ghedeon din Muntele Athos are treabă prin Tesalonic şi a venit să înnopteze la mine.

26 ianuarie

Dimineață la ora 4 părintele Ghedeon a plecat înapoi în Athos. Mi-a lăsat ca amintire nişte purici flămânzi nevoie mare, care m-au chinuit toată noaptea. Ca să scap de ei am cumpărat un spray puternic, cu care am dat bine prin cameră. Slavă Domnului că am scăpat de musafirii nepoftiți.

30 ianuarie

Am încheiat de citit Vechiul Testament.

31 ianuarie

Am revenit în vechea noastră clasă, care mi se pare mai mică şi mai incomodă decât era înainte.

1 februarie 1994

Seara m-am dus la Mănăstirea Vlatadon, unde a avut loc călugăria lui Gherasimos, un grec din S.U.A. Acesta a absolvit cursurile Facultății de Teologie din Boston şi îşi face acum doctoratul la Tesalonic.

Tunderea în monahism a fost oficiată de mitropolitul Pantelimon de Tirolois, starețul Mănăstirii Vlatadon, care este profesor de Drept Canonic la Facultatea de Teologie din Tesalonic, iar timp de câțiva ani a ocupat chiar funcția de rector al Universității Aristotel din acest oraş.

2 februarie

Pentru că am achitat integral taxele şcolare, astăzi am putut să-mi ridic legitimația de student, cu care am acces la cantină şi reducere pe mijloacele de transport în comun.

3 februarie

M-am înscris la culturism şi am făcut primul antrenament.

4 februarie

Am fost şi astăzi la antrenament.

5 februarie

Am febră musculară după antrenamentele de zilele trecute.

7 februarie

La şcoală am avut test, apoi am tăiat turta (Vasilopita) de Anul Nou.

Fiecare familie de greci face o turtă, în care introduce un bănuţ, pe care o taie de Anul Nou. Cel care nimereşte felia cu bănuţul este socotit norocosul anului.

12 februarie

Am terminat de citit Noul Testament.

13 februarie

Astăzi este frig şi ninge.

14 februarie

Sunt -3°C, ceea ce este extrem de frig pentru Tesalonic. Oraşul este situat pe malul mării, încât umezeala rece pătrunde până la os.

21 februarie

Părintele Ştefan din Sfântul Munte va înnopta la mine în cameră.

25 februarie

Astăzi a venit la Tesalonic un băiat numit Cătălin, care vrea să studieze în Grecia. M-a însoţit la antrenamentul de culturism.

26 februarie

Şcoala de limbă organizează o excursie de două zile la Volos. Astăzi am vizitat Muzeul Arheologic din acest oraş, apoi am fost în satele Portaria şi Macrinița din Muntele Pilio.

27 februarie

Astăzi am fost la Vizița, alt sat din Muntele Pilio, după care am revenit la Tesalonic.

1 martie 1994

Un grup de colegi a cerut să mergem la buzuki. Astăzi după ore ne-am dus într-un astfel de local, unde se cântă muzică populară grecească dintr-un instrument cu coarde, asemănător cu o chitară, numit buzuki, de unde şi-a luat numele acest mod de a petrece al grecilor.

Buzuki se organizează în serii. Când am intrat noi, am constatat că ne aflăm într-un restaurant obişnuit. În timp ce serveam masa, unii dintre cei de faţă au început să danseze, pe ritmuri de buzuki, şi să arunce în sus cu şervețele şi flori, pe care le aduceau ospătarii. După un timp, locul dintre mese a devenit neîncăpător şi unii au început să danseze pe scaune, iar în final pe mese. Se distrează grecii, nu glumă.

Când am ieşit din local, pe jos era un strat de şervețele şi flori de aproximativ zece centimetri.

Am auzit că la anumite petreceri grecii sparg farfurii, dar la acest buzuki nu s-a ajuns până acolo.

2 martie

Monahul Ignatie „Bine te văd” din România este din nou la Sfânta Teodora. El îşi tot cumpără numeroase cărți greceşti, dar limba greacă nu o ştie. Probabil le duce în țară pentru a fi citite sau traduse de altcineva. El a fost student la Facultatea de Teologie din Bucureşti, dar a abandonat studiile, de aceea în Tesalonic a ieşit vorba că „lui Ignatie îi plac cărțile, dar nu îi place cartea”.

3 martie

Se apropie postul Paştilor, iar în Tesalonic a început carnavalul. Au venit şi la noi în clasă, în timpul orelor, nişte colegi din alte clase, mascați, care au aruncat cu ghirlande și caramele. Au pus anumite melodii la casetofon, iar noi trebuia să ghicim pe cine reprezintă cei mascați.

Cătălin a ajuns iar la Tesalonic şi mă roagă să îl cazez la mine peste noapte.

4 martie

Claudia, colega mea de bancă, este elveţiancă din Cantonul Zürich, unde se vorbeşte limba germană. Aceasta mi-a spus că înțelege de multe ori când scriu în caiet traducerea românească a unor cuvinte greceşti, pentru că ea aparține minorității romanşi din Elveția, care utilizează o limbă latină, asemănătoare cu a noastră. Romanşii sau retoromanii din Elveția nu își vorbesc limba doar în familie, ci au şcoli şi ziare în această limbă.

5 martie

Am ieşit la o plimbare pe faleză şi am observat că s-a deschis un Consulat General al României peste drum de malul mării.

7 martie

Astăzi a ajuns la mine în cameră un băiat de lângă Focşani, care a trecut ilegal granița în Grecia. Acesta a lucrat o vreme în Turcia, apoi în Grecia, până când a fost prins şi expulzat din țară, dar a trecut din nou frontiera în mod fraudulos. E vai de capul lui, însă nu mă simt deloc confortabil cu el în cameră. Poate băiatul îşi închipuie că eu am mulți bani şi mă atacă în timp ce dorm sau îmi fură ceva din cameră în timp ce eu lipsesc. Nu dorm prea bine cu el în cameră.

Părintele Paisie a plecat la o mănăstire din Rodos.

8 martie

Acum două zile a murit Melina Mercuri, o actriță grecoaică renumită, care a fost o vreme ministru al culturii. Din această cauză astăzi nu facem ore, ci ne uităm la filmul „Stella", în care ea a jucat rolul principal. Actrița a fost iubită de greci, pentru că profesoara plângea când ne vorbea despre ea.

9 martie

După-amiază am vizitat cu colegii români Consulatul General al României din oraş, la invitația consulului general, care este o persoană bine pregătită.

10 martie

După ore m-am dus la cantină, dar astăzi este grevă.

A venit la Sfânta Teodora un pictor din Ploieşti, numit Sebastian Ene.

Nikos m-a invitat să îi fac o vizită, de aceea plec cu autobusul la Agrinion, o localitate din sudul Greciei, unde el locuieşte împreună cu părinții.

11 martie

Astăzi mi-a arătat Nikos oraşul lui şi împrejurimile. Spre seară am mers acasă la un preot.

12 martie

Împreună cu Nikos şi doi Kostas (un profesor de limba latină şi un şomer) am plecat în insula Kefalonia, unde Nikos a lucrat o vreme ca recepționer la un hotel.

Am vizitat un lac foarte frumos, dar accesul acolo era interzis, de aceea a trebuit să sărim un gard, în care eu mi-am agățat şi mi-am rupt bine pantalonii.

La orele prânzului am fost la o înmormântare, la care a luat parte şi Spiridon, mitropolitul locului, pe care l-am vizitat anul trecut în luna august cu mai mulți colegi de la Cluj.

Seara ne-a cazat părintele Ierotei, un om foarte de treabă.

13 martie

După Sfânta Liturghie, vizităm insula.

Insula Kefalonia

Insula Kefalonia noaptea

Împreună cu Nikos şi Kostas în Kefalonia

În biserica satului Markopoulos din Kefalonia, în fiecare an, între 6 august (Schimbarea la faţă) şi 15 august (Adormirea Maicii Domnulu), se ivesc, ca din senin, numeroşi şerpi, care sunt inofensivi, iar pelerinii îi ating fără frică, numindu-i „şerpii Maicii Domnului". Localnicii se bucură de prezenţa lor, pentru că în 1953, aceştia nu şi-au făcut apariţia, iar în 12 august un cutremur devastator a lovit insulele Ionice.

„Şerpii Maicii Domnului" din Kefalonia

Întrucât mâine începe postul Paştilor, în catedrala din Argostoli, capitala insulei, a avut loc „Vecernia iertării”.

14 martie

Grecii numesc prima zi din postul Paştilor „Lunea curată”. Astăzi nu se lucrează şi nu se face şcoală. Oamenii ies de obicei pe malul mării şi înalță zmeie.

Dimineață am plecat la Fiscardo, de unde am luat vaporul, pentru a ieşi de pe insulă.

Am servit o masă frugală la Nidri, pe malul mării, apoi am vizitat mănăstirea de maici de la Ligoviții, după care ne-am întors la Agrinion.

„Şerpii Maicii Domnului” din Kefalonia

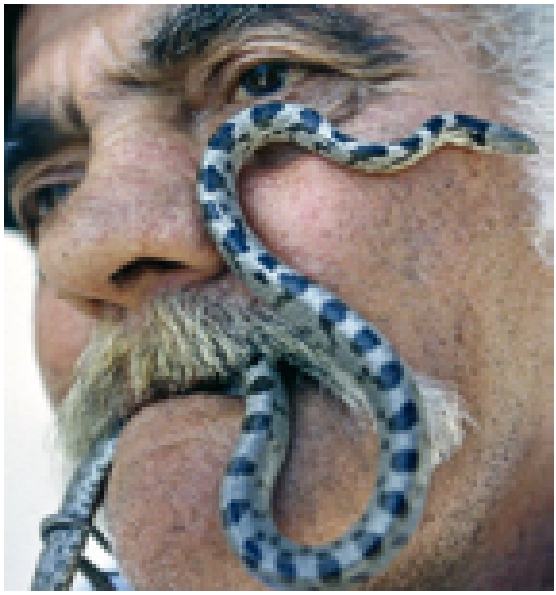

15 martie

Mă duc cu Nikos la Nafpaktos, unde vizităm mănăstirea „Schimbarea la față” şi fortăreața oraşului. Aici este o biserică închinată Sfântului Ilie, unde se slujeşte doar de hram. Biserica este încuiată, dar cheia este legată de uşă, încât cine vrea poate intra să se roage, apoi încuie uşa la loc şi pleacă.

Fortăreața din Nafpaktos

Biserica „Sfântul Ilie” din Nafpaktos

Îmi iau rămas bun de la Nikos, care urmează să plece în armată şi mă întorc la Tesalonic.

16 martie

În clasă avem un coleg nou, un neamţ de vreo 55 de ani, care va sta cu noi câteva zile. Acesta se uită cu mult interes la profesoara noastră, Ioana Asteriadu, care are 50 de ani. Profesoara se simte admirată şi începe să cânte şi să îşi dea talente.

La intervenţia părintelui Ciprian pe lângă stareţul de la Sfânta Teodora, începând de astăzi, pictorul Sebastian Ene se mută cu mine în cameră.

20 martie

Fiind Duminica Ortodoxiei, la biserica Sfântul Dimitrie, unde slujeşte şi mitropolitul Pantelimon al Tesalonicului, Sfânta Liturghie se oficiază în mai multe limbi. Dintre români, participă părinţii Mihail şi Sebastian.

Biserica „Sfântul Dimitrie" din Tesalonic

21 martie

Din punct de vedere calendaristic, astăzi începe primăvara şi sper să fie mai puține precipitații, pentru că în această iarnă a plouat atât de mult, încât am avut impresia că sunt în Marea Britanie, nu în Grecia. S-au mirat şi grecii de cât de mult a plouat.

23 martie

Ca în multe alte seri, românii de la Sfânta Teodora ne-am adunat în bucătăria de la etajul IV, pentru a sta de vorbă. Astăzi este împreună cu noi şi părintele Apostolos din Rodos, un călugăr foarte glumeț, care este student. Pentru prima dată am auzit din gura lui expresia: „Θεούλη μου" (Dumnezeuțul meu).

În Biserica Greciei călugării au întotdeauna întâietate față de preoții căsătoriți. De exemplu, dacă ieri un monah a fost hirotonit preot şi astăzi slujeşte cu un preot de mir, care are o vechime de cincizeci de ani în cler, călugărul este protos.

24 martie

La şcoală, ne-am uitat la filmul „Niciodată duminica", cu Melina Mercuri, apoi am făcut un pic de lecție.

După-amiaza am plecat la Volos cu autobusul. Am ajuns la 19,30, dar a trebuit să-l aştept pe părintele Epifanie, fost Kostas, administratorul căminului de băieți al Mitropoliei, care a venit abia la 23,30, ca să îmi dea o cameră.

25 martie

Astăzi este Bunavestire dar şi Ziua Națională a Greciei, în amintirea Revoluției de la 1821, prin care grecii s-au eliberat de sub jugul otoman.

Sfânta Liturghie este săvârşită de mitropolitul Hristodoulos în biserica Bunavestire, din orăşelul Nea Ionia.

După-amiaza m-am plimbat un pic prin oraş, iar seara am stat de vorbă cu mitropolitul.

27 martie

Astăzi este duminică şi mitropolitul a slujit în catedrala din Volos. După Sfânta Liturghie, mi-am luat rămas bun de la el şi am plecat la gară.

Biserica „Bunavestire" din Nea Ionia

Trenul spre Tesalonic a pornit la 13,40, dar a stat o oră şi jumătate în Larisa. În cele din urmă, au venit câteva autobuse să ducă pasagerii până la Rapsani, pentru că linia ferată între cele două localităţi este inutilizabilă. La 20,45 am ajuns în Tesalonic.

La Sfânta Teodora se află doi călugări, unul de la Suceava, iar celălalt de la Mănăstirea Văratec. Aceştia umblă prin toată Grecia de vreo două luni.

Întrucât tot mai mulţi români vin să se cazeze la Sfânta Teodora, grecii ne privesc din ce în ce mai rău pe noi, românii din mănăstire.

28 martie

Am făcut ore cu Ioana Asteriadu doar până la 11, pentru că cealaltă profesoară este bolnavă. Oricum eram doar şapte cursanți în clasă.

29 martie

M-am dus la bancă să îmi deschid un cont, pentru că banii de bursă pot face şi zece zile prin poştă, de la Volos la Tesalonic. Pentru a-mi deschide contul am depus 50.000 de drahme. Am primit un fel de carnet C.E.C., iar peste douăzeci de zile îmi va sosi şi cartela magnetică, pentru a-mi putea scoate banii de la orice automat.

Seara a venit la mine părintele Mihail cu o geantă diplomat, a cărei cifru s-a blocat. Încercăm să o deschidem, dar nu reuşim.

30 martie

După ore am stat de vorbă cu Peter Delvizis din S.U.A. Acesta mi-a spus că tatăl său s-a născut în New York, iar mama lui în Albania. El a absolvit Facultatea de Teologie din Boston şi urmează să fie hirotonit preot pentru o parohie grecească din S.U.A. şi cu toate că tatăl său este grec, el nu vorbeşte această limbă, de aceea a venit la Tesalonic, împreună cu soția lui, Victoria, pentru a învăța limba greacă.

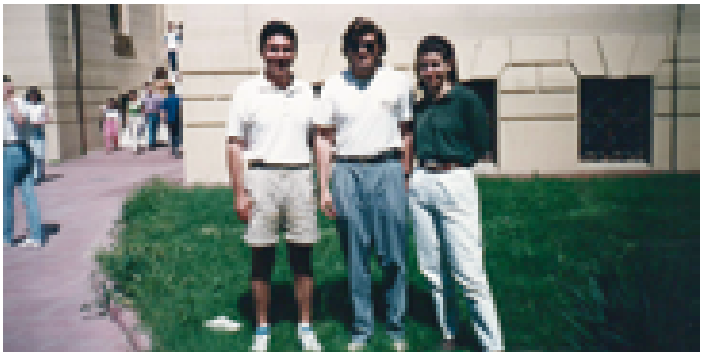

Eu cu Peter şi Victoria Delvizis

31 martie

Astăzi am făcut ore numai până la 10,15, fiindcă va avea loc un mare miting pentru Macedonia, organizat de Mitropolia Tesalonicului. Profesoara ne-a anunţat că săptămâna viitoare nu se vor face ore, pentru că şcoala va fi în grevă.

Cea mai nordică provincie a Greciei se numeşte Macedonia, după numele ţării care a existat cândva în această zonă, pe care au condus-o Alexandru Macedon şi alţi regi. Grecii sunt foarte deranjaţi de faptul că vecinii lor slavi din nord au dat acelaşi nume ţării lor, încercând prin aceasta să se revendice drept urmaşii lui Alexandru cel Mare şi putând să emită cu vremea pretenţii teritoriale.

Mă duc şi eu un pic la acest miting. Toate străzile din jurul Turnului Alb sunt pline de lume, între participanţi numărându-se şi greci din diaspora. Pe mare sunt o mulţime de bărci şi vaporaşe, iar pe deasupra oraşului zboară mai multe elicoptere. Pretutindeni e plin de steaguri şi pancarde. Se vorbeşte mult şi se scandează mereu cuvintele: „Grecia, Grecia, Macedonia", în sensul că Macedonia este pământ grecesc. La televizor se anunţă că sunt un milion de participanţi la acest miting.

La ora prânzului mă duc la cantină, dar este închisă din cauza mitingului.

Seara plec la sala de sport, dar şi aceasta este închisă.

Dacă tot nu vor fi ore săptămâna viitoare şi se apropie vacanţa de Paşti, hotărăsc să mă duc în România.

1 aprilie 1994

A venit la Sfânta Teodora părintele diacon Gheorghe Holbea, profesor la Seminarul Teologic de la Buzău, care îşi va face doctoratul la Tesalonic.

2 aprilie

Plec în România.

10 mai

Am ajuns la Sofia, capitala Bulgariei, cu trenul. Întrucât am suficient timp, am vizitat centrul oraşului şi catedrala Alexandr Nevski, care este imensă şi foarte frumoasă.

Catedrala Alexandr Nevski din Sofia

Sofia e plină de aurolaci, ţigani şi bişniţari. Un ţigan cu o vioară plimba o maimuţă după el, apoi un urs.

La 19,40 autocarul a ajuns în Tesalonic.

La Sfânta Teodora se află în vizită Cornel, un fost coleg de facultate al părintelui Ciprian, care este la studii în Germania.

11 mai

Cât timp am lipsit din Grecia, protosinghelul Pantelimon de la Mitropolia Tesalonicului a fost ales mitropolit de Veria. În locul lui, a fost numit Ioanis Tasias, care i-a dat afară pe stareţul Vasile de la Mănăstirea Sfânta Teodora şi pe părintele Eustatie, omul lui de încredere, preluând el şi funcţia de stareţ al mănăstirii.

12 mai

Anul acesta Paştile au căzut în 1 Mai, iar grecii sărbătoresc astăzi Ziua internațională a celor ce muncesc, pentru a nu pierde o zi liberă.

13 mai

Am cumpărat împreună cu Sebastian un televizor.

17 mai

În pauza mare m-am dus să vorbesc cu părintele Zisis, profesor de Patrologie şi Morală la Facultatea de Teologie din Tesalonic, sub îndrumarea căruia mi-a recomandat mitropolitul Hristodoulos să îmi alcătuiesc lucrarea de doctorat şi cu care a vorbit despre mine.

Cu părintele Zisis îşi face doctoratul şi părintele Daniil.

20 mai

Seara mă plimb pe faleză, unde s-a deschis un festival de carte.

22 mai

Astăzi şcoala de limbă organizează o excursie la Meteora, cel de-al doilea centru monastic al Greciei. Mănăstirile de aici, de călugări şi de călugărițe, sunt construite pe nişte stânci înalte, abrupte şi foarte impresionante.

Dintre cele douăzeci şi patru de mănăstiri, câte existau cândva, astăzi mai funcționează doar şase. Noi am vizitat Marea Meteoră, Varlaam şi Sfântul Nicolae, ultima fiind pictată de renumitul Teofan Cretanul.

La întoarcere, am oprit în stațiunea Platamona, de pe malul mării.

La 21,30 am ajuns la Tesalonic.

Meteora ziua

Meteora noaptea

23 mai

După excursia de ieri, aproape tuturor celor din clasă ne venea să dormim în bănci.

24 mai

Astăzi nu s-au făcut ore.

26 mai

Astăzi ne-a venit o colegă nouă de clasă, Edina, din Ungaria. Înainte să-mi spună de unde este, după modul în care pronunța cuvintele, am fost sigur că este unguroaică.

Eu cu colegul meu Ez, la Platamona

27 mai

Într-o pauză, a trecut Nikos pe la mine. Mi-a spus că se va opera de amigdalită la Spitalul Militar din Tesalonic, pentru că acum îşi efectuează stagiul militar.

La sfârşitul orelor am fost anunţaţi că am parcurs toată materia, de aceea, săptămâna viitoare, vom avea liber, ca să ne putem pregăti pentru examenul final, care va avea loc în 5 iunie.

28 mai

Este sâmbătă şi vreme bună, de aceea mă duc la plajă, la Perea, împreună cu Claudio, un argentinian de la şcoala de limbă.

30 mai

Astăzi a venit la Sfânta Teodora un român, care vrea să intre în Sfântul Munte. Se cazează în cameră cu mine şi cu Sebastian.

31 mai

M-am dus cu domnul din România la Ministerul Greciei de Nord, pentru a-l ajuta să-şi scoată permisul de acces în Muntele Athos. De când s-a deschis Consulatul General al României la Tesalonic procedura de obţinere a unui permis de intrare în Sfântul Munte este mai complicată. Astfel, mai nou, toţi românii au nevoie de o adeverinţă de la consulat că sunt creştini ortodocşi şi pe baza acesteia dobândesc permisul de acces în Athos. Ne ducem la consulat şi solicităm adeverinţa respectivă, însă omul nu are cu ce dovedi că este botezat ortodox, decât dacă preotul din satul lui i-ar elibera, pe baza registrului botezaţilor, un certificat în acest sens, ceea ce ar însemna că românul fie trebuie să se întoarcă acasă, pentru a ridica personal certificatul respectiv, fie trebuie să sune în satul lui, să spună de ce are nevoie şi să aştepte în Tesalonic sosirea documentului, care poate să ajungă după ce

lui i-a expirat deja viza de şedere în Grecia. Angajaţii consulatului nu sunt chiar atât de scrupuloşi şi îi spun omului că pentru suma de 10.000 de drahme (aproximativ 40 $) îi eliberează pe loc adeverinţa de care are nevoie. Românul plăteşte banii, primeşte adeverinţa şi ne ducem din nou la Ministerul Greciei de Nord, însă biroul Sfântului Munte este închis, prin urmare trebuie să revenim mâine.

1 iunie 1994

Mă duc din nou cu românul la Ministerul Greciei de Nord, iar acesta obţine permisul de intrare în Sfântul Munte.

5 iunie

La ora 10 a început examenul de absolvire a şcolii de limbă, care a cuprins trei probe.

O profesoară ne-a citit un text despre un OZN care a aterizat în Rodos, iar noi am avut la dispoziţie câteva minute să reproducem în scris ceea ce am auzit.

A urmat un text cu întrebări (din partea comisiei) şi răspunsuri (din partea noastră) despre un băiat de şaptezprezece ani, care pretindea ca părinţii să îi ofere totul pe tavă şi încă imediat.

Au mai fost şi două texte incomplete, despre nişte hoţi care au spart o bancă lângă Veria şi despre munca femeilor, unde noi trebuia să identificăm cuvintele care lipseau şi să le scriem la forma lor corectă.

La 12,35 am ieşit din sală, iar examenul s-a încheiat la 13,00.

Toţi foştii colegi de clasă ne-am dus apoi la o îngheţată, lângă statuia lui Alexandru Macedon, aceasta fiind ultima dată când suntem împreună.

Statuia lui Alexandru Macedon din Tesalonic

6 iunie

Seara plec la Atena, pentru a lua viza de India, căci la Calcutta există o misiune a Bisericii Greceşti, în care a fost părintele Sebastian anul trecut, iar şeful misiunii, părintele Ignatie, mi-a transmis că s-ar bucura să mă duc acolo să îl ajut o perioadă de timp.

La 23,30 mă urc în autocarul firmei Tavlaridis. La îmbarcare sunt întrebat unde îmi este bagajul, dar răspund că pentru o zi la Atena nu am nevoie de aşa ceva. Mă aşez pe un scaun de la etaj şi ni se controlează biletele. O fată mă întreabă dacă este pentru prima dată când călătoresc cu firma Tavlaridis. Răspund afirmativ. Angajata mă întreabă dacă am vreun prieten la firmă şi spun că nu. Sunt rugat să cobor la primul nivel al autocarului. Aici îi văd pe Peter şi Victoria Delvizis, care îmi repetă de mai multe ori: „Plecăm în excursie! Aceasta este o excursie!”.

Eu absolvent al „Şcolii de neo-greacă” din Tesalonic

La primul nivel, grecii mă roagă să cobor un pic din autobus. Îi ascult. Stau un pic pe trotuar, dar văd că uşile autocarului încep să se închidă şi sar din nou în autobus, de vreme ce am bilet. Trei angajaţi ai firmei se ceartă cu mine să mă dau jos din autocar şi nu înţeleg de ce. După vreo trei minute îmi dau seama că nu am ce face şi cobor. Autobusul porneşte şi eu sunt chemat în biroul firmei pentru a mi se restitui banii de bilet. Mă cert şi aici cu angajaţii pentru că am fost coborât din autobus. În cele din urmă, oamenii se hotărăsc să mă ducă la autobus. Îmi cheamă un taxi, iar şoferului i se spune să prindă din urmă autobusul firmei Tavlaridis de Atena. Când să mă urc în taxi, angajaţii firmei îi spun taximetristului că nu voi prinde autobusul, pentru că este prea departe, de aceea mă va duce un angajat al firmei cu maşina lui până la acesta. După ce pornim, toate semafoarele sunt pe roşu. După câţiva kilometri, şoferul vede că nu mai are carburant, încât trebuie să oprim să alimentăm la o benzinărie. La intrarea pe autostradă se lucrează, fiind permis accesul pe o singură bandă. În faţa noastră este un camion care nu mai vrea să pornească. Cel care încasează banii pentru autostradă ne spune că autobusul firmei Tavlaridis a trecut cam de 20 de minute pe aici. Şoferul care mă duce cu maşina îl sună pe şoferul autocarului şi îl roagă să oprească în prima parcare, pentru că îi mai aduce un pasager. Ne continuăm drumul, dar nu vedem autocarul parcat. Şoferul meu îl sună din nou pe cel al autocarului, dar acela credea că prietenul său glumeşte cu el, încât nu a oprit. Înţelegând că nu este o glumă, opreşte în prima parcare. La 1,05, la aproximativ 80 kilometri de Tesalonic, ajungem la autocar. Fata care m-a întrebat de bagaje şi m-a dat jos din autocar îşi cere scuze de la ceilalţi pasageri pentru că a trebuit să oprească autocarul şi mă aşază singur pe două scaune, întrebându-mă dacă vreau să beau un suc.

7 iunie

La ora 6,30 ajungem la Atena, lângă piața Omonia. Îi ajut pe Peter şi pe Victoria să îşi ia bagajele din cala autobusului, care sunt enorm de multe, pentru că cei doi se întorc în S.U.A. Aceştia îmi explică ce s-a întâmplat cu mine. Biletul de autobus Tesalonic-Atena dus întors costă 10.000 de drahme, dar Tavlaridis sparge piața, pentru că cere doar 7.000 de drahme, pretinzând că face excursii, iar nu călătorii, iar firmele concurente mereu reclamă la poliție ce se întâmplă, încât cei de la Tavlaridis se tem de spionii poliției sau ai altor firme în autobus.

Peter îmi spune că el şi soția lui trebuiau să plece la Atena cu autocarul de 15,30, dar având prea multe bagaje pentru o simplă „excursie", au fost coborâți de poliție din autobus, lângă tribunalul din Tesalonic. Acolo au luat un taxi până la sediul firmei Tavlaridis, ceea ce este foarte greu, pentru că taximetriştii din Tesalnic nu opresc dacă te văd cu bagaj. Dacă o fac cumva, îți încasează 200 de drahme pentru fiecare valiză. Dacă au un client, taximetriştii mai pot lua încă unul sau chiar doi de pe traseu, pentru aceeaşi destinație, dar fiecare plăteşte cursa întreagă.

Americanii au aşteptat opt ore la firmă, până la autocarul de 23,30, de aceea îmi tot repetau că mergem în excursie la Atena. Victoria mărturiseşte cu amărăciune: „Ce să-i faci, suntem în Grecia".

Cu greu găsim un taxi în Piața Omonia pentru cei doi, pe care îi ajut să-şi încarce bagajele, după care o iau încet spre Ambasada Indiei, pe care o găsesc foarte uşor.

La 9,30 s-a deschis secția consulară, am completat formularul de viză şi am achitat 6.500 de drahme.

Până să ridic paşaportul cu viza, mă duc la sediul Sfântului Sinod pentru a lua o adeverință din care să reiasă că părintele Holbea este bursier al Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, ca să îşi poată scoate permisul de rezidență.

Având timp liber, am urcat pe Acropole. După o jumătate de oră m-a prins o ploaie care m-a udat leoarcă, pentru că nu am unde mă adăposti.

Acropolele ziua

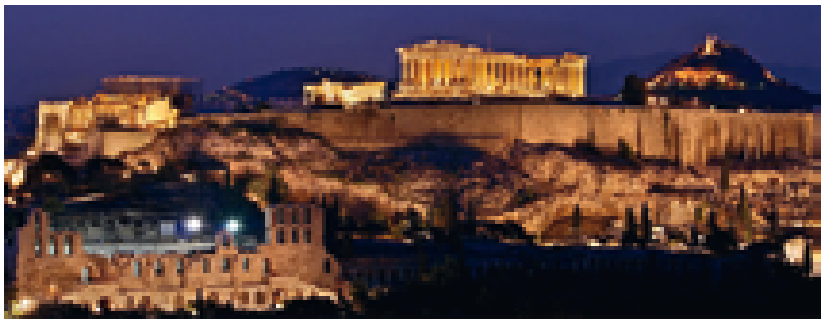

Acropolele noaptea

La orele 17,00, mi-am ridicat paşaportul cu viza.

Pentru a nu avea probleme la întoarcerea acasă cu cei de la firma Tavlaridis, de la care mi-am cumpărat biletul de autocar dus-întors, mă duc din timp la biroul firmei, pentru a mă împrieteni cu cei de acolo.

La 23,30, m-am îmbarcat în autocarul firmei Tavlaridis. O angajată a firmei ne întreabă dacă plecăm în excursie sau în călătorie la Tesalonic. Toţi am răspuns că mergem în excursie, dar un băiat a spus că el pleacă în călătorie şi a fost imediat coborât din autobus. Apoi a fost depistată o fată suspectă şi a fost şi ea dată jos. La ieşirea din Atena ne-au oprit nişte poliţişti, care au tot discutat cu şoferul, dar după o jumătate de oră ne-au lăsat să plecăm.

8 iunie

Autocarul a ajuns în Tesalonic la 6,30. După două nopţi petrecute în autobus sunt rupt de oboseală.

9 iunie

Astăzi este praznicul Înălţării Domnului cu trupul la cer.

Părintele Nectarie, un cipriot care îşi face doctoratul în

Teologie şi locuieşte la Sfânta Teodora, îmi spune că vara, în Cipru, din cauza căldurii, Sfânta Liturghie începe la 5,30 dimineața, iar bisericile sunt pline.

Seara trece pe la Sfânta Teodora părintele Epifanie din Rodos. Acesta este călugăr, dar lucrează la un Oficiu Poştal şi este student la Facultatea de Teologie din Tesalonic.

10 iunie

M-am dus la cantină, dar aceasta este închisă câteva zile, din cauza alegerilor pentru Parlamentul European.

12 iunie

Este duminică. După Sfânta Liturghie vine la Sfânta Teodora un băiat din Tesalonic, numit Temistocle, născut din mamă unguroaică şi tată grec, care lucrează ca învățător în Rodos. Acesta a fost de câteva ori în misiunea din Calcutta. A aflat că părintele de acolo m-a chemat şi pe mine să îl ajut şi vine să stăm de vorbă despre India.

14 iunie

S-au afişat rezultatele la şcoala de limbă. Am obținut calificativul excepțional, dar adeverințele nu sunt completate încă.

Temistocle a trecut din nou pe la Sfânta Teodora şi am stat un pic de vorbă.

Seara mă duc la o întâlnire a unei frății ortodoxe din Tesalonic, care sprijină financiar misiunile greceşti de peste hotare.

16 iunie

Mi-am făcut prima injecție împotriva holerei.

17 iunie

M-am dus la spitalul AHEPA pentru a-mi scoate sânge, ca să ştiu ce fel de pastile contra malariei trebuie să iau în India.

Am trecut pe la şcoala de limbă să îmi ridic adeverința de absolvire. Grecii care au completat-o nu mă cunosc şi au crezut că Florea este nume de femeie, încât au trecut în adeverință că doamna Florea a absolvit cursurile şcolii. Le atrag atenția asupra greşelii, pe care o remediază pe loc.

La 15,30, iau autobusul de Volos, unde ajung la 19,40.

Stau un pic de vorbă cu mitropolitul Hristodoulos. Îi spun că în timpul vacanței de vară voi pleca în misiunea Bisericii Greceşti din India.

18 iunie

Servesc masa de prânz cu mitropolitul şi cu mai mulți preoți.

Mitropolitul Hristodoulos încearcă să mă convingă să mă călugăresc şi să mă hirotonească el diacon şi preot, dar eu nu pot accepta, deşi Înaltpreasfinția Sa este ca un părinte pentru mine. Sunt fiu duhovnicesc al Episcopiei de Alba Iulia şi acolo trebuie să fiu hirotonit, la momentul potrivit, în Grecia am venit doar pentru studii.

Mitropolitul de Volos nu este singurul care vrea să mă vadă călugăr. Părintele Mihail de la Curtea de Argeş îmi repetă într-una că ar trebui să intru în monahism şi îmi aduce tot felul de argumente în acest sens. Eu nu cred în zodiac, însă la nativii din zodia săgetătorului, căreia îi aparțin şi eu, am citit o caracteristică definitorie, care mie mi se potriveşte perfect şi anume, nu încerca să convingi un săgetător în privința unui lucru, pentru că nu vei reuşi, lasă-l, până când acesta se va convinge singur de utilitatea lucrului respectiv.

În plus, eu am venit în Grecia la studii şi nu este acum momentul potrivit pentru decizii atât de importante. Să îmi închei întâi doctoratul, apoi este timp şi pentru celelalte.

19 iunie

Astăzi este Duminica Rusaliilor. Am fost la slujba de la catedrală, apoi am revenit la Tesalonic.

21 iunie

Mi-am depus dosarul pentru doctorat.

Mi-am scos rezultatul de la sânge pentru a-mi lua pastilele contra malariei, însă cei de la AHEPA mi-au făcut analize greşite.

22 iunie

M-am spovedit la un preot grec din Tesalonic, iar acesta m-a pus să îi cânt „Hristos a înviat" în limba română.

După-amiază l-am vizitat pe Nikos la spitalul militar, pentru că el a fost operat de amigdalită. Acolo erau şi părinții lui.

23 iunie

Mă duc cu părintele Holbea la Poliția pentru Străini. La solicitarea de rezidență a primit răspuns negativ. Trebuie să îşi depună din nou dosarul.

Îmi fac a doua injecție împotriva holerei.

Îl vizitez din nou pe Nikos la spital.

La 23,30, pornesc cu trenul spre Atena.

24 iunie

Ca să fiu odihnit, mi-am luat bilet la cuşetă, dar cei-lalți pasageri au ținut toată noaptea uşa şi fereastra compartimentului deschise, încât m-a tras un curent grozav şi nici nu am prea dormit.

La 7,30, trenul ajunge în Atena.

La 8,20, îi telefonez maicii Nectaria, care a fost de mai multe ori la misiunea din Calcutta. Ne întâlnim la Ionian Travel, de unde îmi ridic biletul de avion pentru India.

Maica mă duce apoi la asociația „Prietenii celor întemnițați". Scopul acestei fundații este reintegrarea în societate a foştilor puşcăriaşi, însă aici se colectează şi tot felul de ajutoare pentru misiunile Bisericii Greceşti din străinătate. Preşedintele asociației se numeşte Stylianos Burbahakis şi este cam acru. Maica îl roagă să mă cazeze până mâine şi el este de acord. Aici este un bărbat din Volos, Socrate, de vreo 45 de ani, care s-a întors de o săptămână de la misiunea din Calcutta.

25 iunie

Dimineață am plecat cu Socrate într-o piață ieftină, ca să cumpere câte un ceas pentru doi băieți din Calcutta.

La 11, a venit maica Nectaria. Am plecat până la ea acasă, de unde am luat nişte pachete pentru India, după care m-a dus la aeroport.

La 15,10, mă îmbarc în avionul companiei aeriene Biman, din Bangladesh. Sunt ocupate numai un sfert din locuri. Aşteptăm să decoleze avionul, dar nu vrea să pornească. După o vreme suntem anunțați că din cauza unei defecțiuni la motor trebuie să coborâm din avion. La 18,40, ne îmbarcăm din nou, dar avionul decolează abia la orele 20,00.

26 iunie

La 1,15, am aterizat în Dubai. Aeroportul este mare şi foarte frumos.

La reîmbarcare am constatat că avionul s-a umplut de pasageri, iar cineva s-a aşezat chiar pe scaunul meu.

La 2,50, avionul a decolat. Fiind noapte, văd în deşert un drum şerpuit, bine luminat, care de la înălțime se aseamănă cu un şarpe luminos.

La 6,50, am aterizat la Bombay. Pasagerii aflați în tranzit nu au voie să părăsească avionul.

Bangladesh

La 8,30, avionul a decolat, iar la 11,30, a aterizat la Dhaka, în Bangladesh.

Din cauza decolării mult întârziate de la Atena am pierdut avionul de Calcutta. Voi lua altul deseară. Fiind vina companiei Biman, pasagerii pentru Calcutta suntem duşi la un hotel din capitala Bangladeshului. Întrucât nu avem viză, paşapoartele ne sunt reținute la aeroport.

Dhaka, vedere panoramică

Când am urcat în microbus, am văzut că autoturismele au volanul pe partea dreaptă. Fiind singurul alb din microbus, iau loc lângă șofer, ceea ce îmi convine, pentru că văd mai bine din față.

Oraşul este foarte mare şi aglomerat.

În drum spre hotel, am trecut pe lângă Ambasada S.U.A., care seamănă cu o cetate vişinie.

Ambasada S.U.A din Dhaka

La hotel ni se oferă masa de prânz. Mâncarea este cam condimentată.

Ies un pic la plimbare. Este extrem de cald şi umed, iar pretutindeni miroase pestilențial. Oraşul este plin de cerşetori, care văzând că sunt alb, sunt extrem de insistenți.

Templu în Dhaka

Trec pe lângă mai multe moschei. Toți cei dinăuntru sunt bărbați şi se închină deodată cu fața până la pământ, ca la comandă. În fața uşii sunt aliniați pantofii celor aflați în moschee.

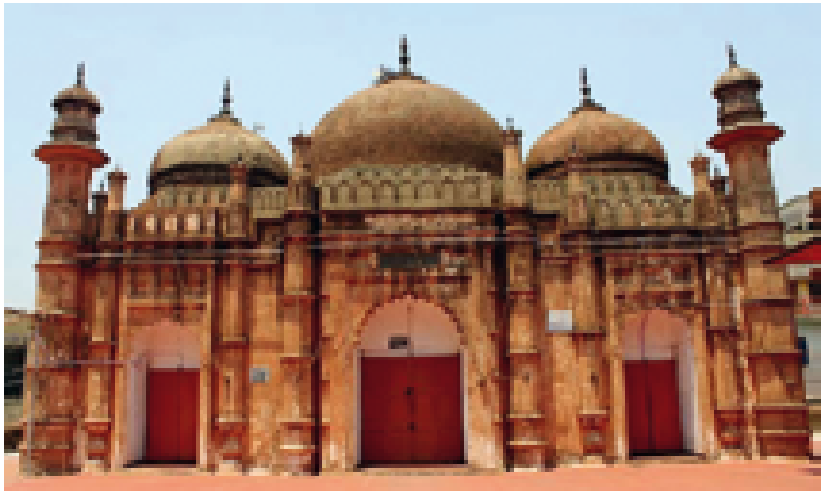

Templu în Dhaka

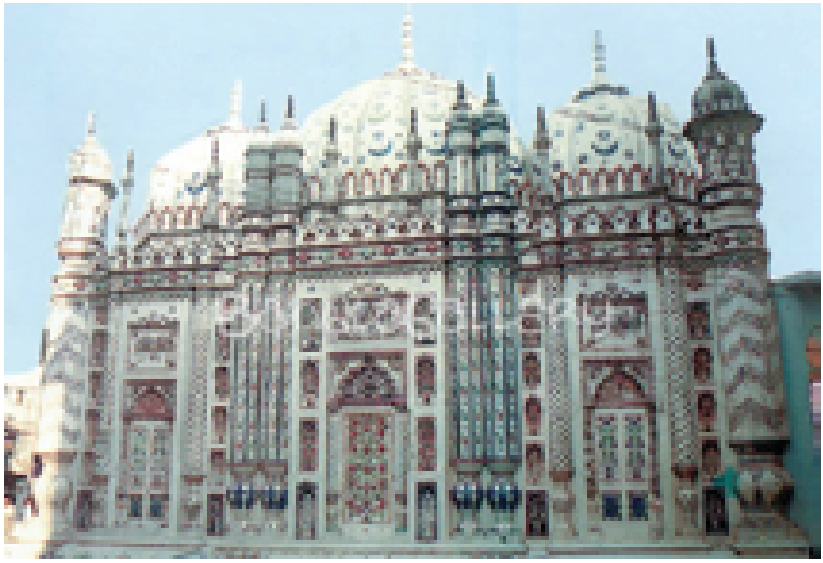

La orele 16,00, pasagerii pentru Calcutta primim o gustărică, formată din biscuiți, ceai şi lapte.

Înainte de a servi gustarea, ni s-a spus să ne lăsăm bagajele la recepție. În timp ce noi eram la restaurant, acestea au fost mutate în microbusul care ne va duce la aeroport. La destinație am constatat că loțiunea după ras mi-a dispărut din geantă. Cineva a avut grijă să nu-mi fie prea greu bagajul.

În aeroport, am intrat în vorbă cu un indian mai în vârstă, care se întorcea acasă. Acesta mi-a spus că pentru oamenii albi, în Calcutta este periculos să iasă din casă după lăsarea întunericului. I-am mulțumit omului şi sunt hotărât să țin cont de acest sfat înțelept nu doar în India, ci oriunde voi călători în lume.

La 19,55, avionul a decolat şi a aterizat la Calcutta, la 20,25.

India

Îmi fac controlul paşaportului şi aştept o vreme, dar bagajul de cală nu mi-a sosit. Mă duc la un birou, arăt talonul ataşat cardului de îmbarcare, care atestă faptul că am depus un bagaj la cală, precum şi greutatea acestuia, iar un angajat îmi notează pe pagina din spatele paşaportului faptul că geamantanul îmi lipseşte şi îmi spune să revin mâine, după aterizarea avionului de la Dhaka.

La aeroport, mă aşteaptă părintele Ignatie (grec născut în Lutraki, lângă Corint, şi călugărit în Sfântul Munte Athos, care de trei ani şi jumătate este misionar în Calcutta), Iorgos (un grec din Cipru, care a studiat în Anglia şi lucrează în Atena) şi Temistocle, învățătorul din Rodos.

Şi în India, autoturismele au volanul pe partea dreaptă.

Ne ducem la sediul misiunii, unde a funcționat până în urmă cu câțiva ani Consulatul General al Greciei din Calcutta. Cu toate că acesta s-a mutat între timp în altă clădire, misiunea se bucură de oarecare imunitate în fața autorităților locale.

Camera în care sunt cazat este mare şi confortabilă, având aer condiționat şi ventilator, cu baie proprie.

27 iunie

Din cauza schimbării de fus orar, am adormit abia pe la 3,30.

Dimineață m-a trezit lătratul unui câine. Am ieşit în curte, unde este plin de indieni de toate vârstele.

Misiunea grecească din Calcutta constă dintr-o biserică, o casă cu etaj (în care locuieşte părintele şi oaspeții din străinătate), un dispensar, mai multe camere pentru localnici, cu o baie

comună, precum şi dependinţele. Proprietatea este înconjurată cu un zid înalt, în două laturi şi cu gard în rest, fiind în permanenţă supravegheată de un paznic.

În biserică, se săvârşeşte zilnic Utrenia, de la ora 7, şi Vecernia de la orele 18. În duminici şi sărbători se oficiază Sfânta Liturghie.

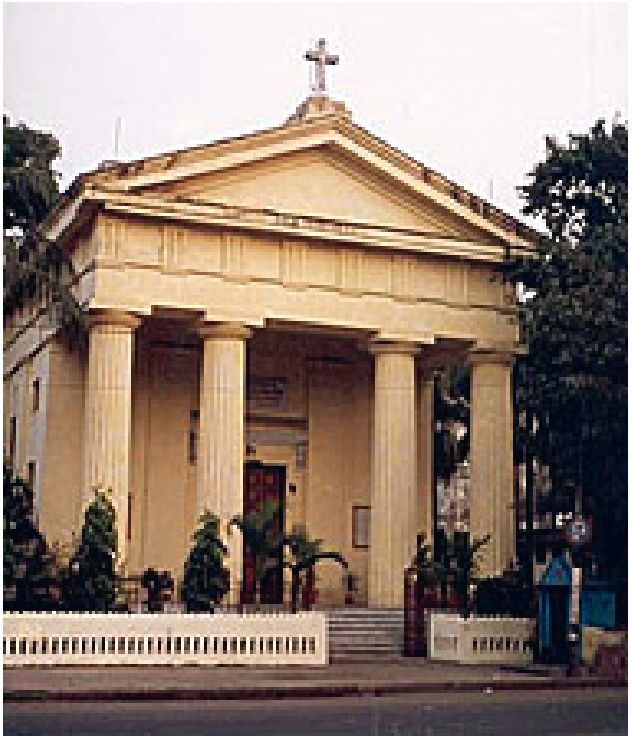

Biserica „Schimbarea la Faţă a Domnului" din Calcutta

Părintele Ignatie slujeşte din când în când, în greacă şi puţin în bengaleză, în rest vin, prin rotaţie, cei 5-6 preoţi bengalezi, care locuiesc la ţară, unde păstoresc o comunitate mică, unii dintre ei având chiar şi biserică în sat.

Se pune laptele în căni pentru copiii săraci din Calcutta

După slujba de dimineață, se servește micul dejun, apoi se pregătesc cam 80-100 de căni cu lapte praf, care urmează să fie distribuite, împreună cu doi biscuiți, copiilor nevoiaşi din apropiere, majoritatea dintre ei locuind într-un fost cimitir musulman, transformat într-un minicartier impropriu de locuințe.

Misiunea are un dispensar, cu doi medici, care oferă consultații şi medicamente gratuite pacienților, de aceea, în fiecare dimineață, curtea este plină de oameni cu probleme de sănătate. Astăzi am văzut un băiat de vreo 18 ani, care avea în jur de 40 de kilograme, încât mi-a fost ruşine să îi fac poză.

Un grădinar, o bucătăreasă, o spălătoreasă şi un băiat bun la toate lucrează pentru misiune, cărora li se adaugă zilieri sau voluntari, în funcție de necesități.

Copii săraci privind pe sub poarta misiunii din Calcutta

Copii săraci intrând în misiunea din Calcutta
pentru a primi biscuiți şi lapte

Eu împărțind biscuiți copiilor săraci din Calcutta

Nomita, bucătăreasa, are 21 de ani, dar este căsătorită de ani buni şi are deja trei copii.

După ce servesc masa de prânz, iau un taxi şi mă duc la aeroport, pentru a-mi ridica bagajul care nu mi-a sosit ieri seară. Mă însoțesc doi băieți, apropiați ai misiunii. Unul are 19 ani, dar eu am crezut că are vreo 15, celălalt nu ştie ce vârstă are. Eu îi dădeam 4-5 ani, dar băiatul mai mare mi-a spus că are cam 6-7 ani.

Oraşul este suprapopulat, având peste unsprezece milioane de locuitori, de aceea sunt foarte multe autoturisme, majoritatea dintre ele vechi, care scot fum ca tractoarele şi poluează cumplit.

Autobusele şi tramvaiele nu au geamuri, ci doar nişte obloane, care se trag în caz de ploaie. Semafoare sunt extrem de puține, astfel încât circulația e un iad. La unele intersecții sunt polițişti care dirijează traficul.

În Calcutta e plin de vaci, unele dintre ele stând liniştite în mijlocul drumului. „Sfințenia" lor le ține la adăpost.

Vaci pe drumurile din Calcutta

Vaci pe drumurile din Calcutta

Pretutindeni întâlneşti „oameni-cal”, care trag după ei o ricşă, cu care îşi câştigă traiul zilnic. Alţii conduc biciclete sau motorete ricşă (auto-ricşe).

„Om-cal” în Calcutta

De asemenea, văd bărbați şi femei care transportă pe cap saci sau coşuri.

Femeie purtând un coş cu alimente pe cap

Bărbații care vor să urineze, se trag la marginea trotuarului, se întorc cu spatele spre ceilalți trecători şi îşi fac nestingheriți nevoile, de aceea oraşul miroase îngrozitor.

Bărbat urinând pe marginea trotuarului din Calcutta

Mi-a sosit bagajul, ceea ce mă bucură, pentru că toate hainele mele erau acolo.

Schimb 100 de dolari, pentru care primesc 3.000 de rupii.

Când am ieşit din biserică, după Vecernie, am văzut că indienii şi-au lăsat şlapii lângă uşă. Aşa procedează când intră în orice încăpere.

28 iunie

După programul de dimineață, m-a trimis părintele în cafasul bisericii, să sortez nişte haine, care vor fi împărțite nevoiaşilor. Este cumplit de cald, încât în cinci minute sunt ud leoarcă de transpirație. Trebuie să separ articolele de îmbrăcăminte pentru bărbați, femei şi copii, la fel cele de vară de cele de iarnă.

După-amiază am plecat la nişte cumpărături. Mă însoțește Hristodoulos, un creştin de 24 de ani, băiatul de casă al misiunii.

Auto-ricşă

Până la destinație, plecăm cu o auto-ricşă. Pe lângă noi, şoferul ia şi alte persoane, încât stăm trei în spate şi doi în față (în stânga şi dreapta şoferului). Cursa costă cinci rupii.

Magazinele, foarte numeroase, sunt de fapt nişte dughene. Unii vânzători stau pe tejghea în poziție lotus, iar alții sunt întinşi pe spate şi mai trag câte un pui de somn.

Bicicletă ricşă

Copii duşi la şcoală cu bicicleta ricşă

Dugheană în Calcutta

Mărfurile nu au prețurile afişate, de aceea vânzătorii cer cât vor, după care începe negocierea. Pentru străini, prețurile sunt mult umflate față de localnici, de aceea Hristodoulos mi-a spus că atunci când vreau să îmi cumpăr ceva, să îl iau cu mine, să îi arăt ceea ce îmi doresc şi el va veni să cumpere mai târziu, la un preț rezonabil.

La mai multe dughene, am văzut nişte sfori lungi, care ardeau mocnit. Hristodoulos mi-a spus că acelea sunt brichetele de la care îşi aprind indienii țigările.

Vânzător în piață

Negustor dormind în propria dugheană

Mi-am cumpărat o loțiune după ras (40 de rupii). Vânzătorul m-a întrebat de unde sunt. Când a auzit România, a început să-mi spună ce bun fotbalist este Hagi. În această perioadă, are loc Campionatul Mondial de Fotbal, care se desfăşoară în S.U.A., de aceea microbiştii îi cunosc pe cei mai buni jucători de fotbal din lume.

Am văzut un bărbier în fața unui magazin. El şi clientul şedeau pe nişte pietre şi îşi făceau treaba. În altă parte era un frizer, al cărui client stătea tot pe o piatră.

Bărbier în Calcutta

Frizer în Calcutta

La întoarcere, am completat un registru cu numele celor care primesc săptămânal alimente din partea Bisericii.

În timpul cinei, Temistocle mi-a spus că eu trebuie să fiu fericit pentru că am învățat limba greacă, fiindcă în rai se vorbeşte greceşte. Apoi, privind spre părintele şi spre Iorgos, a afirmat cu emfază: „Noi nu suntem simpli ortodocşi, noi suntem greci ortodocşi". După aceea se uită la mine, spunând că pe noi, românii, ne-au încreştinat grecii. Îi răspund că nu are dreptate, în România a propovăduit Sfântul Apostol Andrei, fratele Sfântului Petru, care nu era grec, dar el, foarte calm, adaugă: „Astea sunt poveşti".

29 iunie

După Sfânta Liturghie, încep să îmi alcătuiesc programa pentru predarea orelor de religie.

30 iunie

Pentru că ieri a fost sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, dar a căzut în zi de post, astăzi servim masa de prânz la un restaurant.

Ies la o plimbare cu Hristodoulos. Văzând că am aparatul de fotografiat la mine, unii indieni mă roagă se le fac poză, în timp ce alții nu știu cum să se ferească mai bine de mine, nu cumva să îi fotografiez.

Am văzut niște câini extrem de slabi și câteva pisici pe măsură și mi-am dat seama că nivelul de trai al unei țări se poate constata privind la animalele fără stăpân.

Ne-am dus până la un canal al Gangelui murdar și rău mirositor. Unii oameni își aruncă gunoaiele aici. La suprafața apei plutește un vițel mort, descărnat pe jumătate, iar la cinci metri de el cineva face baie. Nu este singurul, dar ceilalți se află un pic mai departe de hoitul plutitor.

Gangele a fost numit de unii călători străini „un fluviu de fecale și urină", cu toate acestea, el este sfânt în concepția indienilor, iar mulți dintre ei iau apă de aici în două ulcioare metalice și o poartă cu o cobiliță până departe, în satele lor, unde o beau ca apă sfântă. Dacă un occidental ar consuma din această apă ar fi mort în două-trei zile.

Indieni care se spală în Gange

Indian bând apă din Gange

Râul Gange

Indieni cărând „apă sfântă” din Gange

1 iulie 1994

A început să mă doară gâtul destul de tare, încât iau nişte medicamente.

India este o țară imensă, cu multe limbi şi dialecte. Limba oficială este engleza, iar cea națională hindi. Când doi indieni din state diferite se întâlnesc, pentru a se putea înțelege între ei, folosesc engleza sau hindi.

Părintele Ignatie mi-a spus că în India există doar două clase, săracii (marea majoritate) şi bogații.

2 iulie

În timpul cinei, Temistocle mi-a spus să mănânc şi banana lui, pentru că noi nu avem aceste fructe în România. L-am asigurat că se găsesc şi la noi. Mi-a răspuns: „Aveți şi voi, dar trebuie să munciți o lună ca să cumpărați un kilogram".

3 iulie

Ne-am trezit la 2,30, pentru că astăzi este duminică şi vom pleca într-un sat aflat la o distanță de o sută de kilometri de Calcutta.

În această călătorie ne însoțeşte Anghelos, un tânăr de 34 de ani din Patras, care studiază muzica la Calcutta.

Mergând cu maşina am văzut foarte mulți oameni care dormeau pe străzi. Părintele mi-a spus că în Calcutta sunt cam 300.000 de astfel de persoane. Cifra este estimativă, pentru că nimeni nu îi poate număra. Dacă plouă şi aceştia nu au un nailon care să îi protejeze, trebuie să se trezească, să îşi adune aşternutul şi să se adăpostească pe sub streaşina unei case.

Cei mai mulți îşi întind un fel de rogojină, pe care se află un cearşaf, după care se acoperă cu o pătură.

Insectele, şobolanii şi şoarecii umblă în voie în jurul bieților oameni, de aceea rata mortalității este foarte ridicată între aceşti oameni ai străzii.

Dacă o familie întreagă locuieşte pe trotuar, se întind mai multe rogojini, una lângă alta, perpendicular cu casa sau gardul lângă care se află, apoi vine cățelul jigărit şi poate chiar o vacă, proprietatea familiei.

Dimineața, dacă soțul sau soția muncesc cu ziua, pe unde apucă, iar copiii au norocul de a frecventa o şcoală, averea familiei se pune într-o plasă ori două, care se agață într-un cui, pe un stâlp, în spatele porții, în înțelegere cu locatarul casei lângă care locuiesc.

Cine trece pe astfel de străzi, după lăsatul întunericului, nu are nicio şansă să umble pe trotuar, care este plin de culcuşuri pentru oameni săraci, ci trebuie să meargă pe stradă.

Om fără căpătâi în Calcutta

Om fără căpătâi în Calcutta

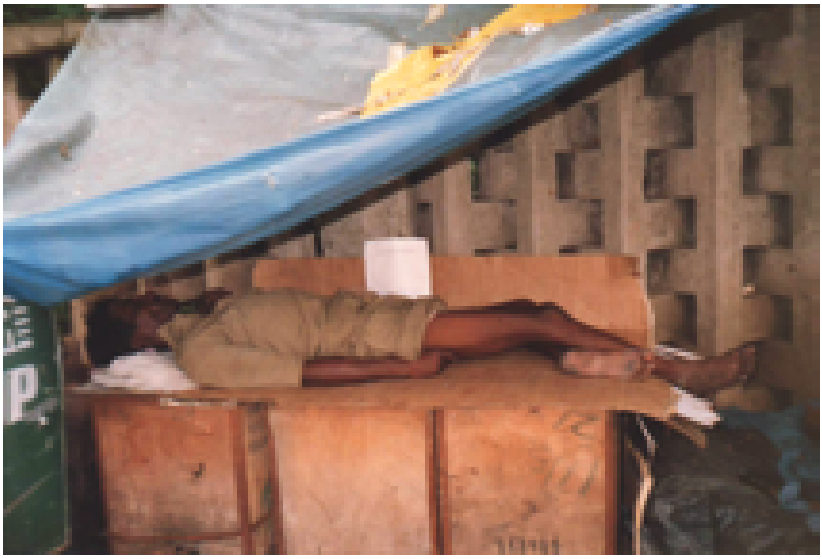

Om fără căpătâi, dar cu nailon deasupra, în Calcutta

Drumurile sunt sub orice critică.

Prin sate există nişte „hoteluri” pentru şoferi. Acestea constau din nişte şoproane sub care se află câteva paturi de lemn goale. Închirierea unui pat pe noapte costă două-trei rupii.

La țară, parcă, timpul s-a oprit în loc, încât trăiesc senzația întoarcerii în timp. Nicio localitate prin care am trecut nu avea panou care să indice că am intrat sau am ieşit dintr-un sat. Casele sunt acoperite cu paie, nu au geamuri, apă şi curent electric.

Pe la 4,30, s-a luminat de ziuă, iar la 5 toată lumea era deja în picioare. Între sate e plin de oameni care călătoresc pe jos, iar foarte mulți îşi fac nevoile pe marginea drumului.

Ne-am oprit într-un sat. Autoturismul, un jeep Mahindra, a fost imediat înconjurat de indieni de toate vârstele, care ne privesc curios şi insistent. Unii dintre ei nu au ieşit în viața lor din satul în care s-au născut şi nu au văzut oameni albi până acum.

Jeepul misiunii înconjurat de indieni curioşi

În alt sat am văzut o incinerare. Defunctul, înfăşurat într-o pânză şi câteva ghirlande de flori, era purtat pe o targă din lemn de bambus, în strigătele însoțitorilor. Procesiunea s-a oprit într-un loc dinainte stabilit, unde mortului i s-a dat foc. Mirosul a fost cumplit. Arareori se întâmplă ca o persoană incinerată să ardă în întregime, de aceea oasele şi ceea ce rămâne se aruncă în cel mai apropiat râu.

Defunct dus spre incinerare

Incinerarea unui cadavru în India

Întrucât hinduiştii sunt incineraţi, în India nu prea există cimitire.

Pe la 7,30 am ajuns la destinaţie. Ne-au trebuit cinci ore ca să parcurgem o sută de kilometri.

Sfânta Liturghie se oficiază într-o casă. Slujeşte părintele Ignatie şi Iacov, un diacon indian.

Părintele Ignatie şi diaconul Iacov, la Sfânta Liturghie, într-un sat

În timpul Sfintei Liturghii, indienii şed desculţi în pridvorul casei, pe nişte rogojini. Papucii lor sunt aliniaţi lângă prispă.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie nu sunt date numai din gură, ci şi dintr-un fel de acordeon. Stângăcia, nesiguranţa indienilor şi atmosfera de aici mă fac să mă simt în epoca primară a creştinismului, când câţiva fraţi se adunau într-o casă împreună cu un apostol sau un preot, care săvârşea frângerea pâinii.

Credincioşi la Sfânta Liturghie

După Sfânta Liturghie, părintele Ignatie ține o catehеză, răspunzând la întrebările celor interesați.

Părintele Ignatie vorbind credincioşilor

Pe drumul de întoarcere, întâlnim câteva autobuse atât de aglomerate, încât pasagerii erau agățați de acestea, şedeau pe acoperiş, iar doi călători se aflau pe bara de protecție din față.

Autobus aglomerat în India

După-amiaza ne întoarcem acasă. Acum îmi dau seama cât de mare este Calcutta, pentru că tot călătorim prin ea, dar nu mai ajungem odată acasă.

În India, lumea nu se grăbeşte. Dacă mergi cu autoturismul pe drum şi un pieton îţi taie calea, acesta nu aleargă spre trotuar, ci îi face semn şoferului să încetinească, iar el îşi continuă drumul în ritmul lui.

La 17,30 am intrat în curtea misiunii. Toţi suntem rupţi de oboseală. Nu ştiu cum mai rezistă părintele, care a condus maşina dus-întors şi pe deasupra a mai şi slujit.

4 iulie

Astăzi voi începe seminarul, de aceea am ieşit să cumpăr nişte pixuri pentru cursanţi. M-am dus la o dugheană, unde vânzătorul mi-a cerut 5 rupii pentru un pix. Am luat un indian cu mine şi m-am dus la altă tarabă, de unde am cumpărat pixurile cu o rupie bucata.

Cursurile se ţin în biserică. Au venit 25 de indieni, între 15 şi 55 de ani, printre care şi un preot, Patapie şi un diacon, Iacov. Ceilalţi sunt creştini sau hinduişti interesaţi de Ortodoxie.

Din engleză în bengaleză traduce Nectarie.

Eu cu translatorul Nectarie, predând seminariştilor

Seminarişti luând notițe în biserica din Calcutta

Le spun cursanților că cele trei degete cu care ne facem Sfânta Cruce reprezintă persoanele Sfintei Treimi. Un indian mă întreabă care deget este pentru Tatăl, care pentru Fiul şi care pentru Sfântul Duh.

Le vorbesc despre păcatul originar şi despre mărul lui Adam, pe care femeile nu îl au. Îşi duc cu toții mâna la gât şi se miră de ceea ce aud.

În perioada cât durează seminarul, unii cursanți sunt cazați în camerele din curtea misiunii, iar cei care nu mai încap acolo, în nişte hoteluri ieftine din apropiere, pentru care să plătesc câteva rupii pe noapte.

Eu cu o serie de seminarişti în fața bisericii din Calcutta

5 iulie

Dimineață le-am predat trei ore seminariştilor, iar Temistocle o oră.

Vorbindu-le despre naşterea Pruncului Iisus în ieslea din Betleem, un băiat m-a întrebat câte vaci erau acolo.

Părintele Ignatie are cunoştinţe de limba engleză, dar nu prea aprofundate, de aceea mă roagă să îl însoţesc când are întâlniri mai importante, pentru a traduce din greacă în engleză.

În jurul misiunii sunt foarte multe dughene, unde se vând tot felul de mărfuri, iar vânzătorii de aici îşi fac nevoile pe gard şi lângă acesta, încât nu poţi trece prin curte de miros. Părintele Ignatie şi Consulatul General al Greciei din Calcutta au înaintat o cerere către Primărie, prin care solicitau evacuarea dughenelor şi amenajarea unei mici grădini cu flori, lateral de biserică. Primăria a dat aviz favorabil, dar cei care trebuiau evacuaţi s-au plâns că nu vor avea din ce trăi şi proiectul a fost oprit.

După servirea mesei, am plecat cu părintele la Primărie, pentru a vedea de ce aprobări mai avem nevoie, ca să putem amenaja grădina respectivă.

Le-am mai predat câteva ore seminariştilor, iar după Vecernie ne-am adunat în curtea misiunii, pentru a sta de vorbă. De fapt ei pun întrebări, iar părintele le răspunde.

Este interesant acest dialog, pentru că părintele vorbeşte în limba greacă, eu traduc în limba engleză, iar Nectarie în bengaleză. Pentru mine este ceva inedit să fiu înconjurat în permanenţă de trei limbi străine: greaca, pe care o vorbim în casă; bengaleza, pe care o utilizează localnicii între ei; engleza, prin care comunicăm între noi; iar eu aparţin unei alte limbi şi culturi, cea română.

În seara aceasta, Iorgos s-a întors în Grecia.

6 iulie

Dimineaţă le-am predat o oră seminariştilor, iar aceştia m-au rugat să ne oprim, pentru că sunt prea obosiţi. L-am întrebat pe părintele ce să fac, iar acesta a zis să le dau o pauză cursanţilor, să îşi mai revină.

Am constatat că aproape toate indiencele au câte un inel în nas, încă de când sunt mici.

Fetiță cu inel în nas

Numeroase femei, în special cele înstărite, poartă inele pe degete şi brățări la încheieturile mâinilor, dar aceste podoabe sunt nelipsite şi de la picioare.

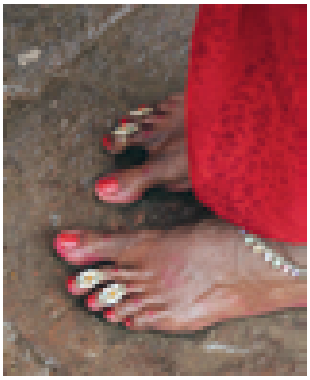

Inele şi brățări la picioare

Indiencele căsătorite nu poartă verighetă, dar ca semn distinctiv au trasă o dungă (de obicei de culoare roşie) pe cărarea care porneşte din mijlocul frunții spre creştetul capului.

Femeie din India căsătorită

Punctul colorat (benghi) din mijlocul frunții femeilor şi al bărbaților indieni, de toate vârstele, este un semn de frumusețe şi este refăcut zilnic sau de câte ori este nevoie.

Benghi de culoare maro

Indiencele mai bogate îşi asortează culoarea benghiului cu a unor bijuterii, precum cercei, brățări etc.

Benghi asortat cu cercei şi podoabe deasupra sprâncenelor

După Vecernie, a trecut pe la misiune un protestant interesat de Ortodoxie şi am stat un pic de vorbă.

A venit şi un pastor protestant, Manas Das, împreună cu Brianca, fetița lui în vârstă de cinci ani. Acesta mi-a spus că ar fi interesat să facă un doctorat în Teologie în Grecia.

7 iulie

De la 9, a avut Temistocle ore cu seminariştii, iar de la 10 am avut eu, dar nu am apucat să le predau mare lucru, pentru că aceştia mi s-au plâns că şi-au umplut caietele. L-am trimis pe Hristodoulos să cumpere altele, dar s-a întors abia pe la 11,30. Am mai făcut o oră, dar la 12,45 un cursant m-a rugat să le dau drumul la masă, pentru că nu mai pot de foame. Ce să fac? Asta este India.

După masa de prânz, am intrat în cameră şi am văzut sticla de la geam aburită în exterior, pentru că am lăsat aparatul de aer condiționat să funcționeze. Aceasta se întâmplă din cauza căldurii şi a umidității excesive, care ajunge până la 90% în timpul musonilor.

Seminariştii s-au înțeles cu părintele ca joi după-amiaza să nu se facă ore, pentru a putea vizita un pic orașul, fiindcă cei mai mulți dintre ei sunt oameni de la țară, care nu au ajuns niciodată în Calcutta. Astăzi fiind joi, vom merge la grădina zoologică.

Am luat metroul până în centrul orașului. În stația de lângă misiune, am văzut un bărbat care urina în voie pe un perete.

Unii proprietari de case, pentru a-i face pe trecători să renunțe la a urina pe pereții casei lor, pictează pe aceştia chipurile unor zeități, al Domnului Hristos sau al unui guru renumit.

Perete pictat pentru a nu urina trecătorii pe el

În Calcutta autobusele nu au uşi sau acestea nu sunt închise, de aceea, ori de câte ori un autobus încetineşte în vreo intersecţie, pasagerii urcă şi coboară în grabă. Taxatorul stă pe scara din faţă şi strigă în gura mare care este destinaţia autobusului.

Nici tramvaiele de aici nu au uşi. Când cineva doreşte să coboare sau să urce între staţii, taxatorul trage de o sfoară, care se întinde peste geamuri până la vatman, unde există un clopoţel care face zgomot, iar acesta opreşte.

La grădina zoologică sunt destul de multe animale şi păsări, dar atracţia specială o reprezintă câţiva tigri albi.

Tigru alb

După ce am vizitat grădina zoologică, am luat câte o înghe-ţată pentru seminarişti. Aceştia m-au rugat să le fac o poză, fiindcă înghe-ţata este o delicatesă rară pentru ei.

9 iulie

Astăzi este sâmbătă şi am avut ore numai până la prânz, pentru că seminarul s-a încheiat, iar cursanții se întorc în satele lor.

Un seminarist mi-a spus că Temistocle le-a cerut câtorva băieți caietele, pentru a vedea ce le-am predat eu. Înainte cu câteva zile de a începe orele, eu am avut o discuție cu părintele, în care am stabilit împreună despre ce să le vorbesc indienilor, temă cu temă. Dacă mă verifica părintele mi se părea normal, pentru că el conduce misiunea de aici, însă Temistocle nu are competența necesară în acest sens. Din curiozitate, m-am uitat şi eu în caietele celor mai silitori dintre cursanți, pe care i-am rugat să îmi traducă din bengaleză, pe scurt, temele tratate. Temistocle le-a vorbit despre zilele de post (cinci rânduri), despre îngeri (patru rânduri), despre crearea lumii (patru rânduri), despre cifra 666 (trei rânduri) şi le-a oferit un pliant cu Crezul în limba bengaleză, în timp ce eu le-am predat 39 de pagini.

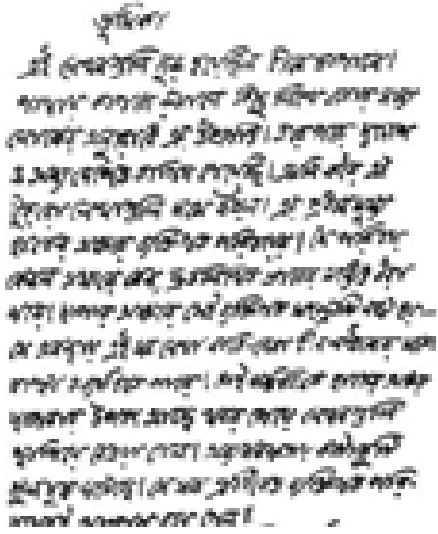

Text în limba bengaleză

Pe la orele 17, am plecat cu părintele şi cu domnul Mundal, un creştin mai în vârstă, care a fost ofițer de armată, să discutăm o afacere despre un pământ, pe care părintele vrea să îl cumpere pentru misiune.

Eu împreună cu Andrew Mundal

La întoarcerea spre casă era deja întuneric şi am constatat că foarte multe autoturisme, în special taxiuri, circulă cu farurile stinse, ceea ce este periculos, pentru că străzile oraşului nu sunt prea luminate noaptea. Părintele mi-a spus că indienii se feresc să aprindă farurile pentru a-şi cruța bateria. Dacă există o legislație în acest sens, cei mai mulți conducători auto nu o cunosc, fiindcă în India nu trebuie să ştii carte pentru a-ți lua permisul de conducere.

Jeepul misiunii are aer condiționat, care funcționează întotdeauna la maxim. De câte ori cobor din maşină, parcă intru în baie şi de câte ori urc în maşină, am impresia că intru într-un frigider.

M-am dus la un magazin foto să ridic mai multe poze. Din moment ce sunt client fidel, proprietarul mi-a oferit o sticlă de Coca Cola.

Numeroase case din Calcutta nu au apă, de aceea locatarii se alimentează cu apă de la nelipsitele cişmele din colţurile străzilor, unde fac şi baie, atât ei, cât şi oamenii străzii. Alţii se îmbăiază într-un canal murdar al Gangelui, care curge la câteva sute de metri de sediul misiunii.

Indian făcând baie la cişmeaua din colţul drumului

10 iulie

Este duminică şi după Sfânta Liturghie am ieşit să servim masa de prânz la restaurantul franţuzesc „La Zeez" din centrul oraşului. Am comandat carne de pui, însă fiecare fel de mâncare are numele lui, care nu spune prea multe despre modul în care este preparat. Când ospătarul ne-a adus ceea ce am comandat, lui Temistocle nu i-a plăcut cum arăta ceea ce avea în faţă. Rapid a

luat farfuria mea, pe care a înlocuit-o cu a lui, spunându-mi: „La mine este prea mult, nu pot mânca atâta”. A început să mănânce, dar nu i-a plăcut gustul mâncării. Iute a făcut un semn cu cuțitul în farfuria mea şi mi-a spus: „Jumătatea asta o mănânci tu şi cea de dincoace de semn este a mea, iar ție o să-ți las jumătate din puiul meu”. Asemenea tupeu nu am întâlnit în viața mea. Vreau să ripostez, dar mă uit întâi la părintele, să văd cum reacționează. Acesta îmi face un semn discret să îl las în pace pe Temistocle.

Astăzi a început festivalul Krishna. Dacă tot suntem în centrul oraşului, Temistocle şi cu mine rămânem să vedem cum se desfăşoară. Printre organizatori este şi un alb. Stau de vorbă cu el. Acesta îmi spune că este american şi a absolvit Facultatea de Teologie Romano-Catolică în S.U.A., dar apoi s-a convertit la hinduism şi s-a căsătorit cu o indiancă. Americanul locuieşte de 14 ani în India, fiind preşedintele templului krishna din Bombay. Printre participanții la festival mai sunt şi alți albi convertiți la hinduism.

Eu cu preşedintele templului krishna din Bombay şi un alt alb convertit la hinduism

Într-un părculeț aflat în apropierea unei stații de metrou din centrul orașului există o colonie de leproși. Câțiva dintre ei se apropie de noi să îi miluim cu un bănuț. Unii au urechile sau nasul mâncate de boală, în timp ce alții nu mai au degete la mâini și la picioare. Înfiorătoare privelişte. Le spun că le ofer nişte bani, dar îi rog să nu mă atingă. Le zic să țină mâna întinsă, pentru că eu voi lăsa să le cadă în palma deschisă o monedă, de la o mică înălțime, pentru a nu intra în contact fizic cu ei.

Mână şi picior de lepros

11 iulie

Copiii din Calcutta încep orele la 6 dimineața, iar la 9-10 le termină. Când plouă mai tare, nu se duc la şcoală.

După cină, am ieşit cu Temistocle la o scurtă plimbare. Imediat câțiva indieni au început să se țină după noi, cerşind insistent. Grecul intră în discuție cu ei şi îşi bate joc de sărăcia lor. Le promite că le va da ceva bani, dacă sunt atenți la el. Scoate nişte monede din buzunar şi se preface că le aruncă pe jos, pentru a-i face pe indieni să încerce să le prindă din aer sau să se aplece să le caute în praf. Repetă de mai multe această mişcare, până când vede că cerşetorii nu mai schițează niciun gest. În cele din urmă, se întoarce cu spatele la indieni şi le aruncă peste umăr câțiva bănuți.

12 iulie

Astăzi hinduiştii au o mare sărbătoare, de aceea mulți fac baie în canalul Gangelui de lângă noi, iar alții duc apă de aici la casele lor.

Indieni făcând baie rituală în Gange

În misiune a venit pentru câteva săptămâni Irina, o fată din Seoul, botezată de părintele Ignatie, care a fost misionar în Coreea de Sud timp de şase ani, unde a învăţat limba coreeană şi are numeroase cunoştinţe.

Seara am stat de vorbă cu părintele şi i-am spus că eu nu sunt dispus să rabd bădărăniile lui Temistocle, care mă jigneşte cu orice ocazie. Părintele a recunoscut că Temistocle nu face mare lucru în India şi compania lui nu este agreabilă, însă în Grecia acesta vorbeşte mereu despre misiunea din Calcutta, pentru care adună bani şi ajutoare, convingându-i pe unii greci să vină aici ca voluntari pentru o perioadă de timp, de aceea mă roagă să îl mai rabd câteva zile, până când se va întoarce acasă, pentru Hristos şi pentru misiunea care se face în India în numele Lui. De asemenea, părintele crede că Temistocle este invidios pe mine, fiindcă mie mi-a plătit misiunea biletul de avion Atena-Calcutta, dus-întors, dar el şi l-a achitat singur.

13 iulie

În India, este perioada musonilor şi astăzi a plouat mult.

M-am dus la poştă să trimit nişte scrisori şi să ridic corespondenţa.

Temistocle şi-a cumpărat un fel de fustă bărbătească, numită lunghi (aceasta este de fapt o bucată de pânză pătrată care se împătură, se înfăşoară în jurul coapselor şi apoi se înoadă) şi vrea să mă convingă şi pe mine să îmi achiziţionez una, deşi eu ştiu prea bine că nu voi purta aşa ceva niciodată. Nu se lasă până nu mă duce la o dugheană, măcar să văd ce lunghi frumoase sunt. Vânzătorul de aici îmi prezintă marfa, dar eu refuz să cumpăr, încât bietul om îşi răscoleşte tot stocul de haine. În cele din urmă, de ruşinea negustorului şi pentru a scăpa de gura lui Temistocle, îmi cumpăr şi eu un lunghi cu 40 de rupii.

Când am ajuns în România mama a făcut din acest lunghi - pe care nu l-am purtat niciodată - o faţă de masă.

Indian purtând „lunghi”

După-amiaza mă pune părintele să trag nişte hârtii la xerox. Temistocle se uită neîncrezător la mine şi mă întreabă: „Ai mai lucrat vreodată în viața ta la xerox?”.

14 iulie

În timpul mesei de prânz, părintele a spus că nu ar fi rău să se înființeze o mănăstire de maici în Calcutta, iar cum călugărițe din Grecia nu ar veni aici, poate s-ar găsi câteva maici din România. Probabil că părintele ar vrea să contrabalanseze prin aceasta misiunea făcută aici de Maica Tereza, care este catolică. Temistocle zice că nu ar fi bine, pentru că româncele ar putea

pune mâna pe misiunea grecilor, dar după ce se gândeşte un pic, spune că românii nu au bani, aşa că misiunea grecească nu ar fi în pericol.

Pe când stăteam de vorbă, bucătăreasa ne serveşte cu peşte. Eu aveam în farfurie doi peşti mari şi frumoşi, iar Temistocle doi mai mici. Acesta schimbă rapid farfuriile şi zice: „Eu mănânc mai puțin, la mine era prea mult".

După-amiaza plecăm la cimitirul grecesc din Calcutta, aflat în spatele spitalului Maicii Tereza. În curtea cimitirului este un bananier cu fructe aproape coapte şi un bazin cu peşti. Mă apuc întâi în joacă să prind peşti, apoi îi scot pe toți într-un vas şi golesc bazinul, pentru a-l curăța. Temistocle sare imediat cu gura pe mine: „Lasă peştii şi hai la treabă!". Care era treaba respectivă? Pe un perete al capelei cimitirului trebuiau fixate trei icoane, iar acolo erau părintele, Irina şi Temistocle. Oare mai era nevoie şi de mine? Eu sunt convins că nu, de aceea am continuat să curăț bazinul.

Eu cu Irina şi Temistocle

15 iulie

Irina nu a ieşit astăzi din cameră pentru că este bolnavă.

În Calcutta, tot timpul anului este cald. Iarna, cele mai scăzute temperaturi ajung la +14°C, de aceea microbii nu mor niciodată. Indienii sunt obişnuiţi să trăiască în aceste condiţii, însă străinii nu au imunitatea necesară, de aceea se îmbolnăvesc foarte des când vin aici.

La masa de prânz am avut ananas ca desert. Fructul era copt bine spre frunze şi mai verde în jos. Temistocle începe să taie ananasul de la frunze. Îi dă părintelui prima felie, a doua o ţinea în mână şi voia să o taie pe a treia. Părintele îi spune să-mi dea mie felia din mână, dar Temistocle răspunde: „Nu părinte, partea lui e mai de jos".

16 iulie

Astăzi este sâmbătă şi am ieşit să servim masa de prânz la restaurantul unui hotel de cinci stele. Hotelul are o curte interioară mare, cu arbori, verdeaţă şi piscină, dar şi alte curţi interioare, mai mici, acoperite cu sticlă. Peste tot este aer condiţionat. Părintele mă întreabă dacă noi aveam asemenea hoteluri în timpul lui Ceauşescu, dar nu apuc să-i răspund, pentru că Temistocle spune imediat: „Cum să existe aşa ceva în România? Acolo sunt doar hoteluri proaste, cu un singur fel de mâncare dimineaţa, la prânz şi seara".

După vecernie, au venit la misiune doi ruşi, soţ şi soţie, Vladimir şi Natalia, care studiază în Calcutta. Vor sta câteva zile într-o cameră din curtea misiunii.

17 iulie

La 2,30, ne-am deşteptat pentru că vom pleca la ţară.

Înainte de a ne urca în maşină, Temistocle l-a trezit pe Hristodoulos, pentru a-i da nişte sfaturi matinale de ultimă oră,

pe care probabil a uitat să i le împărtăşească aseară, înainte de culcare, când i-am văzut stând de vorbă.

La 3,15, am pornit la drum. Podul de peste Gange a fost afectat de ploi şi se circulă pe un singur sens. Ne-au trebuit două ore şi jumătate ca să traversăm fluviul.

Drum inundat

Pod rupt de inundaţii

Oameni dintr-un sat traversând un râu

Râu umflat într-un sat

La destinație ne așteptau niște creștini în capătul satului, să ne informeze că drumul este desfundat din cauza ploilor abundente, prin urmare trebuie să lăsăm autoturismul aici şi să ne continuăm călătoria pe râu, cu o barcă gata pregătită.

Albii şi un preot indian am urcat în luntre, în timp ce localnicii mergeau paralel cu noi, prin drumul plin de noroi.

După câteva sute de metri, un copac dezrădăcinat pe jumătate, căzut foarte aproape de suprafața apei, ne barează calea. Coborâm din ambarcațiune şi ocolim arborele pe uscat, în timp ce luntraşul reuşeşte să treacă cu barca pe sub copac. După ce ne urcăm din nou în luntre, Temistocle se uită la mine şi îmi spune: „Tu ce cauți în barcă? Du-te pe jos cu indienii!".

Sfânta Liturghie a fost săvârşită într-o casă. La încheierea acesteia, m-am dus aproape de râu, să mă răcoresc un pic la umbra copacilor. Un creştin a ieşit de la slujbă şi a vrut să îşi aprindă o țigară, dar când a dat ochii cu mine, a ascuns-o imediat.

După Sfânta Liturghie am plecat într-un sat din apropiere, unde sunt mai multe familii de creştini. Aici locuieşte Victor, unul dintre cei mai buni băieți pe care i-am avut la seminar şi cu care am stat de mai multe ori de vorbă. Ştiam de la el că are o fetiță de patru ani şi l-am întrebat ce mai face. Înainte ca indianul să apuce să îmi răspundă, Temistocle îmi spune pe greceşte: „Ce fetiță? Ăsta nu are copii".

Această localitate are curent electric, pentru că am văzut firele de pe stâlpi şi chiar un bec arzând într-o casă. După ce am urcat în maşină şi am parcurs câteva sute de metri, i-am spus părintelui că acesta este primul sat cu curent electric pe care l-am întâlnit în India. Imediat Temistocle ripostează: „Cum să aibă curent electric satul în care am fost? Nu are aşa ceva".

Casă la țară cu curent electric

La întoarcerea spre Calcutta, în apropiere de Arambagh, drumul dintre două sate era blocat de locuitorii acestora, care luptau între ei pentru pământ. Localnicii aveau bâte, securi, arcuri cu săgeți, cocktailuri Molotov etc. Stăm cam un ceas pe loc, înconjurați de indienii din satul în care ne aflam. Temistocle le spune acestora că aşa ceva se întâmpla în Grecia în urmă cu două sute de ani. Unul dintre localnici îi răspunde că Grecia nu este cu mult mai avansată decât India, rănindu-l adânc în orgoliul propriu.

La orele 18,00, când s-a dat binecuvântarea pentru slujba Vecerniei în biserica din Calcutta, au început să vină maşini din celălalt sens, iar indienii din tabăra în care ne aflam le-au lăsat să treacă, făcându-ne şi nouă semn să plecăm. Am pornit bucuroşi, dar ne-au oprit cei din tabăra adversă. Unii ne spun să ne întoarcem de unde am venit, alții să ne oprim pe loc. Le tot repetăm că mergem la Calcutta, că pierdem avionul, dar ei nu ne ascultă şi încep să strige la noi, tot mai amenințător, să oprim

maşina. Nu avem ce face, pentru că autoturismul este înconjurat din toate părţile şi tragem pe stânga, în timp ce vehiculele din celălalt sens erau lăsate să treacă.

După vreo 20 de minute de aşteptare încordată, într-un moment de neatenţie al indienilor, părintele a pornit maşina şi a demarat în trombă. Slavă Domnului că am scăpat teferi. După noi nu am văzut să vină alte maşini.

La vreo jumătate de oră, Temistocle îi spune părintelui să-l ierte pentru că a minţit că pierdem avionul, dar altfel nu ne lăsau indienii să trecem. Cât este părintele de răbdător, de această dată i-a tăiat-o lui Temistocle, zicându-i că nu-i chiar aşa cum spune el. Înfuriat de răspuns, Temistocle ripostează: „Ce-i părinte, aţi mai găsit vreun nebun, ca mine, care să vină de trei ori în India?". Părintele vede că nu are cu cine discuta şi îl lasă în pace.

Pe la orele 21,00, am intrat în Calcutta, iar la 22,00, am ajuns la misiune.

18 iulie

Azi noapte am dormit excelent, dar spre dimineaţă m-am trezit din cauza unot ţipete şi a unor bubuituri ca de petarde, care au explodat foarte aproape de sediul misiunii.

Dimineaţă îmi dau seama că m-am îmbolnăvit din nou şi mă doare tot corpul.

Astăzi a murit Mamoni, fiica de doi ani şi jumătate a unui creştin, numit Nicolae. Fetiţa era bolnavă şi se afla la spital în Calcutta. Temistocle s-a dus, împreună cu tatăl ei, să o viziteze şi înţelegând că i se apropie sfârşitul, pe la 16,30, a vrut să îi administreze botezul de necesitate, dar neavând apă la îndemână, a botezat-o în aer, ritual despre care eu nu am auzit că ar exista în Biserica Ortodoxă. O jumătate de oră mai târziu fetiţa s-a stins din viaţă.

Trupul neînsufleţit al micuţei a fost depus în biserică.

19 iulie

La 6 dimineața, am plecat în cimitirul grecesc din Calcutta, unde a avut loc prohodirea şi înhumarea lui Mamoni.

Pe la 10, ne-am dus la serbarea Colegiului Creştin de Fete din spatele misiunii. Acesta a fost înființat în urmă cu 50 de ani, de două indience creştine protestante. În primul an, s-au înscris 3 fete, dar în prezent este frecventat de 900 de eleve. Printre invitați se număra episcopul locului, ministrul educației din Bengalul de Vest, rectorul Universității din Calcutta (o femeie) etc. După cuvântări şi festivitatea de premiere, are loc un program folcloric, cu muzică şi dansuri din diverse regiuni ale Indiei. Când am văzut costumele tradiționale şi dansul popular din statul Rajasthan am înțeles imediat de unde provin țiganii din Europa.

La încheierea ceremoniei, am servit masa de prânz la colegiu. Aceasta a fost extrem de condimentată.

După Vecernie am plecat cu părintele la sediul Poliției din cartier, pentru a primi şi de aici avizul pentru a amenaja grădina cu flori de lângă gardul misiunii. Am fost amânați cu 24 de ore.

20 iulie

La 5,15, ne-am dus la cimitir, unde a fost săvârşită Sfânta Liturghie, cu prilejul sărbătorii Sfântului Proroc Ilie şi un parastas după Mamoni.

Seara am plecat din nou la Poliție. Ne-a primit comandantul şi am stat un pic de vorbă. Acesta a spus că apreciază activitatea misiunii, care ajută numeroşi oameni săraci şi va încerca să ne ajute.

21 iulie

Astăzi a venit în misiune Anastasia, o grecoaică din Tesalonic, care este profesoară în insula Santorini.

Anastasia s-a mutat în camera mea, iar eu am ajuns să împart aceeaşi încăpere cu Temistocle. Această cameră este divizată în două de un paravan din scândură, având uşi separate, în interior, dar baie comună. În partea mea se află aparatul de aer condiționat. Din cauză că sunt bolnav nu pot suporta aerul rece şi mă acopăr cu o pătură. În lipsa mea din cameră, Temistocle îmi ascunde pătura, după care îmi spune: „În India este cald, acoperă-te cu un cearşaf, nu cu o pătură". Caut pătura peste tot şi în cele din urmă dau de ea, însă aerul condiționat mă deranjează când îl inspir, pentru că am gâtul inflamat, de aceea îl opresc. Când eu lipsesc din cameră, Temistocle porneşte aerul condiționat, când mă întorc, îl opresc şi deschid geamul. Neplăcută situație şi comică, în acelaşi timp.

22 iulie

Irina i-a făcut o poză unui indian şi după ce a developat filmul, i-a oferit-o. Băiatul i-a spus: „Această forografie nu este bună, pentru că am ieşit cam negru în ea. Eu vreau o poză aşa cum sunt". Ne uităm şi noi la poză şi constatăm că aceasta reflectă fidel realitatea, însă acum ne dăm seama că localnicii se văd mai albi decât sunt.

Din cauza sărăciei şi a căldurii, numeroşi copii nu poartă haine deloc, însă au o sforicică în jurul coapselor, pe post de amuletă.

Majoritatea locuitorilor din Bengalul de Vest nu au niciun fel de acte, de aceea mulți dintre ei nu ştiu când s-au născut. Unii copii au tatuate numele pe mână, pentru a şti exact cum îi cheamă. Misiunea plăteşte taxele şcolare pentru trei copii: Toma, 6 ani, Mithun, 8 ani şi Angi (sora lui Mithun), 10 ani, iar toți sunt colegi în clasa I.

23 iulie

Societatea indiană este împărțită în caste, iar cei din clasele superioare nu prestează orice fel de muncă. La misiune avem un

portar din casta brahmanilor. Astăzi părintele căra lada cu gunoi, care era cam grea şi l-a rugat pe portar să-l ajute. Acesta i-a spus că este brahman şi nu pune mâna pe lada cu gunoi. Părintele i-a zis că îl va da afară dacă nu îl ajută. Portarul a răspuns că preferă să îşi piardă locul de muncă decât să pună mâna pe lada cu gunoi şi să îşi ştirbească prestigiul.

Mulţi dintre cei care aparţin unei caste au o anumită meserie şi nu prestează două feluri de munci, de aceea o familie bogată are câte şase-şapte angajaţi: şofer, portar, grădinar, bucătăreasă, spălătoreasă, o persoană care aprovizionează casa cu alimente etc.

24 iulie

Astăzi este duminică, de aceea, după Sfânta Liturghie, ieşim în centrul oraşului. În Muzeu am văzut o hartă a Indiei, unde este prezentat costumul popular din fiecare stat. Portul tradiţional din Rajasthan este asemenea cu cel al ţiganilor de la noi: fuste lungi, largi şi multicolore pentru femei, iar bărbaţii poartă mustaţă. Rajasthanul este situat în nord-vestul ţării, lângă Pakistan, fiind cel mai apropiat stat indian de Europa. De aici au venit ţiganii la noi.

Muzeul din Calcutta

De asemenea, la muzeu este prezentată şi una dintre invenţiile lui Henri Coandă, „efectul Coandă”.

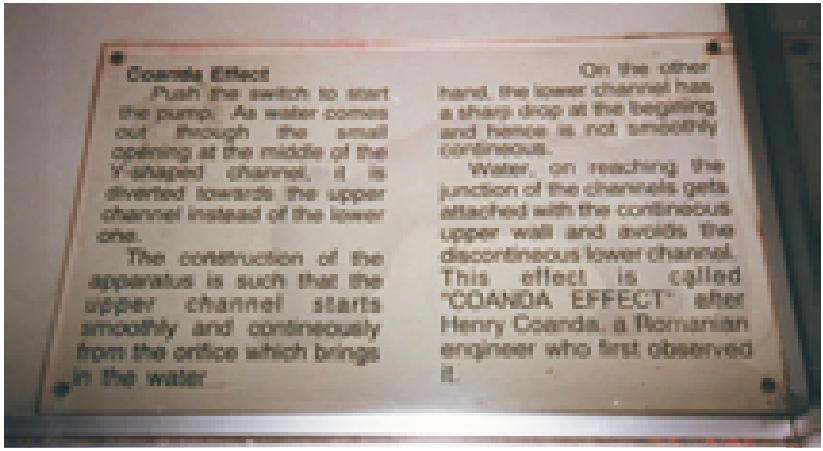

Ne-am dus apoi la Taj Bengal, cel mai luxos hotel din Calcutta, pentru a servi o îngheţată. În holul hotelului ne-am întâlnit cu Kostas, un grec din Ierusalim, pe care firma la care lucrează l-a detaşat de un an şi jumătate în India. Kostas este căsătorit cu o armeancă din Ierusalim şi împreună au o fetiţă foarte frumoasă. Îi invităm pe cei trei să vină duminica viitoare la biserică, despre existenţa căreia ei nu aveau habar.

25 iulie

Este luni şi începe alt seminar. De această dată, sunt 22 de cursanţi, iar traducerea este asigurată de John Samantha. Celălalt translator, Nectarie, a fost protestant înainte de a se converti la Ortodoxie, este bun cunoscător al limbii engleze şi are o educaţie religioasă creştină, încât de multe ori când vorbeam despre o temă anume, intuia ce vreau să spun. John a fost hinduist înainte de a deveni ortodox, nu are suficiente cunoştinţe despre învăţătura creştină, iar engleza lui nu este de bună calitate.

Seara am plecat împreună cu părintele la o întâlnire cu mai mulți pastori protestanți din Calcutta.

26 iulie

Nu numai translatorul, ci și cursanții din această serie sunt mai slabi decât cei de data trecută.

După-amiază a plecat Temistocle în Grecia, iar atmosfera din misiune este mult mai plăcută.

27 iulie

În urmă cu câteva zile, ni s-a defectat faxul. Am sunat la o firmă să trimită pe cineva să ni-l repare. Au promis că o vor face, dar nu s-au ținut de promisiune. Am dat telefoane trei-patru zile la rând până când a venit cineva și a reparat aparatul.

În timpul cinei, părintele ne-a povestit că într-o duminică dimineața a plecat într-un sat îndepărtat. Pe la ora 5 a văzut un om căzut lângă drum. A oprit și a constatat că acesta fusese lovit de o mașină, iar conducătorul auto implicat în accident fugise de la locul faptei. Bietul om nu era de acolo, pentru că s-au strâns câțiva curioși lângă el, dar nimeni nu îl cunoștea. Părintele a oprit vreo două autoturisme și i-a rugat pe șoferi să-l ducă pe cel lovit la spital, dar aceștia au refuzat. Alte mașini nici nu au mai vrut să oprească. Părintele se grăbea, pentru că era așteptat să săvârșească Sfânta Liturghie în alt sat. Pe la orele 16, când se întorcea spre Calcutta, părintele s-a oprit și a văzut că omul care fusese accidentat zăcea în același loc, dar de această dată era mort. În jurul părintelui, s-au strâns mai mulți trecători, iar acesta i-a rugat să facă ceva cu mortul, dar niciunul dintre ei nu a vrut să pună mâna pe un cadavru. Părintele l-a acoperit cu o pătură și și-a continuat drumul. După ce ne-a relatat această întâmplare tristă, părintele ne-a mărturisit cu amărăciune că după plecarea lui crede că oamenii au luat pătura de pe mort, iar pe el l-au lăsat acolo, să îl mănânce fiarele sălbatice.

India este formată din 29 de state, cu popoare şi culturi diferite. Cei din nord-vest sunt mai albi, locuitorii de lângă graniţa cu China au trăsături ale rasei galbene, pe când cei din sud sunt negri, asemenea africanilor.

India, în ansamblul ei, este o ţară democrată, însă anumite state, printre care şi Bengalul de Vest, sunt comuniste.

Programul de lucru la cele mai multe companii este între 10 şi 17, de luni până sâmbătă, dar Calcutta fiind comunistă, birourile se pot deschide şi la 10,30 sau chiar la 10,45.

Indienilor le este ruşine să recunoască atunci când nu ştiu ceva. Dacă întrebi pe cineva unde este o stradă, iar acesta nu are habar de ea, decât să spună că nu ştie, preferă să îţi arate o direcţie la voia întâmplării.

28 iulie

Este joi, de aceea după-amiază m-am dus cu seminariştii în centrul oraşului. Am vizitat catedrala anglicană Sfântul Pavel.

Catedrala anglicană din Calcutta

Am fost apoi la Victoria Memorial. Calcutta a fost, până în anul 1911, capitala Indiei Britanice şi reşedința guvernatorului general al Indiei de Est. Între 1906 şi 1921 a fost construit în acest oraş un memorial în cinstea reginei Victoria a Angliei (1819-1901).

Victoria Memorial din Calcutta

Seara ne-am uitat cu seminariştii la diapozitive cu Țara Sfântă şi cu Sfântul Munte.

29 iulie

Indienii sunt foarte religioşi. Orice dugheană, autobus, taxi etc. are icoane cu zeii preferați. Numeroşi localnici, hinduişti, se opresc în fața bisericii ortodoxe din Calcutta şi se închină în felul lor, ducând palmele împreunate la frunte.

Icoana Maicii Domnului de pe tetrapodul din mijlocul bisericii ortodoxe din Calcutta are mereu ghirlande de flori, pe care le aduc indienii hinduişti. Aceştia cred în Iisus Hristos, doar că Îl socotesc egal cu zeii lor.

30 iulie

S-a încheiat seminarul pentru că este sâmbătă şi cursanții au plecat acasă.

Icoane ale zeilor hinduişti într-o dugheană

Icoană a unui zeu hinduist într-un autoturism

După-amiaza au fost botezate 14 persoane în biserica din Calcutta şi au avut loc două cununii. Afară plouă torențial şi trăznește cumplit, parcă diavolul crapă de supărare pentru că 14 suflete au fost câştigate la credința în Domnul Hristos.

Botez în biserica din Calcutta

Toți indienii, indiferent de vârstă, sunt botezați prin afundare. În acest sens, a fost confecționat un vas mare, din metal, care a fost umplut cu apă, cam în proporție de 80 %. În exteriorul şi în interiorul acestuia a fost aşezată câte o scăriță de lemn, pe care urcă şi coboară cei cărora li se administrează Taina Sfântului Botez.

După Vecernie a venit un pastor protestant să stăm de vorbă despre Ortodoxie.

Botez în biserica din Calcutta

31 iulie

Este duminică, de aceea după Sfânta Liturghie am ieşit în oraş cu Irina, Anastasia şi Hristodoulos. Un copil de 4-5 ani, care mergea în faţa noastră, purtând pe el doar o cămăşuţă mai lungă, a ridicat-o şi, în timp ce mergea pe drum, a început să îşi facă nevoile. În urma lui, pe o distanţă de aproximativ doi metri, au rămas excremente din loc în loc. Dezgustător gest.

Am vizitat un pod foarte lung peste Gange, catedrala anglicană Sfântul Pavel şi Victoria Memorial.

După Vecernie, am servit cina la familia Mundal. Este pentru prima dată când văd o casă din Calcutta în interior. Imobilul este sărăcăcios, dar mâncarea a fost gustoasă.

1 august 1994

Am plecat cu Irina în centrul oraşului, pentru a-şi face reconfirmarea la zborul de întoarcere la Seoul.

Eu cu Anastasia şi Irina

Eu cu Anastasia şi Hristodoulos

Victoria Memorial noaptea

Am intrat pe la Biman, ca să îmi fac şi eu reconfirmarea, unde era plin de lume. Angajata mi-a reținut datele şi mi-a spus să revin peste zece minute, mai bine peste două ore, dar şi mai bine mâine.

La revenirea spre misiune am vrut să oprim un taxi, dar a făcut-o un cerşetor în locul nostru. Am vrut să îi oferim două rupii pentru serviciul nesolicitat şi inutil făcut, dar el ne-a cerut 7 sau cel puțin 5 rupii. Probabil că omul face parte dintr-o castă situată între 5 şi 7 stele.

De la New Market, unde ne aflam, drumul duce direct până la sediul misiunii. Taximetristul credea că noi nu cunoaştem traseul şi a luat-o în dreapta, spre planetariu, dorind să ne ducă pe ocolite. I-am atras atenția că a greşit şi a luat-o pe drumul cel bun.

Părintele Ignatie este foarte cuminte, se vede că este omul lui Dumnezeu şi mă înțeleg excelent, atât cu el, cât şi cu cele două fete din casă, de aceea astăzi i-am spus părintelui că după plecarea lui Temistocle, deşi parcă suntem în iad, în misiune trăim ca în rai.

2 august

M-am dus din nou la sediul Biman şi mi-am făcut reconfirmarea zborului de întoarcere.

Când am ajuns la misiune, un indian mi-a arătat un om bolnav, nu departe de biserica noastră, spunându-mi că zace acolo de două zile. Deşi spitalul Maicii Tereza din Kalighat este situat la 300-400 de metri de locul unde se găsea bolnavul, niciun indian nu a făcut nimic pentru el. Am chemat pe cineva din misiune să îl ducă pe bolnav la spital.

3 august

Unul dintre preoții bengalezi se numeşte Patapie. Acesta a fost hirotonit în Noua Zeelandă, unde se află sediul Mitropoliei Greceşti de care aparține misiunea din India şi tot acolo a făcut practica liturgică, în limba engleză, timp de aproape două luni. Cea mai importantă amintire a acestui preot din Noua Zeelandă, este că acolo mânca în fiecare zi carne, atunci când nu era post.

4 august

Părintele m-a trimis la Oficiul Poştal după un pachet. Ieri am ridicat 4 colete şi i-am lăsat poştaşului 10 rupii bacşiş. Pentru pachetul de astăzi a trebuit să plătesc 15 rupii, iar eu i-am dat poştaşului 20 de rupii, fără să mai aştept restul şi am plecat la alt ghişeu, să cumpăr nişte timbre. Factorul poştal a venit nervos după mine şi m-a întrebat: „Câți bani mi-ai dat?”. Îi răspund că 15 pentru pachet şi 5 pentru el, fiindcă aşa mi-a spus părintele. Îmi zice răstit că lui părintele îi lasă 10 rupii de fiecare dată şi îmi înapoiază cele 5 rupii pe care le-a primit, dar nu pleacă de lângă mine şi aşteaptă să îi dau 10 rupii ciubuc. Îi dau 10 rupii ca să scap de el şi omul pleacă nervos. Să îmi mulțumească? Nici poveste.

5 august

Dimineață am plecat la Gariahat la cumpărături.

Irina se întoarce în Coreea de Sud. O conduc cu părintele până la aeroport.

Seara ne-au vizitat doi marinari greci şi un medic indian care a studiat în Grecia.

6 august

Astăzi este hramul bisericii din Calcutta, Schimbarea la față a Domnului Hristos.

După Sfânta Liturghie ne-am dus cu Anastasia şi Hristodoulos în slum, un fost cimitir musulman din apropierea misiunii, care a fost transformat în cartier insalubru de locuințe. Părintele a introdus aici curentul electric şi apa. Majoritatea copiilor cărora le oferim biscuiți şi lapte în fiecare dimineață sunt din slum, iar unii adulți de aici au trecut la creştinism. Familia Nomitei, bucătăreasa noastră, locuieşte tot aici.

Slum în Calcutta

Imediat suntem înconjurați de o ceată de copii despuiați și gălăgioși, care ne prind de mâini și ne trag în toate părțile.

La întoarcere pielea de pe tot corpul mă mănâncă rău de tot, încât trebuie să fac un duș lung și fierbinte.

Spectacol cu maimuțe în slum

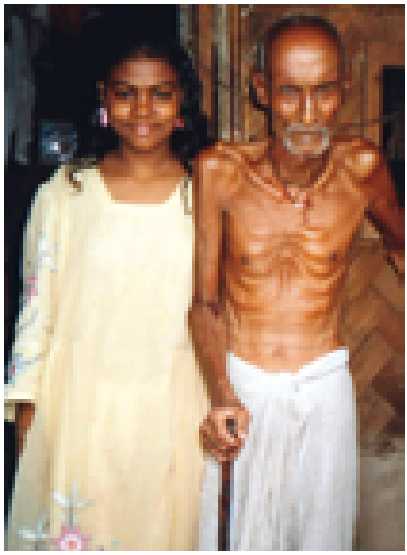

Indian subnutrit din slum

7 august

La 2,20, mi-a sunat ceasul deşteptător, dar nu l-am auzit. M-a trezit părintele la 2,48.

Astăzi plecăm într-un sat situat la vreo 200 de kilometri de Calcutta, în direcția Bombay.

Sfânta Liturghie este săvârşită într-o casă, apoi părintele le vorbește celor prezenți.

Împărțim nişte haine în acest sat, dar se creează haos. Ne retragem într-o casă, pentru a scăpa de îmbulzează şi continuăm să distribuim articolele de îmbrăcăminte printre lemnele dintr-o fereastră.

„Vrem haine”

La întoarcere, am făcut două pene de cauciuc. Prima nu a reprezentat nicio problemă, pentru că aveam roată de rezervă, însă cu a doua nu a fost uşor. După ce roata a fost dată jos, am aşteptat până a trecut un indian cu o ricşă-bicicletă, care l-a dus pe părintele,

împreună cu roata spartă, până în primul sat cu vulcanizare. Camera a fost scoasă şi lipită, apoi părintele s-a întors înapoi cu aceeaşi ricşă, am montat roata şi ne-am continuat drumul.

Bicicletă ricşă de marfă

La 20,35 am ajuns la intrarea în Calcutta, la podul de peste Gange, iar o oră mai târziu eram în curtea misiunii.

Astăzi a fost o zi grea, cât trei într-una.

8 august

M-am dus la Consulatul General al Greciei ca să iau viza acestei ţări pentru John, translatorul. Părintele vrea să îl trimită câteva luni pe acesta în Grecia, pentru a cunoaşte mai bine Ortodoxia.

Toţi angajaţii Consulatului sunt indieni. O doamnă de aici mi-a spus că pentru a obţine viza, John trebuie să aibă cumpărat biletul de avion Calcutta-Atena, dus-întors.

Am plecat la Biman ca să-i rezerv un bilet de avion lui John, pentru 19 august, când mă voi întoarce eu în Grecia, dar aici mi s-a spus că nu mai au locuri decât pentru 10 septembrie.

Este luni şi a sosit încă o serie de seminarişti. Dimineaţă, cât timp eu am fost plecat în oraş, a predat părintele, dar după-amiază m-am dus eu la ore.

Săptămâna aceasta lipsesc amândoi translatorii, Nectarie şi John, de aceea traducerea o face Hristodulos, a cărui engleză este mai rudimentară.

După Vecernie, a venit la biserică Rahul, un tânăr de 26 de ani, din casta brahmanilor, care este interesat de Ortodoxie.

9 august

Am plecat cu părintele la bancă să scoată nişte bani, pe care i-am dus la Biman, unde m-am întâlnit cu domnul Mundal, care a reuşit să facă rost de un bilet de avion pentru John, în ziua de 19 august.

Cât timp am fost plecaţi în oraş, părintele a trimis-o pe Anastasia să facă orele cu seminariştii. Fiind postul Adormirii Maicii Domnului, părintele i-a spus fetei să vorbească despre post.

În timpul mesei de prânz, părintele a întrebat-o pe Anastasia cum s-a descurcat la seminar. Aceasta i-a răspuns că, văzându-i pe băieţi cât sunt de slabi, nu le-a putut vorbi despre post.

După-amiază mă duc la ore. Fac o scurtă recapitulare cu ceea ce am predat ieri. Unul dintre cursanţi îmi prezintă crearea lui Adam şi îmi spune că Dumnezeu a creat un omuleţ, pe care l-a umflat până a crescut mare. Altul îmi zice că, drept consecinţă a păcatului strămoşesc, Eva a născut un copil. Îi întreb şi pe ceilalţi, dar toţi îmi spun la fel. Îmi dau seama că vina este a translatorului, nu a lor. Îl concediez pe Hristodoulos, întrerup orele şi caut un alt traducător. Îl găsesc pe Gabriel. Cu acesta treaba merge mai bine, însă trebuie să repet ceea ce am predat ieri.

10 august

Dimineaţa m-am dus la Consulatul General al Greciei şi am ridicat paşaportul lui John cu viza grecească.

După-amiaza mi-am făcut orele.

La slujbele din biserică vin numeroşi copii necreştini, dar nu pentru a trece la creştinism, ci pentru a primi câte ceva, precum: haine, pantofi, bani, poze, cruciulițe, iconițe etc. Cum ne văd în curtea bisericii, aceştia încep să strige din drum după noi: „geama!" (haine) etc.

11 august

Dimineața am făcut ore, iar după-amiaza am plecat cu seminariştii la muzeu, pentru că astăzi este joi.

În centrul Calcuttei am văzut o arteră principală de circulație, cu sens unic, unde dimineața autoturismele circulă într-o direcție, iar după o anumită oră în cealaltă direcție.

La întoarcere, am luat cu seminariştii metroul din stația Esplanade. Aici este capăt de linie şi am văzut lumea aşteptând în mod foarte civilizat, la mai multe cozi, de câte 7-8 persoane fiecare, cam în locul unde urma să fie uşa metroului când acesta va opri în stație.

Am urcat cu băieții în metrou şi am venit până în stația Kalighat, care este foarte aproape de biserica ortodoxă. În această stație este o scară rulantă. Cei mai mulți dintre seminarişti nu au mai văzut până acum aşa ceva. Am urcat pe scară, iar ei după mine, dar când trebuiau să coboare, în partea de sus, aceştia săreau cam cu jumătate de metru peste ultima treaptă, ca nu cumva scara să le prindă picioarele. În capul scării stăteau doi tineri din Calcutta, care au văzut ce se întâmplă. Unul dintre ei, privind la mine, dar arătând cu mâna spre băieți, mi-a spus în engleză: „Country boys" (băieți de la țară).

12 august

Astăzi am avut program normal, cu multe ore.

Părintele este bolnav. Îl doare foarte tare stomacul.

13 august

Este sâmbătă şi la prânz s-a încheiat seminarul, dar băieţii rămân până mâine, pentru a lua parte la Sfânta Liturghie.

La orele 14, au avut loc mai multe botezuri în biserică.

Seara am fost la cumpărături cu Anastasia şi Rahul.

14 august

După Sfânta Liturghie, toată lumea din casă, în frunte cu părintele, am plecat la grădina zoologică.

15 august

Astăzi este Ziua Naţională a Indiei.

S-a săvârşit Sfânta Liturghie, apoi m-am dus acasă la Mandol, un pastor protestant, şi am stat de vorbă cam o oră.

Ruşii Vladimir şi Nataşa au venit la misiune pentru câteva zile. Îi cazăm tot într-o cameră din curte.

18 august

Am plecat cu părintele în două sate, pentru a discuta cu nişte indieni interesaţi de Ortodoxie. După cum ne-am dat imediat seama şi ne-au confirmat şi alţii care îi cunoşteau pe cei ce ne-au chemat în aceste sate, interesul lor era pentru bani şi nu pentru credinţă.

Cu toate că am urmat cursuri de neogreacă la Tesalonic, din noiembrie 1993 până în iunie 1994, întrucât la Sfânta Teodora am locuit între români şi vorbeam toată ziua româneşte, exerciţiul limbii greceşti l-am dobândit la Calcutta, unde în casă şi în autoturism comunicam numai în limba greacă, cu excepţia conversaţiilor purtate cu Irina. De aceea, pot considera pe bună dreptate că perioada petrecută de mine în India a constituit un adevărat curs intensiv de neogreacă. Din acest motiv, trebuie să le fiu recunoscător tuturor grecilor din misiune, chiar şi lui Temistocle, fiindcă ei, fără să ştie, au fost cu toţii profesorii mei.

19 august

Mi-am pregătit bagajul de întoarcere în Grecia.

După Vecernie, opt persoane plecăm la aeroport. Cei mai mulți sunt indieni, care au venit să îl conducă pe John.

Am achitat 300 de rupii de persoană, taxa de aeroport.

John este reținut de doi polițiști în civil, care îi pun tot felul de întebări. Temându-mă că pierdem amândoi avionul, i-am rugat pe cei doi să îi dea drumul indianului, care mă însoțește. M-au întrebat dacă eu suport cheltuielile călătoriei lui John. Nu puteam spune că Biserica o face, de aceea am răspuns afirmativ şi l-au lăsat în pace. Trecem de controlul de frontieră, după care John este oprit de alt polițist. Acesta îi tot vorbeşte vreo cinci minute, până când îl rog să îl lase să plecăm, pentru că nu mai prindem avionul. Respectivul îmi aruncă o privire de tigru bengalez înfuriat, dar nu mai are treabă cu John.

După ce ne îmbarcăm, îl las pe indian la geam, ca să vadă Calcutta de la înălțime. Fiind primul său zbor cu avionul, băiatul mă întreabă dacă poate deschide geamul, ca să-şi scoată afară capul, pentru a privi mai bine. Mă amuz, după care îi explic că aşa ceva nu este cu putință, pentru că s-ar depresuriza avionul.

La 22,50, am aterizat la Dhaka. Aeroportul este plin de americani, pentru că în scurt timp urmează să decoleze un avion spre New York.

20 august

Ne-am îmbarcat în avionul de Bombay, care a decolat la ora 5 și a aterizat la destinație la 6,45.

În Bombay urcă la bord câteva zeci de greci. Toți strigă şi gesticulează, după cum le este obiceiul. Deja mă simt în Grecia.

Din Bombay, am zburat la Dubai, apoi spre Atena. Ne aflăm deasupra Mării Mediterane, care este plină de insule, mai mari şi mai mici, de parcă cineva le-ar fi aruncat la întâmplare în mare.

Grecia

La 13,30, am aterizat la Atena.

Văzând că venim din India, vameşii ne controlează bagajele timp de o oră şi jumătate, fără să găsească nimic. Cu toate acestea, poliţiştii de frontieră îl trimit pe John înapoi în India, cu acelaşi avion cu care am venit. Le spun că este creştin ortodox şi a venit în Grecia trimis de misiunea din Calcutta, dar nu mă ascultă. Le şi arăt o scrisoare a părintelui Ignatie în acest sens, dar un poliţist îmi ripostează: „Şi tu eşti străin, vezi că te expulzăm şi pe tine".

Mă plimb un pic prin Atena, unul dintre cele mai poluate oraşe din Europa, dar faţă de Calcutta, parcă mă aflu într-un parc înflorit.

Mă duc la autogară, de unde iau un autocar de noapte spre Tesalonic.

21 august

La ora 5 autocarul a ajuns la Tesalonic.

22 august

Cantina este închisă în timpul vacanţei, de aceea îmi gătesc singur, însă legumele din Grecia, deşi sunt mai frumoase şi mult mai scumpe decât cele din India, nu au niciun gust.

27 august

Vine Nikos pe la mine. Mergem împreună la Halastra, apoi la o mănăstire de lângă Tesalonic.

29 august

Au venit la Sfânta Teodora doi fraţi gemeni, studenţi la Facultatea de Teologie din Bucureşti, însoţiţi de zece copii. Am ieşit cu ei să le arăt oraşul. Liviu, unul dintre copii, a furat o maşinuţă din plastic de la un chioşc. Vânzătorul l-a văzut şi a făcut mare tărăboi.

30 august

S-a întors părintele Sebastian din România.

1 septembrie 1994

Părintele Acachie, român din Sfântul Munte, a venit la Sfânta Teodora şi m-a rugat să mă duc cu el la mai multe agenţii de voiaj, pentru că vrea să plece în România.

2 septembrie

L-am însoţit pe părintele Acachie la mai multe mănăstiri din Panorama, un cartier îndepărtat al Tesalonicului, pentru a vinde nişte obiecte bisericeşti.

Seara, m-am dus tot cu părintele Acachie la un magazin, ca să îşi cumpere un aparat de plastifiat.

15 septembrie

Am plecat la Volos, unde m-am cazat în căminul de băieţi al Mitropoliei.

16 septembrie

Stau de vorbă cu mitropolitul Hristodoulos. Este aici şi un mitropolit grec din S.U.A., care în timpul mesei îşi aprinde tacticos o ţigară. Este primul ierarh pe care îl văd fumând.

Protosinghelul Teoklitos se duce cu autoturismul la Tesalonic şi mă ia şi pe mine.

6 octombrie

Mi-am ridicat legitimația de doctorand de la secretariatul facultății.

7 octombrie 1994

Mi-am scos legitimația la culturism pentru anul acesta.

A trecut Nikos pe la mine şi am ieşit la o plimbare.

8 octombrie

La Sfânta Teodora stă de câteva zile domnul Nistor, care vrea să muncească în Grecia. Astăzi a venit din țară şi fiul domnului Nistor.

9 octombrie

Dau numeroase telefoane, pentru a încerca să-i găsesc un loc de muncă domnului Nistor.

10 octombrie

M-am dus cu domnul Nistor la Ministerul Greciei de Nord, pentru a-l ajuta să obțină permisul de intrare în Sfântul Munte.

11 octombrie

Am trecut pe la biroul părintelui Zisis, dar nu l-am găsit.

12 octombrie

În timpul verii, s-a schimbat legea învățământului din Grecia, iar licențiații în teologie nu pot urma cursuri de doctorat, dacă nu sunt absolvenți de master.

Facultatea de Teologie din Tesalonic are două secții: Pastorală şi Teologică. Consiliul Profesoral al secției Pastorale a hotărât că licențiații care sunt deja înscrişi la doctorat, înaintea promulgării legii învățământului din vară, să îşi continue studiile,

fără masterat. Consiliul Profesoral al secției Teologice a dispus să aplice legea retroactiv, încât doctoranzii lor sunt obligați să urmeze cursurile de masterat. Printre aceştia se număr㠚i părintele Paisie Cinar, care din anul II de doctorat a fost transferat în anul I de masterat.

Eu sunt doctorand la secția Pastorală, de aceea părintele Zisis mi-a spus să fiu fără grijă în privința masteratului.

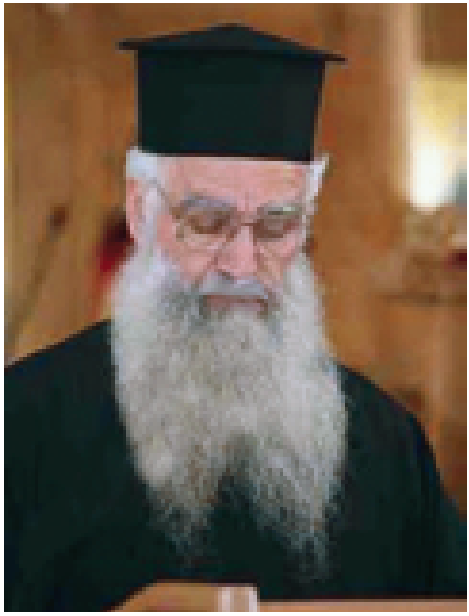

Părintele Profesor Teodor Zisis

Nikos voia să urmeze cursuri de doctorat din această toamnă, dar a întârziat câteva luni cu înscrierea, iar acum este masterand în anul I.

13 octombrie

Am plecat cu părintele Holbea într-o croazieră în jurul Sfântului Munte, cu o agenție de turism românească, pentru

care părintele mai face din când în când ghidaj, iar ca răsplată beneficiază de câte o călătorie gratuită Bucureşti-Tesalonic sau invers.

În lipsa mea, John Samantha, care este în Grecia, a trecut pe la Sfânta Teodora.

Seara au venit la Sfânta Teodora doi preoți din Oneşti, care adună ajutoare în Grecia, pentru a construi o biserică în oraşul lor. Sunt glumeți şi ne simțim bine în compania lor.

18 octombrie

M-am dus la părintele Zisis şi am stabilit împreună subiectul tezei mele de doctorat: „Literatura Patrologică Românească în secolul XX".

Am şi intrat în biblioteca Facultății de Teologie pentru a căuta bibliografie la tema mea.

Facultatea de Teologie din Tesalonic

După-amiază, l-am sunat pe Burbahakis de la Atena, să îi cazeze câteva zile pe cei doi preoți din Oneşti şi a fost de acord.

19 octombrie

Am plecat cu părintele Holbea la şcoala de limbă greacă pentru a-şi ridica adeverința de absolvire a cursurilor acestei şcoli, apoi la secretariatul Facultății de Teologie, pentru a se înscrie la doctorat şi, cu toate că are cursurile de doctorat promovate în România, secretara refuză să îl înscrie.

A venit la Sfânta Teodora un monah român, Chesarie, care a vieţuit trei ani la Ierusalim, iar de şapte ani se nevoieşte în Sfântul Munte.

20 octombrie

Am călătorit cu autobusul la Volos şi, din cauză că am ajuns mai târziu, a trebuit să stau în picioare.

La intrarea în autogară, am constatat că aceasta a fost modernizată.

Am luat parte la slujba Vecerniei din Biserica Schimbării la față a Domnului Hristos din Volos, care a durat de la 19,00 la 21,40, după care m-am cazat la căminul de băieți al Mitropoliei. De această dată, am primit o cameră bună.

Biserica „Schimbarea la față a Domnului" din Volos

21 octombrie

Astăzi este prăznuit Sfântul Hristodoulos, patronul spiritual al mitropolitului de Volos.

Sfânta Liturghie este săvârşită în Biserica Înălțării Domnului din Volos, unde este paroh protosinghelul Teoklitos. Slujesc 10 mitropoliți, 17 preoți şi 5 diaconi. În biserică mai sunt vreo 60 de preoți. Atmosfera este foarte înălțătoare. Mă simt ca într-un mic Bizanț.

După Sfânta Liturghie, toată lumea merge la Mitropolie, pentru a-i face urări sărbătoritului.

Grecii nu țin la ziua de naştere atât de mult ca românii. Pentru ei este mult mai importantă ziua numelui.

La masă iau parte cam 50 de invitați.

22 octombrie

Dimineață stau de vorbă cu mitropolitul, apoi mă întorc la Tesalonic. Din cauza ploilor abundente autocarul nu este lăsat pe autostradă, de aceea călătorim pe vechiul drum.

24 octombrie

Mi-am prelungit permisul de şedere în Grecia pentru un an.

La Sfânta Teodora s-a blocat liftul şi am aşteptat vreo 40 de minute până a fost reparat.

M-am dus cu părintele Holbea să se înscrie la doctorat, dar secretara Facultății de Teologie lipseşte.

Seara au trecut pe la Sfânta Teodora cei doi preoți din Oneşti aflați în Grecia.

25 octombrie

Între orele 11-12, a avut loc o procesiune prin oraş cu moaştele Sfântului Marelui Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de Mir şi cu o icoană făcătoare de minuni din Paros. Au participat 18 mitropoliți.

Nikos a venit la Sfânta Teodora şi se cazează la mine în cameră.

26 octombrie

Am dormit foarte puțin, pentru că Nikos a sforăit cumplit toată noaptea.

31 octombrie

Astăzi am reînceput antrenamentul la culturism. Pentru prima zi a fost cam greu.

Nikos a revenit la Sfânta Teodora, iar părintele Daniil s-a oferit să îl cazeze peste noapte.

1 noiembrie 1994

Dimineață a venit la mine părintele Daniil foarte supărat, reproșându-mi că nu a putut dormi toată noaptea din cauza sforăiturilor lui Nikos.

Starețul Ioanis Tasias, la insistențele diaconului Teonas, vrea să mă dea afară din mănăstirea Sfânta Teodora, pentru că eu nu sunt călugăr. Îi explic că am fost trimis aici de mitropolitul de

Starețul Ioanis Tasias

Volos, cu acordul fostului protosinghel al Tesalonicului, că îmi fac doctoratul în Teologie şi voi fi preot, dar refuză să îmi asculte argumentele. Îl sun pe Teoklitos, protosinghelul de la Volos, acesta vorbeşte cu Tasias şi îl linişteşte.

6 noiembrie

Monahul Ignatie „Bine te văd" este din nou la Sfânta Teodora. Am observat că acesta tutuieşte pe toată lumea, chiar dacă interlocutorul său este mai în vârstă decât el şi atunci îl vede pentru prima dată. Important însă este că monahul „îl vede bine" pe cel cu care stă de vorbă.

După-amiaza am plecat cu câțiva colegi români la Mănăstirea Vlatadon din Tesalonic, la Maricel Popa. Asemenea părintelui Paisie şi Maricel a fost transferat din anul II de doctorat în anul I de masterat. Acesta ne-a primit foarte frumos. Aici am făcut cunoştință cu finlandezul Mica şi cu neamțul Andreas.

Ne-am dus după aceea la Biserica Sfântul Pavel din Tesalonic, unde a avut loc cununia Lidiei Mihaela, o româncă de vreo 32 de ani, cu un grec de vreo 55 de ani, care lucrează în Germania. Nu ştiu câtă dragoste este la mijloc, din moment ce mirele arată mai în vârstă decât tatăl miresei.

9 noiembrie

Astăzi se porneşte încălzirea centrală în mănăstire.

10 noiembrie

Părintele Ionuț Moldoveanu a venit să îşi facă doctoratul la Facultatea de Teologie. Acesta s-a transferat de la Atena, unde a studiat doi ani.

12 noiembrie

John Samantha m-a vizitat. L-am întrebat cum a reuşit

să intre în Grecia. Acesta mi-a spus că după ce s-a înapoiat la Calcutta, părintele Ignatie i-a luat imediat alt bilet de avion pentru Grecia. Când a ajuns la Atena, polițiștii de frontieră au încercat şi de această dată să îl trimită acasă, dar el a făcut scandal şi a refuzat să se îmbarce în avionul cu care a venit, încât a fost lăsat să intre în țară. După mai bine de două luni în Grecia, John a început să o rupă pe greceşte. Mă bucur pentru el.

19 noiembrie

A venit la mine un tânăr din Iaşi, Jeleanu, trimis de Cătălin. Am umblat cu el vreo trei ore prin oraş.

20 noiembrie

Spre seară a trecut din nou Jeleanu pe la mine.

21 noiembrie

Jeleanu este iarăşi la mine. Dau pentru el numeroase telefoane.

25 noiembrie

În această seară m-a vizitat Temistocle.

28 noiembrie

Părintele Ignatie din India este în Grecia şi a trecut pe la mine. Mi-a lăsat paşaportul, ca să îi iau viza de România.

A venit să înnopteze la mine în cameră un domn Şcheau, din Alba Iulia, care are vreo 43 de ani.

Am încercat o oră şi jumătate să sun în România, dar nu am reuşit.

29 noiembrie

Am dormit foarte rău. Ieri am mâncat o conservă de peşte

pe care mi-au lăsat-o părinții din Oneşti şi sunt convins că a fost expirată, pentru că am alergie şi tot corpul mă mănâncă. Părintele Mihail mă vede că nu mă simt prea bine şi mă întreabă ce e cu mine. După ce îi explic ce am pățit, îmi spune: „Ia şi bea lapte, o să te ajute".

Părintele Vartolomeu de la Cozia este găzduit la Sfânta Teodora. Acesta a fost în Israel şi Egipt, iar acum se întoarce în România.

Seara a venit din nou să înnopteze la mine în cameră domnul Şcheau din Alba Iulia.

30 noiembrie

După Sfânta Liturghie, am trecut pe la Ana, secretara părintelui Zisis, să văd dacă a terminat de scris la calculator teza de doctorat a părintelui Daniil, dar îmi spune că mai are un pic de lucru la ea.

1 decembrie 1994

Am plecat la cantină cu gândul că nu va fi peşte la masă, însă peşte am primit.

2 decembrie

Mi-a trecut aproape de tot urticaria şi mă simt mult mai bine.

M-am dus la facultate şi Ana mi-a dat teza de doctorat a părintelui Daniil, pe care a terminat-o de scris la calculator.

4 decembrie

Boilerul din camera părintelui Ciprian s-a ars. Acesta trebuie să plece la Sfânta Liturghie la Edessa, unde este angajat, de aceea îmi lasă mie cheile de la cameră, să îl aştept pe instalator după slujbă, să îi monteze altul.

România

7 decembrie

Părintele Ignatie din India a venit împreună cu mine în România. Timp de o săptămână am vizitat mai multe oraşe şi mănăstiri din Ardeal şi din Moldova.

Eu am rămas să îmi petrec sărbătorile acasă, pentru că nicăieri în lume Crăciunul nu este atât de frumos ca în România.

11 ianuarie 1995

Am pornit cu trenul de noapte din Târgu Mureş spre Bucureşti.

12 ianuarie

La 6,35, am ajuns în gara din Bucureşti.

M-am dus la hotelul Majestic, de unde pleacă autocarele spre Grecia. Aici m-am întâlnit cu părintele Acachie din Sfântul Munte, cu Maricel şi cu Dică, un fost coleg de armată, care face masteratul la Atena.

Intră în vorbă cu noi Caliopie Papacioc, un absolvent al Facultății de Teologie din Bucureşti, care a obținut o bursă de studii la Tesalonic. Acesta va locui la Mănăstirea Vlatadon, iar după absolvirea şcolii de limbă va începe un masterat în Teologie.

Autocarul a pornit la drum la 11,15.

În Bulgaria este zăpadă mare, iar după ce trecem de Sofia avem probleme. La un moment dat, suntem nevoiți să oprim şi se formează o coloană lungă de maşini. Pentru dezăpezirea drumurilor, bulgarii au adus tancuri cu şenile. După o oră de aşteptare pornim din nou la drum. Înainte cu vreo o sută de kilometri de a intra în Grecia, zăpada a dispărut ca prin farmec, iar drumul este curat.

Grecia

13 ianuarie

La 1,20, autocarul a ajuns la Tesalonic.

14 ianuarie

Ninge abundent, încât s-a depus un strat de zăpadă de 15 cm, ceea ce este o raritate în Tesalonic.

Tesalonicul sub zăpadă

16 ianuarie

A venit Nikos. Din cauza zăpezii, am căutat o oră și jumătate loc de parcare pentru autoturismul lui.

17 ianuarie

Am ieşit la nişte cumpărături. Am trecut pe lângă doi greci înfofoliți şi înfrigurați şi am auzit când unul îi spunea celuilalt: „Parcă am fi în Siberia”.

18 ianuarie

În fața cantinei studențeşti, un băiat împărțea nişte pliante. Lângă el stătea un student, iar când cineva întindea mâna să ia hârtia respectivă, acesta spunea despre cel care le distribuia: „Este sectar”.

19 ianuarie

Pe la Sfânta Teodora a trecut un băiat din Bucureşti, Petrică, fără mâini.

Plouă şi a început să se topească zăpada.

20 ianuarie

Nu mai este nici urmă de zăpadă.

Teonas a cazat cu mine în cameră un grec, Kostas. Acesta are 29 de ani, dar arată a 45. Stă în vârful patului şi rupe nişte hârtii, pe care le aruncă pe jos. Când ne uităm la televizor, Kostas spune să oprim doar pe canalele care îi plac lui.

21 ianuarie

Kostas a sforăit toată noaptea.

Dimineață, la 6,30, grecul l-a trezit pe Sebastian să îl întrebe ceva, apoi a început să mănânce ceva, foşnind nişte hârtii şi clefăind zgomotos.

Astăzi este sâmbătă şi am ieşit să fac nişte cumpărături. Când m-am întors, Kostas a zis că este cam obosit şi vrea să se odihnească. Să îl trezesc peste o oră.

23 ianuarie

Oaspetele nostru este cam zăpăcit de felul său. Bunica lui i-a spus că dacă tot nu se căsătoreşte, atunci să se facă aeromonah. Bătrânica voia să spună ieromonah (călugăr preot), dar fiind o femeie simplă, a greşit termenul, dându-i definiția exactă lui Kostas devenit preot călugăr, adică un monah aerian.

29 ianuarie

Kostas a plecat acasă.

31 ianuarie

Teonas a cazat alt grec cu mine în cameră, dar acestuia nu prea îi convin condițiile de aici. Îi dau o saltea şi se duce să se culce în altă cameră.

6 februarie 1995

Trece pe la Sfânta Teodora părintele Justinian, economul Schitului Românesc Prodromu din Sfântul Munte, împreună cu Matei, un călugăr plecat de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus.

13 februarie

Grecia este o țară în care se produc numeroase cutremure. Astăzi la 15,17 a avut loc un seism.

19 februarie

Preoții din Grecia nu predică la Sfânta Liturghie. Fiecare Mitropolie are doar câțiva preoți mai bine pregătiți care țin cuvântări.

Astăzi părintele Nectarie, cipriotul, a vorbit în biserica Mănăstirii Sfânta Teodora şi lumea a rămas foarte impresionată.

De asemenea, nu toți preoții greci au dreptul de a spovedi, ci numai cei mai în vârstă.

23 februarie

La Facultatea de Teologie are loc o întâlnire cu toți străinii care studiază aici. Aceasta este urmată de o masă copioasă, oferită într-un separeu al cantinei.

1 martie 1995

Atanasios, un grec care locuieşte în Germania, îşi susține teza de doctorat în Teologie la facultatea noastră. Iau şi eu parte.

4 martie

Se apropie Postul Paştilor, deci şi carnavalul, iar străzile Tesalonicului încep să se umple cu oameni mascați.

9 martie

A venit în Grecia unchiul lui Sebastian, care este pictor de biserici şi se cazează la noi în cameră.

13 martie

Părintele Zisis este bolnav şi nu vine la ore.

La cantina studențească este grevă.

14 martie

Părintele Acachie din Sfântul Munte călătoreşte în țară cu firma Simionidis. Îl însoțesc până la autocar pentru că are foarte multe bagaje.

Seara iau parte, cu părintele Sebastian, la o conferință a profesorului Teodoroudis despre Sfântul Eustatie.

16 martie

Uneori, uşa de la intrarea Mănăstirii Sfânta Teodora se încuie noaptea, dar toți cei ce locuim aici avem câte o cheie de la ea, în caz că întârziem. Fiecare etaj al mănăstirii are o uşă care

blochează accesul la nivelul respectiv, dar toate chiliile au sonerie lângă uşă, pe care este trecut numele locatarului. Etajul V, la care stăm mai mulți români, nu are nicio uşă, accesul aici fiind liber. Acest nivel are o singură sonerie, care atunci când sună, trezeşte şi surzii. Butonul acestei sonerii se află la uşa de la intrare.

Azi-noapte, pe la ora 2 a început să sune îndelung soneria de la etajul V, de s-au trezit toți locatarii. Oare cine sună atât de insistent la ora asta? Era monahul Ignatie „Bine te văd".

Părintele Holbea coboară şi îi deschide. Ignatie îl salută: „Bine te văd! Acum vin din România şi dimineață vreau să intru în Sfântul Munte. Mă laşi să stau la tine în chilie până când plec?". Părintele Holbea îl primeşte. Ignatie intră în chilie şi îi vine chef de o baie. Face un duş, apoi stă de vorbă cu părintele Holbea până la 5,15, când a pornit spre Sfântul Munte.

Eu am rămas surprins de comportamentul monahului, dar colegii mi-au spus să nu mă mir, pentru că nu este pentru prima dată când procedează în acest mod, pentru că de două ori i-a stricat noaptea părintelui Paisie şi o dată părintelui Daniil.

17 martie

Plec la Volos cu autobusul.

Sunt cazat în căminul de băieți al Mitropoliei.

18 martie

Azi noapte am avut în cameră +15°C. Din cauza temperaturii scăzute şi a zgomotului produs de maşini am dormit foarte rău.

Dimineață m-am întâlnit cu mitropolitul. Am ieşit apoi în oraş, să fac un pic de mişcare, ca să mă încălzesc.

Masa de prânz o servesc împreună cu mitropolitul. Mai este aici şi Alexandru, un băiat din Norvegia. Când face cunoştință cu mine, acesta îmi spune: „Sunt din Norvegia, una dintre cele mai

bogate țări din lume". De asemenea, ține să precizeze că a fost botezat anul trecut, în râul Iordan. Sunt convins că el crede că acest botez este superior celui din cristelniță, deşi Sfântul Apostol Pavel a afirmat că „este un Domn, o credință, un botez" (Efeseni 4,5). Alexandru mai adaugă că norvegienii nu ştiu nimic despre existența Ortodoxiei şi că pe el îl bate gândul să se călugărească.

Mă întorc la Tesalonic cu autobusul.

Din cauza frigului pe care l-am răbdat azi-noapte, am răcit, astfel că trebuie să iau medicamente şi să stau la pat câteva zile.

22 martie

Ignatie „Bine te văd" este din nou la Sfânta Teodora. Mă duc cu el la o domnişoară bătrână, Lambrini, ca să le traduc convorbirea. După ce o salută pe domnişoară, îi cere să îl ajute cu nişte bani. Asta a fost toată discuția.

26 martie

Am plecat cu părintele Sebastian la o conferință a stiliştilor despre ecumenism. Inițial, întâlnirea era programată să aibă loc la Centrul de Studii Macedonene, dar s-a mutat la hotelul Tesaloniki Palace, pentru că un reprezentant al Patriarhiei Ecumenice a sunat la acest Centru şi le-a comunicat celor de acolo că la venirea patriarhului ecumenic în Tesalonic, cei din conducerea Centrului vor fi excomunicați, dacă acceptă să găzduiască întâlnirea stiliştilor.

Conferința a durat de la 19,50 la 22,30 şi a constat dintr-o prelegere, fără întrebări şi răspunsuri, urmată de un film despre rugăciunea în comun a diferitelor religii şi confesiuni creştine la întâlnirile ecumenice.

27 martie

Astăzi nu a venit părintele Zisis la ore, ci un asistent al său, Christos Arabadzis.

Seara are loc un concert al unei formații în cantina studențească.

29 martie

De vreo zece zile șoseaua națională este blocată de agricultori, care sunt în grevă. Astăzi s-a declanşat şi greva generală a comercianților, încât toate magazinele sunt închise.

1 aprilie 1995

Părintele Paisie mi-a spus că grecii nu sfințesc veşmintele preoțeşti, nici icoanele şi nu au sfinte moaşte în antimis.

Rober, un sirian care mi-a fost coleg la şcoala de limbă, dar într-o clasă paralelă, este foarte deranjat de faptul că eu sunt înscris la doctorat, iar el numai la masterat, deşi este licențiat în Teologie, ca şi mine. Mă întreabă cum au reuşit. Îi explic că eu studiez la secția Pastorală a Facultății de Teologie, în timp ce el urmează cursurile secției Teologice, iar cele două secții au aplicat în mod diferit legea învățământului adoptată în vara anului trecut, dar el nu vrea să înțeleagă.

4 aprilie

La 20,10 a avut loc un cutremur de mică intensitate, dar totuşi l-am simțit.

8 aprilie

Unchiul lui Sebastian se întoarce în țară.

11 aprilie

La Sfânta Teodora a venit un ierodiacon grec nou, Nifon, care la 26 de ani are 110 kilograme. Dacă cineva se miră că el este un om „cu greutate”, acesta îi spune că fratele său, în vârstă de 14 ani, are 140 de kilograme.

17 aprilie

Părintele Nectarie, cipriotul, a venit la mine în cameră. Pe coperta cărții „Celălalt Noica" a văzut fotografia părintelui Rafail Noica şi l-a recunoscut imediat. Mi-a spus că au slujit împreună la Mănăstirea din Essex.

18 aprilie

Am vrut să mă duc la o frizerie, unde un tuns costă 4.000 de drahme. Sebastian, care a locuit câțiva ani în Ungaria, mi-a spus că e prea scump şi îmi arată el o frizerie lângă Mitropolie, unde lucrează câteva unguroaice şi este mult mai ieftin. M-am tuns acolo şi am plătit 2.600 de drahme, în preț fiind inclus şi ciubucul de Paşti (un bacşiş obligatoriu, care se plăteşte în perioada pascală).

Seara am plecat cu părinții Mihail şi Ciprian la slujba deniei, la biserica Sfântul Nectarie, unde slujeşte părintele Mihail. Pe drum, aceştia mi-au spus că grecii nu-şi prea schimbă duhovnicul, iar o familie se spovedeşte, de regulă, la acelaşi preot. În cazul în care o familie de greci emigrează într-o țară îndepărtată, cum ar fi Australia, de unde ajunge foarte rar în Grecia, când membrii familiei vor să se spovedească, aceştia îşi sună duhovnicul, care îşi pune epitrahilul la gât şi le ascultă mărturisirea prin telefon, după care le dă dezlegarea.

19 aprilie

M-am dus la denie tot la biserica Sfântul Nectarie. În autobus am prins primul control la bilete de când sunt în Grecia.

Împreună cu părintele Mihail, la această biserică slujeşte un preot pensionar. Acesta a primit nişte pomelnice. S-a uitat peste ele şi le-a spus credincioşilor: „Nu înțeleg multe dintre numele pe care le-ați trecut pe pomelnice, dar le voi citi cum pot, ca să vă fiu simpatic". Începe la pomelnice şi le citeşte pe toate corect, după care zice: „Mi-a deschis Dumnezeu ochii de le-am putut citi pe toate". E simpatic bătrânul.

20 aprilie

Au venit trei studenți de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca: Octavian, Cătălin şi Nicolae. Ei vor să intre mâine în Sfântul Munte şi mă roagă să mergem împreună. Plec la Ministerul Greciei de Nord şi îmi scot permisul de intrare în Athos, după care vizităm oraşul.

Seara pornim spre biserica Sfântul Nectarie.

În Grecia, există foarte puține căi ferate, de aceea transportul de călători se efectuează, în general, cu autobusul.

În Tesalonic nu există o singură autogară, ci fiecare oraş mai mare are o agenție într-un colț al acestuia, unde vin şi de unde pleacă autobusele spre oraşul respectiv. Cel care vrea să călătorească într-o anumită direcție trebuie să ştie unde se află agenția de la care pornesc autocarele spre acea destinație.

În stația de autobus de lângă biserica Sfântul Nectarie am întrebat nişte femei ce autobus trebuie să luăm mâine dimineață pentru a ajunge la agenția de unde pleacă autocarele spre Halkidiki. O femeie mai înțepată dintre ele ne-a întrebat de unde suntem. După ce i-am spus că din România, ne-a zis: „Ce căutați la noi în țară? Ați venit să ne luați locurile de muncă? Plecați înapoi în țara voastră!".

Biserica Sfântul Nectarie aparține unui azil de bătrâni, unde directorul a pus la dispoziția părintelui Mihail o parte neutilizată dintr-un etaj. L-am rugat pe părintele Mihail ca după slujba deniei din această seară să mă cazeze acolo, împreună cu studenții de la Cluj, pentru a putea pleca împreună, mâine dimineață, în Sfântul Munte. Părintele a fost de acord.

21 aprilie

Am plecat cu cei trei studenți la agenția pentru Halkidiki, de unde am luat autobusul spre Uranupolis. De aici, am ridicat actele cu care putem intra în Sfântul Munte.

Sfântul Munte Athos

La 9,45, am pornit cu vaporul din Uranupolis, iar la 11,45, am ajuns în Dafni, principalul port al Athosului. De aici, am luat un autobus până în Karea, capitala Sfântului Munte.

Ne ducem până la chilia părintelui Meletie (un român în vârstă de 75 de ani), care se află în apropiere. Părintele vopsea ouăle de Paşti, fiindcă astăzi este Vinerea Mare.

Vizităm mănăstirile Pantocrator şi Stavronikita.

Ca spaţiu, Stavronikita este cea mai mică mănăstire din Sfântul Munte, însă biserica acesteia este foarte frumoasă, fiind pictată de renumitul Teofan Cretanul.

Părintele Ignatie din India s-a călugărit şi a vieţuit câţiva ani la Mănăstirea Stavronikita.

Mănăstirea Stavronikita din Sfântul Munte

Printre multe odoare inestimabile ale acestei mănăstiri, se află o icoană a Sfântului Ierarh Nicolae, pe care un pirat a împuns-o cu un cuțit, iar din ochiul Sfântului, unde a fost implântat cuțitul, a început să curgă sânge. Icoana a fost aruncată de pirați în mare, de unde a fost pescuită intactă după 48 de ani.

Icoana Sfântului Ierarh Nicolae de la Stavronikita

De la Stavronikita, ne ducem la Mănăstirea Iviron, apoi ne continuăm drumul până la Karakalu, unde ne şi cazăm.

22 aprilie

Slujba prohodului Domnului a început la ora 1 şi s-a încheiat la 3,30, când am plecat la odihnă.

La ora 10, s-a dat binecuvântarea pentru Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, în cadrul căreia a avut loc o tundere în monhism. Slujba s-a terminat la 12,30, când s-a intrat la masă.

După rugăciunea de binecuvântare a bucatelor, toată lumea se așază în jurul meselor, dar nimeni nu începe să mănânce, până când starețul nu bate într-un fel de clopot de mici dimensiuni. La a doua bătaie, se poate servi din paharul de vin aflat în față. La a treia bătaie, toată lumea se ridică de la masă.

În timpul servirii mesei, un părinte citește pasaje din operele Sfinților Părinți.

În Sfântul Munte, se servesc două mese pe zi, dimineața și seara, iar în zilele de post una singură, seara.

Eu pe drumurile Sfântului Munte

Pornim la drum și vizităm izvorul (aghiasma) Sfântului Atanasie. Aici se află un paraclis, iar în afara acestuia, într-un dulăpior, se găsesc măsline, rahat, cafea, o butelie cu gaz și o brichetă, pentru ca pelerinii să-și poată astâmpăra foamea și setea. Băieții își pregătesc o cafeluță.

Ne ducem apoi la Marea Lavră, cea mai veche şi mai mare mănăstire din Sfântul Munte, care a fost înfiinţată în anul 963, de către Sfântul Atanasie Athonitul.

Aceasta este singura mănăstire din Sfântul Munte care nu are econom. La un moment dat, Sfântul Atanasie întâmpina mari greutăţi economice şi a vrut să părăsească Lavra. Pe drum i s-a arătat Maica Domnului şi i-a spus să se întoarcă, pentru că de acum înainte, ea va purta grijă de partea economică a mănăstirii. De atunci, nu i-a mai lipsit nimic acestei mănăstiri.

Biserica Mănăstirii Marea Lavră din Sfântul Munte

Într-o vreme, Marea Lavră se găsea în dispută cu mănăstirea învecinată, Sfântul Pavel, pentru hotarul dintre ele. În această situaţie, stareţii celor două mănăstiri s-au înţeles să pună capăt conflictului, iar pentru aceasta, au hotărât ca vieţuitorii mănăstirilor să facă slujba de noapte şi să pornească în procesiune

unii către alții, iar acolo unde se vor întâlni, să stabilească hotarul dintre mănăstiri. Călugării de la Sfântul Pavel au săvârşit slujba mai iute decât de obicei, iar spre dimineață au pornit la drum, dar nu mică le-a fost mirarea când, în apropierea mănăstirii lor, s-au întâlnit cu monahii de la Marea Lavră, care după ce au dat în biserică binecuvântarea de începere a slujbei, au săvârşit-o pe drum, mergând către Sfântul Pavel. Respectând înțelegerea făcută de cei doi stareți, noul hotar dintre mănăstiri a fost stabilit în locul în care s-au întâlnit monahii de la Marea Lavră cu cei de la Sfântul Pavel, în dimineața respectivă.

În această mănăstire, ne întâlnim cu părintele Melchisedec, un diacon român bine pregătit. Mă mir să văd aici şi un confucianist din Malaezia, aflat în vizită.

La 19,40, ajungem la Schitul Românesc Prodromu.

Schitul Românesc Prodromu din Sfântul Munte

Stăm un pic de vorbă cu părintele Petroniu, starețul schitului, ne cazăm şi servim masa.

Biserica Schitului Prodromu

Eu la osuarul Schitului Prodromu

23 aprilie

Slujba învierii a început la 0,30, Sfânta Liturghie la 3,40 şi s-a terminat la 5,30.

După slujbă, am intrat la masă, iar la 6,15 ne-am retras la odihnă.

La ora 11, ne-a trezit monahul Iustin şi am plecat la peştera Sfântului Atanasie.

La orele 15, a început Vecernia Învierii, cu citirea Evangheliei în mai multe limbi.

24 aprilie

După slujbă am pornit spre Schitul Sfânta Ana. Drumul a fost cumplit.

Seara am ajuns la Mănăstirea Sfântul Pavel, unde ne-am şi cazat. Aici este un călugăr vlah, care are rude la Constanța.

Mănăstirea Sfântul Pavel din Sfântul Munte

25 aprilie

Dimineaţă am fost la biserică, la masă, apoi am pornit la drum.

Octavian şi Nicolae fac o baie în mare, dar apare un vapor şi cei doi ies repede din apă. După ce trece vaporul, cei doi intră din nou în mare.

La 13,55, am ajuns la Mănăstirea Dionisiu. Toată lumea se odihneşte pentru că azi noapte a fost priveghere.

Mănăstirea Dionisiu din Sfântul Munte

Ne continuăm drumul până la Grigoriu. Când ne cazăm nu primim cheie de la uşă, pentru că aici uşile nu se încuie.

La această mănăstire sunt 11 toace de lemn. Primele sunt bătute de călugări, celelalte de cine vrea.

După Vecernie, stăm de vorbă cu părintele Damaschin, care ştie româneşte.

26 aprilie

La slujbă, ne-a pus părintele Damaschin să cântăm „Hristos a înviat” în limba română.

Mănăstirea Grigoriu din Sfântul Munte

În jurul prânzului, am ajuns la Mănăstirea Simonopetra.

Mănăstirea Simonopetra din Sfântul Munte

Printre alte sfinte moaşte, aici se păstrează palma dreaptă a Sfintei Maria Magdalena, care are temperatura corpului uman în viață. Nu ne-a spus acest lucru părintele care ne-a lăsat să ne închinăm, ci am simțit noi. Eu am sărutat palma Sfintei şi am atins-o cu degetele, iar după ce s-au închinat băieții de la Cluj, am sărutat-o şi am atins-o din nou, pentru a mă convinge pe deplin. Cei trei mi-au confirmat şi ei că era caldă.

Palma dreaptă a Sfintei Maria Magdalena de la Simonopetra

La această mănăstire a fost stareț, timp de un an de zile, Sfântul Paisie Velicicovschi.

Întâlnim aici un pelerin american în vârstă de 38 de ani, Leon, convertit la Ortodoxie, care studiază la şcoala de limbă greacă din Tesalonic.

Trecem prin portul Dafni, apoi ne ducem la Mănăstirea Xiropotamu. Aici nu este nici țipenie de om, pentru că toți călugării sunt la Vecernie. Mergem şi noi la slujbă, apoi la cină. Pe unele căni din trapeză scrie că în timpul mesei nu se vorbeşte.

La această mănăstire, se păstrează cea mai mare părticică din lemnul Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Domnul Hristos.

Ne continuăm drumul până la Sfântul Pantelimon, mănăstire rusească imensă, dar în paragină. Astăzi viețuiesc aici 44 de călugări ruşi, dar într-o vreme erau 2.000 de monahi.

Ne cazăm la această mănăstire.

Mănăstirea Sfântul Pantelimon din Sfântul Munte

27 aprilie

După slujbă, ne închinăm la capul Sfântului Siluan Athonitul.

Octavian se desparte de grupul nostru şi se întoarce în ţară.

Mergem la Mănăstirea Xenofontos.

De aici o luăm spre Dohiariu. În această mănăstire se află tabloul votiv al lui Alexandru Lăpuşneanu cu soţia şi doi copii, pentru că domnitorul a sprijinit financiar această mănăstire.

Pornim spre Kostamonitu, o mănăstire mai izolată.

La o icoană din biserică sunt aşezate trei coroniţe. Un monah ne spune că acestea au fost trimise de trei familii, după ce ambii soţi, în bună înţelegere, s-au retras la mănăstire.

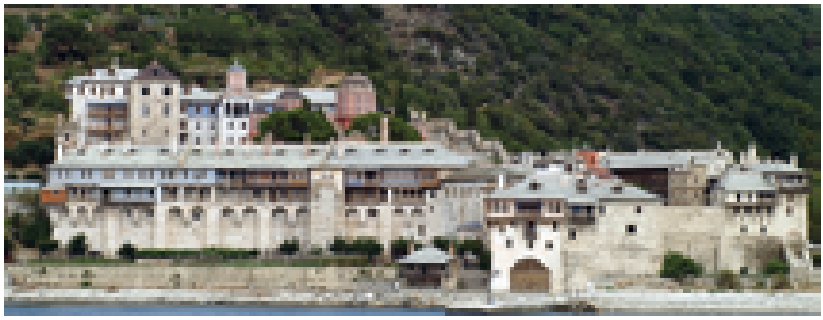

Mănăstirea Xenofontos din Sfântul Munte

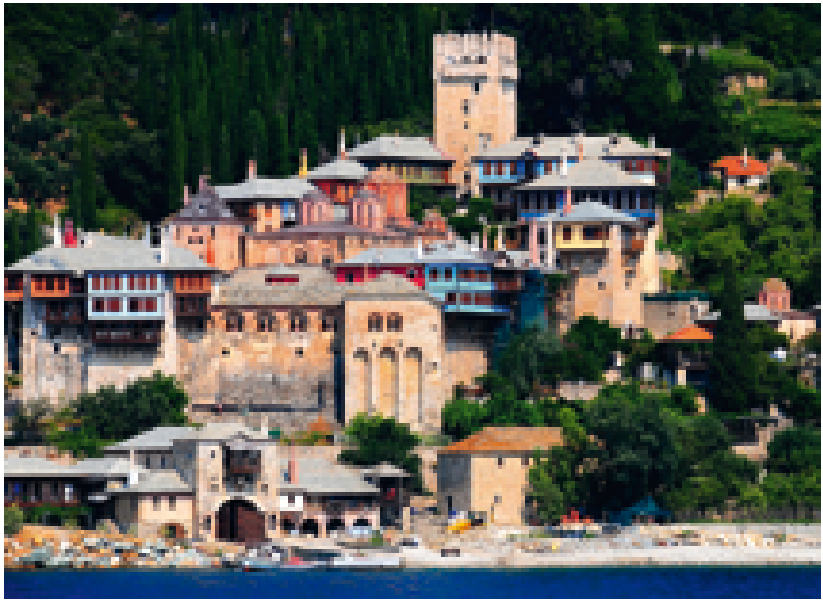

Mănăstirea Dohiariu din Sfântul Munte

Spre seară, ajungem la mănăstirea bulgărească Zografu, unde viețuiesc zece monahi. În pridvorul bisericii, sunt pictați ctitorii: Ştefan cel Mare, Alexandru cel Bun şi Vasile Lupu, dar o uşă blochează accesul în partea dreaptă a pridvorului, pentru a nu putea fi văzute tablourile ctitorilor.

Mănăstirea Kostamonitu din Sfântul Munte

Mănăstirea Zografu din Sfântul Munte

Ctitorii: Ştefan cel Mare, Alexandru cel Bun şi Vasile Lupu de la Zografu

Uşă care blochează vederea icoanelor ctitorilor români de la Zografu

Un călugăr de la Zografu ne-a întrebat de unde suntem, crezând că suntem greci. Când a auzit că suntem români, a făcut o mutră acră, parcă ar fi mâncat un butoi de murături alterate.

28 aprilie

Pornim spre mănăstirea sârbească Hilandar. Drumul este blocat în multe locuri de copacii rupți de zăpada abundentă din iarnă.

Hilandarul este o mănăstire mare, frumoasă şi bine întreținută, cu 20 de călugări. Aici a fost stareț o vreme Sfântul Nicodim de la Tismana.

După ce vizităm biserica pornim spre Esfigmenu. Nu departe de mănăstire ne întâlnim cu părintele sârb Chiril, un om foarte scund, dar simpatic şi cu inimă mare. Acesta ne întoarce din drum să ne arate mai multe lucruri de la mănăstire.

Îi mulțumim părintelui Chiril şi o luăm din loc. Pe drum, ne opreşte maşina Poliției şi ne întreabă de unde suntem. Noroc că polițiştii nu ne-au cerut permisul de acces în Sfântul Munte, care ne expirase de patru zile.

La 11,25, intrăm în Mănăstirea Esfigmenu, unde într-un timp a fost stareț Sfântul Grigore Palama. În pridvorul bisericii este tabloul votiv al mitropolitului moldovean Veniamin Costachi.

Călugării de la Esfigmenu nu au comuniune cu celelalte mănăstiri din Muntele Athos, nici cu Patriarhia Ecumenică, de care aparține Sfântul Munte. Pe această mănăstire scrie: „Ortodoxie sau moarte".

Ne îndreptăm spre Vatopedu. Drumul este foarte sălbatic şi plin de copaci şi crengi căzute la pământ. La un moment dat, se văd ambele laturi ale Sfântului Munte, scăldându-se în apa albastră a mării.

La 17,45, intrăm în mănăstire, care este foarte mare şi frumoasă, având chiar şi un lac artificial de peşte.

La poartă, un călugăr ne verifică permisele de acces în Muntele Athos şi le trece într-un registru.

Ctitorul Veniamin Costachi de la Mănăstirea Esfigmenu

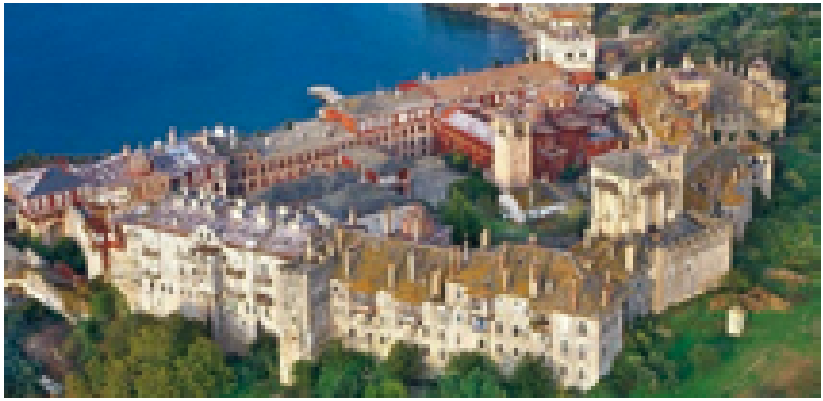

Mănăstirea Vatopedu din Sfântul Munte

Stareţul mănăstirii, Efrem, este cipriot, ca şi majoritatea vieţuitorilor de aici. Arhondarul, părintele Irineu, este un francez convertit la Ortodoxie, bun vorbitor de limbă greacă.

Aici este şi un frate de mănăstire român, Adrian Corbu, originar din Arad, absolvent al Facultăţii de Teologie din Sibiu. Acesta este prieten cu bibliotecarul, care ne îngăduie să vizităm biblioteca mănăstirii, amplasată într-un turn zidit de Alexandru Lăpuşneanu. Vedem aici numeroase manuscrise româneşti cu litere chirilice.

Fratele Adrian a citit din Sfinţii Părinţi şi are oarecare cultură teologică, dar este greu încercat de diavolul mândriei. Ne spune că niciuna dintre mănăstirile din România nu este bună, ierarhii români nu sunt vrednici, călugării de la noi nu au nicio valoare duhovnicească şi stau doar pe la centrele eparhiale pentru a fi numiţi în funcţii înalte, iar în România nu există deloc viaţă duhovnicească. De asemenea, tot ce a studiat el la Teologie în România este un balast, de care trebuie să se debaraseze.

Ne cazăm la această mănăstire. Stăm în cameră cu un zănatic din Volos, care a venit să muncească în Sfântul Munte.

29 aprilie

La ora 5, a început slujba în biserica centrală a mănăstirii. După Utrenie, preoţii se duc să slujească Sfânta Liturghie în diverse paraclise, pentru a fi mai multe Sfinte Liturghii. Noi mergem în paraclisul în care oficiază stareţul Efrem şi arhondarul Irineu, care este diacon. Francezul se nevoieşte de nouă ani la Vatopedu şi slujeşte cu multă smerenie şi dragoste.

După servirea mesei pornim spre Karea şi ni se pare că drumul nu se mai sfârşeşte. La orele 18, ajungem în capitala Sfântului Munte, de unde am pornit în urmă cu opt zile şi avem satisfacţia că am parcurs tot Muntele Athos numai pe jos.

La 18,20, intrăm în Mănăstirea Cutlumuş. Şi aici ni se cere la poartă permisul de acces în Sfântul Munte.

Cu toate că am ajuns la mănăstire după servirea cinei, primim şi noi de mâncare.

În trecut, Mănăstirea Cutlumuş era supranumită „Marea Lavră a Țării Românești”, datorită daniilor numeroase şi generoase făcute de domnitorii Valahiei acestei mănăstiri.

30 aprilie

La 2,30, ne-am trezit pentru slujbă. Am dormit cumplit, pentru că toată noaptea ne-au chinuit nişte purici.

După slujbă şi masă, ne-am mai odihnit un pic, apoi am pornit la drum.

Ajungem la Mănăstirea Iviron, a georgienilor, pe unde am mai trecut în 21 aprilie. Aici vieţuieşte un călugăr grec din Canada, care este iubitor de români.

Mănăstirea Iviron din Sfântul Munte

La 16,54, am intrat pe poarta Mănăstirii Filoteu, cu care am încheiat de vizitat toate cele douăzeci de mănăstiri din Sfântul Munte.

Arhondarul ne-a cerut permisele de acces în Muntele Athos şi ne-a atras atenția că sunt expirate, dar i-am spus că mâine vom pleca la Tesalonic şi ne-a lăsat în pace.

Ne cazăm la această mănăstire.

1 mai 1995

La slujbă, am văzut un călugăr de culoare, care se nevoieşte de ceva vreme aici.

Am intrat la masă, dar aici nu era niciun călugăr. Cineva mi-a explicat că luni, miercuri şi vineri monahii mănâncă o singură dată pe zi, seara, această masă fiind oferită doar pentru pelerini.

Îi dăm slavă lui Dumnezeu pentru acest pelerinaj binecuvântat şi ieşim din Sfântul Munte.

Grecia

Seara ajungem cu Cătălin şi Nicolae la Tesalonic.

2 mai

Am ieşit cu cei doi studenţi la nişte cumpărături în oraş.

3 mai

I-am condus pe Cătălin şi Nicolae la gară, pentru a se întoarce în România.

Când am revenit la Sfânta Teodora, Teonas a dat ochii cu mine şi mi-a spus că trebuie să plec din mănăstire, pentru că eu nu sunt monah. Acest călugăr de 19 ani, care este elev la liceul seral, ar face mai bine să înveţe, pentru a promova clasa, decât să se ia de toată lumea, fiindcă toţi românii din mănăstire se plâng de grosolănia lui. De exemplu, părintele Daniil are 38 de ani şi îi vorbeşte lui Teonas la plural, iar acesta îl tutuieşte.

Astăzi a venit să doarmă în cameră cu mine un român care a fost împuşcat de un grec într-un ochi.

4 mai

La chilia Sfântul Ioan Teologul din Muntele Athos se află un călugăr sau frate de mănăstire român, numit Dumitru, care umblă prin Grecia cu tot felul de obiecte bisericeşti de vânzare. Întrucât acesta nu cunoaşte limba greacă, mă roagă să îl însoţesc într-o călătorie, pentru a-l ajuta cu traducerea.

Plecăm împreună la Atena. Luăm un taxi, iar taximetristul vrea să ne înşele, ducându-ne la adresa solicitată pe tot felul de drumuri ocolite. Nu îi ajută Dumnezeu, pentru că intră pe interzis şi îl opreşte Poliţia, dându-i o amendă de 25.000 de drahme.

5 mai

Umblăm pe la tot felul de magazine cu marfa lui Dumitru.

Atena este extrem de aglomerată. Pentru a reduce din trafic, Consiliul Local a hotărât ca autoturismele atenienilor care au număr fără soț să circule într-o zi, iar cele cu soț în altă zi. Această decizie nu a rezolvat situația, ci a înrăutățit-o, pentru că locuitorii Atenei şi-au cumpărat câte două autovehicule, unul fără soț şi unul cu soț, ca să poată circula în fiecare zi, astfel că zilnic sunt cu o maşină pe drumuri, iar alta este parcată pe undeva. În consecință, traficul este extrem de intens, iar locuri de parcare nu există.

Bulevardele principale şi centrul Atenei sunt frumoase, dar străzile lăturalnice sunt foarte murdare.

E plin de turişti străini în capitala Greciei.

Luăm un taxi până în portul Pireu.

Ne cumpărăm bilete la vaporul de Iraklio, capitala Insulei Creta.

Vaporul nostru, numit Nikos Kazantzakis, este cel mai mare din întreg portul, la suprafață fiind cât un bloc cu cinci etaje. Pe vapor s-au încărcat zeci de tiruri şi autoturisme. Cabinele pentru cazare se află sub punte, unde există numeroase holuri încrucişate, luminate artificial. Nu văd nici măcar un hublou, ceea ce mă face să cred că în caz de naufragiu nu prea există şanse de supraviețuire.

La 19,20, vaporul a pornit la drum.

6 mai

Am dormit bine azi noapte, ca legănat.

Pe la 6,15, ne-am trezit, iar la 6,40, am coborât de pe vapor.

Ne-am dus la Mănăstirea de maici Paliani, unde am vândut ceva marfă.

Cretanii pronunță altfel cuvintele decât restul grecilor. De pildă, în loc de „Aghios Gheorghios” (Sfântul Gheorghe), ei spun „Agios Georgios”. Nu pronunță „Panaghia” (Maica Domnului), ci „Panagia” etc.

Luăm un taxi până la Mănăstirea Sfânta Irina, de lângă satul Crusona. Ne şi cazăm aici. Pentru că Dumitru este călugăr din Sfântul Munte, maicile ne aduc mâncare la chilie.

7 mai

Astăzi este duminică, de aceea Dumitru a plecat să vândă marfă la biserica din sat, iar mie mi-a lăsat nişte obiecte pentru cei care vin la Sfânta Liturghie la mănăstire.

După slujbă stăm de vorbă cu preotul din Crusona. Acesta ne spune că în sat este un băiat, Ianis, care a studiat Stomatologia la Iaşi şi ne face cunoştință cu el.

Ianis ne duce ca maşina lui până la Mănăstirea Agarathos, unde vindem nişte marfă.

Aici ne urcăm într-un autocar cu pelerini şi mergem până la Mănăstirea Spiliotisa. Dumitru lasă şi aici câteva obiecte bisericeşti.

De la această mănăstire, ne ia un grec cu maşina până la Epanosifi, cea mai mare mănăstire de pe insulă. Cretanii au o lege nescrisă, dar respectată de toată lumea. Pentru a fi episcop în Creta, trebuie să fi născut şi crescut pe această insulă, dar dacă eşti cretan, poți fi episcop şi în altă parte. De la Epanosifi, au fost aleşi trei ierarhi în Creta şi doi în S.U.A.

În această mănăstire, sunt 30 de viețuitori, iar cei mai mulți dintre ei slujesc în satele din jur.

Suntem bine primiți şi ne cazăm la Epanosifi.

Starețul, Antimos, este un om de treabă, care ne serveşte cu mâna lui la masă. Acesta ne-a spus că Biserica din Creta este autonomă de cea din Grecia, având sinod propriu, format din 8 ierarhi.

Am remarcat că locuitorii Cretei sunt mai ospitalieri decât restul grecilor.

8 mai

Părintele Partenios de la Epanosifi are un autoturism proprietate personală şi Dumitru s-a înțeles cu el să ne poarte prin toată insula.

Am fost la mănăstirea Caliviani, apoi într-un sat, unde am servit masa la un preot care are patru copii.

Am trecut prin Retimnos şi Hania (despre care se spune că este cel mai frumos oraş din Creta). Pretutindeni este plin de turişti străini.

La întoarcerea la Epanosifi, părintele Partenios ne-a lăsat să dormim în chilia lui, spunând că acum este a noastră.

9 mai

Am plecat cu părintele Partenios la Mănăstirea Selinaris, apoi în oraşul Neapolis, unde ne-a prezentat mitropolitului Nectarie.

Am vizitat oraşul Sfântul Nicolae (cel mai scump din toată Grecia), unde sunt doar turişti străini. Se spune că lacul din acest oraş este fără fund.

Ne-a dus părintele la Mănăstirea Savatiana, apoi în Iraklio, unde ne-am îmbarcat într-un vapor cu destinația Pireu.

10 mai

Din Pireu am luat un taxi până la Mănăstirea Sfinții Ciprian şi Iustina, din satul Fili, de lângă Atena. Aici este sediul arhiepiscopului stilist Ambrozie, care conduce ramura lui de stilişti din întreaga Grecie. Dumitru a lăsat şi aici nişte marfă.

Ne-am întors apoi la Atena, de unde am luat autobusul spre Tesalonic.

13 mai

La 11,46, a avut loc un cutremur puternic şi lung.

15 mai

M-am dus la ore, dar în clasă am fost numai eu cu părintele Zisis, aşa că am plecat amândoi acasă.

Pe gardul de la Sfânta Teodora au fost montate nişte becuri care se văd foarte frumos noaptea.

17 mai

Femeile de serviciu au făcut curat într-o cameră, de la etajul V, din mănăstire. Au vrut să spele pe jos, dar nu curgea apă la robinet. După ce şi-au terminat treaba au plecat, uitând robinetele deschise, aşa încât părintele Mihail s-a trezit cu camera inundată, când s-a întors de la facultate.

19 mai

În această seară, este o emisiune la televizor despre un grec care şi-a făcut, în Anglia, o operație de schimbare de sex. Oricât de atent te-ai uita la această „femeie", nu poți spune că a fost vreodată bărbat. Din punctul meu de vedere, în momentul în care această ființă va rămâne însărcinată, va naşte şi va alăpta, va fi cu adevărat „femeie", până atunci rămâne un surogat, care a distrus iremediabil ceea ce era, fără să poată deveni vreodată ceea ce, în mod pervers, râvneşte să fie.

21 mai

Mă duc la Sfânta Liturghie la biserica Sfinții Chiril şi Metodiu din Tesalonic, unde slujeşte părintele Nectarie, cipriotul. După slujbă, plec, împreună cu un grup de tineri de la această biserică, într-o excursie la Seres.

24 mai

Împreună cu părintele Nicodim şi cu fratele Irineu de la Mănăstirea Crasna, am plecat în sudul țării. De la Glifa am luat vaporul până în Evia. Aceasta este a doua insulă ca mărime din Grecia după Creta şi este plină de verdeață, lucru mai rar întâlnit în această țară. Aici sunt mulți arbori şi pajişti înverzite, iar păsărelele te încântă cu trilurile lor, încât te simți ca într-o antecameră a paradisului.

Vizităm Mănăstirea Sfântul David. Aici a vieţuit monahul Iacov, răposat în anul 1991, care a făcut minuni după moartea lui.

Părintele Nicodim lasă nişte obiecte bisericeşti la această mănăstire.

Eu cu părintele Nicodim de la Crasna şi un călugăr grec, la mormântul Părintelui Iacov, din Mănăstirea Sfântul David

Ne-am dus după aceea la mănăstirea Sfântul Nicolae. Obştea de aici este îmbătrânită, pentru că mănăstirea nu are curent electric, iar maici tinere nu vin să stea în aceste condiţii.

Am ajuns spre seară în satul Procopios, la biserica Sfântul Ioan Rusul. Moaştele Sfântului se păstrează aici, întregi, ceea ce nu prea se întâmplă în Grecia, fiindcă grecii obişnuiesc să împartă sfintele moaşte.

Moaştele Sfântului Ioan Rusul

Procopios este al doilea loc de pelerinaj din Grecia, după insula Tinos.

Biserica de aici este înconjurată cu tot felul de magazine de obiecte bisericeşti şi suveniruri. Se vede că numeroşi locuitori din Procopios trăiesc din comerţul datorat prezenţei Sfântului Ioan Rusul în această localitate.

Părintele Nicodim lasă şi aici nişte marfă.

Ne cazăm la hotelul Bisericii.

25 mai

Dimineaţă ne-am dus la Mănăstirea Paraclitu din Oropos. Starețul de aici este grec, dar s-a născut şi a trăit în Rusia timp de 18 ani.

Această mănăstire a adoptat modul de viaţă athonit: femeile nu au acces aici, la masă nu se consumă carne, iar multe dintre slujbe se săvârşesc noaptea. Chiliile mănăstirii sunt foarte mici,

monahii dorm cu reverenda pe ei, iar când lipsesc din chilie, aceasta rămâne cu uşa deschisă şi patul nefăcut. Mănăstirea are un atelier de pictură şi aproape toţi călugării pictează.

Părintele Evloghie de la Crasna se află aici pentru o perioadă de timp, ca să deprindă meşteşugul picturii icoanelor.

Am servit masa de prânz la această mănăstire, apoi ne-am întors la Tesalonic.

Eu la Mănăstirea Paraclitu

27 mai

Pe faleză s-a deschis festivalul de carte. Mă duc şi îmi cumpăr câteva cărţi.

29 mai

Dimineaţă m-am dus la biblioteca Facultăţii de Teologie. La ora 10, am completat o fişă, în care ceream trei cărţi. Aştept, ies, revin, dar degeaba. La orele 18, încă nu îmi erau aduse cărţile. Din păcate, cam aşa lucrează grecii, atunci când nu fac grevă.

Mă întâlnesc pe stradă cu doamna Ioana, una dintre fostele mele profesoare de la şcoala de limbă. Aceasta mă ceartă pentru că am uitat de ea şi nu am căutat-o niciodată de când am absolvit. Ca să o împac, îi dăruiesc o icoacă cu Maica Domnului, pe care din întâmplare o aveam la mine.

30 mai

Mă duc la bibliotecă să îmi scot cele trei cărți pe care le-am cerut ieri, dar citesc pe un afiş că, până în 2 iunie, biblioteca se află în grevă.

Plec la Centrul de Studii Bizantine să caut nişte cărți.

6 iunie 1995

Împreună cu părinții Sebastian şi Ciprian, am plecat la sediul canalului de televiziune al Mitropoliei Tesalonicului, pentru a face o emisiune cu părintele Zisis, despre monahismul românesc.

7 iunie

Părintele Sebastian a plecat în Italia. L-am condus cu părintele Ciprian până la autocar.

12 iunie

Plec cu autocarul la Atena, unde ajung la 18,30. Iau un autobus spre centrul capitalei, iar cum nu am bilet, încerc să cumpăr unul de la ceilalți călători. O femeie îmi dă un bilet, dar nu îmi ia bani pe el. Cobor în zona Likavitu. Nu ştiu unde mă aflu, de aceea aştept alt autobus, ca să îmi continui călătoria. Nu vine niciunul, de aceea opresc un taxi şi îi spun şoferului unde să mă ducă. După 200 de metri, acesta mă întreabă dacă am să-i dau bani mărunți, pentru că el nu are să îmi dea rest. Verific şi văd că nu am. Mă cobor şi încerc să schimb 5.000

de drahme pe la toate magazinele de pe stradă, în timp ce taximetristul vine cu maşina după mine. În cele din urmă reuşesc să schimb banii şi mă urc din nou în taxi, care mă mai duce câteva sute de metri până la destinaţie. Dacă ştiam că sunt aşa de aproape de locul pe care îl căutam, o luam pe jos, dar nu cunosc oraşul.

Ajung la „Prietenii celor întemniţaţi" şi îl întreb pe Stylianos dacă mă poate caza câteva zile. Îmi spune că are loc şi mă primeşte. E o harababură aici, mai ceva decât la Turnul Babel, însă e pe gratis şi asta contează.

În camera în care sunt cazat nu am curent, aşa că sunt nevoit să mă culc devreme.

13 iunie

Dimineaţă plec la Biblioteca Naţională a Greciei. Găsesc o carte şi şapte reviste care mă interesează. Când dau comanda pentru ele, mi se spune că pot solicita doar patru cărţi sau periodice pe zi. Dintre cele şapte reviste pe care le-am găsit la fişier, cinci nu sunt de găsit în depozit, celelalte două mi-au fost aduse greşit, iar cartea nu îmi este de niciun folos.

La ora 11, m-am dus la Consulatul General al Egiptului, ca să iau viza acestei ţări, pentru care am achitat suma de 4.300 de drahme. La 14,30, am revenit la Consulat, ca să-mi ridic paşaportul cu viza. Sunt introdus în biroul consulului general, care mă întreabă dacă am suficienţi bani pentru a vizita Egiptul. Îl asigur de acest lucru şi primesc viza.

Îl sun pe părintele Visarion de la Sibiu, care studiază la Atena. Ne întâlnim şi stăm un pic de vorbă.

14 iunie

Mă duc la biblioteca Ghenadios. Aceasta este una selectă, la care au acces numai studenţii începând din anul IV. În holul

bibliotecii există mai multe boxe cu cheie, unde se lasă obiectele personale ale celor care vin aici.

Uşa de la intrarea în sala de lectură este prevăzută cu o clanță normală. În interior însă nu există clanță, iar pentru cei care vor să iasă trebuie să apese bibliotecarul pe un buton ca să li se deschidă uşa.

În sala de lectură este aer condiționat. Aici se pot comanda cinci cărți sau reviste pe zi, care sunt aduse la masă, în timp ce formularul cu care s-au solicitat rămâne la bibliotecar, iar în acest fel există o evidență clară a tot ceea ce a ieşit din depozit.

Găsesc 11 reviste care mă interesează şi îl rog pe bibliotecar să mi le aducă pe toate, ca să nu mai vin din nou la această bibliotecă, iar el este de acord.

15 iunie

Azi noapte a fost cutremur.

Mă duc la Institutul Francez. Toate franțuzoaicele de aici vorbesc foarte bine greceşte, dar păstrează un puternic accent franțuzesc. Nu găsesc nicio carte pentru mine.

Iau două autobuse până în Kifisia, unde caut biblioteca Loverdu. O găsesc cu greu şi aflu că este deschisă numai miercurea, între 9,30-14,30, iar astăzi este joi.

Când ajung la locul de cazare mă pune Stylianos să ştampilez şi să bag în plicuri vreo mie de scrisori.

16 iunie

Mă duc la o bibliotecă în Kipseli, dar este închisă. Plec la Biblioteca Populară, dar nu au nicio carte care să îmi fie utilă. S-ar putea să aibă câteva reviste care mi-ar fi bune, dar acum biblioteca se mută în altă parte, încât nu împrumută reviste. Încerc încă la o bibliotecă, dar nu găsesc nimic.

Seara mă pune din nou Stylianos să îl ajut la scrisori.

17 iunie

Este sâmbătă şi bibliotecile sunt închise.

Iau autobusul 120 din Stadiu până la Glifada, unde înot în mare şi fac plajă.

Aeroportul Internațional este foarte aproape. Mă uit la ceas şi văd că nu trec cinci minute fără să aterizeze un avion. Uneori aterizează şi două pe minut.

Din centrul Atenei până la Glifada, am făcut 45 de minute cu autobusul, la întoarcere fac numai 30.

Pe plajă nu mi-am dat seama, dar seara am simțit că m-a cam ars soarele.

18 iunie

Mă duc la Sfânta Liturghie la biserica Sfântul Nicolae. Aici este diacon părintele Ilie Frăcea din România. În timpul slujbei zice în limba română: „Uşile, uşile, cu înțelepciune să luăm aminte".

În biserică, observ un bărbat care are într-o mână o carte de rugăciuni, iar în cealaltă un pachet de țigări şi o brichetă (mare patimă este fumatul!).

După slujbă, mă duc la Muzeul de Arheologie. Aici mă întâlnesc cu părintele Visarion. Vizităm împreună muzeul, apoi stăm de vorbă la părintele acasă.

19 iunie

Plec la Biblioteca Parlamentului. E plin de polițişti aici, dar nu de cărți.

Mă duc la Ambasada Indiei şi îmi depun actele pentru viză, care mă costă 5.000 de drahme.

Iau un autobus până la Facultatea de Teologie. Clădirea este imensă. Cred că îți trebuie hartă să nu te rătăceşti în ea.

Aici mă întâlnesc cu Dică (fost coleg de armată) şi cu alți

doi români, dintre care unul mi-a fost coleg la Facultatea de Teologie din Sibiu. Intru în bibliotecă şi găsesc câteva reviste care îmi sunt de folos.

Plec la Centrul de Studii Bizantine. Este aici un grec romano-catolic, Kostas Agoras, doctor de Sorbona. Este bine pregătit şi mă ajută să caut în bibliotecă.

Seara mă pune Stylianos să fac de serviciu la telefon.

20 iunie

Mi-am ridicat paşaportul de la Ambasada Indiei.

Mă duc din nou la Centrul de Studii Bizantine. Este aici un preot catolic englez, Walter Julian şi un sârb care predă la o Universitate din Olanda.

21 iunie

Este miercuri, de aceea plec la Biblioteca Loverdu. Bibliotecara este foarte amabilă cu mine, dar aici nu se țin reviste, ci numai cărți vechi.

Seara mă ia Stylianos să îl ajut să sorteze nişte pachete de supă.

22 iunie

Am triat pachete de supă până la 1,30, să nu rămână cazarea neplătită.

Dimineață am luat autocarul spre Tesalonic, unde am ajuns la 16,45.

3 iulie 1995

La 23,30, am pornit cu trenul spre Atena.

4 iulie

La 7,15, trenul a ajuns în gara din Atena.

Am suficient timp până la avion, de aceea mă plimb prin centrul oraşului.

La 11,18, am luat autobusul 090 din Piața Sintagma. La 11,42, am ajuns la aeroportul național, iar la 11,54, la cel internațional.

La controlul paşapoartelor, dau peste un chițibuşar care mă ameţeşte de cap cu întrebările lui.

Avionul cu destinația Cairo este plin de japonezi.

Egipt

La 16,18, am aterizat în Cairo.

Reprezentanții agenției de turism Kimidar, din aeroport, îmi propun un tur al Egiptului, pentru care trebuie să plătesc 500 $. Sunt de acord.

Mandela, unul dintre şoferii agenției, mă duce la hotel şi îmi cere 10 $ pentru cursă, deşi transportul era inclus în prețul pachetului. Îi dau banii, dar voi fi atent cu el la bacşiş, pentru că Egiptul este țara în care toată lumea aşteaptă ciubuc, bani mulți, iar uneori ți se şi spune cât să dai.

La recepția hotelului mi-a fost reținut paşaportul, pentru a fi dus la Poliție şi luat în evidență.

Recepționerul m-a pus să achit prima noapte la hotel, care nu apare plătită în programul vizitei mele.

Schimb aici nişte bani, la rata de 1 $=3,38 lire egiptene.

Mă duc la restautantul hotelului şi comand o bere. Prețul acesteia este de 6 lire. Îi dau 10 lire ospătarului şi acesta mă întreabă: „Să vă aduc rest?”. Din câte ştiu eu, bacşişul reprezintă 10% din valoarea consumației, nu 40%, deci este foarte normal ca acesta să îmi aducă rest, iar dacă eu apreciez modul în care am fost servit, în funcție de aceasta îi voi lăsa ospătarului o sumă de bani, cât socotesc eu.

Seara nu am ce face în cameră şi vreau să ies la o scurtă plimbare. Aladin, proprietarul unui mic magazin din holul hotelului, îmi spune că pentru mine poate fi periculos să ies în oraş după orele 22, fiindcă mă poate atrage vreun negustor în magazinul lui şi să îmi fure toți banii. Dacă cineva mă invită într-un magazin, să-i spun „emşi” (cară-te). Mă bucur că Aladin îmi

poartă de grijă, însă sunt convins că acest sfat binevoitor porneşte şi din interesul de a-mi face cumpărăturile din magazinul lui.

Ies în fața hotelului şi imediat mă acostează un bărbat, invitându-mă în bazarul lui, dar îi spun că o să-l vizitez mâine.

La orele 22, toate magazinele sunt deschise. Aladin îmi spune că acestea închid pe la 23,30-24, în funcție de clienți.

5 iulie

La 4,15, muezinii şi-au început incantațiile în difuzoare, trezindu-mă din somn.

La ora 9, mă aşteaptă Semi, alt şofer de la Kimidar. Acesta are 38 de ani şi a lucrat şase ani de zile în Arabia Saudită.

Semi îmi spune că 85% din populația Egiptului este musulmană, iar 15% creştină.

Drumurile din Egipt nu sunt rele, dar sunt pline de căruțe, dintre care cele mai multe sunt trase de măgăruşi.

Mergem la Memfis. În muzeul de aici se află sfinxul de alabastru şi statuia faraonului Ramses al II-lea, care are 13 metri, fiind culcată la pământ.

Lângă sfinxul de alabastru din Memfis

În curtea muzeului, nişte comercianţi vând tot felul de suveniruri. Dacă îţi cumperi ceva, aceştia te invită în spatele tarabei, unde îţi arată, în taină, anumite „statuete străvechi”, de mare valoare, pe care le vând la preţuri astronomice.

Ne ducem apoi la piramida terasată din Saqqara.

Lângă piramida terasată din Saqqara

Ne continuăm drumul până la Giza. Aici sunt faimoasele piramide ale lui Kheops (singura dintre cele şapte minuni ale lumii antice care se păstrează până în zilele noastre), Kefrem şi Mikerinos, precum şi sfinxul.

Între piramide este un pic de distanţă, de aceea se poate închiria un cal sau o cămilă. Semi m-a dus la un proprietar de cămile, prieten de-al lui, la care mi-a spus că voi plăti 25 de lire.

Am închiriat o cămilă pentru o oră. Aceasta are cinci ani şi se numeşte Moise. În timp ce călăresc, Mohamed, însoţitorul

cămilei, îmi tot spune să fiu fericit, pentru că sunt în Egipt. Acest slogan l-am auzit apoi mereu în această țară.

Piramidele lui Kheops, Kefrem şi Mikerinos

Eu cu piramida lui Kheops şi sfinxul

Eu pe cămila Moise

Am intrat în ultima dintre cele trei piramide. Pentru a coborî sub aceasta, trebuie să te apleci şi să mergi aşa vreo 20 de metri printr-un tunel. Tot aşa se procedează şi la ieşire. După ce am vizitat interiorul piramidei, când am ajuns în capul scărilor, la ieşire, m-am ridicat un pic prea repede şi m-am izbit cu fruntea de o lespede de piatră, despre care pot afirma că este tare, încât sunt convins că piramida va dura încă multe secole de acum înainte.

Cămila este un animal incomod de călărit, care te bălăngăne în faţă şi în spate. Pentru a-şi păstra echilibrul, călăreţul trebuie să se ţină bine de două mânere groase, unul aflat în faţa şi altul în spatele şeii.

În timp ce mă plimbam cu cămila printre piramide, un cămilar a aflat că sunt român şi mi-a spus că anul trecut a călărit cu Hagi pe aceeaşi cămilă şi are o poză cu fotbalistul român, pe care îl iubeşte.

După ce cobor de pe cămilă, proprietarul îmi spune că îi datorez 40 de lire şi 10 lire lui Mohamed, care m-a însoţit, deci

dublu față de cât îmi spusese Semi. Am învățat din nou lecția că atunci când vrei să închiriezi o cămilă, un taxi etc., trebuie să te tocmești cu proprietarul înainte, nu după cursă.

Scară de intrare în piramidă

Scară de ieşire din piramidă

Peste drum de piramide se află un vechi cimitir musulman.

Sfinxul se află lângă piramide, dar la el se intră prin altă parte.

Piramida lui Kheops şi sfinxul

Sfinxul

Eu lângă Sfinx

Vizitez o şcoală de confecţionat manual covoare persane, un magazin de papirusuri şi o fabrică de parfumuri, unde sunt 55 de esenţe diferite.

Într-un bazar, un vânzător îmi spune că Hagi este cel mai bun fotbalist din lume. Fac aici mici cumpărături. Comerciantul îmi spune că nu are 4 lire rest (ceea ce nu prea cred), dar în schimb, îmi dă un batic cu şnur (hijab), cum poartă arabii.

Aproape în orice magazin intri, ţi se oferă o băutură de bun venit din partea casei (suc, răcoritoare, ceai etc.). Întâi clientul serveşte ceva, apoi face cumpărături. Vânzătorii îţi vorbesc frumos, fac reclamă la marfă, spun că dacă iei două obiecte de acelaşi fel primeşti unul gratis etc. Sunt buni negustori.

La orele 14, am intrat în camera de la hotel.

Mâinile îmi miros atât de tare a cămilă, încât trebuie să fac un duş.

Am ieşit să vizitez oraşul şi am văzut două biserici frumoase.

Biserică în Cairo

Biserică în Cairo

La orele 20,00, canalele de televiziune 1 şi 3 îşi întrerup emisiunea şi transmit rugăciunea de la Mecca. Se aud invocări ale lui Allah din toate părțile.

Semi mi-a spus că în apropiere de Mecca există două drumuri. Unul duce în acest oraş, pe care au acces doar musulmanii, iar altul ocoleşte Mecca, pe care sunt obligați să îl folosească cei care nu sunt mahomedani, aceştia neavând voie să intre în cel mai sfânt oraş al islamului.

Musulmanii din întreaga lume au datoria sacră de a efectua cel puțin un pelerinaj în viață, la Mecca, prin care ei consideră că li se iartă toate păcatele. Pentru cei care nu au suficienți bani, trebuie să plătească un musulman bogat.

6 iulie

La ora 9, a venit Semi după mine. În maşină mai este o canadiancă de 50-55 de ani, Linda. Aceasta călătorea prin Egipt cu prietenul ei din S.U.A., dar s-au pierdut unul de celălalt în Aswan şi a rămas fiecare dintre ei pe cont propriu.

Mergem la Muzeul Național Egiptean. Aici văd vițelul de aur (boul Apis, la care s-au închinat evreii, când Moise primea tablele legii), mai multe mumii şi numeroase sarcofage, dintre care cel mai renumit este cel al faraonului Tutankhamon. Este interesant faptul că acest faraon, care a murit la vârsta de 18 ani, a rămas celebru în istorie nu pentru faptele din timpul domniei sale, ci datorită mormântului său din Valea Regilor, singurul care a scăpat neprofanat şi nejefuit, şi a obiectelor din el.

Cine doreşte, plăteşte o taxă suplimentară şi poate vedea opt trupuri mumificate. În această încăpere, este răcoare şi întuneric, fiind luminate doar mumiile.

Sarcofagul lui Tutankhamon

Mergem la turnul din Cairo. Se urcă 15 etaje cu liftul, apoi un nivel pe scări. De sus se vede o mare parte a oraşului şi Nilul, care este foarte lat. Un egiptean binevoitor se oferă să ne conducă încă un etaj, aşteptându-şi bacşişul de rigoare. Cairo se vede foarte bine de aici. Este imens. În depărtare se zăreşte şi piramida lui Kheops.

Mumie

Sarcofag

La 11,15, am ajuns deja la hotel. Am impresia că mai era ceva în program, iar Semi m-a adus mai devreme acasă, pentru că astăzi am vizitat prea puțin.

Ies la o plimbare. Soarele este ucigător în miez de zi.

În această țară te simți ca între călugări. Foarte mulți bărbați poartă haine lungi, ca nişte reverende, de diferite culori. Femeile au haine lungi şi capul acoperit, de parcă ar fi într-o mănăstire.

7 iulie

La ora 9, mă ia Mandela de la hotel. Trebuia să vină Semi, fiindcă el este şoferul meu, dar astăzi şi-a luat liber, pentru că vinerea este ziua de odihnă a musulmanilor.

Pornim spre Alexandria. Sunt două drumuri care leagă Cairo de Alexandria, unul prin delta Nilului şi altul prin deşert. Îi spun lui Mandela să o luăm prin deltă, dar acesta refuză, pe motiv că este prea aglomerat. Nu îmi convine atitudinea acest om, care este angajatul, nu şeful meu şi ar trebui să facă ceea ce îi spun eu.

Autostrada pe care rulăm este bună, având două - trei benzi pe sens.

Trecem destul de aproape de piramide.

Pe autostradă e plin de polițişti. Cei mai mulți sunt singuri, fără autoturism sau motocicletă. Între cele două sensuri de mers ale autostrăzii există o fâşie de pământ, lată de vreo zece metri. Din loc în loc, cele două sensuri de mers comunică. Cei mai mulți polițişti stau aici, unde pot opri autoturisme din ambele sensuri. Cu siguranță că oameni legii sunt duşi acolo de maşina Poliției, care îi adună când aceştia îşi încheie programul.

La ora 12, ajungem în Alexandria. Oraşul este mare şi frumos.

Intrăm într-un parc, în care se află palatul Montaza, construit de Khedive Abbas al II-lea, viceregele Egiptului şi Sudanului.

Palatul Montaza din Alexandria

Moschee în Alexandria

Mergem la o moschee. La 13,40, e plin de lume. În fața moscheii sunt vreo două mii de bărbați, care şed pe nişte rogojini. Deasupra au nişte pânze care le fac umbră, iar încălțările le-au lăsat pe margine.

Musulmani lângă o moschee în Alexandria

Când treceam pe lângă moschee, un copil, cu ceva mai înalt decât genunchiul meu, a venit să-mi ceară nişte bani. M-am prefăcut că nu îl observ şi mi-am continuat drumul. Acesta a crezut că nu îl văd şi nu îl aud şi a început să mă lovească încet peste picior, ca să îmi atragă atenţia.

Am vizitat apoi catedrala coptă. Am stat un pic de vorbă cu un preot (la copţi, preoţii nu poartă fes, ci turban).

Îi spun lui Mandela că vreau să mă duc la catedrala Patriarhiei Alexandriei, dar nu ştie unde se află. Îl rog pe un băiat să vină cu noi până acolo. În două minute ajungem la destinaţie. Vreau să îi dau băiatului nişte bani pentru că ne-a ajutat, dar nu îi acceptă în ruptul capului. Se ruşinează de gestul meu şi mă face şi pe mine să îmi fie ruşine. Înţeleg că a fi egiptean este una şi a fi egiptean creştin este alta.

Patriarhul Alexandriei, care urmează în ordinea canonică a dipticelor imediat după patriarhul ecumenic, are cea mai lungă şi complexă titulatură din Biserica Ortodoxă. Acesta este numit:

„Preafericitul Papă şi Patriarh al Marelui oraş al Alexandriei, Libiei, Pentapolei, Etiopiei, al întregului teritoriu al Egiptului şi a toată Africa, Părinte al Părinților, Păstor al Păstorilor, Arhiereu al Arhiereilor, al treisprezecelea Apostol şi Judecător al Lumii”.

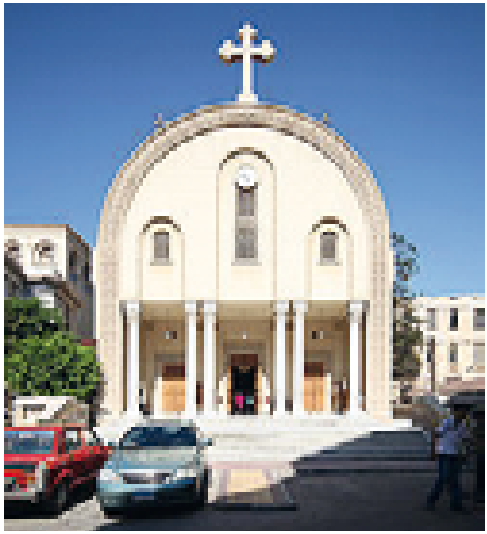

Catedrala Patriarhiei Copte din Alexandria

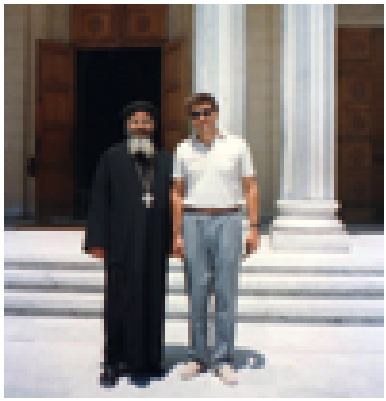

Eu cu un preot copt în fața Catedralei Patriarhiei Copte din Alexandria

Catedrala Patriarhiei Greceşti din Alexandria

Eu în faţa Catedralei Patriarhiei Greceşti din Alexandria

După ce vizităm cele două catedrale, Mandela îmi spune să oprim la un restaurant pentru a servi masa de prânz, care nu este inclusă în prețul călătoriei. Din câte îmi dă de înțeles, şoferul ar aştepta ca eu să îi plătesc şi mâncarea lui, ceea ce nu mi se pare corect. Mandela alege un restaurant, dar îi zic că nu este pe placul meu şi îl las acolo, spunându-i că voi reveni peste o oră.

La o terasă văd nişte egipteni care fumează narghilea. Îl întreb pe unul dintre ei dacă îmi dă voie să îi fac o poză, iar acesta încuviințează. Clienții de la altă masă îmi zic să îl fotografiez pe un bărbat, un fel de mascotă a lor. Când respectivul a văzut că mă apropii de el, a făcut ochii mari, a lăsat narghileaua, a tras o duşcă serioasă de cafea, după care s-a apucat serios de pufăit. Cei care mi-au spus să îl fotografiez râd de se prăpădesc.

Egiptean fumând narghilea

Caut un local pe gustul meu, unde servesc masa de prânz, iar la ora stabilită mă întâlnesc cu Mandela, care îmi spune să ne întoarcem la Cairo. Sunt convins că ar mai fi multe de văzut în Alexandria, dar accept.

La 15,30, pornim la drum. Mergem vreo 80 de kilometri, dar Mandela îmi spune că este obosit şi vrea să se odihnească. Oprim într-o parcare şi stăm vreo 25 de minute într-o căldură dogorâtoare. Pornim din nou. După 20 de kilometri intrăm într-un popas turistic, unde Mandela îmi spune că el nu a dejunat, nu a prânzit şi că aşa nu se mai poate. El trebuie să mănânce. Îi dau perfectă dreptate omului, însă nu înţeleg de ce nu a servit masa de prânz, pentru care eu l-am lăsat într-un restaurant. Acum este şi mai clar pentru mine că el aştepta ca eu să îi plătesc consumaţia. Îl las să mănânce şi ne continuăm călătoria.

La 18,45, am ajuns la hotelul din Cairo.

8 iulie

La ora 10, mă aşteaptă Semi. Ne ducem la gară pentru a cumpăra biletul de tren până la Luxor.

Gara este imensă. Nu înţeleg nimic, pentru că peste tot scrie numai în arabă.

În faţa gării, a oprit un autoturism în care se găseau zece pasageri: în faţă era şoferul cu încă două persoane, pe bancheta din spate stăteau cinci pasageri, iar în portbagajul maşinii, care era combi, doi copii.

Ne ducem în citadela oraşului.

Vizitez Moscheea de Alabastru, care este mare şi frumoasă. Toată lumea trebuie să se descalţe la intrarea în curte şi să îşi lase încălţămintea în nişte rafturi. Unora li se dă să poarte o haină lungă, de culoare verde.

Mă duc şi la moscheea lui Soliman Paşa.

Intru în Muzeul Militar Naţional, care mă poartă din Egiptul Antic până la avioane, tancuri şi scafandri moderni.

Moscheea de Alabastru din Cairo

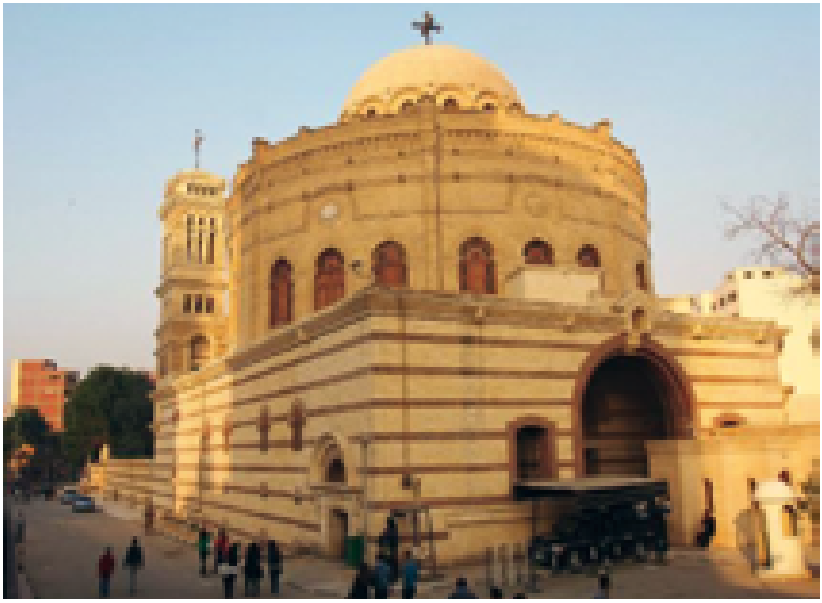

Biserica „Sfântul Serghie” din Cairo

Mergem apoi în oraşul vechi, care este creştin. Există aici mai multe biserici copte foarte vechi.

Sub biserica Sfântului Serghie se află peştera în care au sălăşluit o vreme Fecioara Maria cu Pruncul Iisus şi Dreptul Iosif, pe când se aflau în Egipt.

„Biserica Suspendată" din Cairo

În apropiere se mai află Biserica Sfânta Varvara, capela Sfântului Gheorghe şi Biserica Suspendată (i se spune aşa pentru că este construită deasupra unei porți, naosul acesteia fiind suspendat deasupra unui culoar de trecere). Pentru a ajunge la Biserica Suspendată se iese din oraşul vechi printr-un fel de poartă. La intrare, sunt robinete cu apă rece, care astâmpără setea pelerinilor încinşi de arşiță. Icoanele din biserică sunt bizantine. Unele au chipuri arabe, iar altele seamănă cu icoanele pe sticlă din Ardeal. Într-o parte a bisericii se află textul scripturistic: „Din Egipt L-am chemat pe Fiul Meu" (Matei 2,15), fiind reprezentat itinerariul parcurs de Fecioara Maria cu Pruncul Iisus şi Dreptul Iosif, prin această țară.

În zonă se găseşte şi o sinagogă.

Vreau să vizitez şi alte biserici, dar Semi refuză să mă ducă. Îmi spune că astăzi am în program doar bisericile copte din oraşul vechi. Eu ştiu că autoturismul este închiriat de mine între 8 şi 15, de aceea îl rog ca în drumul spre hotel să trecem pe lângă vreo biserică frumoasă, dar nici nu vrea să audă. Asta este. S-a dus şi bacşişul lui Semi. La 13,55, ajungem la hotel.

La 20,30, vin Semi şi Mandela să mă ducă la gară. Cei doi îmi dau să completez un formular despre serviciile lor şi un pachet cu bani pentru restul turului meu, pe care trebuie să îl înmânez şefului agenției Kimidar din Luxor.

La 21, pornim spre gară.

Trenul este un expres păzit de soldați cu puşti. Egiptenii fără bilet nu au acces nici pe peron, întrucât autoritățile se tem de atentate împotriva turiştilor.

Semi şi Mandela urcă cu mine în trec şi mă duc până la locul meu. Mandela coboară şi se uită la mine pe geam, să vadă dacă îi dau nişte bani lui Semi, dar degeaba.

Biletul meu este într-un vagon VIP, plin de americani. Trenul este confortabil, are aer condiționat şi ecrane TV cam din

şapte în şapte metri, prinse cu un suport de tavan. La ferestre sunt obloane şi perdele. Scaunele se pot roti, după cum vrea pasagerul, cu faţa în direcţia de deplasare sau invers.

În fiecare vagon sunt poliţişti civili înarmaţi cu pistoale.

Înainte de a porni trenul, se trece cu un detector de metale prin compartimente.

La 22,00, trenul se pune în mişcare.

La televizor se dă un film în limba arabă.

La 23,20, ne este servită cina.

9 iulie

Am dormit puţin şi destul de rău, în etape.

Mi s-a spus că înainte de Luxor, voi fi trezit de cineva, ceea ce nu s-a întâmplat. La 7,20, m-am trezit din întâmplare, când trenul era în gara din Luxor. Numele localităţii era trecut în arabă, încât am coborât cam derutat din tren.

Ieşind dintr-un compartiment cu aer condiţionat am simţit cum mă izbeşte căldura de aici.

În gară, trebuia să mă aştepte o persoană cu numele meu trecut pe o coală de hârtie. Mă plimb în sus şi în jos, dar nu-mi văd nicăieri numele. Observ, în schimb, un bărbat de vreo 32 de ani care ţine o hârtie pe care scrie Kimidar. Îl abordez şi îmi spune că lucrează pentru Kimidar şi aşteaptă un client. Cum altul nu vine, înseamnă că eu sunt muşteriul lui.

Mohamed opreşte un taxi şi mergem la vaporul Marchiz sau „Cântecul Egiptului", cu care voi face o croazieră până la Aswan.

La urcarea pe vapor sunt servit cu un suc din partea casei.

Primesc cabina 128. Aici sunt două paturi, dar eu sunt cazat singur.

La 8,30, mă întâlnesc cu Mohamed, care mă duce la un grup de turişti vorbitori de limbă engleză (jumătate dintre ei sunt americani şi jumătate japonezi). Numele grupului este „Sunshine"

(strălucirea Soarelui), iar ghidul nostru se numeşte Mahmud Abd Allah şi are 48 de ani. Acesta a studiat arheologia în Cairo şi Germania şi a fost o vreme profesor la Facultatea de Arheologie din Cairo, încât mulţi ghizi i-au fost studenţi.

Mahmud mă ia deoparte şi îmi zice să nu spun nimănui din grup cât am plătit pentru ghidaj, fiindcă ceilalţi au achitat sume mult mai mari decât mine. Îi răspund că eu nu am habar cât a costat ghidajul, fiindcă am plătit întregul pachet de servicii la agenţia Kimidar, în aeroportul din Cairo. Eu nu ştiu nimic. Dumnezeu ştie.

Traversăm Nilul în partea de vest. Apa fluviului este curată.

Luxorul este mai sărac decât nordul Egiptului. Multe case par a fi părăsite, abandonate de toţi, în afară de soare.

Cu un microbus de vreo 20 de locuri ne deplasăm în „Valea reginelor". Aici se găsesc mormintele a aproximativ 70 de soţii ale faraonilor, pe când Luxorul era capitala Egiptului.

Este teribil de cald. Sunt +48°C şi adie un vânt fierbinte. În această ţară, cu soare nemilos, constat importanţa geamurilor fumurii ale autoturismelor.

Vizităm templul reginei Hatşepsut, care după moartea soţului ei, a cârmuit ţara ca faraon. Nefiind bărbat, aceasta nu a putut fi înmormântată la un loc cu faraonii, dar nu a vrut să-şi facă mormântul nici între regine, de aceea şi-a construit un templu funerar impresionant, între „Valea regilor" şi „Valea reginelor".

Mergem la o şcoală de confecţionat obiecte din alabastru. Ghidul ne spune că aici se poate plăti cu carduri Visa şi Master, precum şi cu orice fel de bani din lume, în afară de cei ruseşti. Ni se explică tehnica făuririi alabastrului.

Ne ducem în „Valea regilor", unde e plin de grupuri de turişti. Când două grupuri se întâlnesc, ghizii încep să se laude reciproc, fiecare spunând despre celălalt că este cel mai bun, iar turiştii sunt norocoşi să aibă un asemenea ghid.

Se găsesc aici peste 60 de morminte ale faraonilor. Cu biletul poți vizita trei dintre ele, pe care le vrei, însă trebuie să stai la coadă. Deşi au câteva mii de ani, picturile din morminte se păstrează foarte bine, datorită climei calde şi uscate. Unele morminte sunt foarte adânci şi răcoroase.

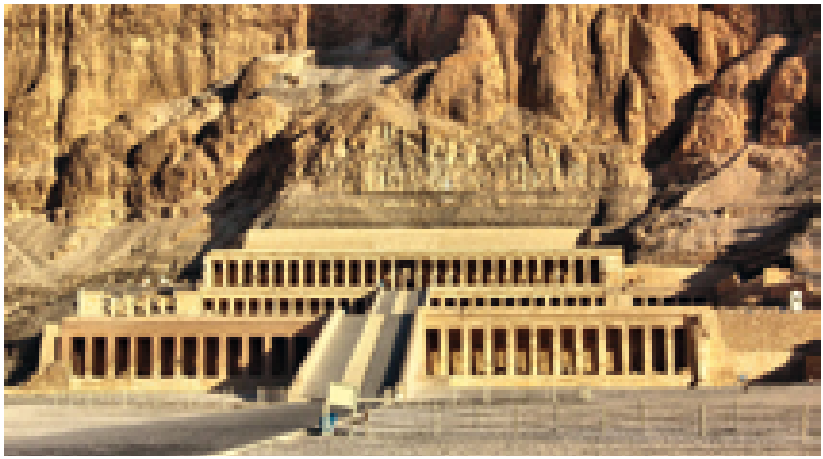

Templul reginei Hatşepsut

Eu în fața templului reginei Hatşepsut

Mormânt în „Valea regilor”

Vizităm o şcoală de confecţionat papirusuri.

Papirusul este o plantă, cam ca papura de pe la noi. După ce se recoltează, tulpina plantei se secţionează transversal. Coaja şi miezul se aruncă, păstrându-se doar partea intermediară a tulpinei. Aceasta se taie în foiţe subţiri, care se rup foarte uşor, din care cauză se păstrează timp de trei zile în apă curată. În acest timp, papirusul se închide la culoare, dar foiţele nu se mai rup cu uşurinţă. După ce se scot din apă, se suprapun mai multe foiţe, tot pe câte o suprafaţă de aproximativ un centimetru, până când se obţine dimensiunea dorită a papirusului, iar deasupra se aplică, perpendicular, un alt strat de foiţe. Acest papirus se aşază între două lemne sau cărămizi plate şi se ţine o săptămână într-o presă, pentru a elimina toată apa din el. Prin uscare, papirusul se deschide la culoare, iar după o săptămână este bun pentru orice fel de întrebuinţare. Chiar şi pentru a face focul cu el.

Constat că produsele de aici sunt cu mult mai ieftine decât cele din Cairo. De exemplu, un papirus cu Tutankhamon, care costă 130 de lire în Cairo, aici îl iei doar cu 50 de lire, dar poţi primi şi un discount de 10%, astfel că plăteşti pentru el doar 45 de lire.

Le spun acest lucru celorlalţi turişti din grupul meu, iar vânzătorul, pentru că i-am făcut reclamă, îmi oferă ceva de băut. Iau o Coca Cola.

În această regiune, aproape toţi egiptenii poartă haine lungi, inclusiv copiii. Fiind mai multă sărăcie decât în Cairo şi Alexandria, aproape toţi vor să îţi vândă câte ceva, cu mare insistenţă, încât greu scapi de ei.

La întoarcerea spre Luxor, ghidul adună bacşiş pentru şoferul microbusului.

Trecem Nilul spre est şi mă duc la vapor. Servesc aici masa de prânz. Mâncarea, cu autoservire, este inclusă în preţul croazierei, dar băuturile, chiar şi apa, se plătesc separat. La masă

nimeresc lângă două cupluri de englezi din Nottingham, doi tineri soți, care călătoresc alături de părinții soției.

La 15,40 mă întâlnesc cu Mohamed, cel care m-a aşteptat dimineață la gară. Acesta mă duce la mai multe magazine de suveniruri, însă eu mi-am cumpărat ceea ce îmi trebuia în Cairo, unde a fost mult mai scump.

Îmi dă Mohamed să îi completez un formular pentru agenția Kimidar, după care luăm un taxi până la templul din Karnak. Aici mă întâlnesc cu ghidul de azi dimineață, însă grupul de turişti este altul decât în prima parte a zilei. Printre alții, sunt doi tineri danezi, care tocmai au sosit de la Copenhaga, unde era răcoare, iar aici sunt aproape leşinați de căldură.

Mahmud, ghidul, are o bună memorie a numelor. Acesta mi-a spus că în Luxor sunt 1500 de ghizi de diverse limbi, dintre care 500 sunt localnici, iar restul din Cairo şi Alexandria, unde nu au de lucru.

Vizităm templul din Karnak. Acesta a fost construit în decurs de 2.000 de ani.

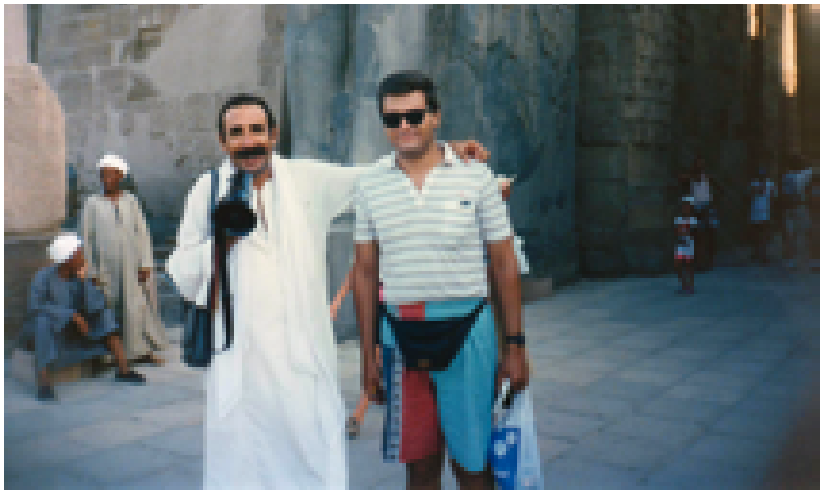

Eu cu ghidul Mahmud

Templul din Karnak

Mahmud oferă câte un mic bacşiş fiecărui custode de la obiectivele vizitate.

Aici nu poți atinge nimic, pentru că totul arde de la soare. Ghidul are termometru în maşină şi mi-a spus că sunt +54°C la umbră şi +58°C la soare. Am noroc cu baticul egiptean pe care îl port pe cap.

Urmează să vizităm un magazin de parfumuri. De această dată Mahmud nu urcă cu grupul de turişti în microbus, ci vine cu autoturismul lui, un Mercedes, luându-mă pe mine şi pe cei doi danezi cu el.

Ghidul, care nu a apucat să îşi facă rugăciunea de după-amiază, în timpul turului nostru, şi-a întins un covoraş într-un colț al parfumeriei şi a început să se roage, fără să fie deranjat de prezența noastră. Când am ieşit din magazin, afară aşteptau două grupuri mari ca să intre în urma noastră.

Mergem la templul din Luxor, a cărui construcție a durat 500 de ani. O parte a templului a fost ridicată de Alexandru Macedon. Sunt enorm de multe grupuri aici.

După ce vizităm templul, Mahmud mă duce cu maşina lui până în port şi îmi spune că mă aşteaptă şi la anul, dar de această dată iarna, pentru că atunci este cea mai plăcută temperatură în Luxor.

Templul din Luxor

Când ajung în port nu văd vaporul cu care voi face croaziera şi trag o spaimă, pentru că toate bagajele mele, inclusiv paşaportul, sunt în cabina 128 a „Marchizului”. Un egiptean îmi spune că vaporul nu a plecat în croazieră încă, doar şi-a schimbat poziția şi îmi spune unde să îl caut. Pornesc în căutarea lui. Ajung la „Marchiz”, dar acesta este alt vapor cu acelaşi nume. Pe această caniculă, simt că mă ia cu friguri. Mai întreb în stânga şi în dreapta, iar în cele din urmă, găsesc vaporul. Doamne slavă Ție!

Portul din Luxor nu este destul de lung pentru a acosta toate vapoarele unul după altul, de aceea stau şi câte cinci sau şase lipite lateral unul de celălalt şi pasagerii trec dintr-unul într-altul cu uşurință.

Vase de croazieră pe Nil

La 19,30, am intrat în cabină. Am avut o zi lungă şi obositoare, dar foarte frumoasă. Pornesc aerul condiționat şi mă răcoresc imediat.

În vapor este un magazin de unde poți cumpăra haine egiptene, bijuterii, parfumuri, suveniruri etc.

La orele 20,00, cineva sună cu clopoțelul pe holul vaporului, pentru a anunța cina. Ies să servesc masa.

Pe la 21,30, a sunat Mohamed în cabină, să mă întrebe dacă totul este în regulă. La telefon mi s-a prezentat ca fiind Mahmud, pentru că în arabă Mohamed, Mahomed, Mahmud, Mehmet etc., sunt de fapt unul şi acelaşi nume.

10 iulie

La 1,30, am simțit că vaporul s-a pus în mişcare.

Pe la 8,30, am ajuns în orăşelul Esna. Pe malul Nilului e plin de egipteni care îşi etalează marfa.

La 10,30, am ieşit din vapor. Înainte de a coborî am primit un talon de îmbarcare, pe care scria că vaporul nu pleacă fără mine. Vizitez orăşelul, care este cam murdar. Sunt numeroase moschei, dar văd şi două biserici copte. Intru într-una dintre ele. După ce ies, mai mulţi copii se ţin după mine, cerându-mi bacşiş. Unul dintre ei vrea să îi cumpăr o înghețată. Negustorii mă îmbie în dughenele lor, iar birjarii vor să mă plimbe cu căruța. Important este că adie un vânt răcoros.

La 11,30, ajung în port, dar „Marchizul" nu este de găsit. Întreb unde se află, dar portul este mic şi toţi îmi spun că vaporul meu a plecat. Ce să fac? Să iau un taxi până în Edfu, următoarea stație a „Marchizului"? Sunt convins că taximetristul mă va jupui de bani până acolo. Şoseaua o văd pe cealaltă parte a Nilului, încât poate că nici nu este drum spre Edfu pe partea mea.

Toate bagajele mele sunt pe vapor, iar eu sunt neliniştit, pentru că în cabină scrie că personalul nu răspunde de obiectele de valoare furate din bagaj.

Copii cerşind în Esna

În port este vaporul „Prestige”, care aflu că are aceeaşi rută ca şi „Marchizul”. Mă înţeleg să călătoresc cu acesta până la Edfu.

Vapor de croazieră pe Nil

La orele 13,00, bate gongul pentru masă şi simt că mă ia o foame de lup. Ce ghinion pe mine să lipsesc de pe „Marchiz” chiar în timpul mesei. Ce să fac? Stau la umbră pe terasa de pe puntea vaporului şi mă uit la Nil şi la malurile lui. Este şi un aspect pozitiv în toată povestea, fiindcă dacă eram pe vaporul meu, poate că stăteam în cabină, la răcoare, pe când acum sunt nevoit să admir peisajul. Constat că fluviul începe să se îngusteze. Este normal, din moment ce navigăm spre izvoarele lui. Sunt destul de mulţi palmieri pe maluri, dar nu văd niciun crocodil. Copiii se scaldă pe maluri, iar într-o parte văd un cârd de raţe domestice. Când trecem pe lângă vreun sat, toţi copiii se adună pe mal, strigă, fluieră şi îşi agită mâinile. Partea vestică a fluviului are o fâşie foarte îngustă de verdeaţă, după care începe deşertul. În depărtare zăresc un lanţ de munţi golaşi, care parcă însoţesc Nilul. Partea estică a fluviului este mai fertilă. Pentru locurile acestea secetoase şi arse de soare, Nilul este o binecuvântare. Ce ar fi Egiptul fără Nil? Nu degeaba se spune că „Egiptul este un dar al Nilului”.

Pe punte este o piscină, m-aş răcori un pic, dar nu am slipul la mine, aşa că înghit în sec.

Cei de pe „Prestige” au luat legătura telefonic cu „Marchizul” şi mi-au comunicat că voi prinde vaporul în Edfu. Mă mai liniştesc, însă foamea nu îmi trece.

La un moment dat se deschide uşa terasei şi văd un ospătar cu o tavă de mâncare, care este pentru mine. Bun este Dumnezeu. O turistă se uită lung la mine, gândind ce om important pot fi, de vreme ce nu servesc masa la restaurant, cu muritorii de rând. Doamne, bine este să mănânci când eşti rupt de foame.

Am prins curaj şi putere, dar vaporul înaintează tare încet, parcă să îmi facă mie în ciudă, pentru că în câteva minute ne-au depăşit două vapoare.

La 16,30 este ora ceaiului. Sunt şi eu invitat într-un salon să servesc o ceaşcă de ceai, însă tot ceea ce îmi doresc este să ajungem odată la Edfu, să văd vaporul pe care scrie „Marchiz” şi să pot respira uşurat.

Eu pe vaporul Prestige

La 16,45, acostăm în Edfu. Un angajat de pe „Prestige" mă duce la nişte căruţe, pentru a lua una până la vaporul meu. Un vizitiu ne spune că „Marchizul" este aproape şi ne arată unde se află ancorat. Domnul de pe „Prestige" îmi strânge mâna şi-mi urează drum bun. Doamne dă-i sănătate lui şi celor de pe „Prestige", pentru că m-au ajutat şi nu mi-au cerut niciun ban pentru serviciile oferite.

Mă grăbesc să ajung la „Marchiz". Lângă vapor mă întreabă cineva dacă eu sunt Petru Florea. Răspund afirmativ. Îşi cere scuze pentru ceea ce mi s-a întâmplat, fiindcă eu aveam talon de îmbarcare şi vaporul nu trebuia să plece din port până nu erau toţi pasagerii la bord. Când păşesc pe vapor simt bucuria pe care, poate, a avut-o împăratul Traian când a pătruns în Sarmizegetusa, capitala Daciei.

Văd că vaporul este gol şi întreb la recepţie unde sunt pasagerii. Mi se spune că aceştia vizitează templul din localitate. Mie pe ziua de astăzi mi s-a acrit de vizitat, îmi trebuie doar „Marchiz" şi bine că am ajuns pe el.

Intru în cameră, unde primesc un telefon. Cineva din administraţia vaporului mă întreabă dacă am servit masa de prânz. Da, am servit-o, şi încă la separeu!

La 17,45, mă duc la piscina vaporului să fac baie şi plajă. Aici sunt şezlonguri, scaune de plajă şi prosoape. Piscina este relativ mică, dar nu este aglomerată, iar apa, contrar aşteptărilor mele, este destul de rece, fiind împrospătată în permanenţă prin nişte orificii. Sunt convins că apa din Nil este mai caldă, dar nu am de gând să o încerc. Înot în piscină, apoi mă întind la soare. M-am liniştit cu totul.

Piscina vaporului Marchiz

Se spune că cele mai frumoase apusuri de soare din lume sunt pe Nil. Acesta este unul dintre motivele pentru care mă aflu în croazieră pe acest fluviu şi mă bucur că am fericita ocazie de a admira amurgul, navigând pe Nil. Când discul portocaliu al soarelui se apropie de linia orizontului, lumina lui devine sângerie şi se reflectă în apa fluviului, de la ţărm, până la vapor. Parcă ar fi o scară de aur care te invită să urci către măreţul astru al zilei, care, după o zi de strajă, se retrage obosit să se odihnească.

După ce soarele s-a ascuns în spatele palmierilor de pe mal şi a unor munţi golaşi, o vreme i se mai zăresc razele, asemenea unei aureole care nu vrea să se destrame, dar care în cele din urmă dispare şi ea. Mai rămân o vreme cu ochii aţintiţi în zare, dar superbul spectacol s-a încheiat, încât pornesc spre cabină.

Îi cer recepţionerului cheia, dar acesta mă cunoaşte pe nume şi ştie în ce cameră stau, fiindcă am ajuns o persoană celebră.

Apus de Soare pe Nil

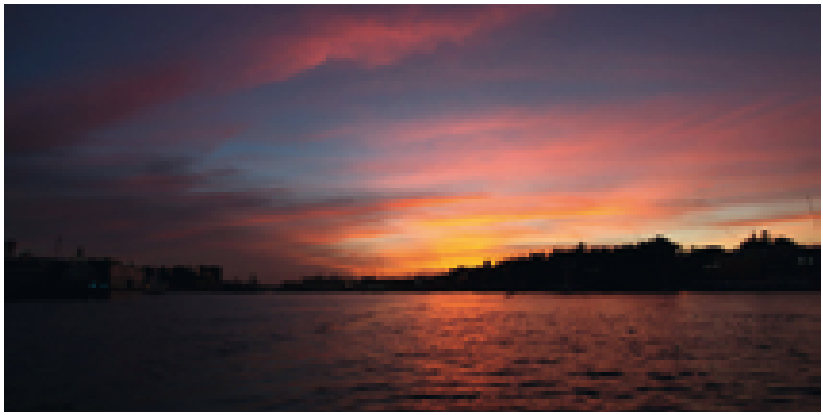

Apus de Soare pe Nil

La orele 20,00, se anunță cina. În această seară, este aglomerație. Numeroşi turişti au pe cap baticuri egiptene, iar alții poartă robe lungi. Mă aşez la masă. Când mă văd, englezii mă roagă să le fac o poză, pentru că eu nu le voi cere bacşiş, asemenea egiptenilor. În timpul cinei, comesenii mei vorbeau despre apusul de soare pe care l-au admirat şi ei.

Englezul cel tânăr mă întreabă dacă am vizitat castelul lui Dracula din Carpați, dar îi spun că nu am avut încă această ocazie.

11 iulie

La 7 dimineața, sună telefonul. Sunt anunțat că am ajuns în Kom Ombo. Știu că micul dejun se serveşte până la ora 9, de aceea nu mă grăbesc să mă ridic din pat.

La 7,30, telefonul sună din nou şi recepționerul mă informează că ghidul mă aşteaptă deja la recepție. Mă copleşeşte grija pe care o au angajații vaporului față de mine. Mă spăl şi mă îmbrac în grabă, după care mă duc la recepție. Aici mai sunt doi tineri, probabil soț şi soție, cu chipuri de turci. Oricât am încercat să îmi dau seama ce limbă vorbesc, nu am reuşit, pentru că aproape tot timpul s-au strâns în brațe şi au vorbit numai în şoaptă.

Noi trei, împreună cu ghidul, vizităm templul din localitate.

Templul din Kom Ombo

Pentru a se păstra un echilibru, templul din Kom Ombo este închinat binelui (Horus) şi răului (Sobic). Horus (zeul Soarelui) este reprezentat ca o pasăre cu un ochi scos, pe care l-a pierdut în lupta cu răul. În antichitate, în cinstea zeului Sobic se împăiau crocodili, de aceea acesta este înfăţişat în picturi ca un crocodil.

Întreb de ce toţi sclavii pictaţi pe pereţii templului au câte o mână amputată. Ghidul îmi răspunde că egiptenii le tăiau robilor proveniţi din Asia, în special evreilor, câte o mână, iar uneori şi piciorul stâng, pentru ca aceştia să nu provoace revolte.

O parte a acestui templu a fost construită în timpul împăratului Traian al Romei, care a ajuns cu trupele sale până aici.

În templu există cel mai vechi calendar agricol din lume.

Vizitarea templului, situat la un minut de mers pe jos de la vapor, a durat 50 de minute. Când intru pe „Marchiz" şi predau talonul de îmbarcare, recepţionerul ţine să mă informeze că sunt ultimul pasager care a urcat la bordul vaporului în această dimineaţă. Bine că nu am rămas pe dinafară, mă gândesc eu. Imediat se dă semnalul de pornire, iar eu mă duc să servesc micul dejun, pe care am crezut că l-am pierdut.

După micul dejun, am ieşit să înot în piscină şi să fac plajă. Soarele este extrem de dogorâtor.

În timp ce făceam plajă, am depăşit vaporul „Prestige”, care mi-a trezit amintiri.

Înaintea mesei de prânz am ajuns în Aswan, un oraş mare. Aici mă aşteaptă un angajat al firmei Kimidar, care îmi propune să mă duc mâine la Abu Simbel, unde sunt două temple frumoase, aflate în patrimoniul UNESCO, la preţul de 100 $. Suma mi se pare prea pipărată şi refuz.

Împeună cu cei patru englezi, vizitez barajul de pe Nil de lângă Aswan. Acesta este imens, controlează debitul apei şi nu îngăduie să se mai producă inundaţii. Până să fie construit acest stăvilar, fluviul se revărsa în august, datorită ploilor abundente din Uganda.

Mergem şi la obeliscul neterminat.

Ne întoarcem la vapor şi servim masa de prânz. După masă mă caută un angajat al firmei Kimidar, propunându-mi să mă duc la Abu Simbel, dar refuz şi de această dată.

Ne suim cu englezii într-o barcă cu pânze, pentru a ajunge la o insulă din mijlocul Nilului. Pe lângă bărcile cu turişti vin tot felul de bărcuţe cu copii egipteni. Aceştia ascultă ce limbă vorbesc vizitatorii, apoi cântă refrenul sau o strofă dintr-un şlagăr în limba respectivă, pentru a primi un bănuţ.

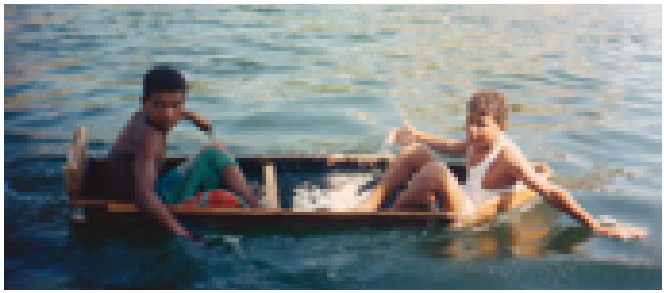

Copii care cântă pe Nil

În barca noastră sunt câțiva spanioli. Aceştia strigă unii la alții, se stropesc cu apă, unul cântă la o vioară mică şi toți se distrează de minune. Englezii se uită la ei cam ciudat şi îmi spun că au luat-o razna.

Pe insulă vizităm un templu, lăsându-ne încălțările la intrarea acestuia.

Când ne întorceam cu barca spre „Marchiz", un barcagiu a umplut un borcan cu apă din Nil şi l-a băut repede. Ne-a spus că cine bea apă din acest fluviu se va întoarce în Egipt. Umple din nou borcanul cu apă şi ne îmbie şi pe noi, spunând că apa e bună şi rece, dar nu convinge pe nimeni. Văzând aceasta, toarnă apa într-un mic samovar de pe fundul bărcii şi pune de un ceai.

Pe vapor apuc să fac baie în piscină şi un pic de plajă.

Vapor de croazieră pe Nil

După cină mă caută încă un angajat de la Kimidar, să mă convingă să mă duc mâine la Abu Simbel. Mă tem că nu mai scap de oamenii acestei firme, care vor veni după mine şi în Grecia şi în România. Bărbatul îmi spune că mâine vor pleca din Aswan la Abu Simbel două mii de oameni, să mă duc şi eu pentru suma de 37 de $, ceea ce reprezintă aproape o treime față de prețul inițial, încât accept.

12 iulie

La 3,30, sună recepționerul ca să îmi dea deşteptarea. Pentru a fi sigur că nu m-am întors pe cealaltă parte, după un minut sună din nou.

Îmi iau bagajul şi mă duc la recepție, unde primesc micul dejun la pachet. Recepționerul îmi spune că mă aşteaptă şi la anul.

De la bordul „Marchizului" pleacă la Abu Simbel cam 20 de persoane.

În microbusul meu toți pasagerii sunt tineri, probabil studenți. Jumătate sunt englezi, iar cealaltă jumătate japonezi.

La 4,30, părăsim Aswanul. Vom parcurge 280 de kilometri prin deşert. Pentru a evita problemele în această călătorie lungă, se grupează 4-5 microbuse, ca să se ajute în caz de nevoie.

Este dezolant deşertul. În afară de nisip şi dune de nisip nu vezi nimic, iar după răsărit, soarele.

La 8,20 am ajuns în Abu Simbel. Granița cu Sudanul se află la 40 de kilometri spre sud. Aici sunt foarte multe autocare şi enorm de mulți turişti, dintre care cei mai mulți sunt tineri.

Templul lui Ramses al II-lea din Abu Simbel

În Abu Simbel există două temple superbe, tăiate direct în stâncă, la porunca faraonului Ramses al II-lea. Unul i-a fost dedicat faraonului însuşi, iar celălalt lui Nefertari, fiica acestuia, care i-a devenit soție favorită.

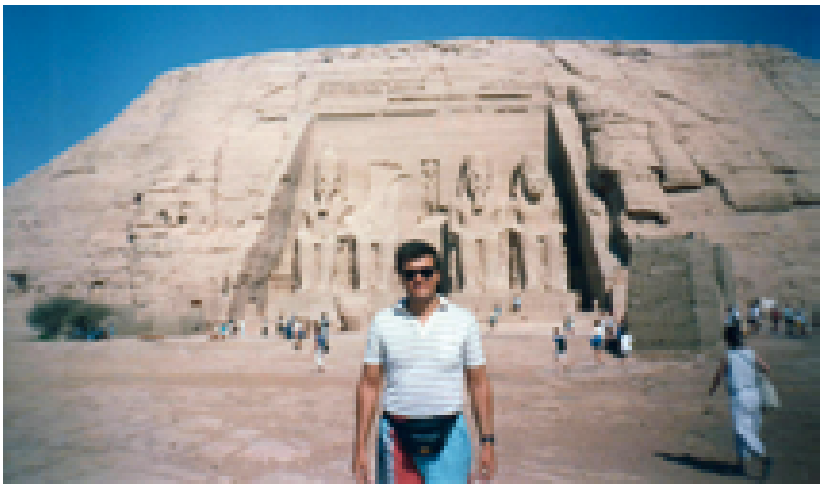

Eu în fața templului lui Ramses al II-lea din Abu Simbel

Templul lui Ramses apare imprimat pe bancnota egipteană de o liră.

Bancnota egipteană de o liră

Templul lui Nefertari din Abu Simbel

Eu în fața templului lui Nefertari din Abu Simbel

Templele, sculpturile şi picturile murale sunt extrem de bine păstrate. Nu îţi vine să crezi că au peste 3000 de ani vechime.

La o tarabă, un sudanez vinde o cămilă din lemn, pentru care cere 65 de lire. Mie nu îmi trebuie, dar vânzătorul se tot târguieşte cu mine. Dacă aş fi fost interesat de ea şi o cumpăram cu 50 de lire, credeam că am făcut un târg bun, dar fiindcă nu o vreau, plec de lângă sudanez. Acesta îmi spune ultimul său preţ, 15 lire. Acum îmi dau mai bine seama cât sunt de umflate preţurile pentru turişti.

La 9,45, ajung în parcare, unde am lăsat microbusul, dar acesta nu este nicăieri, iar tot bagajul meu este în el. E cumplită senzaţia în astfel de situaţii. La 10,05, maşina îşi face apariţia, iar la 10,20, pornim la drum.

La 14,30, ajungem în faţa hotelului „Ramses" din Aswan. Aici mă aşteaptă doi angajaţi ai firmei Kimidar, care încearcă să mă convingă să rămân până mâine, însă consider că nu mai am ce vedea. Le completez un formular despre serviciile lor, apoi unul dintre ei, Mahmud (aici toţi se numesc Mahomed, Mohamed, Mahmud, Mehmet etc.), mă conduce până la autobusul către Hurghada. Urcă în autocar cu mine, mă însoţeşte până la scaun, îmi urează drum bun şi îmi spune că mă aşteaptă să revin la anul. A fost foarte amabil acest Mahmud.

Autocarul are are condiţionat, televizor color şi video. Este în regulă.

La 15,30, pornim la drum. Pe lângă şofer, în autobus mai este un taxator şi un însoţitor de bord. Mi se serveşte o pungă de chipsuri, trei napolitane învelite în ciocolată şi un suc (la alegere).

Şoseaua se găseşte lângă un braţ al Nilului, lat de 6-8 m.

La un moment dat, un microbus care venea din sens opus s-a abătut brusc din drum şi a căzut în braţul Nilului, dispărând imediat la fund. Şoferul nostru a tras pe dreapta şi toată lumea

a coborât să vadă ce s-a întâmplat. Au oprit şi alte maşini, încât e plin de lume. Vreo doi se aruncă în apă. Între timp apare şi o ambulanță, după care vine un tractor cu un cablu lung. Un înotător leagă cablul de bara de protecție a microbusului scufundat şi tractorul începe să îl tragă la suprafață, dar cablul cedează. Un martor ocular care ştie limba engleză îmi spune că cinci pasageri din microbus au reuşit să iasă la suprafața apei, dar alți cinci sau şase nu au putut fi salvați. Doamne fereşte! Porneşte omul la drum şi nu ştie dacă se mai întoarce acasă viu. Autobusul a pornit la drum, aşa că nu am apucat să văd sfârşitul tragediei.

Accident pe un canal al Nilului

Pe drum sunt o mulțime de controale. Se verifică biletele şi buletinele de identitate ale egiptenilor.

Mai spre seară, însoțitorul de bord mă întreabă ce prefer să beau, cafea sau ceai. Iau un ceai şi trei napolitane, după care primesc nota de plată: 27 de lire. Eu credeam că ceea ce servesc este inclus în prețul biletului, dar nu am ce face, decât să achit

consumația. Îi dau însoțitorului de bord 30 de lire şi îmi dă rest două lire. Se pare că deja s-a scumpit nota de plată.

La 23,30, autocarul a ajuns în Horghada, pe malul Mării Roşii. Noroc că am întrebat ce localitate este, altfel cred că mergeam până în Cairo.

Mă cazez la un hotel de lângă autogară.

13 iulie

Dimineață îmi cumpăr un bilet de vapor până în Sharm el-Sheikh. Primul vas va pleca spre această destinație abia peste trei zile.

Orăşelul este mic şi murdar, dar mult mai ieftin decât restul Egiptului. Un papirus cu Tutankhamon, pentru care plăteşti 130 de lire în Cairo şi 50 în Luxor, aici te costă 30 de lire.

Întreb un băiat unde găsesc un anume magazin. Acesta este amabil, nu doar că îmi arată unde este, ci vine cu mine până acolo, dar îmi cere două lire ca să îşi cumpere țigări.

Mă duc pe malul Mării Roşii şi constat că apa acesteia este verde. Hotelurile au plaja întreținută, dar în rest aceasta este pustie şi extrem de murdară, peste tot fiind aruncate gunoaie. Aveam de gând să fac baie în Marea Roşie, dar nu în aceste condiții.

Mă întorc la hotel. Pe drum mă vede un negustor de la care am cumpărat câteva ilustrate şi strigă după mine: „Domnule, eşti un gentleman!”.

În baia camerei de la hotel nu este hârtie igienică. Cobor la recepție şi cer un sul, dar recepționerul mă trimite să îmi cumpăr de la supermarket. Mă duc să fac şi alte cumpărături, dar îmi este imposibil să mă înțeleg cu vânzătorul. După ce îmi aleg de pe raft tot ceea ce îmi trebuie, întreb cât costă. Negustorul îmi scrie ceva pe o hârtie, dar nu pricep nimic. Văd un calendar pe perete şi îi arăt vânzătorului cifrele de acolo, dar nu le înțelege el. Îmi dau seama că cifrele noastre, despre care spunem că sunt arabe, în

realitate sunt diferite de cele pe care le folosesc arabii. Interesant este faptul că arabii scriu literele de la dreapta la stânga, dar cifrele de la stânga la dreapta. Până la urmă vânzătorul aduce nişte bani şi îmi arată cât am de plătit. În sfârşit, ne înţelegem.

Ulterior, am studiat problema şi am aflat că există trei feluri de cifre arabe: apusene (preluate de arabi din cultura indiană, de unde au pătruns ulterior în limbile europene), orientale şi persano-arabe.

Cifre europene	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cifre arabe orientale	٠	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
Cifre persano-arabe	٠	١	٢	٣	۴	۵	۶	۷	۸	۹

14 iulie

În tot Egiptul nu am văzut urmă de nori, dar în Hurghada sunt nişte norişori rari de tot.

Cumpăr un timbru de la un magazin. Acesta costă 70 de piaştri. Ştiu aceasta pentru că am mai cumpărat şi altele, iar preţul este trecut pe timbru. Îi dau vânzătorului o liră şi aştept restul, dar nu primesc înapoi nimic. Îi spun negustorului că am fost la şcoală şi ştiu să scriu şi să citesc, încât cunosc preţul unui timbru din Egipt pentru Europa, dar acesta îmi răspunde că un timbru de 70 de piaştri la el costă o liră.

16 iulie

La 7,30, am plecat în port, pentru a lua vaporul către Sharm el-Sheikh. Aici mă întâlnesc cu un cuplu de englezi tineri, alături de care am călătorit de la Aswan până la Abu Simbel. Ne salutăm şi îi întreb unde sunt ceilalţi doi englezi, prietenii lor, care erau cu noi în microbusul de Abu Simbel. Aceştia îmi răspund că cei

doi erau din Africa de Sud şi studiau la Cambridge, în Marea Britanie, dar le era ruşine să spună că sunt africani, de aceea pe legitimația internațională de student (ISIC) au trecut că sunt din Irlanda de Nord.

În timp ce aşteptăm vaporul, un turist francez îşi dă seama că şi-a uitat paşaportul la hotel. Ia un taxi şi se duce rapid după el. După ce se întoarce, îl tot răsfoieşte, până îl scapă în mare. Noroc că acesta a plutit deasupra apei şi l-a putut recupera rapid.

Este aici un preot musulman (imam) care tămâiază vapoarele din port cu un fel de cădelniță, iar căpitanii navelor îi dau câte un bănuț.

Acum trei zile, când am cumpărat biletul, mi s-a spus că vaporul va porni la drum la ora 9. În port mi s-a comunicat că acesta va pleca la 9,30. După ce un polițist ne-a verificat actele, vaporul a pornit la 10,20.

La țărm, apa mării este verde, dar în larg capătă o culoare bleumarin superbă. În amurg, razele soarelui dau o culoare sângerie apei, iar de aici provine numele de Marea Roşie.

Eu în vaporul care naviga pe Marea Roşie

În vapor stau la soare, care este extrem de puternic, încât simt că mă prăjeşte de-a binelea. Pe faţă şi pe mâini m-am înroşit bine.

La 16,50, ajungem la Sharm el-Sheikh. În port ne preia un autobus, care ne duce până într-o autogară, situată la câteva sute de metri, iar pentru transport plătim două lire.

Autobus către Sfânta Ecaterina va fi doar mâine dimineaţă.

Mă cazez la un hotel aflat chiar lângă autogară.

17 iulie

Autobusul spre Sfânta Ecaterina a pornit la 7,30, iar biletele se vând în autobus.

Călătorim prin Munţii Sinai. Oriunde ţi-ai arunca privirea vezi numai stânci vulcanice de culoare cărămizie şi crem. Nu există niciun fir de iarbă sau vreun arbore. Totul este pustiu, arid şi dezolant.

Muntele Sinai

La ora 9, ajungem la Dahab, un orăşel situat pe malul Mării Roşii, unde facem o oprire de 25 de minute. Aici s-au urcat în autobus nişte soldaţi egipteni, care vor să îi dea taxatorului mai puţini bani decât preţul biletului, iar acesta face scandal, dar în cele din urmă, acceptă suma primită.

În majoritatea intersecţiilor drumul este blocat cu butoaie. Autobusul trebuie să oprească, poliţia controlează actele călătorilor, după care suntem lăsaţi să trecem.

La 11,30, am ajuns în satul Sfânta Ecaterina. Din cauza altitudinii (1.586 metri), aici este mai răcoare decât în restul Egiptului.

Mănăstirea „Sfânta Ecaterina" se găseşte la aproximativ doi kilometri de sat. Pornesc la drum pe jos. Cu toate că este ceva mai răcoare decât până acum, soarele mă înfierbântă şi, în afară de umbra mea, nu văd alta sub care să mă adăpostesc.

La 12,20, am ajuns la mănăstire, care a fost ridicată între anii 548 şi 565, la porunca împăratului bizantin Justinian I (527-565). Programul de vizită este între 9-12, exceptând zilele de sărbătoare, încât trebuie să revin mâine.

Mă cazez la motelul mănăstirii. Camera în care sunt repartizat are şapte paturi. Împreună cu mine mai stau încă doi tineri din Germania.

18 iulie

M-am trezit la 1,45. Cu toate că am pus aparatul de omorât ţânţari în priză, aceştia m-au muşcat toată noaptea, pentru că nemţii au lăsat toate geamurile camerei deschise.

Astăzi vreau să vizitez locul în care Moise a primit tablele legii de la Dumnezeu.

Am ieşit din cameră numai în tricou, dar doi egipteni mi-au spus să mai iau ceva pe mine, pentru că sus în munte este frig.

La 2,30, mă întâlnesc cu câțiva belgieni, printre care şi un preot catolic, profesor de Vechiul Testament, cu care am stabilit de ieri să urcăm împreună muntele şi pornim la drum.

Mai sus de mănăstire e plin de cămile de închiriat, dar noi ne continuăm drumul, care este foarte anevoios, pe jos.

Cămilele nu pot urca tot muntele, ci numai aproximativ trei sferturi din drum, unde se opresc, aşteptând pelerinii să se întoarcă.

Din acest loc drumul devine mai abrupt şi mai greu de urcat.

Pe drum sunt mai multe popasuri, unde poți cumpăra apă, suc, ceai, biscuiți etc.

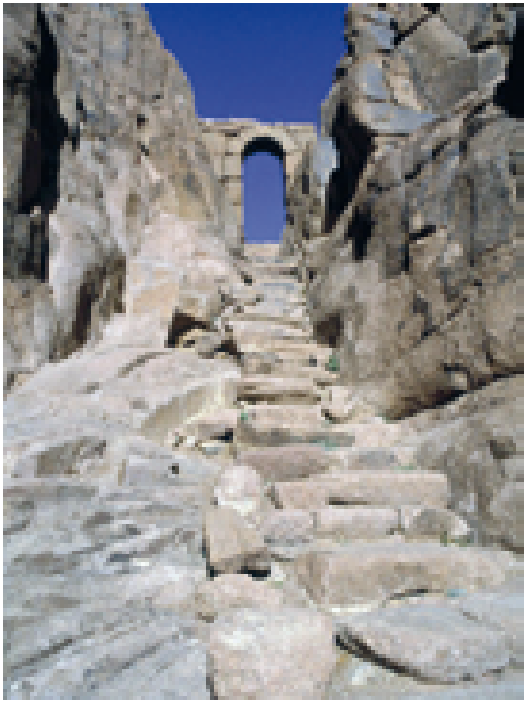

Poartă spre vârful Muntelui Sinai

La ora 5 am ajuns în vârful muntelui, care este plin de lume. Aici îmi dau seama cât este de bine că am urcat pe întuneric, căci pe lumină poate nu aş fi avut curajul să parcurg acest drum prăpăstios şi sălbatic.

Pe creasta muntelui bate vântul şi este frig, încât majoritatea celor de față au în spate câte o haină groasă sau chiar o pătură.

În vârful muntelui se află o bisericuță. Aş vrea să intru înăuntru să mă închin şi să mă încălzesc un pic, dar aceasta este încuiată.

Biserica din vârful Muntelui Sinai

Încep să se ivească primele raze ale soarelui, iar răsăritul este superb. Dacă se spune că cele mai frumoase apusuri de soare din lume sunt cele de pe Nil, pot mărturisi că şi răsăriturile de soare din Muntele Sinai sunt extraordinar de frumoase.

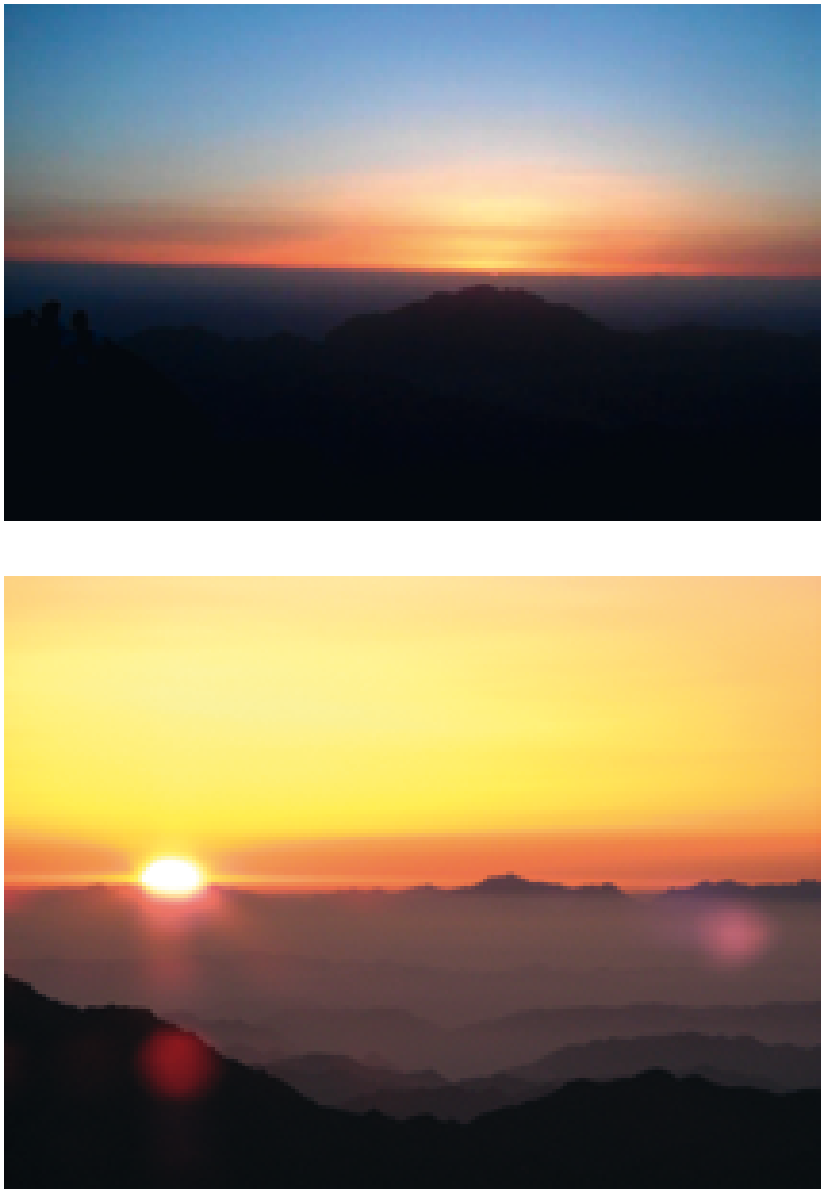

Răsărit de Soare în Muntele Sinai

Răsărit de Soare în Muntele Sinai

La 6,05, am pornit spre mănăstire. La coborâre drumul este mult mai uşor. Mă uit pe unde calc şi mă mir cum am putut urca aceste stânci pe întuneric.

Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Muntele Sinai

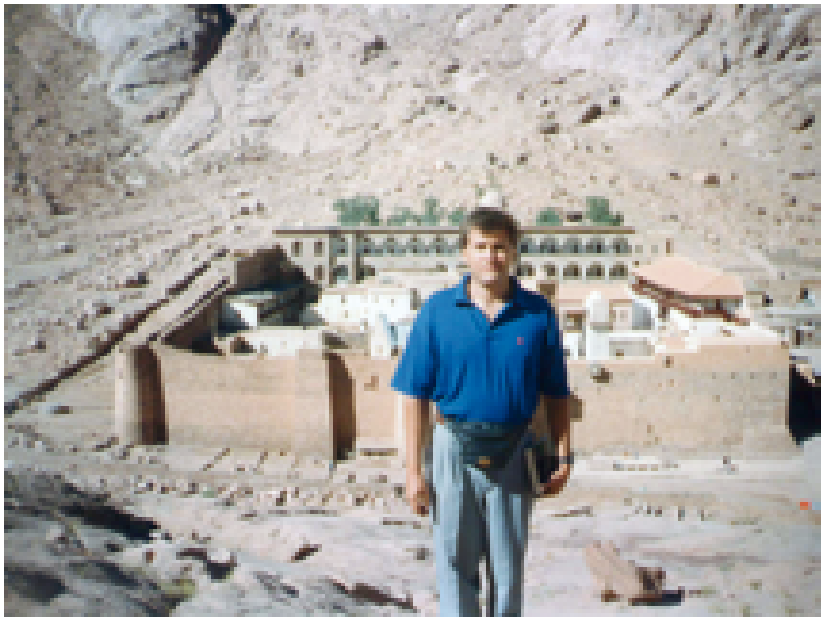

Eu deasupra Mănăstirii Sfânta Ecaterina din Muntele Sinai

La 7,30, am ajuns deja în cameră.

La ora 9, intru în mănăstire, unde este plin de vizitatori. În acest moment viețuiesc aici 27 de călugări, Mănăstirea Sfânta Ecaterina fiind cea mai mică Arhiepiscopie Ortodoxă din lume. Stareț şi Arhiepiscop este Înaltpreasfințitul Damian.

La intrarea în biserică egiptenii se descalță, aşa cum procedează şi când intră într-o moschee.

Stau un pic de vorbă cu părintele Daniil, supravegherorul bisericii, iar acesta îmi spune să mă simt ca acasă.

În biserică sunt foarte multe icoane vechi. Remarc o reprezentare a Sfântului Apostol Petru, care are o vechime considerabilă, pentru că după Schisma cea Mare, din 1054, Sfinții Apostoli Petru şi Pavel sunt pictați aproape întotdeauna împreună în iconografia ortodoxă, nu separat.

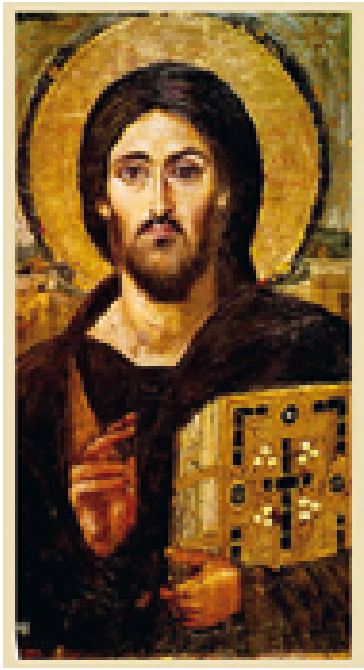

Icoana Mântuitorului din Mănăstirea Sfânta Ecaterina

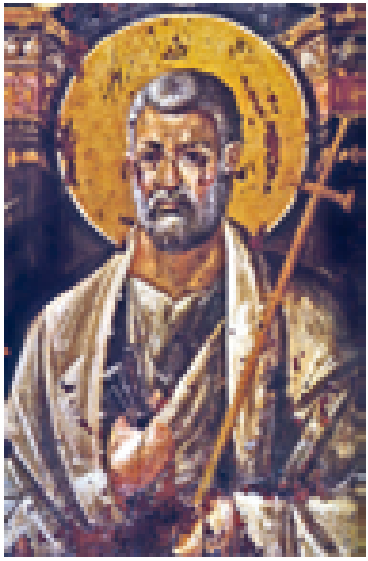

Icoana Sfântului Petru din Mănăstirea Sfânta Ecaterina

În fața uşii bisericii se află fântâna sau izvorul lui Moise. Beau un pic din această apă proaspătă şi îmi astâmpăr setea.

În curtea mănăstirii se găseşte rugul pe care l-a văzut Moise în Horeb că ardea şi nu se mistuia (Ieşire 3,1-5). Această plantă creşte frecvent în Muntele Sinai. Minunea întâmplată cu Moise nu consta în faptul că rugul ardea, ci în aceea că nu se mistuia.

La ora 13 mă duc în sat, pentru a telefona la compania aeriană cu care am călătorit în Egipt, pentru a-mi reconfirma zborul de întoarcere. În centrul localității vin la mine mai multe fete de 5-6 ani şi încep să îmi ceară bomboane. Una îmi spune să îi dau un dolar. Cred că egiptenii îi confundă pe turiştii străini cu Moş Crăciun.

În acest sat amărât, Oficiul Poştal este păzit de un soldat înarmat.

În Egipt tabloul preşedintelui este postat aproape pretutindeni, chiar şi în Poşta din satul Sfânta Ecaterina.

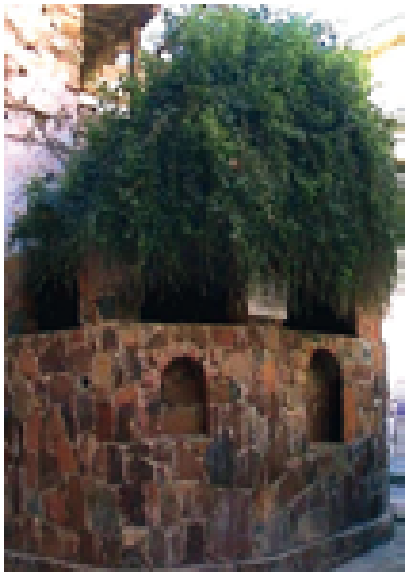

Rugul lui Moise

Eu lângă rugul lui Moise

La întoarcerea spre mănăstire, mă depăşeşte un tânăr pe o bicicletă şi îmi adresează câteva cuvinte în limba arabă. Îi răspund în engleză, iar el îmi spune: „Bine ai venit în Egipt”.

La orele 16,00 mă duc la Vecernie la mănăstire. Îl rog pe un preot să mă lase să mă închin la moaştele Sfintei Ecaterina. Acesta îşi pune epitrahilul, scoate capul şi mâna Sfintei dintr-un fel de dulap, le tămâiază, mă cădeşte pe mine şi pe o femeie de lângă mine şi abia apoi ne îngăduie să ne închinăm la sfintele moaşte (frumos mirositoare), după care ne oferă, în dar, câte un inel din partea Sfintei. Pe acesta sunt gravate cuvintele „Sfânta Ecaterina” în greceşte, iar într-o inimioară sunt inițialele A K.

Inelul Sfintei Ecaterina

Pentru că sunt rupt de oboseală, după Vecernie aş vrea să mă odihnesc un pic, dar ţânţarii din cameră nu îmi dau voie. Aş pune aparatul de omorât ţânţarii în priză, dar până nu se întunecă nu este curent electric.

La cină stau lângă doi tineri belgieni. Aceştia îmi mărturisesc că le este ruşine să spună că sunt din Belgia, pentru că ţara lor este mică. Ar fi altă situaţie dacă ar fi francezi şi s-ar lăuda cu o capitală precum Parisul, însă ca belgieni sunt complexaţi. Interesant sentiment. Eu credeam că numai românii se ruşinează cu ţara lor.

19 iulie

Azi noapte am dormit minunat, încât dimineaţă am forţele refăcute.

La 11,10, am părăsit motelul, iar la 12,10, am ajuns în staţia de autobus. După atâta caniculă mi-ar plăcea să petrec un pic de timp într-un loc umbros şi răcoros din România, cum ar fi staţiunile Sinaia sau Predeal, pentru că la noi în ţară muntele este frumos, nu ca în Egipt.

La 14,00, autobusul de Cairo a pornit la drum. Suntem doar trei pasageri. La un moment dat, un egiptean se aşază lângă mine pe scaun şi îmi spune să îi fac cunoştinţă cu o româncă bogată, să se căsătorească cu ea. Sunt convins că solicitarea respectivului este lipsită de orice perspectivă şi îi recomand să îşi caute o egipteancă cu bani.

Într-o depresiune trecem pe lângă o pădure de palmieri, care schimbă imediat atmosfera.

În Peninsula Sinai am oprit la patru puncte de control, însă poliţiştii nu prea au avut pe cine verifica.

La 17,40 am ajuns la Canalul de Suez, care a fost inaugurat în 1869. Acesta leagă Marea Mediterană de Marea Roşie, permiţând navelor de până la 150.000 de tone să navigheze între cele două mări, fără a mai fi necesară înconjurarea întregului continent african pe la vest. Îmi pregătesc aparatul de fotografiat, însă rămân foarte dezamăgit, pentru că nu traversăm canalul pe un pod, cum mă aşteptam eu, ci trecem pe sub el, printr-un tunel subteran. Drumul pe sub canal a durat patru minute.

Însoţitorul de bord, care este şi taxator, se tot învârte pe lângă mine. Îmi cere de mai multe ori biletul să mi-l verifice, mă întreabă dacă mă duc la Cairo, încearcă să îmi ofere ceva de mâncat sau de băut, dar îl refuz, pentru că am învăţat lecţia în autobusul de la Aswan la Hurgada.

La 19,20, autobusul a oprit în Cairo, aproape de aeroport.

O iau pe jos în căutarea unui hotel. Trec printr-o zonă foarte selectă, cu vile elegante, dintre care unele au portar. Aici văd numai autoturisme scumpe, dintre care foarte multe sunt marca Mercedes.

Mă cazez la un hotel. Îi spun recepţionerului că mâine am nevoie de un taxi până la aeroport. Se oferă să mă ducă el, pentru 20-30 de lire. Vede că ezit şi mă întreabă cu nonşalanţă: „20 de lire este mult pentru tine?”. Sunt convins că oferta lui este supraevaluată şi o refuz.

20 iulie

La 12,00, am predat camera şi am luat-o încet spre aeroport. Doi copii se tot țin după mine şi îmi cer bacşiş. La un moment dat văd un restaurant „Dracula". În această țară mă aşteptam să întâlnesc nume egiptene la localuri, dar văd că Bram Stoker a făcut mare reclamă Transilvaniei printr-un personaj care nici măcar nu a fost real.

După câteva minute de mers pe jos mi-am dat seama că aeroportul este departe, de aceea am luat un taxi, la care am plătit 5 lire, dintre care una a fost pentru accesul în parcarea aeroportului.

Văd aici o femeie îmbrăcată toată în negru, cu fața acoperită, care are mănuşi negre în mâini şi mă întreb cum rezistă pe arşița din această țară.

Produsele din magazinele aeroportului au nişte prețuri extrem de umflate: o curea de pantaloni costă 225 $, o pereche de ochelari de soare - 935 $, un ceas de mână - 1400 $, o brichetă - 430 $, o sticlă de whisky - 2000 $ etc.

După îmbarcare, suntem anunțați că avionul are o defecțiune, aşa că ne întoarcem în sala de aşteptare.

La orele 20,00 trebuia să aterizăm la Atena, însă noi am decolat abia la 20,35.

Grecia

După aterizare îl sun pe Stylianos, iar acesta îmi spune că mă poate caza la asociația lui.

21 iulie

Mă duc la doamna Zarganis din Aghia Paraschevi şi vorbesc pentru biletul de avion Atena - Calcutta.

Când mă întorc la Stylianos, acesta mă trimite cu un plic la o adresă, după care mă pune să car nişte saci.

22 iulie

Plec la plajă la Glifada. Sunt foarte mulți turişti străini aici.

24 iulie

Mă duc la doamna Zarganis şi îmi ridic biletul de avion pentru Calcutta. De acolo plec la doamna Sofia Konga, care îmi dă un pachet pentru India. Acesta are 15 kilograme şi îmi rupe mâinile.

Mâine voi pleca la Calcutta, de aceea intru să servesc cina la un local, pentru că mâncarea din India nu mă prea încântă.

Când ajung la Stylianos, acesta mă invită la masă. Îi mulțumesc, dar îi spun că am cinat deja. Omul se înfurie rău de tot când aude acest lucru şi începe să răcnească la mine, zicând că el este sclavul celor de la asociație, pentru care găteşte, dar aceştia mănâncă în altă parte. Îmi reproşează că eu plec în India doar pentru a obține un certificat de misionar (ceea ce nu există), dar acolo nu fac nimic. Îi ascult morala, apoi plec în cameră. Ceva mai târziu mă duc să mă spăl pe dinți, Stylianos mă vede şi îmi

mai trage o săpuneală. Ce să-i faci? Dacă nu dai bani, trebuie să plăteşti într-un fel cazarea. Eu pe aici nu mai calc. Prefer să dorm în gară.

25 iulie

Îmi cântăresc bagajul, acesta are 30 de kilograme. Pornesc spre staţia de autobus şi simt că valiza îmi rupe, pur şi simplu, mâinile. Dacă nu le rupe, cu siguranţă le lungeşte.

Iau autobusul din Piaţa Sintagma, dar acesta se defectează pe drum. Şoferul se coboară şi îl repară, după care continuăm cursa.

Se vede că ne aflăm în plin sezon turistic, pentru că aeroportul din Atena este foarte aglomerat.

Când ajungem la scara avionului, toţi pasagerii trebuie să ne identificăm propriul bagaj, după care ni se efectuează încă un control corporal, ceea ce nu mi s-a întâmplat niciodată până acum.

Zbor cu compania Kuwait Airways. Însoţitoarele de zbor sunt de mai multe naţionalităţi (arăboaice, grecoaice, japoneze etc.) şi fiecare dintre ele vorbeşte cel puţin o limbă străină, încât suntem anunţaţi că putem comunica cu ele în nouă limbi diferite.

De asemenea, există telefon la bord, pe care cei interesaţi sunt rugaţi să îl utilizeze.

Lângă mine călătoresc două australience din Brisbane.

La 21,37, aterizăm în Kuwait. Aici sunt +47°C.

În acest aeroport schimb avionul. Majoritatea pasagerilor din noul aparat de zbor sunt indieni care muncesc în ţările arabe bogate.

La 23,15, decolăm.

India

26 iulie

La 5,10, am aterizat în Bombay.

Înainte de a coborî din avion mă uit bine în interiorul lui, fiindcă perspectiva este jalnică. Parcă m-aş afla într-un stadion, după disputarea unui meci important. Peste tot sunt aruncate hârtii, cutii goale, resturi etc., la voia întâmplării. Priveliştea este dezolantă.

Trec de controlul paşaportului şi îmi ridic bagajul din cală. De aici călătoresc la Calcutta cu compania indiană JET. Angajata companiei îmi spune că trebuie să plec la aeroportul național din Bombay cu un autobus gratuit, care face legătura între cele două aeroporturi. Când vreau să urc în autobus, şoferul îmi cere 30 de rupii. Îi repet ceea ce mi-a spus angajata de la JET. Conducătorul auto îmi spune că dacă vreau să mă ducă la celălalt aeroport trebuie să plătesc, altfel nu mă primeşte în autobus. Plătesc suma cerută.

Un indian îmi ridică bagajul de pe trotuar şi îl aşază în autobus, fără să mă întrebe dacă aveam nevoie de ajutorul lui, apoi îmi cere bacşiş. Insistă să îi dau ciubuc şi nu vrea să plece. Îi spun că nu am bani mărunți, ceea ce este perfect adevărat. Atunci îmi cere dolari americani. Refuz. Enervat, bărbatul vrea să-mi apuce geamantanul şi să-l arunce jos din autobus. Pun mâna pe bagaj şi mă răstesc la el să plece, ceea ce se şi întâmplă.

În aeroportul național e cam frig din cauza aerului condiționat pornit prea tare, încât trebuie să iau pe mine o geacă. Cum nu am dormit toată noaptea, mai aţipesc, dar cu mare grijă, să nu îmi fure cineva bagajul.

La 14,30, ies din sala de aşteptare pentru a mă duce la terminalul de unde voi lua avionul spre Calcutta. Mă acostează un bărbat cu o ricşă şi îmi spune să mă duc cu el, pentru că îmi va lua foarte puțini bani. Îl întreb cât de puțin îmi va lua. El răspunde că foarte puțin. Insist să îmi spună suma, dar el repetă din nou că îmi va lua foarte puțini bani. Mă urc în ricşă şi în două minute ajung la destinație, unde bărbatul îmi cere 150 de rupii. Îi spun că ştiu prea bine prețurile din India, dar el îmi răspunde că este om sărac. Îmi cere să îi dau 50 de rupii. Îi dau 10, ceea ce este prea mult. Îmi spune că am şi bagaj, deci cursa este mai scumpă. Nu-i mai dau nimic. Îmi zice: „Eşti un om rău". Apoi se umple de nervi şi vrea să mă înjure, dar nu ştie să o facă în engleză şi tot bombăneşte în limba lui. Vrea să-mi arunce bagajul jos din ricşă, dar pun mâna pe el înaintea lui şi îmi văd de drum.

Este vremea musonilor, de aceea este înnorat şi plouă mult, însă Dumnezeu a aşezat atâta frumusețe în creație, încât soarele şi norii pot oferi un spectacol de neuitat.

Soare şi nori văzuți din avion

În aeroportul din Calcutta mă aşteaptă părintele Ignatie, cu Gabriel, un indian catolic care a trecut la Ortodoxie.

Privesc la taxiurile negru cu galben, la ricşe, la aglomerația de afară şi simt că glasul acestei țări m-a chemat să vin din nou aici. Parcă mi-a fost chiar dor de ea. Ciudat simțământ!

27 iulie

Părintele Ignatie a plecat la New Delhi să-şi ia viza de Australia.

Încep ziua cu slujba de dimineață, apoi cu laptele şi biscuiții oferiți copiilor sărmani din împrejurimi.

La misiune este un american de origine greacă, Andreas din New Jersey, care are vreo 35 de ani. El a terminat două facultăți şi a lucrat o vreme pentru armata americană. Îmi spune că un soldat american care vrea să viziteze o țară în care există baze militare americane, poate călători cu un avion militar care zboară în direcția respectivă, plătind doar 10 $ pentru transport (până acum câțiva ani taxa era de doar un dolar). În calitate de angajat al armatei americane, Andreas a călătorit în acest fel de multe ori în Europa, pentru că soția lui este din Grecia. Odată a vrut să plece chiar în Coreea de Sud, dar a renunțat, pentru că i-a născut soția.

Andreas îmi spune că a fost primul din clasă în timpul anilor de şcoală şi a fost foarte apreciat în armată, unde culegea informații despre ruşi, dar la un moment dat a cedat. El, care fusese primul la probele sportive, a ajuns să fie ultimul, iar după aceea nu mai era în stare să treacă normele de control, încât a fost scos în rezervă. Acest fapt l-a apropiat de Dumnezeu, iar acum este mulțumit că s-a întâmplat aşa. După o vreme şi-a revenit, a deschis o şcoală particulară, iar acum îi merge foarte bine.

Hristodoulos, care locuia anul trecut într-o cameră din curtea misiunii şi era băiat de casă, a fost prins că fură, de aceea

părintele l-a alungat din misiune şi i-a tăiat salariul, aducându-l în locul lui pe Gabriel.

28 iulie

Am primit înştiinţarea că a fost oferită o bursă de studii în Grecia, pentru cineva recomandat de misiunea din Calcutta. Îl întreb pe Gabriel dacă vrea să studieze în această ţară, dar îmi spune că trebuie să se mai gândească.

Astăzi au dispărut 3000 de rupii din camera lui Gabriel (aproximativ 100 $), sumă uriaşă în India, din moment ce Nomita, bucătăreasa noastră, munceşte o lună pentru un salar de 500 de rupii. Gurile rele spun că nu s-a furat nimic, ci Gabriel a lansat ideea, pentru a păstra el aceşti bani, care sunt ai misiunii.

Pastorul Manas Das trece pe la biserică şi îmi spune că fiica lui frecventează cursurile unei şcoli de limbă engleză, iar taxele lunare se ridică la suma de 250 de rupii.

29 iulie

Mergem împreună cu Andreas în slumul de lângă misiune. Imediat se formează în jurul nostru un grup numeros de copii murdari şi gălăgioşi. Ne prind câte trei de o mână, în timp ce alţii se agaţă de hainele noastre. Unii locuitori ne invită să intrăm în cocioabele lor insalubre. E cumplită viaţa aici.

Ne ducem apoi la canalul Gangelui. Am uitat de anul trecut cât este de murdar şi de rău mirositor.

După ce am făcut baie şi ne-am schimbat hainele, am plecat la Victoria Memorial. Aici am văzut una dintre cele mai neobişnuite poziţii în care cineva poate să cerşească. Un tânăr a săpat o groapă puţin adâncă în pământ, şi-a înfăşurat capul într-o cârpă murdară, apoi şi l-a băgat în groapă, acoperindu-l cu pietriş mărunt până la gât, după care şi-a ridicat picioarele în sus. Dacă îşi pierdea echilibrul, se sprijinea cu picioarele de un gard

din apropiere ori se lăsa în genunchi. După vreo două minute îşi scotea capul din groapă, pentru a putea respira, se odihnea un pic, apoi repeta operațiunea din nou. În spate avea întinsă o bucată de pânză, pe care curioşii şi binevoitorii aruncau câte un bănuț.

Cerşetor indian

În după-amiaza aceasta au venit din Grecia doi tineri, Iorgos şi Elefteria.

De când am revenit la Calcutta am constatat că indienii din zonă sunt mult mai obraznici decât anul trecut, încât întrec orice măsură. Stau de dimineața până seara în fața misiunii şi cer: haine, bani, ciocolată, cruciulițe etc. Dacă noi, cei din casă, ieşim cu o treabă în împrejurimi, se țin scai după noi, cerşind în gura mare.

Seara se produce o pană de curent, care durează vreo 45 de minute, încât suntem nevoiți să cinăm romantic, la lumina lumânărilor.

30 iulie

La 0,30 pornim cu părintele şi cu Gabriel spre aeroport, pentru a-l conduce pe Andreas, care se întoarce în S.U.A. Pe la 2 ajungem acasă.

Cu toate că părintele s-a retras la odihnă atât de târziu, dimineață a slujit Sfânta Liturghie, pentru că este duminică.

După slujbă împărțim haine săracilor, într-un haos de nedescris.

31 iulie

În Calcutta sunt enorm de mulți nevoiaşi, încât este imposibil să îi ajuți pe toți. Părintele a ales vreo o sută dintre cei mai amărâți, care primesc din partea misiunii, în fiecare zi de luni, alimentele de bază pentru o săptămână şi un săpun.

Pentru a se păstra o evidență clară a săracilor şi a cantității de alimente care trebuie procurată şi distribuită, părintele a întocmit un registru cu numele acestora, oferind fiecăruia dintre ei câte o cartelă.

Cu vremea au tot venit alți oropsiți, pe care părintele nu i-a putut refuza, încât numărul lor a crescut la peste două sute.

Din cauza îmbulzelii create la împărțirea alimentelor, părintele a stabilit ca jumătate dintre beneficiari să vină într-o săptămână, iar cealaltă jumătate în săptămâna următoare, oferindu-le tuturor alimente pentru două săptămâni.

Cu toate că alimentele se distribuie după-amiaza, în fiecare dimineață de luni e plin de lume în fața misiunii.

Când începe împărțirea alimentelor, pentru a se evita busculada şi dezordinea, sunt lăsate în curtea misiunii doar zece persoane, prin poarta laterală. Fiecare dintre acestea, pe rând, îşi prezintă cartela. Unul dintre voluntari verifică numele într-un registru şi consemnează data la care i-au fost oferite alimentele. În acest timp, omul respectiv îşi primeşte rația din mâna altcuiva, după care iese prin poarta din fața bisericii.

Întrucât unii nevoiaşi vor să intre în curtea misiunii prin poarta din fața bisericii, pentru a sări peste rând, acolo stă portarul şi nu dă voie nimănui înăuntru.

Astăzi sunt pus eu la poarta laterală, pentru a lăsa să intre în curte câte zece persoane. Sarcina nu este uşoară, pentru că toți cei care aşteaptă vor să dea buzna, împingându-se cu toată forța în poartă, iar un singur om nu poate face față puhoiului de afară. Părintele a găsit o soluție, legând poarta cu un lanț de vreo jumătate de metru, care permite să se deschidă numai cât să intre o singură persoană o dată, iar nu mai multe. Şi aşa este greu, pentru că după ce au intrat primele zece persoane, care toate s-au frecat bine de mine, când vreau să închid poarta, cei de afară continuă să se împingă în ea cu toată forța.

La un moment dat, după ce a intrat o serie de zece, iar eu mă străduiam din răsputeri să închid poarta, aceasta a fost forțată din exterior, iar o femeie de vreo cincizeci de ani a fost împinsă cu multă putere în brațele mele. Văzând ce se întâmplă, mai mulți oameni din curte au împins poarta, care a fost încuiată. Când i-am dat drumul femeii, aceasta era să cadă lată. Am aşezat-o

încet jos, dar aceasta nu mai dădea niciun semn de viață. Am crezut că a murit sufocată din cauza strâmtorelii şi mă vedeam deja acuzat de omor, din moment ce a sfârşit în brațele mele. Am cerut repede apă, cineva a început să o scuture pe femeia de la pământ şi să îi dea palme, aceasta şi-a venit imediat în simțiri, iar eu m-am liniştit.

După ce am terminat de împărțit alimentele şi lupta cu oropsiții Calcuttei a luat sfârşit, simțeam cum zburdă microbii pe mine şi zeci de boli tropicale pândeau să mă ia în primire şi să mă mistuie. M-am dus în casă şi mi-am dat la spălat hainele pe care le-am purtat, iar eu am făcut un duş lung şi fierbinte, cugetând la ce s-ar fi putut întâmpla dacă femeia care a leşinat ar fi murit.

Seara m-am dus cu părintele la o translatoare, pentru a retraduce din engleză în bengaleză nişte cărți de cult, fiindcă indienii ortodocşi s-au plâns că limba utilizată în Biserică este arhaică şi depăşită, nefiind bine înțeleasă de credincioşi.

1 august 1995

Seara ies la plimbare cu Iorgos şi Elefteria până la templul Kalighat şi la canalul Gangelui, iar aceştia se îngrozesc.

2 august

A început primul seminar din anul acesta, cu doar şapte cursanți.

Nectarie, cel mai bun translator de anul trecut, a părăsit Biserica Ortodoxă şi a revenit la protestanți, iar John este prins cu altceva, de aceea mă ajută la tradus domnul Andrew Mundal, un fost ofițer pensionat şi Gabriel.

5 august

Mă doare stomacul îngrozitor. Părintele îmi recomandă să pun multă sare într-un pahar mare, cu apă aproape fierbinte, iar

după ce sarea se dizolvă, să beau conținutul, care îmi va curăța stomacul şi mă va ajuta să vărs ceea ce am mâncat şi nu mi-a căzut bine. Beau apa respectivă, care mă ustură cumplit pe gât şi aştept să văd efectul, dar după o jumătate de oră îmi dau seama că am înghițit degeaba apa sărată, pentru că am rămas şi cu durerea şi cu saramura în stomac.

6 august

Astăzi este duminică şi praznic împărătesc, „Schimbarea la Față a Domnului Hristos", fiind serbat hramul bisericii din Calcutta, care este plină de credincioşi. Printre cei care se împărtăşesc sunt şi doi ruşi, soț şi soție.

După-amiaza mergem cu seminariştii la muzeu şi la Victoria Memorial.

Seara plec din nou cu părintele la traducătoarea cărților de cult.

7 august

Dimineața mi-am făcut orele, iar după-amiaza am împărțit alimente săracilor, pentru că este luni.

8 august

După Vecernie a trecut pe la misiune Tarenos, un student hinduist, care mai vine pe la noi din când în când. M-am mirat să îl văd îmbrăcat în haine de polițist. Mi-a spus că nu a abandonat facultatea, dar în timpul liber lucrează ca voluntar la Poliție.

9 august

Astăzi s-a încheiat seminarul.

După-amiaza am plecat la cimitirul grecesc din Calcutta. Copiii paznicului de aici nu se duc la şcoală, ci vine o învățătoare să le predea acasă, primind pentru aceasta 72 de rupii lunar.

În India şcoala nu este gratuită, de aceea copiii săraci nu au posibilitatea să studieze. Rata analfabetismului în această țară ajunge până la 40%, ceea ce raportat la o populație de aproape un miliard de locuitori, înseamnă mai mult de jumătate din populația întregii Europe.

Copiii care provin dintr-o familie cu o oarecare stare materială, frecventează o şcoală ieftină, în care se predă în limba statutului respectiv. După absolvire, aceştia îşi găsesc un loc de muncă şi pot ocupa chiar funcții mai înalte, dar numai în companii locale, care utilizează limba respectivă.

Oamenii bogați sau cei cu bani mai puțini, dar care vor să investească în copiii lor, îi trimit la şcoli scumpe, unde se predă în limba engleză. Absolvenții acestor şcoli îşi vor desfăşura activitatea în companii de nivel național, unde se foloseşte limba engleză, iar salariile sunt mult mai bune. De asemenea, aceştia au posibilitatea să lucreze în ce stat vor ei din India.

10 august

Ne-am trezit devreme şi am plecat la Kakdip, un sat situat la 87 de kilometri de Calcutta, unde există un orfelinat de băieți, ajutat de misiunea grecească.

Drum îngust în India

Am adus câțiva saci cu alimente pentru aceşti copii, care sunt mult mai curați şi mai bine îmbrăcați decât cei de pe străzile Calcuttei.

Ajutoare pentru orfelinatul din Kakdip

Orfanii din Kakdip rugându-se

Orfanii din Kakdip rugându-se

La plecare, bieții orfani nu voiau să se despartă de noi. Unii ne strângeau în brațe, alții s-au agățat de mașină, iar cei mai curajoși s-au cățărat pe acoperișul autoturismului, pentru a ne sili să rămânem cât mai mult cu ei.

Despărțirea de orfanii din Kakdip

Orfani din Kakdip cățărați pe jeep

Între copiii din sat, care ne-au înconjurat şi ei, am remarcat doi frați, un băiat şi o fată, cu ochii verzi, ceea ce este neobişnuit printre indieni.

Copil indian cu ochi verzi

La 15,30, am ajuns acasă.

Mâine părintele va pleca în Australia, unde are o soră şi cunoaşte mai mulţi greci, ca să adune bani pentru activităţile misiunii.

După Vecernie, părintele mi-a spus ce să fac în lipsa lui şi mi-a înmânat 5.000 de rupii, bani gheaţă şi patru cecuri semnate în alb.

Printre altele, părintele mi-a atras atenţia ca, în afara facturilor şi a cheltuielilor casei să nu fac alte plăţi, pentru că vor veni numeroşi indieni să îmi ceară bani şi mi-a relatat o întâmplare. Întrucât i-a ajutat pe mulţi cu bani, iar unora le-a ridicat chiar o casă, acest lucru s-a aflat, iar în primăvară, a venit la părintele un indian dintr-un sat îndepărtat şi l-a rugat să îi ofere o sumă mare de bani, pentru că apele i-au luat casa şi el a rămas pe drumuri. Înduioşat, părintele era gata să îi dea banii, dar s-a gândit că este mai bine să-l verifice pe om, pentru că nu îl cunoştea. A chemat un indian care lucra pentru misiune şi l-a trimis cu respectivul până în satul acestuia. Cei doi au luat tramvaiul şi un autobus până la gară, de acolo au călătorit câteva ore cu trenul, apoi cu un autobus, până în satul celui care cerea bani. Când au ajuns acolo, omul trimis de părintele i-a cerut celuilalt să îi arate urmele casei luate de ape, dar acela a recunoscut că totul era o minciună, pentru că fusese sigur că părintele nu va trimite pe nimeni cu el până într-un sat situat la o distanţă atât de mare de Calcutta şi îi va da pe încredere banii solicitaţi sau măcar o parte din ei.

11 august

Părintele Ignatie a plecat, în această după-amiază, în Australia.

După Vecernie stăteam în faţa bisericii, iar în faţa mea a apărut un băiat de vreo paisprezece ani, care a început să mă

înjure în bengaleză. Deşi nu înţeleg această limbă, în afara câtorva cuvinte foarte uzuale, am fost sigur de ceea ce îmi spunea, datorită expresiei feţei, a urii din ochi şi a tonului ridicat cu care mi se adresa. La sfârşit mi-a spus în engleză: „English boy" (englezule). M-a deranjat atitudinea acestui necunoscut faţă de mine, însă mi-am dat seama că în perioada în care India a fost colonie britanică, englezii i-au exploatat crunt pe indieni, care au repulsie faţă de oamenii albi, pe care îi identifică, din ignoranţă, cu englezii şi îi consideră nişte cotropitori şi asupritori.

Seara stau de vorbă cu John, cel care a fost în Grecia. Acesta îmi spune că în Arambagh, un orăşel situat la vreo 80 de kilometri de Calcutta, în care există o comunitate ortodoxă, trăieşte preotul Mihail, care a fost hirotonit în timpul părintelui Atanasie (primul misionar grec din India, care a murit şi a fost înmormântat în Arambagh). După decesul acestuia, părintele Mihail şi-a însuşit banii şi toate bunurile Bisericii şi ale misionarului grec şi de atunci nu mai ascultă de nimeni, nici de părintele Ignatie, nici de mitropolitul grec din Noua Zeelandă. Preotul răzvrătit spune că albii îşi dau aere de şefi şi el nu discută cu ei.

Biserica ortodoxă din Arambagh este construită pe pământul lui Mihail, care s-a făcut stăpân peste ea şi nu lasă pe nimeni să o frecventeze. Prozelitismul este interzis în India, de aceea cei din misiunea ortodoxă din Calcutta nu se pot plânge autorităţilor civile de situaţia creată de părintele Mihail. Trist este faptul că dintre toţi preoţii ortodocşi din Bengalul de Vest, singurul intelectual este Mihail, care se poate impune prin cultura lui şi printre necreştini. John îmi spune că atunci când ceilalţi preoţi încep să vorbească în public, păgânii scuipă în urma lor, pentru că aceştia sunt oameni cu foarte puţină şcoală, lipsiţi de cultură.

De ce se întâmplă aceasta? Indienii sunt oameni foarte credincioşi şi ţin enorm de mult la religiile lor. Cei care şi-au părăsit religia şi au devenit creştini au făcut-o fie din interes

material, fie pentru că au fost slabi în credință, fie pentru că au fost nişte paria, de aceea misionarii nu au de unde să aleagă oameni de valoare. De asemenea, dacă un indian s-a convertit la creştinism, dar soția i-a rămas păgână, grecii consideră că respectivul trăieşte în păcat, de vreme ce nu a fost cununat la biserică. Din acest motiv, misionarii îi hirotonesc numai pe bărbații care s-au convertit la creştinism cu întreaga familie, au fost botezați şi cununați în aceeaşi zi. În acest caz, şansele de a găsi oameni bine pregătiți din punct de vedere intelectual sunt minime. În plus, în India nu există vreo Facultate de Teologie Ortodoxă, încât niciunul dintre actualii preoți ortodocşi din Bengalul de Vest nu are studii teologice. Aceştia au fost hirotoniți şi au învățat ulterior rânduiala slujbei. Pentru ei, preoția se reduce la săvârşirea Sfintei Liturghii, toate celelalte Sfinte Taine, ierurgii etc., le săvârşeşte părintele Ignatie din Calcutta.

Pe lângă aceste neajunsuri, preoții nu prea vor să frecventeze seminariile organizate în Calcutta. Ei au impresia că ştiu destule şi nu au nevoie de învățătura albilor, numai de banii lor, din moment ce sunt salariați ai misiunii greceşti. Este foarte tristă şi îngrijorătoare această realitate.

Aceşti 5-6 preoți indieni, care sunt răspândiți prin diferite sate din Bengalul de Vest, vor să îi arate părintelui grec că fac misiune printre conaționalii lor, deci îşi merită salariul din plin, de aceea trimit la seminariile din Calcutta tot felul de persoane care nu au nimic de-a face cu credința creştină şi nu vor deveni niciodată creştini. Majoritatea acestor tineri provin din familii sărace şi nu au fost în viața lor în Calcutta, acest oraş fiind pentru ei o mare metropolă, cum ar fi Parisul sau Londra pentru europeni. Cărui băiat amărât de la țară îi strică o excursie de o săptămână în Calcutta, achitată integral de părintele Ignatie?

Străinilor le este interzis să facă prozelitism în India. Cei care vor să intre pe teritoriul țării în acest scop, pe care îl

declară la ambasadă, nu primesc viza. Există aici chiar un slogan: „India pentru hinduişti", iar Pakistanul şi Bangladeshul, care au aparţinut de India, s-au separat de aceasta din motive religioase, fiind regiuni preponderent musulmane. Bangladeshul şi Bengalul de Vest formau înainte un singur stat, cu aceeaşi limbă, dar intoleranţa religioasă i-a făcut să se separe.

John îmi spune că în Bihar, un stat învecinat cu Bengalul de Vest, în urmă cu câţiva ani s-a stabilit o familie de misionari creştini australieni. Soţul era pastor, iar soţia medic. Cei doi au oferit îngrijire medicală gratuită şi medicamente pentru numeroşi suferinzi, timp de ani de zile. La un moment dat, au venit le ei în vizită fiul şi fiica lor, pentru a-i ajuta o perioadă de timp. Drept răsplată pentru activitatea lor filantropică, într-o noapte nişte hinduişti au aruncat casa în care aceştia locuiau în aer, murind toţi cei patru. Hinduiştii au fost foarte satisfăcuţi de isprava lor.

Întrucât străinii nu pot face prozelitism în India, există câţiva indieni ortodocşi mai vechi şi mai râvnitori, care sunt plătiţi de misiune pentru munca de cateheţi. Aceştia încearcă să îi atragă la creştinism pe unii oameni din satul lor şi din satele învecinate, oferindu-le câteva informaţii generale despre credinţa creştină. Când se adună mai mulţi interesaţi despre învăţătura Domnului Hristos, se organizează seminarii sau cursuri sistematice de religie în biserica din Calcutta, care aflându-se în curtea fostului Consulat General al Greciei din localitate, se bucură de oarecare imunitate. Aceste ore de religie sunt predate de preoţi sau teologi ortodocşi din Grecia, România, S.U.A. etc., care vin special pentru aceasta în India, în timpul verii.

John Samantha este unul dintre cateheţi. El are 33 de ani şi îi este foarte greu să se căsătorească, pentru că este creştin, iar fete creştine de măritat nu prea există. El aparţinea unei caste superioare, a doua după cea a brahmanilor, dar prin convertirea la creştinism a fost exclus din castă şi a devenit paria, fiind lipsit de

orice drepturi în societate. Dacă John ar discuta cu o fată păgână şi ea ar fi de acord să se căsătorească cu el, necreştinii din satul respectiv s-ar duce la părinții fetei şi i-ar spune că prin acest mariaj fiica lor va deveni o paria, familia se va face de râs, copiii rezultați din această căsătorie nu se vor putea căsători niciodată, încât părinții îşi vor convinge fiica să renunțe, de aceea situația creştinilor din India este foarte delicată.

Spiritul de castă este adânc înrădăcinat în mentalitatea indienilor, chiar dacă aceştia sunt creştini. Astfel, localnicii botezați de părintele Atanasie, în urmă cu 10-12 ani, sunt invidioşi când aud că un proaspăt botezat este propus să devină preot. Ei sunt creştini mai vechi şi au impresia că lor li s-ar cuveni această cinste, nu unuia mai nou, indiferent de vrednicia acestuia. De asemenea, preoții ortodocşi sunt plătiți de misiunea grecească, or în această țară extrem de săracă, cui i-ar strica un salariu?

Când părintele Ignatie propune un creştin nou convertit pentru hirotonie, creştinii mai vechi se supără şi spun că părintele ia hotărâri de unul singur şi îi ignoră. Oare ei nu reprezintă nimic? În astfel de situații, aceştia amenință că dacă nu este hirotonit unul dintre ei, vor rupe comuniunea cu misiunea grecească. Pentru aceştia este mai important ca un creştin botezat mai de mult să fie preot, decât unul nou şi tânăr, care poate să aibă mai multe calități.

Mulți creştini ortodocşi de la țară vin la Sfânta Liturghie în biserica din Calcutta, unde se împărtăşesc, dar în satele lor nu ştie nimeni că ei sunt creştini, pentru că la marile sărbători păgâne sunt şi ei prezenți, alături de ceilalți membri ai comunității.

Părintele Ignatie a plecat astăzi în Australia şi eu nici nu mi-am putut închipui că locul său de la masă nu va rămâne gol. La cină, în capul mesei s-a instalat Iorgos, ca măcar de formă să apară el ca şef, din moment ce ne aflăm într-o misiune grecească. Cu toate acestea, cheie de la casă numai eu am. Telefonul are o

închizătoare, iar cheia acesteia este la mine. Banii de cheltuială ai misiunii îi păstrez eu, la fel şi registrele, chitanţele etc. Nu e o bucurie faptul că părintele mi-a încredinţat mie toate acestea, căci împreună cu ele, pe umerii mei apasă întreaga responsabilitate a misiunii, care nu este deloc uşoară. Ce să-i faci? Ne aflăm într-o misiune grecească, dar responsabil este un român, iar acest fapt îi deranjează pe cei doi greci din casă.

12 august

Am alcătuit, împreună cu John, calendarul creştin ortodox bengalez pe anul 1996. Eu citeam numele sfinţilor din calendarul grecesc, i le spuneam lui John în engleză, iar acesta le trecea, în bengaleză, pe o coală, în dreptul zilei lor de prăznuire.

13 august

Astăzi este duminică. La ora 5,40, am auzit soneria de la uşă. A venit părintele Patapie să-i dau prescură, vin şi apă pentru Sfânta Liturghie.

Întrucât părintele Ignatie lipseşte, toată slujba se face numai în bengaleză.

Înainte de a veni anul acesta în India, am aflat că un tânăr din Galaţi, numit Cristian Coşeru, studiază religia şi filosofia budistă la Universitatea din Calcutta. M-am interesat unde este cazat şi l-am căutat în această seară la Misiunea Ramakrishna, dar nu l-am găsit. I-am lăsat în schimb vorbă, să vină el la misiunea grecească, atunci când va avea timp.

14 august

Dimineaţă a venit la mine un creştin, pe care îl cunosc din vedere şi mi-a cerut banii pentru taxele şcolare ale fiicei sale, pe care misiunea le achită în fiecare lună. Îi spun că părintele Ignatie nu mi-a menţionat nimic despre el, dar acesta insistă, zicându-mi

că părintele cu siguranță a uitat să îmi amintească despre el, iar dacă nu primeşte urgent suma respectivă, care este destul de mare, va avea probleme. I-am spus că părintele nu lipseşte foarte mult şi la întoarcere îi va da banii despre care vorbeşte, dar dacă eu îi ofer suma respectivă, iar fiica lui nu este bursiera misiunii, atunci voi avea eu probleme. Omul nu este mulțumit de răspunsul meu şi pleacă tot bombănind, însă eu sunt convins că taxele şcolare ale fiicei sale nu sunt achitate de misiune, pentru că părintele a anunțat din timp, pe toată lumea, că va pleca în Australia, iar toți cei care aveau de primit sume de bani le-au încasat din vreme.

15 august

Astăzi este ziua națională a Indiei.

După Sfânta Liturghie, familia Mundal serveşte micul dejun la misiune, pentru că doamna se numeşte Maria.

Mă duc cu domnul Mitra, un ortodox mai în vârstă, la o adunare a tineretului creştin protestant, în parohia pastorului Manas Das. Fiind singurul oaspete străin, sunt primit foarte bine. La întâmpinare, mi se pune chiar o ghirlandă de flori în jurul gâtului.

Am fost invitat să iau cuvântul şi am vorbit despre importanța faptelor bune, care nu au valoare în protestantism, iar în sprijinul celor prezentate am adus numeroase argumente din Sfânta Scriptură. După mine a mai vorbit un pastor, apoi s-a luat o pauză, în timpul căreia am fost invitați la masă.

Înainte de a servi masa, unul dintre pastori propune să ne spălăm pe mâini, ceea ce şi facem, apoi toată lumea începe să mănânce. Sunt şi eu îmbiat să gust ceva, însă le spun că nu pot mânca direct cu mâna din farfurie, ci am nevoie de tacâmuri, or aşa ceva nu văd nicăieri. Organizatorii îşi cer stânjeniți iertare şi încep să caute peste tot o furculiță, pe care o găsesc după zece minute. Mănânc şi eu alături de ceilalți, spre bucuria lor, însă mâncarea mi se pare cam condimentată.

După ce am ajuns acasă, Gabriel mi-a spus că a fost amenințat de niște indieni din zonă că va fi omorât, pentru că misiunea nu mai cumpără alimente de la ei, așa cum făcuse atât timp cât om de casă era Hristodoulos și încerc să îl liniștesc.

Seara trece pe la misiune Tarenos. Acesta îmi spune că Hristodoulos a spart de două ori cutia cu bani din biserică, fura medicamente din dispensarul misiunii și le vindea pe stradă, iar la cumpărături îl înșela pe părintele Ignatie, chiar dacă mergeau împreună. Cum proceda? Cei doi se duceau la o tarabă, iar Hristodoulos întreba la ce preț își vinde negustorul marfa. Când primea răspunsul, știind că părintele nu înțelege limba bengaleză, îi spunea vânzătorului să ceară mai mult, iar banii obținuți din vânzarea la suprapreț să îl împartă între ei. De pildă, cumpărau pentru săraci mai mulți saci cu alimente, care ar fi trebuit să coste 4.000 de rupii. Părintele plătea 5.000 de rupii, cei doi încărcau marfa în mașină și plecau la misiune. O jumătate de oră mai târziu Hristodoulos se întorcea la negustor și împărțeau surplusul de 1.000 de rupii între ei.

În același fel opera Hristodoulos și atunci când se cumpărau medicamente pentru dispensarul misiunii. Tatăl lui Tarenos lucrează la o companie farmaceutică și cunoaște prețurile medicamentelor, de aceea portarii misiunii, care erau oamenii lui Hristodoulos, nu îl lăsau pe Tarenos să intre în curtea misiunii sau în biserică, pentru a nu putea vorbi cu noi.

Hristodoulos a fost alungat din misiune și acum voia să se întoarcă cu orice preț, pentru că aici nu plătea chirie, curent electric etc., primea și salariu, iar pe deasupra, își rotunjea fondurile prin furtișaguri și înșelăciuni, încât o ducea boierește.

Printre indieni, Hristodoulos prezintă o altă versiune a alungării lui. Acesta spune că în primăvară locuiau în casa misiunii un australian și o indiancă. Hristodoulos i-a surprins pe cei doi în ipostaze nepotrivite și i s-a plâns părintelui Ignatie, în

repetate rânduri, că cei doi au o relație, dar părintele nu l-a crezut şi l-a alungat din misiune, deci el este o victimă nedreptățită.

Domnul Andrew Mundal, a cărui soție lucrează ca voluntară la dispensarul misiunii, este unchiul lui Hristodoulos şi cei doi sunt pe o mână, furnizându-i informații despre tot ceea ce se întâmplă în misiune, de aceea trebuie să fim atenți la el. De asemenea, toți comercianții şi cerşetorii din jurul misiunii sunt oamenii lui Hristodoulos, de aceea este bine să ne ferim de ei.

Tarenos mi-a spus că la Poliție s-a aflat despre nişte oameni plătiți de Hristodoulos ca să arunce în curtea misiunii câteva bombe, făcute de mână, pe când noi ne întoarcem de la Vecernie, pentru a ne intimida şi a-l forța în acest fel pe părintele Ignatie să-l accepte pe Hristodoulos înapoi. Din acest motiv, polițistul voluntar îmi spune că ar fi bine, pentru cei din misiune, să nu ieşim în curte după orele 18,00, să nu ni se întâmple ceva rău.

Despre Gabriel, Tarenos îmi spune că a fost catolic şi a studiat gratuit la un colegiu creştin, pe care l-a absolvit anul acesta. Acum el trebuia să-şi caute de lucru, dar cum locuri de muncă în Calcutta nu se prea găsesc şi sunt prost plătite, el s-a botezat ortodox pentru a prinde o bursă de studii în S.U.A., unde vrea să rămână pentru totdeauna. Părintele Ignatie a vrut să-i ofere o bursă în Grecia, dar acesta a refuzat-o, pe motiv că ştie limba engleză şi nu are rost să îşi piardă timpul învățând încă o limbă străină, care nu i-ar fi de niciun folos în India.

Polițistul îmi atrage atenția că Gabriel este duplicitar, pentru că în misiune se comportă ca un creştin, dar în afară ca un hinduist.

În legătură cu amenințările la adresa lui Gabriel, Tarenos îmi spune că acesta s-ar putea să fie bătut, dar în niciun caz omorât.

Cu toate că Tarenos este hinduist şi nu este interesat să devină creştin, sfaturile lui sunt foarte bune. Ne aflăm într-o

țară străină şi necreştină şi ne bucurăm atunci când cineva ne abordează şi ne spune că este interesat de Ortodoxie, însă nu ştim dacă respectivul este sincer sau nu, de aceea trebuie să fim foarte atenți ce colaboratori ne alegem.

16 august

După Vecernie vine pastorul Manas Das să stăm de vorbă. Printre altele, acesta îmi spune că s-a căsătorit cu soția lui, pe care o iubeşte foarte mult, prin aranjament, aşa cum se întâmplă cu 60% dintre indieni. Părinții lui au vizitat familia fetei, apoi au venit părinții acesteia acasă la Manas. Aceştia au căzut de acord să aranjeze căsătoria, iar mirii s-au cunoscut doar în ziua nunții.

17 august

Părintele ne-a rugat pe cei din casă, ca în lipsa lui, să lipim icoane litografiate pe bucăți de pal gata pregătite în acest sens, pentru a le putea oferi indienilor convertiți la creştinism. Astăzi am lipit toată ziua icoane.

18 august

În camera părintelui s-a defectat aparatul de aer condiționat şi am chemat oamenii unei firme specializate să îl repare. Numai deplasarea până la domiciliu costă 350 de rupii, la care se adaugă cheltuielile reparației. Angajații firmei mi-au spus că în acest preț curăță şi celelalte aparatele de aer condiționat din casă, să nu avem probleme cu ele, pentru că dacă îi chemăm altă dată, ne vor taxa din nou cu 350 de rupii, la care se va adăuga şi costul curățării. Mă bucur, dar Iorgos nu este de acord să-i lase pe oamenii firmei la el în cameră, ca să nu îi strice somnul de după-amiază.

19 august

M-am dus la gară ca să o întâmpin pe Carmen Negulei, o

româncă din Sibiu, asistent universitar la Facultatea de Filologie din Cluj-Napoca. Ea voia de ceva vreme să studieze în India şi aflând că eu am fost în această țară, a început să corespondeze cu mine, cerându-mi anumite detalii legate de India. Între timp ea a venit la studii în Pune, un oraş situat la aproape două mii de kilometri de Calcutta.

Calea ferată din India a fost construită în timpul stăpânirii britanice, însă trenurile sunt folosite în stil indian, fiind aglomerate peste măsură.

Tren supraaglomerat în India

Tren supraaglomerat în India

Când am ajuns acasă, aici mă aştepta Cristian Coşeru. Remarc imediat faptul că, pentru prima dată în această misiune grecească, se află mai mulți români decât greci.

Ne-am dus cu toții la masă, unde Iorgos i-a cedat lui Carmen locul părintelui.

20 august

Astăzi este duminică. După Sfânta Liturghie, ieşim cu Carmen şi cu cei doi greci din casă să vizităm oraşul.

21 august

Trebuia să începem un seminar, dar astăzi este grevă a mijloacelor de transport în comun, aşa încât nu a venit nimeni.

După-amiază am împărțit alimente săracilor, iar seara am servit cina la familia Mundal.

Cină la familia Mundal, împreună cu Carmen, Iorgos şi Elefteria

22 august

Din moment ce nu am cui preda ore, ieşim în oraş. Vizităm casa memorială a scriitorului şi filosofului Rabindranath Tagore, care a obținut premiul Nobel pentru literatură, în 1913. Acesta a vizitat România în anul 1926.

Tagore s-a întâlnit cu numeroase personalități ale lumii. Printre altele, este aici o fotografie a scriitorului împreună cu Albert Einstein.

În casă este expusă o colecție de timbre din toată lumea, reprezentându-l pe Tagore. Printre acestea identific şi un timbru din România, editat în 1961.

Casa memorială a lui Tagore din Calcutta

Timbru românesc dedicat lui Tagore

După-amiaza, au venit 14 băieți și am început seminarul.
Seara, Carmen s-a întors cu trenul la Pune.

23 august

Am avut ore cu seminariștii. Trebuie să tragem un pic mai tare, pentru a recupera ziua pierdută.

24 august

În timp ce împărțeam biscuiții și laptele de dimineață, a venit să primească o porție și copilul de vreo 14 ani care m-a înjurat acum câteva zile în fața bisericii. Mă mir că am devenit un alb de treabă în ochii lui, din moment ce până acum mă ura atât de mult.

25 august

Misiunea are trei portari, care se schimbă din opt în opt ore. Aceștia mi-au spus că sunt angajații unei firme, la care părintele Ignatie plătește o sumă de bani, din care le revine și lor o parte. Portarii nu au nicio zi liberă pe săptămână, nici dreptul la concediu în timpul anului. Dacă nu le convine situația, patronul îi dă imediat afară, pentru că populația Indiei este mare și sunt destui doritori să le ia locul, chiar și pentru bani mai puțini.

Azi dimineață, portarul de serviciu m-a rugat să îi dau ceva de mâncare. M-am mirat, pentru că nu este obligația misiunii să le asigure masa angajaților. Acesta mi-a spus că tura lui a fost de noapte, dar portarul care trebuia să îl schimbe dimineață nu a venit la lucru, iar el nu are dreptul să-și părăsească postul și atunci rămâne la poartă până când va veni cel de după-amiază.

26 august

Astăzi s-a încheiat seminarul.

28 august

Iorgos şi Elefteria s-au întors în Grecia.

Este luni şi se împart alimente săracilor.

30 august

M-am dus la aeroport să îl aştept pe Dimitris, un grec tânăr, născut şi crescut în Melbourne. Din cauza traficului, am întârziat un pic. Când m-a văzut, acesta s-a bucurat enorm, pentru că deşi este înalt şi bine legat, s-a speriat de mulţimea de taximetrişti insistenţi care l-au înconjurat.

Dimitris este plecat de cinci luni din Australia şi în această perioadă a vizitat S.U.A. şi mai multe ţări din Europa. L-am întrebat dacă îi este dor de casă, dar mi-a răspuns că nu Australia îi lipseşte, ci Grecia. Doamne, mult îşi mai iubesc grecii ţara, chiar şi cei născuţi în afara ei. Noi, românii, nu suntem aşa de patrioţi şi este mare păcat.

1 septembrie 1995

De vreo zece zile, tot încerc să îmi reconfirm biletul de întoarcere în Grecia, cu compania din Kuwait, dar nu găsesc niciun loc, încât sunt nevoit să renunţ la el şi să îmi cumpăr altul, cu TAROMUL, prin Bucureşti.

2 septembrie

M-am îmbolnăvit. Oricât de bună ar fi imunitatea unui vizitator străin în India, la ce microbi şi bacterii sunt aici, acesta este foarte expus la boli.

3 septembrie

La 5 dimineaţa, s-a întors părintele Ignatie din Australia.

După-amiaza a sosit şi o grecoaică din Australia, care şi-a petrecut concediul în Grecia.

Seara, după ce i-am predat părintelui Ignatie banii rămaşi şi evidența celor cheltuiți, am plecat la aeroport. M-au condus Dimitris şi Gabriel.

Angajatul care mi-a efectuat controlul corporal m-a întrebat dacă nu am o mică amintire pentru el. I-am spus că de data aceasta nu, însă cu prima ocazie când voi reveni în India îi voi aduce un cadou.

Avionul face o escală în New Delhi.

4 septembrie

La 4,30 am aterizat în aeroportul din Bucureşti.

Grecia

După-amiaza am ajuns la Atena. Aici sunt +27°C, însă mi se pare că este răcoare față de India, unde umiditatea din atmosferă era foarte mare.

La 22,30 a pornit autocarul spre Tesalonic.

5 septembrie

La 4,30 am ajuns la destinație.

Mă duc la Sfânta Teodora, dar nu pot dormi de oboseală.

Dimineață, Sebastian îmi spune că Nikos a fost implicat într-un accident rutier şi şi-a pierdut viața. Dumnezeu să-l ierte.

8 septembrie

După slujbă mă duc cu părintele Holbea în satul Filiro, pentru că acesta vrea să-şi aducă familia din țară şi să se mute aici, pentru o perioadă de timp, unde chiriile sunt mai mici decât în Tesalonic. Autobusul face 36 de minute până în acest sat, deci nu este departe de oraş.

10 septembrie

S-a deschis Târgul Internațional din Tesalonic. Mă duc să îl vizitez. Văd aici expuse şi autoturisme Dacia.

13 septembrie

Mă duc din nou cu părintele Holbea în satul Filiro.

14 septembrie

După Sfânta Liturghie, trece pe la Sfânta Teodora părintele Iosif Pop, care este doctorand la Institutul Saint Serge din Paris.

Îl conduc până la agenția de voiaj de la care va lua autocarul spre Kalambaka, pentru a ajunge la Meteora.

Împreună cu Părintele Iosif Pop

18 septembrie

M-am dus la Poliție, pentru a-mi prelungi dreptul de rezidență în Grecia, dar nu am rezolvat nimic, deşi am stat acolo două ore.

19 septembrie

La 5 dimineața am fost din nou prezent la Poliție. Aici s-a întocmit o listă, pe care eu sunt al zecelea. Pe la 6,30 ne întreabă polițistul de la poartă dacă suntem de acord să alcătuim două liste, una pentru ruşi, care sunt foarte mulți şi alta pentru ceilalți străini. Acceptăm. Pe această listă eu sunt al doilea. Polițistul începe să ne dea numere de acces. Ruşilor le revin numerele fără soț. iar celorlalți cele cu soț. Eu primesc numărul patru. Nu e rău, de vreme ce am ajuns de pe numărul zece pe patru. Astăzi se împart doar 15 numere.

La coadă este un român din Sibiu, care deşi este căsătorit cu o grecoaică şi locuieşte de zece ani în Grecia, încă nu a primit cetățenia greacă.

La 8,05, am intrat la Poliție, iar la 10, am ieşit cu rezidența în buzunar.

În Grecia nu am găsit suficient material bibliografic pentru teza mea de doctorat, de aceea am hotărât să mă duc la Roma, unde am auzit că există nişte biblioteci foarte bine aprovizionate, inclusiv cu cărți şi reviste teologice româneşti.

Întrucât am permis de rezidență într-un stat al Uniunii Europene, nu îmi trebuie invitație pentru a lua viza altei țări din Uniune, de aceea mă duc la Consulatul General al Italiei din Tesalonic să îmi depun actele pentru viză. În fața mea este o rusoaică. Acesteia i se spune că va primi viza în şapte zile, pentru că trebuie trimis un fax cu datele ei la Consulatul Italian din Moscova, de unde răspunsul se primeşte în maximum şapte zile.

Când îmi vine mie rândul, angajatul îmi spune că pentru a obține viza am nevoie de o adeverință din partea mitropolitului de Volos, din care să reiasă că acesta mă trimite în Italia, pentru a studia în bibliotecile din Roma, 100 $ pentru fiecare zi de şedere în Italia, o poză tip paşaport şi voi primi viza în 30 de zile.

21 septembrie

Mă duc la Consulatul General al Italiei să las o poză, dar mi se spune că trebuie să depun trei poze, nu numai una.

23 septembrie

La 6 dimineața a venit Cătălin din România şi ne-a dat deşteptarea. Îl rugăm ca pe viitor să nu ne mai derenjeze atât de devreme. Dacă autocarul sau trenul lui ajunge la această oră în Tesalonic, să stea câteva ceasuri în gară şi să vină la Sfânta Teodora la o oră rezonabilă.

Seara îl conduc pe Cătălin la autobusul de Ioanina.

26 septembrie

Astăzi a venit din țară părintele Ciprian, împreună cu Nicuşor Morlova, cumnatul lui, care va locui la Sfânta Teodora şi îşi va face masteratul la Facultatea de Teologie din oraş.

27 septembrie

La 6,30 ne-a dat din nou Cătălin deşteptarea. Pe la 9 ne ducem împreună la Mitropolie, să discute ceva cu părintele Vacaros, dar acesta lipseşte.

Plec la Biblioteca IMHA, unde găsesc câteva reviste care îmi sunt de folos.

28 septembrie

Mă duc la Biblioteca de Studii Macedonene. Aici este o singură carte care mă interesează.

Intru la Biblioteca HAN, dar nu aflu nimic la tema mea. De aici plec la biblioteca Facultății de Teologie, dar nu vor să îmi împrumute cărți, pentru că este deja după-amiază.

7 octombrie 1995

Părintele Holbea şi-a adus soția şi cei doi copii în Grecia şi s-au mutat cu toții în satul Filiro.

8 octombrie

Este duminică şi mă duc la Sfânta Liturghie. După slujbă mă întâlnesc cu Temistocle. Anul acesta el a fost într-o misiune creştină grecească în Madagascar şi vrea să le împărtăşească membrilor unei frății ortodoxe din Tesalonic experiențele lui. Îmi spune să îl însoțesc. Aici le arată celor prezenți nişte diapozitive şi le spune că în această țară sunt foarte mulți oameni interesați

de Ortodoxie, iar Guvernul țării sprijină eforturile Bisericii Ortodoxe. În concepția lui Temistocle, cea mai grea problemă cu care se confruntă misionarii în Madagascar, sunt numeroşii purici din această țară.

9 octombrie

Îmi scot permisul de acces în Sfântul Munte.

Plec la biblioteca Mănăstirii Vlatadon, dar nu găsesc nimic la tema mea.

Sfântul Munte Athos

10 octombrie

Mă duc împreună cu părintele Sebastian în Muntele Athos.

Coborâm din vapor la arsanaua bulgărească. Maşina Mănăstirii Zografu aşteaptă pe cineva şi ne ia şi pe noi.

Vizităm mănăstirea, apoi ne continuăm drumul spre Hilandar. Ne rătăcim, încât ajungem numai seara la mănăstirea sârbilor, după ce slujba s-a încheiat şi obştea a servit cina. Îi spunem monahului de la arhondaric că nu am mâncat nimic toată ziua. Acesta ne dă nişte pâine şi pişcoturi, pentru că trapeza este încuiată.

Ne cazăm la această mănăstire.

11 octombrie

Azi noapte am avut parte de un somn athonit, pentru că patul în care am dormit a fost foarte îngust şi mai scurt decât mine.

Slujba a început la 3 şi s-a terminat la 7,30.

Vizităm Mănăstirea Esfigmenu, apoi pornim spre Vatopedu.

Pe drum ne întâlnim cu un preot grec, de vreo 60 de ani. Acesta a lucrat ca muncitor în Suedia, iar de câțiva ani a intrat în cler.

Absolvenții de Teologie din Grecia nu se hirotonesc decât în proporție extrem de mică, încât pentru a nu rămâne parohiile fără preoți, ierarhii de aici sfințesc şi oameni fără studii teologice. Numeroşi bărbați care au ieşit la pensie din diverse domenii de activitate, ulterior hotărăsc să se preoțească.

De ce nu se hirotonesc absolvenții de Teologie?

Sistemul de învățământ din Grecia este deficitar din mai multe puncte de vedere. În primul rând, există mult mai mulți absolvenți de liceu care vor să își continue studiile, decât locuri în facultăți. Din acest motiv foarte mulți greci studiază la diverse Universități de peste hotare.

În al doilea rând, tinerii din Grecia care vor să îmbrățișeze o anumită carieră, nu dau examen de admitere la facultatea pe care vor să o urmeze, ci la un grup de facultăți, cu profil: uman, real, tehnic, etc. Astfel, un absolvent de liceu care vrea să studieze Dreptul, se înscrie la profilul uman, care mai cuprinde facultățile de: Filosofie, Litere, Teologie, Jurnalism, Geografie, Istorie, Psihologie etc. La înscriere, acesta menționează ordinea facultăților de care este interesat, urmând să fie repartizat la una dintre acestea, în funcție de media obținută. În acest fel, un tânăr poate ajunge să urmeze cursurile unei facultăți de care nu este prea atras. Dacă un astfel de tânăr studiază Teologia, acesta nu se va face preot, ci profesor de religie.

Din acest motiv, la Facultatea de Teologie din Tesalonic a apărut un caz neprevăzut. Un absolvent al acestei facultăți s-a declarat ateu, iar consiliul profesoral a hotărât să nu îi elibereze diploma de absolvire, pentru că este nefiresc ca un om fără credință în Dumnezeu să predea ore de religie. Tânărul a dat facultatea în judecată și a primit câștig de cauză, judecătorul argumentând că acesta nu primește diploma în funcție de credința lui, ci de notele obținute în facultate.

Mai sunt și alte cauze pentru care grecii nu vor să intre în cler. Astfel, cu toate că Biserica din Grecia este foarte puternică, grecii mai tineri îi desconsideră pe preoți și îi vorbesc de rău, spunând că aceștia câștigă banii prea ușor, pe când ei sunt nevoiți să muncească din greu pentru un trai decent. Fetele din Grecia nu vor să se căsătorească cu viitori preoți, pentru că grecilor le place foarte mult să se distreze, pierzând nopți întregi prin localuri,

iar din moment ce preoții sunt obligați să poarte în permanență reverenda, nu pot petrece. Grecoaicele nu vor să renunțe la distracție de dragul unui bărbat. Din acest motiv, mulți dintre viitorii preoți se căsătoresc cu femei neatrăgătoare, pe care nu le vrea nimeni şi care acceptă să întemeieze o familie cu ei.

La 15,45 am ajuns la Mănăstirea Vatopedu. Aici ne întâlnim cu Ciprian Streza.

Pentru că părintele Sebastian este cleric, suntem cazați numai doi într-o cameră.

În această seară, le vorbeşte pelerinilor părintele Iosif, mare personalitate a Mănăstirii Vatopedu.

12 octombrie

După slujbă am vizitat chilia românească Sfântul Ipatie, unde viețuieşte părintele Ilarion, care ştie să aplice tratamente tradiționale în anumite boli.

Am plecat apoi la Colciu, unde sunt mai multe chilii româneşti. La una dintre acestea se nevoieşte părintele Ioan Guțiu, născut în 1906, care din 1925 se află în Sfântul Munte, fiind cel mai vechi român de aici. Bătrânul ne povesteşte că în timpul războiului civil din Grecia, din 1947-1948, în Athos s-au adăpostit familii întregi, cu femei cu tot. Părintele mi-a spus că are nişte rude în Târgu Mureş şi mi-a reprodus din memorie adresa lor, lucru admirabil pentru un om în vârstă de 89 de ani.

Am vizitat apoi chilia părintelui Gamaliel Boboc şi o chilie la care viețuiesc mai mulți români, printre care şi părintele Dionisie (nevăzător din cauza vârstei înaintate), recunoscut în întreg Athosul ca mare duhovnic. Acesta s-a născut în 1909 şi se nevoieşte în Sfântul Munte din 1926. La el se spovedesc renumitul Iosif de la Vatopedu, dar şi Efrem, starețul acestei mănăstiri.

Aici viețuieşte de mai mulți ani şi un canadian, Petru, care a învățat româneşte. Acesta a fost călugăr catolic benedictin, dar

s-a convertit la Ortodoxie şi a fost botezat la schitul românesc Prodromu din Muntele Athos.

La Colciu a venit maşina de la schitul românesc Prodromu, iar părinții ne roagă să mergem cu ei la acest schit.

Pe drum, vizităm schitul Sfântul Ilie, care a fost ctitorit de Paisie Velicicovschi. Acesta a fost un aşezământ rusesc, care avea într-o vreme o sută douăzeci de vieţuitori. De câțiva ani ruşii au fost alungați de aici, schitul fiind locuit în prezent de nouă călugări greci. Clădirile sunt foarte bine întreținute, iar biserica este splendidă. Văd aici pentru prima dată icoana Sfântului Paisie Velicicovschi, care a fost canonizat de ruşi.

Schitul Sfântul Ilie din Sfântul Munte

Intrăm şi la chilia Burazeri, una dintre cele mai bogate din Muntele Athos. Când patriarhul ecumenic vine în Sfântul Munte, obişnuieşte să înnopteze aici. Şi această chilie a fost a ruşilor, dar grecii au pus mâna pe ea.

La Prodromu ajungem după Vecernie şi cină, însă suntem aşteptați cu masă.

13 octombrie

Călugării servesc astăzi doar cina, pentru că este vineri, dar noi primim mâncare şi după slujba de dimineață.

Părintele Petroniu, starețul schitului, ne arată biblioteca acestuia.

Vecernia se săvârşeşte de la orele 16,00.

La orele 22, începe privegherea de toată noaptea.

14 octombrie

La 7 dimineața, slujba era aproape gata, dar noi nu mai putem rămâne, pentru că pierdem vaporul din Dafni.

Servim ceva de mâncare, apoi ne ducem cu maşina unui grec până la Mănăstirea Marea Lavră. Acolo prindem la timp un alt autovehicul spre capitala Karea. Aceste maşini sunt organizate ca o rețea de taxiuri, care acoperă aproape întregul teritoriu al Sfântului Munte. Au chiar şi stații radio pentru a comunica între ele.

Grecia

Din Karea luăm un autobus până în Dafni. De aici mergem cu vaporul la Uranupolis, de unde ne continuăm drumul cu autobusul până la Tesalonic, unde ajungem rupți de oboseală.

16 octombrie

Este luni, dar în această săptămână nu se vor face ore, pentru că este grevă la Universitate.

Seara se deschide, în Tesalonic, o filială a Băncii Române de Comerț Exterior. Cu acest prilej se oficiază o slujbă.

19 octombrie

Mă duc la Consulatul General al Italiei şi îmi ridic paşaportul cu viza.

20 octombrie

Plec la Volos, pentru că mâine mitropolitul Hristodoulos îşi sărbătoreşte onomastica.

Când ajung la căminul de băieți al Mitropoliei, Atanasie îmi spune că nu are nicio cameră liberă.

Intru în sediul stației radio a Mitropoliei. Mă întâlnesc aici cu mitropolitul, care este deja împreună cu câțiva ierarhi.

La orele 19,00, începe Vecernia, în Biserica Schimbarea la Față a Domnului Hristos, şi se încheie la 21,30.

După slujbă sunt cazat în căminul de băieți, în camera lui Alexandros, care este plecat în Norvegia.

21 octombrie

La Sfânta Liturghie, oficiată în biserica Înălțării Domnului, slujesc 18 mitropoliți, 18 preoți şi 7 diaconi. Atmosfera din biserică este deosebit de înălțătoare, ca întotdeauna.

Agapa este oferită într-un restaurant de lângă Muntele Pilio. Eu fiind laic, stau la masă cu şoferii ierarhilor. Pe conducătorul auto al mitropolitului de Pireu îl cunosc deja de ani buni. La masă sunt serviți întâi mitropoliții, apoi preoții şi la urmă noi. La un moment dat, şoferul de la Pireu îi spune unui ospătar: „Ce faci şefule, ai uitat de noi? Vezi, că noi suntem oameni cu şcoală". Sunt sigur că se referea la şcoala de şoferi.

După agapă mă întorc la Tesalonic.

25 octombrie

Vine la Sfânta Teodora părintele Ştefan de la schitul românesc Lacu, din Sfântul Munte, şi mergem împreună la procesiunea cu moaştele Sfântului Dimitrie.

26 octombrie

Spre seară, au ajuns la Sfânta Teodora patru studenți de la Cluj. Nu avem posibilitatea să îi cazăm, pentru că sunt prea mulți, de aceea căutăm un hotel mai ieftin, după care vizităm centrul oraşului.

27 octombrie

Mă duc cu băieții din Cluj la Ministerul Greciei de Nord, pentru a-i ajuta să obțină permisul de intrare în Muntele Athos. Procedura este mai complicată decât până acum, de aceea trebuie să mergem la Biroul Sfântului Munte, aflat într-un capăt al oraşului şi abia apoi să revenim la Minister.

După ce rezolvăm treaba mai vizităm un pic oraşul.

28 octombrie

Băieții sunt încă în Tesalonic. Dimineața urmărim o defilare, pentru că este Ziua Națională a Greciei, apoi ne plimbăm prin oraş.

2 noiembrie 1995

Vine un grup numeros de călugări români pentru a intra în Sfântul Munte.

3 noiembrie

Agricultorii greci au început o grevă de proporții şi au blocat toate drumurile din țară cu tractoarele lor.

6 noiembrie

Părintele Zisis nu a putut veni să îşi predea cursul la facultate, pentru că locuieşte în afara oraşului şi drumurile sunt blocate.

Seara plec la o conferință susținută de profesorul Manțaridis despre starețul Sofronie de la Mănăstirea Ortodoxă Sfântul Ioan Botezătorul din Essex, Anglia.

7 noiembrie

Părintele Dumitru din Athos şi-a cumpărat un autoturism Mercedes. Vine pe la Sfânta Teodora, apoi ieşim un pic, să-mi arate ce bine merge maşina.

La orele 20 pornesc cu autobusul spre Egumenița. Pe munte este zăpadă.

8 noiembrie

Am ajuns în Egumenița la 3,40. Mă cazez la hotelul Egnatia.

După Sfânta Liturghie mă plimb un pic prin oraş. La mare bate vântul, dar în piața centrală este plăcut.

La 18,30, mă îmbarc în vaporul de Bari. Sunt primul pasager.

Primesc cabina 29, cu două paturi, dar sunt cazat singur.

9 noiembrie

Am dormit destul de rău, din cauza tangajului şi a zgomotului din camera motoarelor, care este perete în perete cu cabina mea.

Înainte cu o jumătate de oră de a ajunge la destinaţie, cineva a început să bată cu disperare la uşa mea. Ies să văd ce se întâmplă. Era un angajat care voia să mă atenţioneze că ne apropiem de coastele Italiei.

Italia

Pe la 10, am acostat în portul din Bari.

Au intrat mai mulți polițiști de frontieră în vapor, pentru a face controlul paşapoartelor. Grecii fac parte din Uniunea Europeană, de aceea îşi arată paşaportul la pagina cu poza şi sunt lăsați să debarce. Eu sunt român, cu viză, care trebuie verificată, încât coboară trei sferturi din vapor până să ies şi eu.

Iau un taxi până la gară.

Portul din Bari

La orele 15,00 pornesc cu trenul spre Roma. În compartimentul meu călătoreşte un băiat de 19 ani. Acesta îmi spune că locuieşte cu familia lui, într-o casă normală, care are zece camere.

Trenul a ajuns la Roma la orele 21.

Telefonez la părintele Iuvenalie, unul dintre preoții români din Roma. Acesta îmi spune unde mi-a aranjat cazarea şi cum să ajung acolo.

Mă urc în autobusul recomandat.

În Roma, un bilet de autobus este valabil 75 de minute şi poți schimba cu el trei-patru autobuse. Data, ora şi minutul sunt imprimate pe bilet de un aparat, la urcarea în primul autobus.

Sunt cazat la o casă de oaspeți a bisericii armene, în zona Aventino.

10 noiembrie

Deşi cazarea este scumpă, azi noapte a fost frig în cameră.

Dimineața trec prin Piața Veneția, unde se află columna lui Traian.

Piața Veneția din Roma

Mă duc la Institutul Pontifical de Studii Orientale. La intrarea în biblioteca Institutului, în partea dreaptă, este tabloul patriarhului ecumenic Bartolomeu, care a studiat aici.

Biblioteca este bine pusă la punct. Văd aici toate revistele bisericeşti româneşti şi chiar cărți în limba română. Teza de doctorat a părintelui Ilie Frăcea: „Leonțiu de Bizanț. Viața şi

scrierile", susținută de acesta la Atena, nu există în biblioteca Facultății de Teologie din Tesalonic, dar aici o găseşti.

În bibliotecă mă întâlnesc cu domnul Haralambidis, profesor la Facultatea de Teologie din Tesalonic. Acesta a studiat aici şi revine mereu, pentru că găseşte cărțile şi revistele de care are nevoie.

Stau toată ziua în bibliotecă.

11 noiembrie

Plec de dimineață la bibliotecă, dar astăzi fiind sâmbătă, este program numai până la prânz.

După-amiază mă duc la catacombele Sfântului Sebastian, pe via Appia Antica. Aceste catacombe formează un adevărat oraş subteran supraetajat. Galeriile sunt foarte întortocheate, fiind flancate pe margini cu morminte ale creştinilor din primele trei veacuri. Am rămas foarte impresionat de ceea ce am văzut. În grupul meu de vizitatori erau câțiva copii, iar unul dintre ei chiar a exclamat: „Mama mia, ce impresie grozavă!".

Din catacombe se iese direct în biserica Sfântului Sebastian.

Catacombele Sfântului Sebastian de lângă Roma

Biserica Sfântului Sebastian

Vizitez apoi apoi biserica „Quo vadis Domine”. În partea stângă a pronaosului se află statuia scriitorului polonez Henryk Sienkiewicz, autorul cărții „Quo vadis”, care a obținut Premiul Nobel pentru Literatură, în anul 1905.

Biserica „Quo vadis Domine”

Statuia scriitorului Henryk Sienkiewicz din Biserica „Quo vadis Domine”

12 noiembrie

Pornesc spre catedrala San Pietro. Nimeresc într-un talcioc de duminică, unde aud destul de des vorbindu-se româneşte.

În catedrală slujesc 12 episcopi şi vreo 100 de preoți.

Catedrala San Pietro

La orele 12,00, papa Ioan Paul al II-lea adresează câteva cuvinte pelerinilor din piață, de la un geam al Vaticanului.

Vizitez apoi muzeul Vaticanului. Aici se află renumita Capelă Sixtină, unde sunt aleşi papii.

Catedrala San Pietro seara

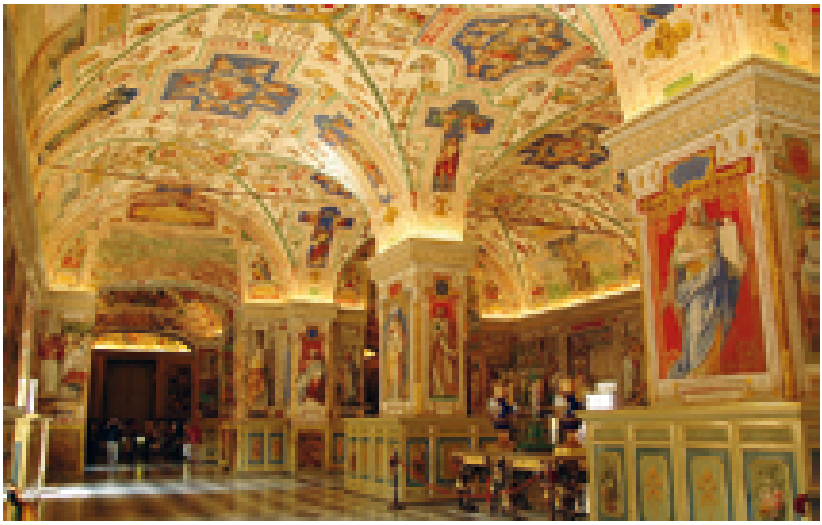

Muzeul Vaticanului

La întoarcere spre locul unde sunt cazat admir castelul Sant Angelo, Pantheonul, fântâna Trevi etc. Roma este un oraş superb, plin de monumente de o rară frumusețe.

Castelul Sant Angelo din Roma

Castelul Sant Angelo din Roma

Pantheonul din Roma

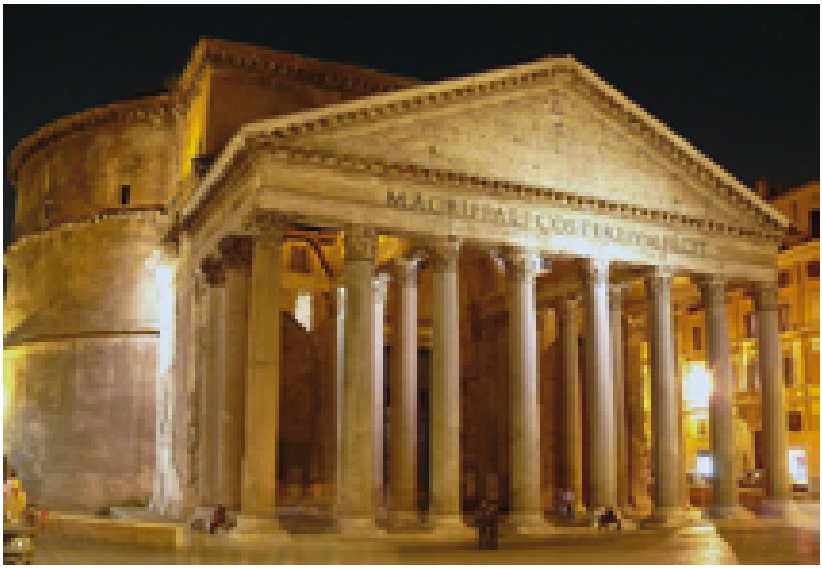

Pantheonul din Roma noaptea

Fântâna Trevi din Roma

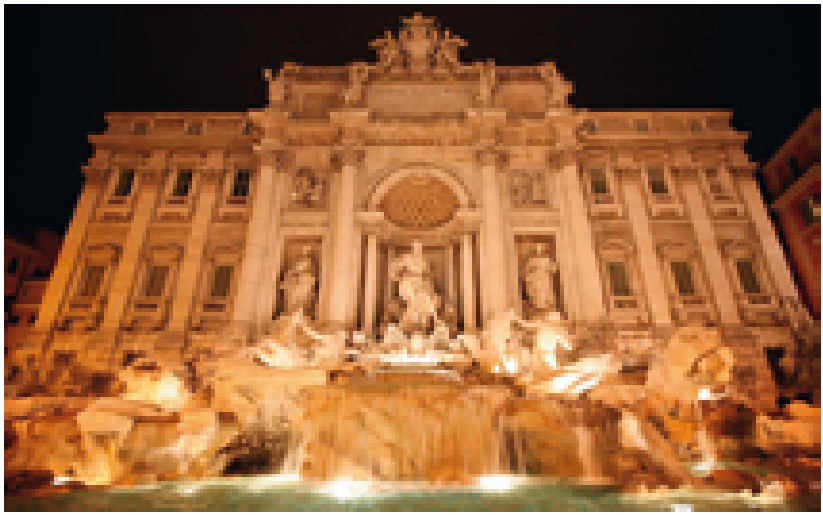

Fântâna Trevi din Roma noaptea

Columna lui Traian din Roma

Orașul este plin de turişti de toate naţiile. Cu toate că ne găsim la jumătatea lunii noiembrie, vremea este excelentă, încât unii trecători poartă pe ei doar un tricou.

13 noiembrie

Mă întâlnesc cu părintele Iuvenalie, la columna lui Traian şi stăm un pic de vorbă.

Vizitez Colosseumul, circul din antichitate, unde aveau loc lupte de gladiatori, iar creştinii erau aruncaţi la fiare.

Colosseumul din Roma

Mă duc la Universitatea Pontificală Gregoriană, a iezuiților. Biblioteca de aici este imensă, cu foarte multe săli de lectură, având pereții burdușiți cu cărți, pe mai multe etaje. Pentru ca cititorul să nu umble cu cărțile după el, sunt mese în fiecare sălița. Biblioteca are câteva sute de cititori, răspândiți în toate sălile. Sunt numeroşi asiatici şi oameni de culoare, dar şi multe călugărițe în această bibliotecă.

Având acces la raft nu pierd multă vreme şi parcurg rapid cele câteva reviste care există la tema mea.

14 noiembrie

Plec din nou la Institutul Pontifical de Studii Orientale, unde epuizez bibliografia de care aveam nevoie.

Mă duc apoi la biblioteca Institutului Patristic Augustinianum. La 12,30, biblioteca se închide.

Vizitez din nou catedrala San Pietro, aflată peste drum. Admir renumita statuie Pieta.

Statuia „Pieta”

Gărzi elveţiene la Vatican

Eu cu două gărzi elveţiene la Vatican

Piața San Pietro văzută de pe catedrală

Statuia lui Traian din Roma

Urc în cupola catedralei. Accesul aici se face pe scări sau cu liftul, contra cost. Ies şi pe acoperişul catedralei, unde sunt mai multe magazine cu suveniruri şi chiar o toaletă publică.

La orele 16, intru din nou în biblioteca Institutului Patristic Augustinianum, unde găsesc câteva reviste care mă interesează.

De când sunt la Roma am constatat că italienii sunt foarte bine educaţi. Dacă se întâlnesc doi pe o scară sau pe un culoar îngust, cel mai aproape de margine se dă imediat înapoi, pentru a-i face celuilalt loc să treacă. În Grecia nu este aşa. Chiar dacă eşti la mijlocul scării sau al culoarului şi altcineva nu încape pe lângă tine, grecul dă buzna peste tine şi te sileşte să te fereşti din drumul lui.

Astăzi m-am dus la o cabină telefonică. Acolo era un italian, care purta o convorbire. După ce a încheiat-o, m-a întrebat dacă aştept la telefon. I-am răspuns afirmativ. Respectivul a ieşit din cabină şi a aşteptat afară până am vorbit eu, apoi a intrat să mai dea un telefon. În Grecia este exact invers. Dacă cineva vorbeşte la un telefon public, iar în spatele lui se face coadă, grecul îşi dă toate telefoanele şi abia apoi pleacă din cabină. În schimb, dacă un străin vorbeşte la un telefon public şi un grec aşteaptă după el, acesta îşi manifestă nemulţumirea în fel şi chip. Sebastian, colegul meu de cameră de la Sfânta Teodora, s-a dus într-o seară la un telefon public să sune în România. În spatele lui au ajuns doi greci şi, auzind că acesta vorbeşte româneşte, unul dintre ei i-a smuls cartela din telefon, l-a înjurat şi i-a tras un pumn în faţă. Un alt coleg, părintele Holbea, care este diacon şi poartă întotdeauna reverendă, a intrat într-o cabină telefonică, a format numărul şi a început să vorbească. Un grec i-a smuls cartela din telefon şi i-a spus: „Aceasta este cartela mea, am uitat-o în telefon”. Părintele i-a zis că nu este adevărat, pentru că el o cumpărase chiar înainte de a suna. Grecul se uită la cartelă şi îi spune: „Ai dreptate, cartela mea era de 500 de unităţi, a ta este doar de 100, ia-ţi-o înapoi”, dar nici gând să-şi ceară scuze pentru gestul său.

15 noiembrie

Dimineață am trecut pe lângă termele lui Caracalla, care sunt imense.

Termele lui Caracalla din Roma

Mă duc la biblioteca Universității Pontificale Laterane. Pentru a avea acces aici, trebuie să-mi trec numele într-un registru şi să îi prezint bibliotecarului un act de identitate, pe care acesta îl păstrează. Eu primesc în schimb o cheie de la un dulăpior, unde îmi las pardesiul şi mapa şi abia apoi am acces în bibliotecă. După ce îmi termin treaba îmi scot obiectele personale din dulăpior, predau cheia şi primesc înapoi paşaportul.

După-amiază vizitez temnița Sfinților Apostoli Petru şi Pavel.

Temnița Sfinților Apostoli Petru şi Pavel din Roma

Trec apoi pe la vechiul Senat roman şi pe la mormântul episcopului Inochentie Micu, aflat în demisolul unei biserici ucrainiene.

În biserica „San Pietro in Vincoli” (Sfântul Petru înlănțuit) am văzut lanțul cu care a fost legat Sfântul Apostol Petru şi statuia lui Moise sculptată de Michelangelo.

Lanțul Sfântului Petru

Statuia lui Moise

Admir podul peste Tibru, şi întrucât mâine voi părăsi Roma, achit în această seară cazarea.

Un pod peste Tibru, în Roma

16 noiembrie

Dimineață predau camera şi plec la gară.

Biletele de tren din Italia nu au data călătoriei trecută pe ele, pentru că sunt valabile două luni din ziua achiziționării lor. Când cineva intenționează să călătorească, introduce biletul într-un aparat, la intrarea pe peron şi atunci se imprimă data, ora şi minutul.

La 15,44 ajung în gara din Bari. De aici iau autobusul 20 până în port.

După ce îmi verifică paşaportul, un polițist de frontieră îmi spune pe româneşte: „La revedere”.

Bari seara

Seara mă îmbarc în acelaşi vapor cu care am venit din Grecia, la recepţie este acelaşi angajat, primesc tot cabina 29 şi mă culc în acelaşi pat în care am dormit şi la venire. Şi de această dată, sunt singur în cameră.

17 noiembrie

Azi noapte au cam vibrat uşile de la intrare şi cea de la baie, dar am pus nişte hârtie între toc şi uşi şi am dormit destul de bine.

La ora 9, bate cineva insistent la uşa mea. Este acelaşi grec care m-a atenţionat că ne apropiem de Bari, când am plecat în Italia.

Grecia

La 10,35, am ajuns în portul Egumenița.

Până acum am intrat întotdeauna în Grecia numai prin Bulgaria. De această dată, vin din Italia, iar țara lui Homer mi se pare săracă, iar locuitorii obezi, sărăcăcios îmbrăcați, extrem de gălăgioşi, înjurând din orice de mama focului.

La 11,45, pornim cu autobusul spre Tesalonic. Străbatem o zonă cu stânci golaşe şi vegetație sărăcăcioasă. Vedem câteva sute de brazi şi un pârâiaş care curge într-o vale. Grecii intră în transă şi exclamă admirativ: „Ce frumuseți! Nici în Elveția nu întâlneşti aşa peisaje". Îmi vine să râd de afirmația lor şi mă gândesc la munții noştri. Doamne, ce țară frumoasă avem!

La 20,35 am ajuns la Tesalonic.

22 noiembrie

Ioanis Tasias, starețul de la Sfânta Teodora, face vizite prin chiliile mănăstirii.

23 noiembrie

Starețul mă cheamă în biroul lui şi îmi spune că a hotărât să mă dea afară din mănăstire, pentru că sunt laic. Îi explic că pe mine m-a trimis la Sfânta Teodora mitropolitul de Volos, cu acordul fostului protosinghel de Tesalonic, că îmi fac doctoratul în Teologie, deci voi fi preot, să mă mai îngăduie o perioadă, până când îmi termin studiile. Îmi spune că mă mai lasă o perioadă.

24 noiembrie

Consulatul General al României din Tesalonic organizează,

la Centrul de Studii Macedonene, o serată românească, cu poezii româneşti traduse în limba greacă şi muzică românească.

27 noiembrie

Trec pe la biroul părintelui Zisis, care îmi spune că părintele Daniil l-a anunțat că vrea să renunțe la doctorat. Mă roagă să iau legătura cu acesta şi să îl conving să nu facă acest lucru, mai ales că are teza de doctorat finalizată.

28 noiembrie

Îi scriu părintelui Daniil şi îi înşir toate argumentele pe care le găsesc, pentru a-l convinge să îşi continue studiile de doctorat în Grecia.

1 decembrie 1995

Consulatul General al României din Tesalonic oferă o recepție, cu prilejul Zilei Naționale a României.

7 decembrie

Seara are loc o demonstrație a Partidului Comunist Elen prin centrul oraşului. Cu toate că acest partid are destul de mulți membri şi simpatizanți în rândurile grecilor, de această dată sunt mai mulți polițişti decât manifestanți.

9 decembrie

La ora 7 pornesc cu autocarul firmei Arion către Bucureşti.

8 ianuarie 1996

Revin la Tesalonic.

27 ianuarie

La Vecernia din biserica Mănăstirii Sfânta Teodora părinții români cântă pentru prima dată şi în româneşte.

30 ianuarie

La Sfânta Liturghie din biserica Mănăstirii Sfânta Teodora iau parte copiii de la Școala Germană din Tesalonic.

31 ianuarie

În cursul acestei luni s-a ajuns la tensiuni între Grecia şi Turcia, datorită unei insule nelocuite, revendicată de ambele țări. În zonă au fost trimise nave de luptă greceşti şi turceşti. Astăzi un elicopter militar turcesc a aterizat pe insula respectivă, iar un ofițer a coborât şi a arborat drapelul țării într-unul dintre cele mai înalte locuri din insulă. Grecii nu au ripostat şi conflictul s-a încheiat în favoarea turcilor.

1 februarie 1996

Pe canalul de televiziune ET 3 cântă Tudor Gheorghe. Este pentru prima dată când văd la televizor în Grecia un cântăreț român.

5 februarie

De Sfintele Paşti vreau să plec în Țara Sfântă, de aceea sun la Ambasada Israelului din Atena, să văd de ce acte am nevoie pentru a primi viza acestei țări. Un angajat al ambasadei îmi spune că trebuie să mă prezint la ei cu permisul de şedere în Grecia, cu o adeverință de studii şi cu biletul de avion Atena - Tel Aviv, dus - întors.

8 februarie

Părintele Holbea îşi cumpără un televizor şi îl ajut să îl ducă până în satul în care locuieşte.

13 februarie

Părintele Dumitru din Sfântul Munte vine pe la Sfânta Teodora. Îmi spune că vrea să vândă nişte obiecte bisericeşti în sudul ţării şi mă roagă să îl însoţesc. Sunt imediat de acord, pentru că şi eu am de făcut un drum la Atena, pentru a-mi lua viza de Israel. Dumitru este însoţit de părintele Hristofor, duhovnic la Mănăstirea Oaşa, din judeţul Alba.

Seara ajungem la Mănăstirea stilistă Sfinţii Ciprian şi Iustina de lângă Atena. Dumitru lasă aici nişte marfă. În mănăstire este arhiepiscopul Ambrozie, care vorbeşte foarte bine româneşte. Acesta ne invită la cină, ne prezintă mănăstirea, care are ateliere de pictură şi de croitorie, brutărie etc. şi se oferă să ne cazeze peste noapte. Arhiepiscopul ne roagă să luăm parte şi la programul liturgic al mănăstirii.

Ne ducem la Utrenie. După slujbă, monahii repetă rugăciunea lui Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul", apoi se roagă unor sfinţi. Unora dintre aceştia le pronunţă numele, apoi zic: „Sfinţilor toţi, rugaţi-vă pentru noi". Din câte îmi dau eu seama, din punctul de vedere al conţinutului, slujbele din această mănăstire sunt corecte, însă simt un iz sectar.

14 februarie

Dumitru a sforăit cumplit toată noaptea.

Cei doi părinţi s-au dus la slujbele de dimineaţă, din curtoazie, dar eu simt că nu mai am ce călca în biserica mănăstirii.

La 11,30 ajungem la Ambasada Israelului din Atena, care este dotată cu aparatură de supraveghere de ultimă generaţie. Plătesc 5.000 de drahme, taxa pentru viză, prezint permisul de rezidenţă în Grecia, adeverinţa de studii şi biletul de avion, iar în treizeci de minute am viza în paşaport.

Mergem pe la mai multe magazine, unde Dumitru lasă marfă.

Pornim spre Corint. Pe drum, admirăm canalul Corintului.

Canalul Corintului

Seara ne cazăm la mănăstirea de maici Sfântul Patapie din Lutraki. În acest sat s-a născut părintele Ignatie din India.

15 februarie

După Sfânta Liturghie, pornim spre Corint. Vizităm orașul antic, unde se află locul în care a predicat Sfântul Apostol Pavel.

Vechiul Corint

Ne continuăm drumul până în Patras. Se apropie postul Sfintelor Paşti şi oraşul este împodobit cu tot felul de măşti, pentru că aici se desfăşoară cel mai mare carnaval din Grecia.

Intrăm în catedrala din Patras şi ne închinăm la capul Sfântului Apostol Andrei. Dumitru lasă aici nişte marfă.

Ne ducem în portul Kilini, de unde luăm vaporul spre Zakintos.

Apa de la robinet din această insulă are un gust foarte rău şi nu este potabilă.

Catedrala din Patras

Insula Zakintos seara

Biserica „Sfântul Dionisie” din Zakintos

Biserica „Sfântul Dionisie” din Zakintos noaptea

Racla cu moaştele Sfântului Dionisie din Zakintos

16 februarie

Ne închinăm la moaştele Sfântului Dionisie de pe această insulă. Dumitru lasă şi aici nişte marfă.

Ne întoarcem la Atena. Aici mă despart de cei doi călugări şi mă întorc la Tesalonic.

20 februarie

Când pornesc spre cantină, pentru a servi cina, întrucât cerul este lipsit de nori, constat că este eclipsă totală de lună. La început se vede o parte din discul lunii, apoi tot mai puțin, până când acesta dispare complet. După ce eclipsa se încheie, luna luminează deasupra oraşului în toată splendoarea ei.

Tesalonicul noaptea

25 februarie

Este duminică şi mă duc la Sfânta Liturghie la Biserica Sfânta Sofia.

La imnul „Sfinte Dumnezeule” grecii cântă de mai multe ori „tererem”, spunând că acesta era cântecul de leagăn cu care Maica Domnului Îl adormea pe Pruncul Iisus. Astăzi preoții şi strana se întrec pe ei înşişi, cântând imnul „Sfinte Dumnezeule” timp de unsprezece minute.

Seara părintele Ciprian ne povesteşte că a trecut pe la o mănăstire de maici din Grecia, care au fost în pelerinaj în România, unde au învățat imnul „Sfinte Dumnezeule”, numai că în loc să cânte „şi acum şi pururea”, maicile pronunțau „şi acum şi cucura”.

28 februarie

Mă întâlnesc la facultate cu George, un egiptean cu care am fost coleg la şcoala de limbă greacă. Acesta îmi mărturiseşte

cu amărăciune că, deşi se află de aproape doi ani şi jumătate la Tesalonic, singurii lui prieteni sunt foştii colegi de la şcoala de limbă, care sunt cu toţii străini. Acum el este student la Facultatea de Teologie, unde este în permanenţă înconjurat de greci, dar din păcate nu are niciun prieten printre ei. Acelaşi lucru mi l-au spus şi alţi studenţi străini din Tesalonic şi l-am constatat şi eu din proprie experienţă. Aceasta este realitatea, grecii nu prea vor să aibă de-a face cu străinii, în special cu cei mai săraci decât ei.

2 martie 1996

A venit la Tesalonic părintele Ignatie din Calcutta. Îl însoţesc în oraşul Kilkis, unde vorbeşte unui grup de credincioşi despre misiunea pe care o desfăşoară în India, cu scopul de a strânge nişte bani pentru activităţile de acolo.

3 martie

Astăzi este Duminica Ortodoxiei. Pornesc spre Biserica Sfântul Dimitrie.

Cu toate că suntem în 3 martie, este foarte frig, încât apa din bălţi are o pojghiţă de gheaţă deasupra.

La biserică slujeşte mitropolitul Tesalonicului şi Sfânta Liturghie este oficiată în mai multe limbi. Dintre români slujesc părinţii: Mihail, Paisie şi Sebastian.

Pantelimon, mitropolitul Tesalonicului, este un bătrân ursuz şi rupt de realitate, care strigă într-una, la toată lumea, de aceea, în loc de Παναγιότατος (Panaghiotatos), adică „Preasfinţitul" i se spune Παναγριότατος (Panagriotatos), „preasălbaticul".

De câte ori acest mitropolit rosteşte ceva la microfon, în timpul slujbelor, operatorul de la staţia de amplificare din biserică are dispoziţia să dea volumul la maxim, pentru ca vocea lui stridentă să fie auzită bine de toată lumea.

Când la slujbele din Grecia participă oameni cu funcţii importante în stat, de obicei li se dă să citească „Crezul” sau „Tatăl nostru”. La ultima Sfântă Liturghie din Tesalonic, la care a luat parte preşedintele Greciei, Konstantinos Stefanopoulos, mitropolitul Pantelimon a rostit atât Simbolul Credinţei, cât şi Rugăciunea Domnească. După slujbă, toată lumea comenta că a fost un gest urât din partea mitropolitului să nu îl lase pe preşedintele ţării să le rostească. Starețul Tasias, care este al doilea om din Mitropolie, după ierarh, l-a condus pe mitropolit până acasă şi i-a spus: „Înaltpreasfinţia Voastră, toată lumea din biserică a apreciat cât de frumos aţi citit „Crezul” şi „Tatăl nostru”. Le-aţi rostit cu atâta patos. Vă felicit!”. La prima şedinţă lunară cu preoţii din Mitropolie, ierarhul le-a zis acestora cu satisfacţie că Tasias i-a transmis cuvintele de apreciere ale credincioşilor pentru modul în care a citit Simbolul Credinţei şi Rugăciunea Domnească şi era foarte mândru de sine, în timp ce preoţii râdeau pe înfundate.

În faţa bisericii Sfântul Dumitru din Tesalonic este o arteră de circulaţie cu trafic intens. După săvârşirea unei slujbe, mitropolitul, însoţit de Tasias şi încă vreo doi preoţi, a dat să treacă strada, dar o maşină, care era să îi taie calea, a oprit în ultimul moment. Ierarhul a început să strige, cum de îndrăzneşte să treacă prin faţa lui cineva, şi tot gesticulând cu bastonul, a izbit parbrizul autoturismului, pe care l-a crăpat. Enervat, proprietarul maşinii a vrut să coboare din autovehicul şi să ceară explicaţii, însă Tasias l-a rugat să tacă din gură şi să îl caute la birou, pentru că nu va rămâne în pagubă.

Mitropolitul Pantelimon se tot plânge de ani de zile, cu orice ocazie, că produsele din magazine şi din piaţă sunt prea scumpe, de slabă calitate, iar negustorii sunt nişte speculanţi. Pentru a nu-i mai auzi comentariile, când îi fac piaţa, preoţii din anturajul acestuia îi spun că au dat pe legume şi fructe preţul pe

care îl plăteau în urmă cu patru-cinci ani, preferând să achite din buzunarul lor diferența.

5 martie

La Facultatea de Teologie are loc susținerea unei teze de doctorat. Mă duc şi eu să văd cum se desfăşoară.

În timpul susținerii tezei, în sală îşi face apariția părintele Daniil, care a hotărât să îşi continue studiile de doctorat în Grecia.

19 martie

Mă duc la cantină să servesc masa de prânz, dar aceasta este închisă, fiind grevă.

Seara iau parte la o conferință susținută de Christos Yannaras. În sala de conferință, un bărbat şi-a aprins o țigară şi a început să fumeze nestingherit.

20 martie

Şi astăzi este grevă la cantina studențească.

22 martie

Plec cu autobusul la Volos. După ce ajung în acest oraş, mă duc direct la Biserica Înălțarea Domnului, pentru că Vecernia, la care slujeşte mitropolitul, este deja începută.

Servesc cina cu mitropolitul. La masă participă şi Mihali, un vlah din Ioanina, care îmi reproşează că patriarhul Teoctist le ține partea vlahilor din Albania, în detrimentul grecilor. Îi spun că nu ştiu despre ce vorbeşte, dar dacă doreşte amănunte în această privință, să se adreseze patriarhului.

Nu sunt camere libere la căminul de băieți al Mitropoliei, de aceea mă cazez la hotelul Alexandros.

23 martie

Mă întâlnesc din nou cu mitropolitul şi stăm un pic de vorbă.

După-amiaza mă întorc la Tesalonic.

3 aprilie

Plec la Atena cu autobusul de ora 10. Mă duc la aeroportul internațional, unde aflu că avionul de Tel Aviv va decola de pe aeroportul național, fiindcă zborul este efectuat de Olympic Airlines, Compania Aeriană Națională a Greciei.

Iau un autobus până la aeroportul național.

La controlul paşaportului, polițistul de frontieră îmi face capul calendar cu întrebările lui. Sunt de acord să fiu interogat de greci când intru pe teritoriul Greciei, dar nu înțeleg de ce se întâmplă acest lucru şi atunci când părăsesc spațiul elen.

Israel

La 20,00, avionul a decolat şi a aterizat la Tel Aviv la 21,40.

Vreau să iau un taxi până în oraş, dar aeroportul este pustiu. În cele din urmă găsesc un taxi condus de un şofer arab. Acesta a venit să-şi ia fiica de la aeroport, dar mai face şi un ban. În autoturism a mai urcat un mormon american din Chicago, care călătoreşte la Haifa. Taximetristul îmi cere 25 $ până în centrul oraşului, dar după o rundă de negocieri lasă la 15.

Cobor în zona hotelului Sheraton şi admir oraşul, care este luminat feeric.

Încerc să mă cazez la două hoteluri, dar preţurile îmi depăşesc bugetul. În cele din urmă înnoptez la un hostel, după buzunarul meu. Spre surprinderea mea, camerele de aici nu au numere, ci sunt denumite după culori, eu fiind repartizat în camera galbenă. Aici sunt şase paturi, fiind suprapuse două câte două. În afara paturilor, nu există niciun alt mobilier în cameră. Cinci paturi sunt deja ocupate, dar toţi locatarii lipsesc. Pretutindeni sunt împrăştiate bagaje şi obiecte ale proprietarilor, într-o harababură de nedescris. În căminele studenţeşti din România e lux şi ordine faţă de ceea ce văd aici. Întrucât este cald, un geam al camerei a fost lăsat întredeschis, iar ţânţarii încep să îmi dea târcoale.

Camera hostelului din Tel Aviv

4 aprilie

Azi noapte nu am dormit prea bine.

Dimineaţă ies în oraş să schimb nişte bani şi să mă duc la Ierusalim, însă totul este închis, pentru că sunt Paştile evreilor.

Mă plimb prin Tel Aviv. Oraşul este modern şi foarte frumos, iar unele clădiri au o arhitectură neobişnuită.

Pe geamul unei croitorii scrie: „Vorbim româneşte”.

Trec pe lângă o agenţie a companiei de transport AIR MOLDOVA. Programul şi câteva informaţii sunt trecute în limba rusă.

În zona hotelului Ambasador sunt grupate mai multe localuri româneşti. La unul dintre acestea se cântă muzică românească şi la 10,30 e plin de clienţi. Ceva mai încolo, doi bărbaţi merg pe stradă, braţ la braţ, clătinându-se bine şi cântând în gura mare: „Aşa beau oamenii buni”.

Tot în această zonă există un loc de întâlnire al românilor.

Mă duc pe faleză. Întrucât este cald, sunt foarte mulți oameni care se plimbă, iar alții înoată în mare. Aud destul de des vorbindu-se românește.

În Tel Aviv nu sunt prea multe bănci pe care să te așezi, însă toate stațiile de autobus au bănci. Dacă ședi pe o bancă dintr-o stație și autobusul vine, fără să îl vezi, șoferul te claxonează, să vadă dacă vrei să urci.

Până în urmă cu câțiva ani, dacă unii arabi extremiști vedeau soldați evrei în stațiile de autobus, dădeau cu mașina peste ei, pentru a-i omorî. Din acest motiv, în prezent stațiile de autobus din Israel sunt protejate cu niște bare groase metalice, bine înfipte în pământ.

Între orele 11-14 hostelul meu este închis, încât vrând - nevrând sunt silit să mă plimb prin oraș, dar vremea este frumoasă și plimbarea o adevărată plăcere.

Servesc masa de prânz la un restaurant. Prețurile sunt mari în Israel.

Spre seară, mă duc şi eu la cel mai aglomerat local românesc. Nu mai sunt locuri să stai singur la masă, dar un oltean, Petre Matei, fierar betonist, care lucrează de mai multe luni în Israel, îmi face semn să mă duc la masa lui. După ce mă aşez pe un scaun, mă întreabă cu ce mă ocup în Israel. Îi spun că sunt pelerin. El îmi zice: „Mă, tu lucrezi pentru Mosad" (serviciul de informaţii externe al Israelului). Îl întreb „Ce este Mosadul?" Acesta răspunde: „Mă, tu faci pe prostul. Pe tine te-a trimis Iliescu să mă spionezi! Să facem cunoştinţă". Mă prezint: „Petru". Se uită la mine contrariat şi mă întreabă: „De unde ştii cum mă cheamă? Pe tine te-a trimis Iliescu să mă spionezi". Îi răspund că eu nu am rostit numele lui, ci pe al meu, pentru că şi eu mă numesc Petru (eu ştiam prea bine că el se numeşte Petre, căci se cunoştea cu clienţii de la mesele vecine şi câţiva îl strigaseră de mai multe ori pe nume). Omul discută neîncrezător o vreme cu mine. După ce îi spun că sunt la doctorat în Grecia şi am venit în Israel pentru a mă închina la locurile sfinte de aici, se face cel mai bun prieten cu mine. Îmi face cinste cu bere, îmi dă adresa lui din România şi mă invită să îl vizitez, apoi se laudă în faţa celor de la alte mese ce prieten şi-a făcut.

Celelalte localuri din jur sunt goale. Trec pe lângă noi tot felul de turişti străini şi se miră de ce restaurantul nostru este atât de plin. În acest moment, lucrează în Israel aproximativ 50.000 de români, majoritatea pe şantiere de construcţii. Mulţi dintre ei se cunosc între ei şi când ies la o bere, e normal să se cinstească la localurile româneşti, unde ospătarii vorbesc limba lor şi pot servi o mâncare ca acasă.

Seara fac o plimbare pe faleză. Deşi este începutul lunii aprilie, aici e cald ca vara pe litoralul românesc.

Când ajung la hostel, întâlnesc o fată în hol, care se plânge la toată lumea că a lăsat nişte mâncare în frigiderul din bucătăria comună, iar cineva i-a furat-o. Ce să-i faci, dacă eşti la comun se mai întâmplă şi aşa ceva.

5 aprilie

Iau autobusul până la autogară. La intrare sunt mai multe fete soldat, care fac de pază înarmate. Autogara este imensă, având şase nivele, care comunică între ele prin scări rulante şi lifturi. Găseşti aici magazine, bănci, ghişee de informaţii, etc.

La 10,40 autobusul numărul 405 a pornit spre Ierusalim, unde a ajuns la 11,30.

Ierusalimul este situat la o altitudine de aproximativ opt sute de metri, de aceea aici este mai răcoare decât în restul ţării.

Din autogară iau autobusul 20 până în oraşul vechi. Intru în cetate, unde sunt numeroase străduţe înguste, foarte aglomerate, încât nu mai ştiu în ce parte să apuc. Reuşesc cumva să ies din furnicarul de oameni din oraşul vechi şi mă aşez pe o bordură mai înaltă să mă odihnesc un pic. Sunt cu rucsacul lângă mine, încât se vede de la o poştă că sunt turist. Imediat se apropie de mine doi puşti arabi. Acum câteva zile am vizionat un film cu Chuck Norris, iar o parte a acţiunii se desfăşura în Ierusalim şi acolo arăta că puştii arabi fură, aşa că e bine să te fereşti de ei. Cei doi vin şi se aşază, unul în stânga, iar celălalt în dreapta mea. Îi întreb ce vor şi copiii îşi iau rapid tălpăşiţa.

Întreb nişte localnici unde este Biserica Românească. Aceştia o ştiu de Patriarhia Română. Evreii sunt buni vorbitori de limbă engleză şi, dacă ai nevoie, nu ezită să îţi dea un sfat. Nici nu trebuie să le ceri ajutorul, căci dacă te văd un pic descumpănit, vin ei la tine şi te întreabă cu ce îţi pot fi de folos.

Un evreu în vârstă mă întreabă de unde sunt şi îi spun că din România. Îmi zice că sunt mulţi români, oameni de treabă, care muncesc în Israel. Apoi mă întreabă dacă ştiu ce înseamnă mămăligă, rostind numele acestui fel de mâncare în limba română. Izbucnim amândoi în râs.

În câteva minute ajung pe jos la aşezământul românesc de pe strada Shivtei Israel.

Biserica românească din Ierusalim

Am aflat că în perioada pascală nu e bine să te cazezi aici, pentru că este ieftin şi vin foarte mulţi români, încât uneori dorm şi câte doi sau chiar trei într-un pat, iar la puţinele băi existente este aglomeraţie mare. Eu nu am nevoie de o cameră la aşezământ, dar vreau să ştiu unde se află biserica, pentru a căuta o gazdă în apropiere, de unde să pot veni la slujbele care se vor săvârşi aici în perioada următoare.

Mă închin în biserică, apoi ies să îmi caut cazare.

Întâlnesc un bărbat de vreo 45 de ani şi îl întreb dacă nu ştie vreun hotel ieftin prin apropiere. Acesta îmi spune că este italian, cunoaşte o mănăstire catolică foarte aproape şi se oferă să mă conducă până acolo. Nu aş vrea să mă cazez la catolici, de aceea îi zic că aş prefera să nu stau la mănăstire. Acesta se uită lung la mine, şi mă întreabă răspicat: „De ce nu vrei să stai la mănăstire, eşti cumva comunist?”. Mă amuz de întrebarea lui şi accept să mă conducă până la Mănăstirea Don Bosco.

Discut cu maicile de aici, iar acestea sunt de acord să mă cazeze.

Camera în care sunt repartizat este foarte mare, cu opt paturi, din care sunt ocupate numai trei. Am colegi de cameră doi pelerini italieni, Massimo şi Franco şi un neamţ, Richard, student la Medicină, care face de patru luni practică la un spital din Ierusalim.

Camera de la Don Bosco

Camera are două băi, care se încuie, cheile fiind păstrate pe un panou.

După ce mă instalez în cameră, mă duc în Sfânta Cetate şi caut Biserica Sfântului Mormânt. Pe toate străduţele e plin de magazine şi tarabe arăbeşti, încât este foarte uşor să te rătăceşti. Ajung la Via Dolorosa (Calea Crucii) şi de aici găsesc imediat Biserica Sfântului Mormânt, însă nu pot intra în ea, pentru că astăzi este Vinerea Mare la catolici, iar la această oră este slujbă.

Calea Crucii

Întâlnesc numeroşi pelerini greci în Ierusalim, dar şi destul de mulți călugări şi călugărițe din România.

Biserica Sfântului Mormânt

Mă întorc la Don Bosco. În poarta mănăstirii, Massimo se întreține cu o ceată de copii evrei. Aceştia sunt foarte prietenoşi, însă când le vorbeşti despre Domnul Hristos, încep să scuipe şi să spună că Iisus nu este bun, doar Israel este bun.

Mă duc la aşezământul românesc şi achit un pelerinaj de două zile prin Țara Sfântă, care va fi efectuat în 19 - 20 aprilie.

Îl văd aici pe Petrică, băiatul din Bucureşti fără mâini, care a fost anul trecut în ianuarie la Tesalonic.

La orele 19,00 începe Vecernia. La slujbă este pomenit întâi patriarhul Ierusalimului şi abia apoi patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

6 aprilie

La ora 7 sunt la aşezământul românesc, pentru a pleca cu un grup de pelerini în Betania, fiindcă astăzi este Sâmbăta lui Lazăr. Printre pelerini se numără şi părintele Vichentie, starețul Mănăstirii Secu.

Pornim la drum. Intrăm în Sfânta Cetate prin poarta Damascului şi ieşim prin poarta Leilor (sau a Sfântului Ştefan). Ajungem aproape de locul în care a fost martirizat Sfântul Arhidiacon Ştefan, de unde luăm un autobus până în Betania.

Ne închinăm în biserica învierii lui Lazăr, zidită pe locul unde era casa lui Lazăr şi a surorilor lui, Marta şi Maria. Vine un episcop grec şi săvârşeşte Sfânta Liturghie.

Mergem apoi la mormântul lui Lazăr. Gura acestuia este foarte îngustă.

Poarta Damascului din Ierusalim

Intrarea în mormântul lui Lazăr din Betania

Ne întoarcem în Sfânta Cetate şi vizităm Domul Stâncii, o moschee musulmană. Cupola acestuia este poleită cu 80 de kilograme de aur, donat în anul 1993, de către regele Hussein al Iordaniei.

Domul Stâncii

Eu în fața Domului Stâncii

Ne descălțăm şi ne lăsăm pantofii la uşă. La intrare, paznicii îmi reţin aparatul de fotografiat. Moscheea este foarte luxoasă. Pe jos sunt numai covoare persane.

Pe nişte scări se coboară în locul în care patriarhul Avraam trebuia să-l jertfească pe fiul său, Isaac, la porunca lui Dumnezeu. Într-un colţ se arde lemn de santal, care miroase foarte plăcut.

Ne ducem şi la Moscheea Al Aqsa, de unde musulmanii consideră că profetul lor, Mahomed, s-a înălţat la cer, călare pe calul său Al-Buraq al-Sharif.

Ne descălțăm şi aici, însă în faţa uşii nu sunt covoare, iar picioarele îmi îngheaţă până încep să păşesc pe ele.

Această moschee nu este la fel de măreaţă ca şi Domul Stâncii, dar este mai lungă.

Vizităm apoi Muzeul Islamic.

Mergem la Zidul Plângerii. Eu am într-o plasă nişte cornuri, dar un supraveghetor îmi atrage atenţia că nu am ce căuta în acest loc cu pâine dospită, în timpul Paştilor evreieşti.

Vizităm şi Biserica Adormirii Maicii Domnului. În locul în care Maica Domnului a adormit există o statuie a acesteia.

Intrăm în foişorul în care Domnul Hristos a servit, împreună cu Sfinţii Apostoli, Cina cea de Taină. Tot aici a avut loc şi Pogorârea Sfântului Duh peste Sfinţii Apostoli.

Un pic mai jos de acest foişor se află mormântul regelui David.

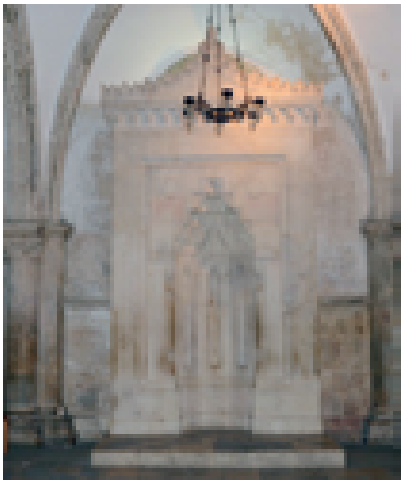

Foişorul Cinei de Taină din Ierusalim

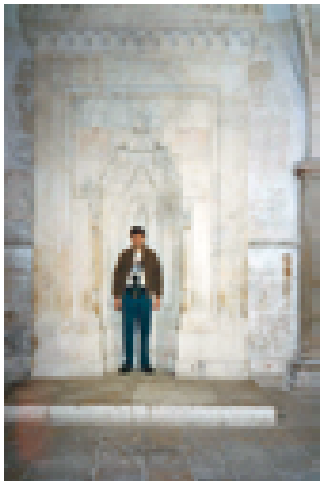

Eu în foişorul Cinei de Taină din Ierusalim

Mergem la locul în care Apostolul Petru s-a lepădat de Mântuitorul. Aici există o biserică frumoasă, „Sfântul Petru din Gallicantu”.

Biserica „Sfântul Petru din Gallicantu”

Mă întorc la Mănăstirea Don Bosco. Massimo şi Franco îmi spun să mă duc cu ei în cartierul perciunaților, care aici sunt numiți evrei ortodocşi. Vrem să intrăm într-o sinagogă, iar nişte evrei ne împrumută kippele lor, pentru că în sinagogă nu se intră cu capul descoperit.

Mergem împreună şi la aşezământul românesc. Vizităm biserica. Cei doi italieni pleacă, iar eu rămân la Vecernie. După un timp Massimo se întoarce.

Slujeşte părintele Ieronim Crețu, superiorul aşezământului.

După slujbă Massimo îmi spune că din moment ce el a venit cu mine la biserica românească şi eu sunt dator să mă duc cu el la slujba Învierii catolice de la Sfântul Mormânt. Sunt de acord. La 23,45, ajungem la biserică, unde găsim locuri pe scaune, deşi nu unul lângă celălalt. În total suntem vreo 70 de persoane. Primim toți cărticele cu slujba Învierii.

7 aprilie

La miezul nopții încep grecii slujba de Florii, într-un paraclis.

La 0,30, catolicii încep slujba Învierii la Sfântul Mormânt. Slujba este în latină, iar unele pasaje se citesc în engleză, franceză şi alte limbi. Grecii strigă atât de tare, încât abia se aude ce citesc catolicii.

Are loc o procesiune a catolicilor. În frunte păşesc doi poliţişti arabi, care lovesc din când în când pământul cu două sceptre mari.

Toată ceremonia durează 70 de minute. La sfârşitul slujbei suntem cam 250 de persoane în biserică.

Nu se cântă „Hristos a înviat”, iar cei prezenți nu îşi fac semnul Sfintei Cruci. Deşi sunt la Ierusalim, la mormântul Domnului Hristos, din care Acesta a înviat, la slujba catolicilor nu simt că a înviat.

Nici după slujbă cei din biserică nu se salută cu „Hristos a înviat”, ci îşi spun „Paşte fericit” sau „Paşte bun”.

Deşi sunt Paştile catolicilor, biserica este plină de români. Bieții muncitori au nişte fețe trudite, parcă ar fi cioplite din Munții Carpați, încât îi recunoşti imediat.

La ora două ajungem la Don Bosco. Franco nu a venit la slujbă. Acum înțeleg de ce s-a întors Massimo la Vecernia din biserica românească, pentru a nu se duce singur la slujba Învierii din Biserica Sfântului Mormânt.

La 8,00 sunt la biserica românească. Aceasta este plină de credincioşi, iar eu simt cum mi se umple sufletul de bucurie.

La 8,30 a început Sfânta Liturghie şi la 10,00 s-a terminat. Deşi la noi sunt Floriile, mă simt mult mai împlinit decât la slujba de azi noapte.

După Sfânta Liturghie stau de vorbă cu mai mulți români, care sunt aici la muncă. Aceştia îmi spun că cei mai mulți dintre ei lucrează în construcții, dar alții încarcă şi descarcă mobilă, ori să cari mobilier pe scări este un lucru cumplit.

Când au plecat din țară, românilor li s-au promis condiții decente de muncă şi un salariu bun, însă când au ajuns aici, aşteptările celor mai mulți dintre ei au fost înşelate, fiind nevoiți să muncească în condiții foarte grele şi pentru bani mai puțini decât cei promişi. Mulți au vrut să renunțe, dar angajatorul a refuzat să le restituie paşapoartele, silindu-i în acest fel să muncească în continuare pentru el.

Unii au declarat că sunt hotărâți să se întoarcă în țară şi au reuşit să-şi scoată paşapoartele, după care şi-au găsit un loc de muncă mai bine plătit, dar fără acte, riscând să fie prinşi de poliție şi băgați la puşcărie ori expulzați din țară.

Pe lângă bărbați, sunt şi numeroase romînce care lucrează aici. Cele mai multe fac menajul în casele perciunaților şi, dacă sunt harnice, pot fi mai bine plătite decât muncitorii din

construcții, care trag din greu pentru un salariu mai bun decât cel din țară.

Massimo şi Franco se întorc în Italia.

Mă duc la Biserica Sfântului Mormânt, care este constituită din mai multe biserici, paraclise, altare, etc.

La intrare, în dreapta sus, se află Golgota. În fața uşii, la câțiva paşi, se găseşte piatra ungerii, în spatele acesteia, cam la patru metri, este Biserica Învierii, iar la vest de aceasta, la aproximativ opt metri, este situat Mormântul Domnului Hristos şi în spatele lui, perete în perete, se află capela copților.

Împrejurul Bisericii Învierii este un culoar mare, pe marginea căruia sunt diferite biserici şi altare. Astfel, la nord este o capelă catolică, la sud-est se coboară într-o biserică armeană şi de acolo se continuă coborârea într-o grotă cu un altar ce ține de catolici. La sud, sus pe Golgota, se află o bisericuță ortodoxă.

Pe lângă acestea mai există câteva altare absidă, în pereții din jurul Bisericii Învierii.

În Biserica Sfântului Mormânt nu se găsesc paraclise ori altare protestante sau neoprotestante.

Urc pe Golgota şi văd locul în care a fost înfiptă crucea Domnului Hristos.

Ce este de fapt Golgota? După ce Noe a construit arca, la porunca lui Dumnezeu, a adunat animalele şi păsările şi le-a urcat în corabie, iar înainte de a intra el cu familia sa, a adus acolo şi craniul lui Adam. Au început ploile, lumea păcătoasă a murit, iar după ce pământul s-a zvântat, Noe a îngropat țeasta lui Adam sub o dâlmă, pe care a numit-o sugestiv Golgota sau „Locul căpățânii". Crucea Domnului Hristos a fost înfiptă pe coama Golgotei, deasupra craniului lui Adam.

Locul de pe Golgota în care a fost înfiptă
Crucea Domnului Hristos

În momentul în care Mântuitorul Şi-a dat duhul pe cruce, s-a produs un cutremur, iar stânca Golgotei a crăpat, de la cruce, până la craniul lui Adam şi sângele Domnului Hristos s-a prelins peste acesta, spălându-i păcatul din rai.

Locul unde era aşezat craniul protopărintelui se numeşte „Capela lui Adam".

Un lucru însă nu poate fi explicat de cercetătorii şi specialiştii din întreaga lume, care au studiat cu multă atenţie roca crăpată a Golgotei. În orice cutremur, o stâncă crapă de-a lungul fibrei, exact cum se întâmplă şi cu lemnele, care sunt tăiate sau crăpate de-a lungul fibrei. Stânca Golgotei însă este crăpată de-a curmezişul fibrei, ceea ce nu s-a mai întâmplat nicăieri în lume.

„Capela lui Adam" din Ierusalim

În unele icoane ale răstignirii vedem sub crucea Mântuitorului un craniu, care reprezintă tigva lui Adam.

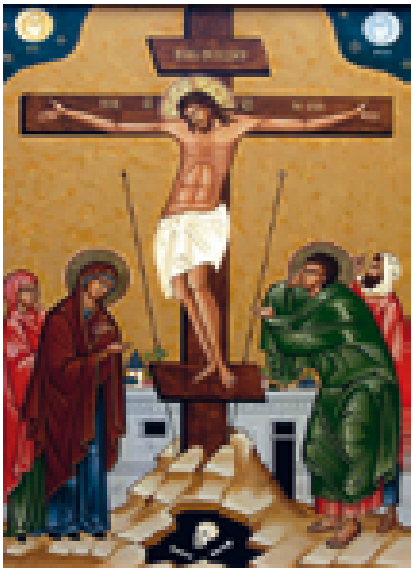

Icoana Răstignirii Mântuitorului

De pe Golgota, cobor la Piatra Ungerii, unde trupul Domnului Hristos, după ce a fost coborât de pe cruce, a fost uns cu miresme, înainte de a fi îngropat, de către Iosif din Arimateea şi Nicodim. Această piatră este mereu stropită de pelerini cu parfum. Unii închinători îşi îmbibă batistele cu parfum de aici.

Piatra ungerii

Intru apoi în Sfântul Mormânt, cel mai sfânt loc din lume.

Capela Sfântului Mormânt are două încăperi, cea în care a fost aşezat trupul Domnului Hristos după răstignire şi de unde a înviat, precum şi o antecameră, numită „Capela îngerului", în care un înger li s-a arătat femeilor mironosițe, în dimineața Învierii.

Mă închin şi sărut lespedea pe care a zăcut trupul mort al Mântuitorului lumii. Doamne ajută!

În Biserica Învierii este un stâlp de mici dimensiuni, deasupra căruia se află o parte dintr-un glob, împărțit în patru, având un punct de culoare neagră în mijloc. Acesta este considerat

„Buricul Pământului”. În vechime erau cunoscute doar trei continente: Asia, Europa şi Africa şi se considera că acestea aveau forma unui trifoi cu trei foi. Ţara Sfântă se găsea în mijlocul acestui trifoi, iar locul unde se află „Buricul Pământului” este în centrul acesteia.

Sfântul Mormânt

Lespedea pe care a zăcut şi de pe care a înviat trupul mort al Domnului Hristos

Un grec îmi zice că în Sâmbăta Paştilor, în momentul în care Sfânta Lumină coboară din cer, epicentrul Pământului se găseşte în Biserica Sfântului Mormânt.

„Buricul Pământului”

Mă duc la biserica românească, unde începe Denia, la orele 19,00.

8 aprilie

Plec din nou să mă închin în Biserica Sfântului Mormânt.

Vreau să vizitez Patriarhia Ierusalimului, dar este închisă.

Mă duc la biserica zidită pe locul în care Domnul Hristos a fost condamnat la moarte de către Ponțiu Pilat. În apropiere se găsesc pretoriul roman şi temnița în care a fost închis Mântuitorul.

Ies din Sfânta Cetate prin poarta leilor şi mă duc la Biserica Sfântul Ştefan, construită pe locul în care primul martir creştin a fost omorât cu pietre de către evrei.

Îmi continui drumul şi vizitez mormântul Maicii Domnului şi biserica din Ghetsimani, ridicată pe locul în care Iuda l-a sărutat pe Domnul Hristos, după Cina cea de Taină, iar Acesta a fost arestat.

Urc pe Muntele Măslinilor. Panta este zdravănă şi după cum spune şi numele, locul este plin de măslini. De aici Ierusalimul se vede foarte frumos.

Vedere panoramică a Ierusalimului de pe Muntele Măslinilor

Ajung la locul de unde Mântuitorul S-a înălțat cu trupul la cer. Există un mic dom acolo. În piatra de pe care S-a înălțat Domnul Hristos au rămas imprimate urmele picioarelor Lui.

Panta este foarte abruptă, încât este grea și la coborâre.

Vreau să vizitez scăldătoarea Siloamului. Întreb unde este. Un puşti arab se oferă să mă conducă o bucată de drum, după care îmi cere bacşiş.

Scăldătorea Siloamului

Mă duc din nou la Biserica Sfântului Mormânt. Este puțină lume, încât aştept doar şapte minute până să intru şi să mă închin aici.

9 aprilie

Plec în Sfânta Cetate şi caut scăldătoarea Vitezda, care este un complex uriaş în ruine. În această curte se află Biserica Sfânta Ana, pe locul în care s-a născut Sfânta Fecioară Maria. La intrarea în lăcaşul de cult este un pliant cu istoricul bisericii, în mai multe limbi, printre care şi în limba română.

Intru în fortăreața Antonia, în care funcționează o şcoală arăbească.

Mă închin din nou la Sfântul Mormânt.

10 aprilie

Vizitez Muzeul Rockefeller. Nu primesc bilet la intrarea în muzeu, ci numai la ieşire.

Poliția legitimează mereu trecătorii. Când opreşte un autoturism, verifică actele tuturor celor din maşină.

Mă duc la zidul plângerii. Din orice parte vrei să ajungi aici există un filtru de poliție. Astăzi este ultima zi a Paştilor evreilor, de aceea străinii nu au acces la zid, ci numai într-o curte, aproape de zid. În partea stângă a zidului stau bărbații, iar în dreapta femeile, existând la mijloc un gard despărțitor.

Zidul plângerii

Evreii cântă, bat din palme şi mulți se lovesc cu fruntea de zid. Cei mai credincioşi dintre ei, după ce îşi termină lamentația, nu se întorc cu spatele spre zid, ci se retrag cu fața spre acesta până la câțiva metri de el sau chiar până la curtea în care au acces cei care nu sunt evrei.

11 aprilie

La ora 8, ajung în curtea Bisericii Sfântului Mormânt. Este Joia Mare, de aceea sunt aici cam două-trei mii de oameni, majoritatea ciprioți. Unii s-au suit pe biserică, pe case, pe pervazul ferestrelor bisericii, oriunde este un loc cu vizibilitate mai bună.

Pelerini pe pervazul Bisericii Sfântului Mormânt

Biserica are mai multe clopote, dintre care unul sună grav, cutremurător. Te înfiori când îl auzi.

La 9, iese patriarhul Diodor cu soborul de preoți şi diaconi şi urcă pe o scenă, amenajată în mijlocul curții. Patriarhul este bătrân, abia urcă scările ajutat de doi diaconi.

La Sfânta Liturghie este rânduită Evanghelia care relatează Cina cea de Taină. Cuvintele rostite de Domnul Hristos le citeşte patriarhul, cele ale Sfinților Apostoli preoții. Când se ajunge la pasajul: „Şi Iisus a spălat picioarele ucenicilor Lui", patriarhul se încinge cu un ştergar şi spală picioarele a doisprezece arhimandriți (şase într-o parte a scenei, şase în cealaltă parte).

După slujbă, mă duc la turnul lui David şi la Muzeul Oraşului Ierusalim.

Astăzi s-au cazat în camera de la Don Bosco patru maltezi.

Seara mă duc la Denie, la biserica românească.

12 aprilie

La orele 13, ajung la Biserica Sfântului Mormânt. Suntem mulţi români şi stăm împreună, exact în faţa Sfântului Mormânt. Încet-încet biserica se aglomerează.

După orele 18,00, mănânc două banane şi beau un pic de apă, ca să pot rezista până mâine.

Pe la 19,30, pe Golgota, începe o bătaie între arabi. Aşa ceva nu mi-am putut închipui. Doamne iartă-i!

Ceva mai târziu, nişte ruşi se înghesuie tot mai mult în noi. Vor să ne ia locurile.

13 aprilie

La 1,20, vine poliţia evreiască şi ne alungă pe toţi cei din faţa Sfântului Mormânt. Suntem împinşi mai în spate, unde e plin de greci. Poliţiştii montează două rânduri de panouri metalice, pentru a forma un culoar în jurul Bisericii Învierii, care să ducă la uşă.

Împreună cu părintele Vichentie de la Secu găsesc o piatră şi stăm cu rândul pe ea.

După o vreme, părintele Vichentie şi alţi călugări reuşesc să treacă de cele două rânduri de panouri ale poliţiei şi se duc din nou în faţa Sfântului Mormânt.

La un moment dat, mai mulţi poliţişti şi preoţi (ortodocşi, catolici, armeni şi copţi) intră în Sfântul Mormânt şi îl verifică să nu existe în el vreo sursă de foc, după care îl încuie şi îl sigilează.

Pe la vreo 4, mă duc la baie. Întâi aştept afară, pentru că e plin de lume, dar când intru mă îngrozesc de mizeria şi mirosul de aici.

În jurul orei 6, poliția face un raid prin biserică şi îi alungă pe călugării din fața Sfântului Mormânt, care ajung din nou lângă mine. Suntem acum cinci români, înconjurați de greci, care comentează şi ne tot îmbrâncesc. Ar vrea să ne scoată afară sau să ne împingă în spate.

Dimineață, când se deschid uşile bisericii, o mulțime de oameni trece val vârtej pe culoarul din fața noastră şi se postează în fața Sfântului Mormânt, de unde am fost alungați noi azi noapte. E o înghesuială cumplită, iar eu am nimerit exact la mijloc, unde sunt țintuit de un panou. Din spate se împing grecii, încât reuşesc să mute panourile din loc, iar de pe culoar se opintesc polițiştii, să împingă panourile la loc. Pe deasupra, din cauza uşilor deschise, începe să fie frig şi curent.

Un necaz nu vine niciodată singur. Simt că cele două banane pe care le-am mâncat aseară încep să-şi facă efectul, încât ar fi cazul să mă duc din nou la baie. Sunt conştient de faptul că dacă plec din locul în care mă aflu, care este destul de bine poziționat, aici nu mă mai pot întoarce, iar când mă gândesc la condițiile de la baie, prefer să rabd cu stoicism, până când slujba va lua sfârşit.

Cei care au fost de mai multe ori la Ierusalim, în timpul Sfintelor Paşti, mi-au spus că Sfânta Lumină vine sub altă formă în fiecare an: ca o ploaie de foc, ca un glob luminos, ca un fulger sau rază luminoasă, etc. De asemenea, uneori se aprind singure candelele de la icoanele de pe Sfântul Mormânt sau lumânările din mâna celor mai vrednici pelerini.

De vreme ce Sfânta Lumină coboară din cer numai la rugăciunile clericilor ortodocşi, unii reprezentanți ai altor religii sau culte creştine contestă autenticitatea acestei minuni dumnezeieşti, pretinzând că este vorba despre o înşelătorie.

Sfânta Lumină

În decursul istoriei însă a avut loc o întâmplare care spulberă neîncrederea sau reavoința unor astfel de oameni. Pe când Țara Sfântă se găsea sub stăpânire otomană (între 1516 şi 1917), întrucât pe an ce trecea soseau la Ierusalim, de Sfintele Paşti, tot mai mulți pelerini dornici să vadă şi să primească Sfânta Lumină, autoritățile turceşti au hotărât într-un an să impună o taxă pentru cei care voiau să intre în biserica Sfântului Mormânt în Sâmbăta Patimilor. Pentru că suma percepută era cam mare, majoritatea pelerinilor nu şi-a permis să o achite, încât în biserică a intrat doar un număr redus de creştini înstăriți, în urma cărora uşa a fost încuiată. Credincioşii cei mulți au rămas în curtea Sfântului Mormânt, mângâindu-se cu gândul că cei dinăuntru le vor oferi şi lor sfânta lumină când vor ieşi din biserică. În sfântul lăcaş slujba Vecerniei a fost săvârşită după tipicul obişnuit, însă când patriarhul a intrat în Sfântul Mormânt şi s-a rugat ca

Sfânta Lumină să coboare din cer, aceasta nu a venit. Pelerinii din biserică au ieşit foarte dezamăgiţi în curtea Sfântului Mormânt, unde au constatat cu uimire că Sfânta Lumină venise şi în acel an, dar de această dată afară, unde se găseau credincioşii cei mulţi şi dintre cei trei stâlpi situaţi în partea stângă a uşii bisericii Sfântului Mormânt, l-a izbit pe cel din mijloc. Acel stâlp a crăpat pe loc şi aşa se păstrează până în zilele noastre. Autorităţile turceşti şi-au dat seama că minunile lui Dumnezeu nu pot fi controlate de oameni şi, de atunci, nu au mai impus nicio taxă pentru pelerinii care voiau să intre în biserica Sfântului Mormânt în Sâmbăta Mare, pentru a primi Sfânta Lumină.

Dacă patriarhul Ierusalimului s-ar fi folosit de vreo înşelătorie în vederea producerii Sfintei Lumini, după cum pretind unii, aceasta ar fi venit şi în acel an în Sfântul Mormânt şi nu afară. De asemenea, Sfânta Lumină coboară din cer de foarte multă vreme, or în vechime, nu exista tehnologia performantă de astăzi. În plus, dacă această lumină ar fi creată artificial, ea ar veni la Sfântul Mormânt şi la slujbele celorlalte culte, care serbează Sfintele Paştile cu o săptămână înaintea ortodocşilor.

Încă o dovadă de netăgăduit că Sfânta Lumină coboară din cer, constă în aceea că, primele trei minute după ce este luată de la patriarh, flacăra acesteia nu este arzătoare, iar pelerinii îşi pot trece mâna sau faţa prin mijlocul ei.

Orele trec tot mai greu.

La 12,40, vin în procesiune arabii creştini din Betleem. Sunt cam 30 de tineri, între 16 şi 26 de ani. Aceştia cântă, bat din palme şi din tobe, fluieră şi dansează, în timp ce se apropie de Sfântul Mormânt. Unii se suie pe umerii altora, iar alţii se caţără pe pereţii Sfântului Mormânt. E un vacarm de nedescris.

O femeie de lângă mine leşină, fiind urmată de altele (în special grecoaice în vârstă). Femeile sunt scoase pe sus din biserică. E un du-te-vino infernal.

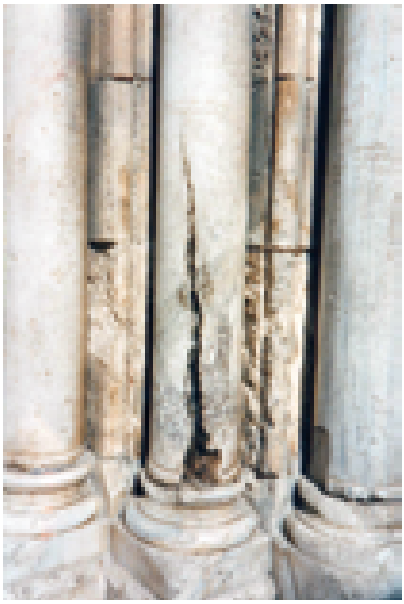

Stâlpul lovit de Sfânta Lumină

Sfânta Lumină nu arde primele trei minute

Sfânta Lumină

Pe la 13,30, arabii se potolesc.

Este rândul armenilor să tămâieze Sfântul Mormânt.

Ierarhii, preoții şi diaconii ortodocşi înconjoară de trei ori Sfântul Mormânt. Când patriarhul Ierusalimului ajunge în fața uşii Sfântului Mormânt, este controlat de polițişti, pentru a nu avea asupra lui chibrituri sau vreo brichetă. Uşa este desigilată şi deschisă, iar patriarhul intră în Sfântul Mormânt.

Se sting toate luminile din biserică. Între pelerini şi polițişti începe un fel de bătălie. Pelerinii împing panourile dintr-o parte, iar polițiştii din cealaltă parte. Eu am ajuns la îmbinarea a două panouri, unde este îmbulzeala mai mare.

Lumea începe să strige. Toți stăm cu ochii ațintiți pe candelele de pe iconostas, căci din locul în care ne aflăm nu-l putem vedea pe patriarh ieşind din Sfântul Mormânt.

Exact în fața mea, lângă un stâlp, de cealaltă parte a culoarului poliției, s-a cățărat un călugăr român, iar un număr mare de pelerini nu putem vedea candelele din cauza lui. Toți strigăm la el să se dea jos. El spune că se va ghemui, ca să putem vedea şi noi, dar continuă să stea în picioare şi să facă poze. Strigăm din nou la el, acesta se lasă în jos cinci secunde, apoi iar face obrazul gros şi se ridică.

E ora 14, toată lumea strigă şi se agită. Grecii cântă imnul „Lumină lină". Se văd zeci de blițuri de la aparatele de fotografiat care vor să surprindă momentul venirii Sfintei Lumini. Îmi sporesc şi eu atenția, dar nu văd Sfânta Lumină să coboare din cer, nici vreo lumânare să se aprindă singură, iar candelele de pe iconostas rămân toate stinse. Pe neaşteptate, apare într-un balcon interior al bisericii un călugăr cu o lumânare aprinsă şi vreo doi tineri aleargă pe culoarul poliției, cu lumânări aprinse în mâini. Nu am cum să îmi aprind lumânarea de la ei, ci abia mai târziu, de la nişte pelerini de lângă mine, iar când îmi port palma pe deasupra flăcării, aceasta arde. Sunt cumplit de dezamăgit, pentru că mă aflu în Biserica Sfântului Mormânt în Sâmbăta Mare, Sfânta Lumină a venit, dar eu nu am văzut-o.

Pornesc în mare grabă spre casă, pentru că bananele mâncate ieri seară îmi dau de furcă. După ce ies din biserică, din cauza numărului mare de pelerini, poliția ne evacuează pe altă poartă decât cea pe care o ştiam eu, încât mă rătăcesc în Sfânta Cetate. Întreb în stânga şi în dreapta, încep să alerg pe străzi şi, în cele din urmă, găsesc poarta Damascului. Răsuflu uşurat şi o iau rapid spre mănăstirea Don Bosco, dar pe strada principală întâlnesc o paradă, cu fanfară, care mă ține pe loc câteva minute.

În sfârşit, ajung la Don Bosco şi mă reped la panoul cu cheile de la baie, dar acesta este gol. Încerc uşile băilor, dar amândouă sunt încuiate. Fug în grabă la biroul mănăstirii, iar

maica responsabilă cu cazarea îmi spune că toți cei din camera noastră am lipsit azi noapte, ea a crezut că suntem plecați în vreun pelerinaj până mâine, de aceea a făcut curat în băi şi le-a încuiat, ca să nu le folosească cineva din altă cameră în lipsa noastră. Îmi dă o cheie de la baie şi răsuflu uşurat.

Sunt rupt de oboseală şi mă aşez în pat să mă odihnesc.

Mă trezesc la orele 22 şi îmi simt mâinile grele, ca de plumb, fiindcă sunt încărcate cu energia Sfântului Duh, care a coborât odată cu Sfânta Lumină din cer.

Sunt tot singur în cameră.

14 aprilie

Imediat după miezul nopții, plec la biserica românească. E foarte multă lume, dar nu este niciun preot, pentru că toți sunt plecați la Sfântul Mormânt.

Mă interesez dacă cineva dintre cei de față a fost în biserica Sfântului Mormânt când a coborât Sfânta Lumină şi găsesc destul de mulți. Aproape toți muncesc în Israel, iar câțiva dintre ei locuiesc la aşezământul românesc. Unii au luat parte la această slujbă ani la rând şi mi-au spus că în fiecare an Sfânta Lumină vine într-un mod diferit, dar atât de multă Sfântă Lumină ca anul acesta nu a mai coborât de zece ani.

Îi întreb ce au văzut. Băieții îmi spun că de această dată Sfânta Lumină nu a luat o formă anume, cum mă aşteptam eu, ci pur şi simplu a luminat Sfântul Mormânt. Le zic că acest lucru îl fac şi blițurile aparatelor de fotografiat, dar ei îmi răspund că față de blițuri, care clipesc o fracțiune de secundă, Sfânta Lumină a durat o secundă şi ceva, a fost mai intensă, a avut o culoare alb-albăstruie, a îmbrăcat Sfântul Mormânt de jur-împrejur şi a venit în repetate rânduri, încât patriarhul împărțea Sfânta Lumină, iar aceasta continua să vină.

Această Lumină am văzut-o şi eu, dar am crezut că este

vorba despre lumina unor blițuri. În zilele care au urmat m-am uitat de mai multe ori la înregistrarea video a venirii Sfintei Lumini şi mi s-a lămurit totul.

Despre monahul pe care l-am văzut cu lumânarea aprinsă în balconul bisericii, cei care au stat în fața Sfântului Mormânt mi-au spus că acesta şi-a aprins lumânarea de la patriarh (pe care eu nu îl puteam vedea de unde stăteam) şi a fugit cu ea pe scări în sus, unde l-am văzut eu.

În privința lumânării mele, a cărei flacără îmi ardea palma, să fiu convins că am aprins-o după primele trei minute, pentru că cei care au luat Sfânta Lumină de la patriarh, precum şi cei de lângă ei, şi-au trecut mâna prin flacără şi nu i-a vătămat.

Sfânta Lumină

Slujba de la biserica românească a început abia la 2 şi a durat până la 6.

După ce mă odihnesc mă duc la biserica Sfântului Mormânt, unde are loc slujba Vecerniei, cu citirea Evangheliei în mai multe limbi, printre care şi în româneşte.

După slujbă, este adresat şi salutul pascal în mai multe limbi. Un preot grec spune: „Hristos a înviat" şi răspund destul de mulţi greci: „Adevărat a înviat". Când preotul român rosteşte: „Hristos a înviat", răspund românii de se cutremură biserica: „Adevărat a înviat".

Intru să fac nişte cumpărături într-un magazin arăbesc. Negustorul mă întreabă de unde sunt. Când aude că sunt din România, îmi spune că arabii sunt buni prieteni cu românii, dar ruşii să plece toţi din Israel.

Evreii au ca zi liberă, sâmbăta, iar arabii vinerea. Din acest motiv, în Ţara Sfântă, când sunt închise magazinele evreilor, sunt deschise cele ale arabilor şi invers, încât aici poţi să faci oricând cumpărături.

Într-o cameră de la Don Bosco este cazat un preot canadian. Ne întâlnim în curtea mănăstirii şi stăm un pic de vorbă. Acesta îmi spune că în 1976 a luat parte, ca spectator, la mai multe probe sportive de la Jocurile Olimpice desfăşurate la Montreal. Printre alţi sportivi, a văzut-o şi pe Nadia Comăneci şi a rămas foarte impresionat de performanţa ei, mai ales pentru că aceasta a obţinut la Montreal prima notă de 10 din istoria Jocurilor Olimpice. După această Olimpiadă, foarte mulţi părinţi canadieni şi-au botezat fiicele cu numele de Nadia.

15 aprilie

La ora 7,00 m-au trezit ţipetele unor copii. Mă uit pe geam şi văd că în mănăstire funcţionează o grădiniţă de copii arabi, care au fost până acum în vacanţă.

Plec la slujbă la biserica românească, dar un preot îmi spune că astăzi se va săvârşi numai Utrenia, de aceea mă duc la biserica Sfântului Mormânt. Nu mai este atât de multă lume ca şi până acum, încât pot zăbovi pe îndelete la toate locurile sfinte. Urc pe Golgota. Mă închin în locul în care s-a aflat crucea Domnului Hristos. Îmi introduc mâna în gaura în care a fost înfiptă crucea, apoi îmi apropii faţa de gura acesteia. Vine de acolo un miros ca de mir ori de tămâie arsă, pe care nu-l pot identifica.

Intru în Sfântul Mormânt. Capela îngerului are o gaură rotundă în tavan, pe unde coboară Sfânta Lumină şi două găuri în pereţii laterali, pe unde patriarhul ortodox al Ierusalimului le oferă această Lumină copţilor şi armenilor.

Mă duc la biserica românească şi stau de vorbă cu mai mulţi bărbaţi care lucrează în Israel. Aceştia îmi spun că în luna martie evreii au o sărbătoare, numită „Purim", în care orice ar face, nu este socotit păcat. În această zi mulţi adulţi se îmbată, sparg tot felul de obiecte, copiii de 4-5 ani fumează pe stradă, etc.

Arabii nu apreciază deloc femeia, care pentru ei este bună de muncă şi de născut copii. Un arab bogat se poate căsători cu 3-4 femei, pe care şi le ia la o diferenţă de zece ani, încât ultima să fie tânără şi capabilă să nască mulţi copii. Astfel, un arab înstărit poate avea până la 40-50 de copii.

Bărbaţi arabi muncesc arareori. Ei stau toată ziua prin cafenele şi joacă table, fiindcă lucrează soţiile şi copiii pentru ei.

Arabii săraci sunt nevoiţi să muncească şi îşi caută de lucru în zonele evreieşti.

Dacă vrea să divorţeze, un bărbat arab îi spune soţiei de trei ori: „Pleacă!" şi este divorţat. În ultima vreme, pentru că s-a constatat că femeia este prea desconsiderată la arabi, s-au luat anumite măsuri de protejare a ei. Astfel, pentru ca femeia să nu rămână pe drumuri, în caz de divorţ, este obiceiul ca la încheierea

unei căsătorii, mirele să ofere o cantitate de aur părinților miresei, din care aceasta să poată trăi după divorț.

Arabii palestinieni nu au avut o țară până în 1994, când a luat ființă Autoritatea Națională Palestiniană. Acum au un statut de semiindependență, însă în Teritoriile Palestiniene trăiesc într-o sărăcie lucie. Mulți dintre ai au absolvit o facultate, unii chiar în România şi îşi caută de lucru în țările arabe bogate, unde pot ajunge să ocupe funcții foarte bine plătite, însă nu primesc cetățenia țării respective şi oricând pot fi trimişi în țara lor. Dacă revin acasă şi nu găsesc un loc de muncă sau ocupă unul, dar este foarte slab plătit, pot ajunge la disperare, iar în cazuri extreme, săvârşesc atentate sinucigaşe, aruncând în aer un magazin ori un autobus, murind şi ei împreună cu nefericitele lor victime.

Fanaticii religioşi care se sinucid într-un atentat sunt convinşi că în acest fel se apropie mai mult de Allah, iar în paradis primesc drept răsplată 72 de fecioare.

Românii îmi relatează că în urmă cu o lună, cinci colegi de-ai lor au plecat la muncă. Unul avea de pus o scrisoare la Oficiul Poştal, care se găsea în drumul lor. Acesta i-a rugat pe ceilalți să nu ia autobusul fără el, ci să îl aştepte, pentru că într-un minut vine şi el. A intrat în poştă, a ajuns la ghişeu şi a cerut un timbru pentru Europa, însă angajata nu avea să-i dea rest şi l-a rugat să aştepte până va veni un client care va avea bani mărunți, pentru a-i putea da restul. După câteva minute a intrat un cumpărător care avea bani mărunți. Românul plăteşte timbrul, primeşte restul, pune scrisoarea în cutia poştală şi iese din Oficiul Poştal. Când ajunge în stradă, vede un autobus cu cei patru colegi ai lui şi se îndreaptă spre stație. Nu apucă să facă decât câțiva paşi şi aude o bubuitură puternică în spatele lui. Se întoarce speriat şi vede că autobusul cu cei patru români, în care trebuia să fie şi el, explodase şi era cuprins de flăcări. Atunci a înțeles că Dumnezeu l-a scăpat de la moarte.

Arabii au foarte mulți copii și populația țărilor în care aceştia trăiesc este numeroasă, de aceea ei consideră că pot muri oricât de mulți dintre ei pentru o cauză, important este să aibă câştig de cauză.

Evreii sunt puțini, încât orice om contează, de aceea ei nu îşi riscă viața fără rost, ci preferă să investească în tehnica militară performantă.

Întrucât numărul populației evreieşti din Israel este scăzut, în această țară nu doar băieții sunt obligați să facă armata, ci şi fetele. Stagiul militar pentru băieți este de trei ani, iar pentru fete de doi ani. Toți cetățenii evrei de până la 50 de ani fac între 32 şi 42 de zile de armată pe an, fiind plătiți în această perioadă cu salariul mediu pe care l-au avut în ultimele trei luni.

La încorporarea în armată recruții primesc pistolul automat şi cartuşele, cu care merg acasă când au liber, urmând să le predea numai când termină armata. În cazuri excepționale, acestea pot fi depuse, pe termen scurt, la magazia Unității Militare în care îşi desfăşoară stagiul militar.

Minoritățile din Israel (creştinii, arabii) fac armata benevol.

Tehnica de luptă a evreilor este foarte performantă, de aceea ei nu au pierderi mari de vieți omeneşti în timp de război. Din anul 1948, de când a fost înființat statul Israel, au murit mai mulți evrei pe şoselele țării, în accidente rutiere, decât în numeroasele războaie purtate.

După înființarea statului Israel, au emigrat aici evrei din 70 de țări, cu bune şi cu rele, poporul evreu fiind astfel un fel de sinteză a aproape întregii lumi.

În Israel, elevii foarte buni la învățătură sunt separați de ceilalți şi adunați în clase speciale, cu o programă analitică mult mai grea.

Studenții cei mai buni sunt angajați de bănci, fabrici etc., de prin anul III de studiu, cu câteva ore pe săptămână şi plătiți

destul de bine, cu condiția să semneze cu ei un contract de muncă pentru o perioadă de cinci ani.

Evreii pretind că Ierusalimul este capitala Israelului, dar cele mai multe state, printre care și România, recunosc Tel Avivul drept capitală, avându-și ambasadele în acest oraș. Din acest motiv, numeroși diplomați sunt nevoiți să facă naveta între Ierusalim și Tel Aviv (68 de kilometri). Cele mai multe state au rezolvat situația deschizându-și un consulat la Ierusalim.

Mă duc la biserica Sfântului Mormânt, apoi vizitez Patriarhia Ierusalimului, care are multe clădiri și curți interioare. Mă închin în biserica Patriarhiei. La un moment dat ajung deasupra bisericii Sfântului Mormânt. Este aici o scară ce duce la cupola acesteia, dar accesul este blocat.

În fața bisericii Sfântului Mormânt, se găsește o capelă coptă etiopeană, din care se intră în Patriarhia copților.

Maltezii s-au întors în țara lor.

Stau de vorbă cu Richard. Acesta îmi povestește că de sărbătoarea Purim a fost invitat acasă la niște prieteni, dar el consideră o adevărată nebunie manifestările evreilor din această zi. El a rămas foarte surprins de ceea ce făceau evreii, care sunt niște oameni foarte serioși.

16 aprilie

Mă duc la Sfânta Liturghie la biserica românească.

După slujbă discut cu niște românce care muncesc în Ierusalim. Acestea lucrează pentru perciunați (fac curat prin casă, spală, calcă, gătesc etc.) și primesc și 10 $ pe oră, fiind mai bine plătite decât bărbații care muncesc din greu în construcții.

Perciunații nu muncesc și nu fac armata. De copii ei studiază doar Tora și Talmudul. Statul îi plătește în funcție de orele pe care le petrec în sinagogă, oferindu-le și alocații pentru numeroșii lor copii.

Unii dintre ei recunosc că nu citesc toată ziua din Tora, ci doar o jumătate de oră, după care răsfoiesc ziarele şi stau de vorbă cu ceilalți perciunați.

Salariile lor sunt plătite din impozitele celorlalți evrei, care nu îi prea suportă. De asemenea, evreii din S.U.A. şi din alte țări bogate le trimit bani, ca să se roage pentru ei.

La rândul lor, perciunații îi disprețuiesc pe evreii care muncesc, spun că aceştia nu au timp de rugăciune şi trebuie să se roage perciunații pentru ei.

Perciunații nu recunosc statul Israel. Ei spun că Mesia va înființa un stat, la venirea Lui, deci actualul stat este nelegitim. Din acest motiv, mulți dintre ei nu pun mâna pe bani şi nu acceptă actele eliberate de stat.

În ziua sabatului, perciunații nu muncesc nimic. Nu răspund la telefon (care este deconectat de vineri), mâncarea o au gătită din ajun, laptele copiilor este turnat în căni tot de atunci, etc. Dacă se duc la zidul plângerii şi plouă, perciunații nu pot deschide o umbrelă, pentru că aceasta înseamnă muncă, de aceea ei poartă o pălărie pe care au pus de vineri o pungă de nailon. Dacă trebuie să folosească liftul, perciunații nu au voie să apese pe butoane în zi de sabat, din acest motiv, în clădirile frecventate de ei, există un lift care opreşte la fiecare etaj.

Sabatul începe vineri seara, la apusul soarelui şi se termină sâmbătă seara.

Un român lucra la un magazin evreiesc, în apropierea unui restaurant. Într-o seară de vineri, a venit la patronul lui un angajat al restaurantului şi l-a rugat să trimită cu el un străin, care nu este evreu. Proprietarul l-a trimis pe român. Cei doi intră în restaurantul plin de evrei perciunați, care stăteau în întuneric, fiindcă sărise o siguranță, dar cum începuse sabatul, ei nu aveau voie să ridice butonul siguranței. Angajatul restaurantului îl duce pe român în fața tabloului de siguranță, îi face un semn către

acesta şi pleacă, fiindcă nu avea voie să îl îndemne la muncă în zi de sabat. Românul nu şi-a dat seama ce trebuie să facă. Se uită la tablou descumpănit şi aşteaptă să vină cineva să îi spună clar ce are de făcut. După un timp, revine angajatul cu care a venit de la magazin şi îi face un semn mai explicit către siguranța căzută. Românul o ridică, se aprinde lumina în restaurant şi toată lumea continuă să mănânce.

În familiile mixte din Israel primează religia mamei. Astfel, dacă mama unui copil este evreică, iar tatăl creştin, copilul este socotit evreu. Dacă mama este creştină şi tatăl evreu, copilul este considerat creştin.

O doamnă din Arad, a cărei mamă este evreică, iar tatăl creştin, a fost botezată de mică. Ea s-a căsătorit cu un creştin şi are un băiat botezat, dar conform legilor din Israel, ei sunt socotiți evrei. Această familie s-a stabilit de câțiva ani în Ierusalim. Pentru a nu avea probleme, ei nu s-au declarat creştini şi locuiesc în cartierul perciunaților, unde chiriile sunt mai mici. Cum s-au mutat aici, perciunații au început să le dea târcoale, încercând să-l convingă pe soț să se facă şi el perciunat. Printre avantajele prezentate se numără faptul că acesta nu mai trebuie să muncească în viața lui, iar dacă întâmpină greutăți financiare, va fi ajutat de sinagogă. Bărbatul nu s-a lăsat atras de perspectiva convertirii şi le-a zis perciunaților că el este un om modern, căruia îi place să se uite la televizor, ori perciunații nu au aşa ceva. Unul dintre perciunați i-a replicat: „Eu nu am televizor, dar într-un dulap al casei mele există un astfel de aparat la care mă uit. Eu nu am televizor, ci casa mea are televizor, deci eu sunt fără păcat".

Plec la Zidul Plângerii. Tot timpul e plin de lume aici.

Seara vine Richard la Vecernie la biserica românească. I-a plăcut slujba. Mi-a spus că la noi cultul este mult mai bogat decât la catolici şi îmi punea tot felul de întrebări legate de simbolismul actelor de cult.

Când ne întoarcem la Don Bosco, două franțuzoiace şi două arăboaice tocmai îşi încheiau cina la lumina unei lumânări. Ne oferă şi nouă prăjituri.

Aş vrea să vizitez prestigioasa Şcoală Biblică şi Arheologică Franceză (École Biblique et Archéologique Française) din Ierusalim şi le întreb pe franțuzoaice dacă ştiu unde se află. Una dintre ele, numită Ana, se oferă să mă conducă până acolo.

17 aprilie

Mă duc împreună cu Ana, o profesoară de engleză de la Liceul Francez din Ierusalim, să vizităm Şcoală Biblică şi Arheologică Franceză.

De la secretariatul şcolii este trimis un băiat, René, să ne însoțească peste tot.

Vizităm biserica, biblioteca, sala în care se susțin tezele de doctorat, vechea catacombă etc. René este foarte bine informat. Vizita durează o oră şi jumătate.

Când mă întorc la Don Bosco, întâlnesc o călugăriță unguroaică, pe care nu am văzut-o până acum. Îi spun câteva cuvinte pe limba ei şi este foarte încântată.

Seara, Ana mă invită pe mine şi pe Richard la o mesă catolică, la biserica Notre Dame din Ierusalim. Biserica este situată la etajul I al unui hotel.

Mesa începe la 18,30 şi este oficiată în limba engleză. Slujesc trei preoți.

Față de Liturghia noastră, mesa este foarte săracă, însă melodiile interpretate la orgă sunt frumoase şi creează o atmosferă de rugăciune.

La sărutarea păcii, oamenii din biserică îşi dau mâna şi spun: „Pace ție”.

Deşi Richard şi Ana au băut bere înainte de mesă, se împărtăşesc.

Slujba a durat 50 de minute.

Seara ne invită franțuzoaicele la un ceai, pentru că Ana se va întoarce mâine în Franța. Stăm de vorbă şi constat că cei de față, deşi sunt catolici, nu cred în existența diavolului şi nu au noțiuni clare asupra raiului şi iadului.

În timp ce stăteam de vorbă ni se alătură trei nemți, care vor pleca mâine, împreună cu Richard, în Egipt.

Prietenii lui Richard dorm în această noapte la noi în cameră.

18 aprilie

Vizitez fortăreața Antonia, de unde se vede foarte bine Domul Stâncii, ridicat pe locul vechiului templu evreiesc. Acest loc a fost ales de romani tocmai datorită poziției sale strategice.

Urc pe Muntele Măslinilor.

19 aprilie

Astăzi începe pelerinajul la locurile sfinte. La ora 5 sunt la biserica românească, dar grupul porneşte la drum abia la 6. Ghid este David Pristavu, un tânăr de 28 de ani, student în anul III, la cursuri fără frecvență, la Facultatea de Teologie din Piteşti.

Mergem pe Calea Crucii.

Ajungem la Zidul Plângerii. Au trecut Paştile evreilor, de aceea toată lumea are acces la zid, dar trebuie să aibă capul acoperit. În acest sens există kippe de carton pentru toți vizitatorii.

La ieşirea din Sfânta Cetate, un cerşetor evreu, îmbrăcat într-un costum din epoca regelui David, cu coroană pe cap, cânta dintr-o harpă. Întreabă de unde suntem. Când aude România, începe să cânte: „Şalom, şalom România" (Pace, pace România). Este interesant să vezi un om îmbrăcat în haine regale care să cerşească.

Ajungem în Valea lui Iosafat (a judecății), unde se spune că va avea loc Judecata de Apoi. Vedem poarta de aur, pe care Domnul Hristos a intrat triumfal în Ierusalim. Aceasta a fost zidită de musulmani. Conform unei tradiții, la a doua venire a Domnului Hristos, această poartă va fi din nou deschisă.

Mergem în Grădina Ghetsimani. Sunt aici nişte măslini foarte vechi. Ghidul ne spune că unii sunt din vremea Mântuitorului.

Vizităm biserica națiunilor. Ridicarea acesteia a costat foarte mult, de aceea s-au cerut bani din mai multe țări pentru finalizarea ei.

Ne ducem la mormântul Maicii Domnului. Se găseşte aici o icoană făcătoare de minuni, numită „Maica Domnului Ierusalimita".

Icoana „Maica Domnului Ierusalimita"

Ne suim într-un autobus închiriat. Şofer este Victor, un evreu din Satu Mare, în vârstă de 50 de ani, emigrat de 22 de ani din România. Acesta are mult umor şi ne bombardează cu informaţii despre Ţara Sfântă.

Ne îndreptăm spre Hozeva. Pe drum vedem sate de beduini. Deşi Israelul este o ţară dezvoltată, beduinii locuiesc în corturi, departe de civilizaţie, păscându-şi animalele prin munţi.

De la şosea până la mănăstirea de la Hozeva este cam un kilometru de drum destul de povârnit, care se parcurge pe jos. Nişte copii arabi s-au apropiat de noi şi ne-au întrebat dacă nu vrem să închiriem un taxi. Ce taxi poate circula pe aceste coclauri? Copiii îşi numeau măgăruşii taxi, care îi poartă pe cei neputincioşi prin aceşti munţi.

La Hozeva se află Mănăstirea Sfântul Gheorghe. Aceasta este zidită pe nişte stânci, sub nivelul mării, în apropiere de Marea Moartă. Aici se găseşte peştera în care Sfântul Proroc Ilie s-a nevoit timp de trei ani şi jumătate, fiind hrănit de corbi. Într-un paraclis al mănăstirii sunt moaştele Sfântului Ioan Iacob Hozevitul.

Moaştele Sfântului Ioan Iacob Hozevitul

În muntele din jurul mănăstirii sunt tot felul de peşteri, în care s-au nevoit numeroşi călugări în decursul veacurilor.

Coborâm spre Ierihon. Pe ambele părți ale drumului sunt plantații de bananieri.

Mergem la Marea Moartă, situată la 392 de metri sub nivelul mării. Aceasta este cea mai joasă depresiune din lume. Locul este blestemat. Aici erau localitățile Sodoma şi Gomora din Vechiul Testament, în care se săvârşeau păcate contra firii, iar Dumnezeu a trimis asupra lor foc şi pucioasă din cer. Nicio vieţuitoare nu trăieşte aici, nici măcar păsări pe marginea mării. Apa este uleioasă şi nu face valuri.

Marea Moartă conține cea mai sărată apă din lume. Niciun organism viu nu supraviețuiește mai mult de şase ore în această apă, pentru că sărurile nu permit oxigenarea acestuia. Însă câteva minute sau ore de baie în această apă sunt o adevărată binecuvântare.

Sub copacii din jurul mării nu creşte iarbă. Frunzele copacilor îşi extrag apa de care au nevoie din umiditatea atmosferică ridicată, fiindcă solul este foarte sărac. Noaptea frunzele transpiră şi spre dimineață această rouă se prelinge de pe ele şi picură pe pământ, luând cu ea sarea depusă. În solul îmbibat cu sare de sub arbori este imposibil să crească iarba.

În urma ploilor, când pământul se usucă, acesta rămâne alb pe o suprafață de câteva sute de metri în jurul mării, fiindcă este plin de sare.

Apa mării se evaporă mereu, încât nivelul ei este tot mai scăzut de la an la an. Oricât de mult ar ploua, apa tot ar scădea, fiindcă dacă nivelul apei ar creşte în urma precipitațiilor, s-ar mări şi suprafața de evaporare a apei.

De cealaltă parte a Mării Moarte se vede Iordania.

La orele 18 ajungem la Ierusalim.

20 aprilie

La 4,55 sunt în fața hostelului Ramsis. La 5,10 autocarul cu pelerini porneşte, iar la 5,30 opreşte la Betleem, în zona arabă.

Intrăm în biserica Naşterii Domnului. Sub altarul ei se află peştera în care S-a născut Mântuitorul lumii. În locul naşterii este o stea din argint, cu paisprezece colțuri, care reprezintă cele paisprezece neamuri de la Avraam la David, de la David la strămutarea în Babilon, şi de la strămutarea în Babilon până la Domnul Hristos (Matei 1,17).

Locul Naşterii Pruncului Iisus

Cu toate că suntem în Săptămâna Luminată, mie îmi vin în minte cuvintele colindului: „Pe străzile Viflaim", pe care îl cântam când eram copil.

Catapeteasma bisericii a fost realizată în Țara Românească, fiind o donație a domnitorului Şerban Cantacuzino (1678-1688).

Revenim la Ierusalim şi o luăm pe valea Iordanului, unde sunt numeroase plantații de bananieri.

Pe drum trecem pe lângă Carantania, locul în care Domnul Hristos a fost ispitit după botezul din Iordan.

Intrăm în Nazaret. Biserica de pe locul Buneivestiri este imensă. Aceasta este a catolicilor, care nu îi lasă decât pe cei de credința lor să viziteze casa Maicii Domnului.

Plecăm la izvorul Maicii Domnului, care se află într-o biserică ortodoxă, pictată de frații Moroşanu, din România.

Ghidul ne arată apoi sprânceana muntelui, de pe care evreii au vrut să-L arunce pe Domnul Hristos în prăpastie.

Se spune că cele mai frumoase evreice din lume sunt cele din Nazaret, frumusețea lor fiind un dar al Maicii Domnului.

Ne ducem în Cana Galileii, unde Mântuitorul a săvârşit prima Lui minune, prefăcând, la o nuntă, apa în vin. Aici este o biserică ortodoxă, în care se păstrează două, din cele şase vase de la nuntă (unul la icoana Mântuitorului şi altul la icoana Maicii Domnului).

La ieşirea din biserică se oferă fiecărui pelerin un păhărel de vin roşu, foarte dulce.

Ajungem la Hattin, locul în care Domnul Hristos a rostit „Predica de pe munte".

La poalele „Muntelui Fericirilor", pe malul Mării Tiberiadei, este o mănăstire benedictină. Sub masa Sfântului Altar din biserica mănăstirii se găseşte piatra pe care a şezut Mântuitorul când a înmulțit cele cinci pâini şi doi peşti, cu care a săturat „ca la cinci mii de bărbați, afară de femei şi de copii" (Matei 14,21).

Pornim din nou la drum. În partea dreaptă este Marea Galileii, iar în stânga „Muntele Fericirilor".

Vas de la nunta din Cana Galileii

Ajungem la Capernaum, unde Domnul Hristos a vindecat-o de friguri pe soacra lui Petru. Aici este o biserică grecească frumoasă. Lângă biserică, în apa Mării Galileii, este botezat un evreu provenit din Rusia, în vârstă de 19-20 de ani. Slujba se săvârşeşte în limba rusă, dar naşi sunt doi greci.

În Marea Galileii a avut loc pescuirea minunată şi aici a umblat Domnul Hristos pe apă. Facem ocolul mării. Aici se află câteva crescătorii de crocodili, struți etc.

Mergem la râul Iordan şi suntem botezaţi simbolic în apele lui.

Botez în Marea Galileii

La întoarcerea spre Ierusalim trecem prin Tel Aviv.

Când ajungem la biserica românească, ghidul mă cheamă de-o parte şi îmi dă banii pentru pelerinaj înapoi, spunându-mi că eu sunt teolog şi nu trebuia să plătesc de la bun început.

21 aprilie

Mă duc la slujbă la biserica românească.

Împreună cu părintele Serafim de la mănăstirea Bistriţa de lângă Piatra Neamţ, care este student în anul III la Facultatea de Teologie din Oradea şi cu Cristian Socoşan, un băiat emigrat de opt ani cu familia în Israel, ne ducem la mănăstirea Sfintei Cruci din Ierusalim. Aici aflăm istoria lemnului Crucii.

Dumnezeu a hotărât să şteargă de pe faţa pământului cetăţile Sodoma şi Gomora pentru păcatele contra firii săvârşite

de locuitorii lor. Întrucât Lot, nepotul lui Avraam, care locuia aici împreună cu familia sa, era drept înaintea lui Dumnezeu, Domnul a trimis doi îngeri ca să-i conducă pe Lot, soția și cele două fiice ale lor afară din cetate.

Îngerii le-au atras atenția celor patru să plece din locul acela fără a privi în urmă, dar soția lui Lot nu a putut rezista acestei tentații și a fost prefăcută într-o stâncă de sare (Facere 19,26). Lot și fiicele sale și-au continuat drumul. S-au sălășluit pentru o vreme într-o peșteră, iar cele două fiice și-au îmbătat tatăl și au intrat pe rând la el, rămânând însărcinate.

Lot era foarte necăjit pentru acest păcat pe care i l-a mărturisit unchiului său, Avraam. Acesta i-a dat nepotului său trei surcele, trei vreascuri uscate. I-a zis să le sădească într-un loc anume în pământ și să aducă în fiecare zi apă din Iordan pentru a le uda, iar când acestea vor înverzi, atunci să știe că păcatul i-a fost iertat de către Dumnezeu. Lot a ascultat de sfatul unchiului său, a sădit cele trei vreascuri în pământ și aducea zilnic apă din Iordan, care era departe de locul unde se găseau lemnele. Diavolul însă nu voia ca păcatul lui Lot să fie iertat, de aceea îi bea apa din ulcior, îi apărea, pe drum, sub forma unui cerșetor însetat și-i cerea apă să bea, lua chip de șarpe și îi speria asinul, care vărsa apa și multe altele. Totuși, în fiecare zi Lot ajungea cu câteva picături de apă la lemne și le uda. După trei ani lemnele au înverzit și din ele a crescut un copac falnic.

Regele Solomon a zidit templul din Ierusalim, iar tâmplarii lui au tăiat copacul lui Lot pentru lucrări. Lemnul însă era atât de tare, încât nu a putut fi prelucrat și tulpina a fost aruncată în scăldătoarea Vitezda, care era aproape de templu. Când conducătorii evreilor au obținut de la Ponțiu Pilat condamnarea la moarte a Domnului Hristos, au poruncit să fie adus lemnul cel ud și greu din scăldătoare, care era foarte aproape de pretoriul roman, pentru ca să

fie grea crucea Mântuitorului. Aceasta a fost răzbunarea lor, pentru că Domnul Hristos îi mustrase, dorind îndreptarea lor.

Locul unde a crescut copacul lui Lot se află în spatele Sfântului Altar al mănăstirii Sfintei Cruci din Ierusalim.

Împreună cu părintele Serafim şi două maici române ne ducem la peştera Sfântului Ioan Botezătorul. Aici ne întâlnim cu o pustnică romano-catolică din Franţa, care de un an şi jumătate se nevoieşte într-o grotă. Aceasta ne conduce la mormântul Sfintei Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul. Aici locuiesc trei elveţience protestante.

Călugărița ne însoțește la mănăstirea de pe locul unde a copilărit Înaintemergătorul Domnului. Aici se găseşte o peşteră, iar pustnica ne relatează istoria ei. Sfântul Ioan Botezătorul era cu şase luni mai mare decât Pruncul Iisus, iar când Irod a văzut că magii nu se mai întorc, a poruncit să fie uciși „toți pruncii care erau în Betleem şi în toate hotarele lui, de doi ani şi mai în jos, după timpul pe care îl aflase de la magi" (Matei 2,16). La porunca regelui, ostaşii umblau din casă în casă pentru a omorî pruncii şi căutau mai ales acolo unde ştiau că sunt copii mici. Apropiindu-se de casa lui Zaharia, Elisabeta i-a văzut şi ştiind cât de greu dobândise copilul, nu a putut suporta ideea ca fiul ei să fie ucis. L-a luat în braţe şi a fugit cu el în spatele casei. Soldaţii au văzut-o şi au început să o urmărească. La mică depărtare de casă era un perete stâncos, la care ajungând Elisabeta, nu mai avea unde să se ducă. Aceasta a început să se roage fierbinte lui Dumnezeu şi, văzând ostaşii care se apropiau, s-a întors cu faţa spre muntele din spatele ei. În acel moment stânca s-a deschis, Elisabeta a intrat acolo cu pruncul, iar peretele s-a închis în urma lor. Stânca s-a deschis din nou abia după ce au plecat soldaţii lui Irod, iar cel care va deveni Înaintemergătorul Domnului era în siguranţă. Aceasta este istoria peşterii la care ne-a condus călugărița din Franța.

La vârsta de trei ani, Sfântul Ioan Botezătorul a rămas orfan de ambii părinți, dar nu a părăsit acest loc până când a împlinit treizeci de ani şi a ieşit la propovăduire.

În această zonă cresc nişte arbori al căror rod este ca o păstaie cu gust dulce, numit acrida. În limba greacă, în care a fost scris Noul Testament, acrida înseamnă şi lăcustă. Cu aceste fructe se hrănea Înaintemergătorul Domnului, iar nu cu insecte.

În mănăstirea de pe locul unde a copilărit Sfântul Ioan Botezătorul, viețuieşte un călugăr francez. Acesta ne primeşte foarte frumos şi ne serveşte cu cafea, ceai, fursecuri şi bomboane.

22 aprilie

Mă duc să mă închin la Sfântul Mormânt. În fața mea sunt doar vreo zece persoane. Printre ele se numără şi o americancă de vreo 23 de ani. Aceasta îmi spune că se află de câteva luni la Ierusalim şi cu toate că părinții o tot cheamă acasă, ei îi place aici şi vrea să mai rămână.

Trec şi mă închin pe la toate altarele din biserica Sfântului Mormânt.

Mă întorc la Don Bosco, îmi împachetez şi îmi iau rămas bun de la călugărițele de aici. Unguroaica îmi spune că mă aşteaptă şi la anul, tot în mănăstirea lor.

La 13,29, ajung în autogară şi prind autobusul de 13,30 spre Tel Aviv.

De la etajul 4 al autogării iau autobusul 4 până lângă hostelul în care am fost cazat la venirea în Israel. Sunt repartizat tot în camera galbenă.

23 aprilie

La 6,30 sunt în stația de autobus. Opreşte un taxi şi îmi cere 25 $ până la aeroport, dar refuz. Lasă la 15 $. Îi fac semn să

plece. Vine rapid un maxi taxi pentru care plătesc 12 şecheli (4 $) până la aeroport.

În aeroport are loc un interogatoriu în toată regula: unde m-am cazat, ce am vizitat, cu cine am stat de vorbă, în ce case am intrat, cine mi-a împachetat bagajul etc., după care urmează controlul bagajului. Mi se verifică obiect cu obiect. Umbrela şi aparatul foto sunt băgate în nişte aparate speciale. Ceasul deşteptător îmi este reținut. Angajata care îmi face controlul îmi spune că poate am o bombă în el, însă ei nu au aparatura necesară pentru a-l verifica la aeroport şi trebuie dus în oraş. Îmi spune să îi las adresa, pentru că o să mi-l trimită în Grecia.

După ce mă verifică la sânge şi vede că sunt în regulă cu bagajul, angajata mă întreabă de ce mă duc în Grecia. Îi spun că îmi fac doctoratul la Tesalonic. Îmi cere permisul de rezidență. I-l arăt, dar nu înțelege nimic, pentru că scrie numai în greacă pe el, dar îmi zice că se mai gândeşte dacă mă lasă să plec în Grecia. Îi răspund că problema ei este să mă lase să ies din Israel, cu accesul în Grecia este altcineva responsabil. Se tot uită la permisul meu de rezidență şi mă întreabă dacă mai am alte acte din Grecia. Îi arăt legitimația de doctorand, care este tot în limba greacă. Se uită şi la aceasta, cheamă un şef de tură şi vorbeşte cu el, după care îmi dă drumul să plec.

La ora 7 am fost în aeroport şi, datorită interogatoriului şi controlului foarte amănunțite, abia prind avionul de 9,25.

Grecia

La 11,15 ajung în aeroportul din Atena. Ştiu că am un autobus către Tesalonic la 12,00, de aceea iau un taxi până la autogară, unde ajung abia la 12,10.

Următorul autobus porneşte la 15,00. Aveam cumpărat un bilet de autobus Tesalonic-Atena dus-întors, dar constat că la controlul din aeroport s-a rătăcit, aşa încât trebuie să îmi cumpăr altul.

La 21,30 ajung în Tesalonic.

Mă duc la Sfânta Teodora, îmi las bagajul cu care am fost în Israel şi îl iau pe cel de România. Cobor în stradă şi încerc să opresc un taxi, dar nu mă ia niciunul pentru că am bagaj. Soseşte un autobus cu care plec la gară şi prind în ultima secundă trenul de Sofia.

Bulgaria

24 aprilie

Dimineaţa ajung în capitala Bulgariei, dar trenul către Bucureşti a plecat din gară de 30 de minute. Următorul tren spre România va fi abia mâine.

Discut cu un alt român care este în situaţia mea şi hotărâm să luăm un taxi până la Ruse, pentru a prinde trenul din urmă. Plătim împreună 120 de mărci germane.

Ajungem în gara din Ruse când trenul spre Bucureşti era pe punctul de a porni. Urcăm în grabă, încât nu mai apucăm să cumpărăm bilete.

România

Vameşii de la Giurgiu văd că venim din Grecia şi se tot învârt pe lângă noi. Ne dau de înțeles că ar fi bine să fim atenți cu ei. Le spun să îmi controleze actele şi bagajul cât vor. Dacă găsesc ceva suspect, să îmi confişte, dacă am în bagaj ceva pentru care trebuie să plătesc vamă, o voi achita, dar lor nu le dau nimic. Ne lasă în pace.

După ce trecem de Giurgiu vine controlorul de bilete. Îi dăm câte 5.000 de lei fiecare, dar este şi supra-control, încât trebuie să dăm câte 10.000 de lei de persoană.

În Bucureşti ajungem numai bine, încât eu prind trenul de noapte către Târgu Mureş, pentru care apuc să cumpăr şi bilet.

9 mai 1996

La ora 11, autocarul firmei Arion porneşte din Bucureşti. De această dată nu traversăm podul rutier de peste Dunăre, pe la Giurgiu, ci traversăm fluviul pe la Zimnicea, cu bacul.

Grecia

10 mai

Autocarul ajunge în Tesalonic la 0,30.

20 mai

Maricel Popa îmi spune că a intenționat să meargă pentru o scurtă perioadă de timp la renumita Academie Teologică din Zagorsk. Decanul acesteia i-a transmis că nu îl primeşte, pentru

că Biserica Rusă se află în schismă cu Biserica Ortodoxă Română din cauza Mitropoliei Basarabiei.

28 mai

Părintele Dumitru din Athos vrea să vândă nişte marfă prin Grecia. Mă roagă să îl însoţesc. Plecăm la Atena.

Mă întâlnesc cu părintele Visarion şi stăm un pic de vorbă.

Zona Plaka, aflată sub Acropole, este plină de turişti străini.

29 mai

Mă duc la Ambasada Indiei, dar este închisă din cauza unei sărbători religioase.

30 mai

Plec din nou la Ambasada Indiei. Las aici paşaportul şi 5.000 de drahme pentru viză.

Mergem cu Dumitru la Rafina. La orele 17,00 pornim cu vaporul spre insula Tinos, unde ajungem la 21,00.

În Tinos există o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Aici are loc cel mai mare pelerinaj anual din Grecia.

Din port până la biserica în care se găseşte icoana făcătoare de minuni sunt cam 500 de metri. Pe toată această distanţă se află un covor, pe care pelerinii se urcă în genunchi în 15 august, dar şi cu alte ocazii.

Noaptea, biserica este luminată feeric.

Biserica din Tinos seara

31 mai

Ne ducem şi ne închinăm la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, iar Dumitru lasă aici nişte metanii.

La 11, luăm un vapor rapid, numit „Delfinul zburător", spre Rafina. Elicea acestuia este amplasată pe un suport, sub navă, iar la viteză mare, vaporul se ridică deasupra apei, rămânând în aceasta numai elicea. De la distanță, privitorul are impresia că vaporul zboară pe deasupra apei, de aceea este numit „Delfinul zburător".

La orele 17,00 îmi scot paşaportul cu viza de India.

1 iunie 1996

La 11 pornim din Atena, la 17,30 ajungem la Tesalonic.

5 iunie

Cu trenul de 23,35, pornesc spre Atena.

6 iunie

La 6,45, ajung în Atena.

Mă duc la domnul Zarganis şi îmi scot biletul de avion pentru Calcutta. Voi zbura cu avionul companiei TAROM.

În aeroport sunt câțiva români cu cătuşe la mâini, escortați de poliție, pe care grecii îi trimit în România.

La 19,30, avionul de Bucureşti decolează şi aterizează la destinație la 21,15. În aeroport nu funcționează computerele, încât nu îmi pot face transferul pentru avionul de Calcutta. Până la urmă un băiat reuşeşte să îmi facă transferul.

Avionul de Calcutta decolează la 23,00.

India

7 iunie

Am făcut o escală la New Delhi, iar la 11,00 am ajuns la Calcutta.

La aeroport mă aşteaptă Hristodoulos cu doi greci, Stelios (50 de ani) şi Kostas (31 de ani). Părintele Ignatie este plecat în Coreea de Sud. Kostas a învățat să conducă maşinile cu volanul pe partea dreaptă, iar părintele i-a încredințat jeepul misiunii.

După-amiază mergem să-i catehizăm pe copiii orfelinatului din Kakdip.

8 iunie

Lalan s-a botezat ortodox. Acum se numeşte Ilie şi ajută pe la misiune.

9 iunie

Este duminică. După Sfânta Liturghie mă duc cu cei doi greci la Victoria Memorial.

Victoria Memorial noaptea

În această perioadă este ziua de naştere a lui Kostas. Ne invită pe cei din casă să servim cina la Taj Bengal, cel mai luxos hotel din Calcutta. Aici sunt patru restaurante, magazine, piscină etc. şi este plin de indieni bogaţi. Vorba lui Kostas, vedem şi cealaltă faţă a Indiei.

10 iunie

Începe primul seminar de anul acesta. Traducerea o asigură John.

11 iunie

Astăzi fac o recapitulare cu seminariştii, să văd ce au reţinut din lecţiile de ieri. De asemenea, îi recunosc pe unii băieţi cărora le-am predat şi anul trecut sau acum doi ani şi le pun nişte întrebări, pentru a-i testa cât cunosc ei din învăţătura creştină. Rămân foarte dezamăgit, pentru că nimeni nu-şi aminteşte nimic din ceea ce am predat în anii precedenţi, nici măcar lecţiile de

ieri. Îmi dau seama că în această situație seminariile sunt pierdere de vreme şi banii pentru organizarea acestora sunt cheltuiți fără rost şi le spun cursanților că sâmbătă dimineața îi voi examina din tot ceea ce le predau în aceste zile.

12 iunie

După ore stau de vorbă cu John. Acesta îmi spune că la căsătoria unei fete din India, părinții acesteia trebuie să-i asigure o zestre de 50.000 de rupii (sumă imensă). Banii însă nu sunt ai tinerei familii, ci ai părinților mirelui, de aceea familiile indiene care au băieți sunt socotite bogate. În caz de divorț, banii nu se înapoiază. La familiile din înalta societate, zestrea ajunge la milioane de rupii.

13 iunie

Este joi, de aceea după-amiază mă duc cu seminariştii la Victoria Memorial şi la muzeu.

Victoria Memorial seara

14 iunie

În această seară, am terminat de predat materia pentru o săptămână. Le atrag atenția cursanților că examenul de mâine va fi foarte serios şi îi rog să se pregătească bine.

Eu cu Ilie

Un om puternic

Eu cu Mithun şi Dipu

Un om foarte puternic

15 iunie

Dimineaţă începe examinarea seminariştilor. Pentru a vedea cât a învăţat fiecare, nu îi ascult pe sărite, ci lecţie cu lecţie.

Spre mulţumirea mea, cei mai mulţi cursanţi s-au pregătit bine şi le dau note mari.

16 iunie

După Sfânta Liturghie, mergem la grădina zoologică.

Din cauză că mănâncă slab, indienii nu sunt grei.

Seara îl caut pe Cristian Coşeru la Misiunea Ramakrishna, dar nu mai locuieşte aici.

17 iunie

Astăzi a murit fratele domnului Mundal, la vârsta de 53 de ani.

18 iunie

Mergem în Akina, satul diaconului Mina, pentru catehizarea credincioşilor de aici. Părintele Mina a avut o infecţie la un picior, iar acesta i-a fost amputat de la gleznă.

19 iunie

Nomita, bucătăreasa, nu a venit astăzi la muncă, încât trebuie să ne gătim singuri.

20 iunie

Ne ducem la catehizare în satul Falta. Lăsăm maşina într-un loc, de unde mergem cam un kilometru pe jos, fiindcă nu este drum până în sat.

La revenirea spre autoturism s-a făcut deja întuneric şi este plin de licurici. Unul mi s-a aşezat pe mâna dreaptă, unde pâlpâie vreo sută de metri.

21 iunie

Mergem pentru catehizare la orfelinatul din Kakdip.

22 iunie

După Vecernie, a venit Rahul la misiune. Împreună cu el şi cu Kostas ieşim la o plimbare pe malul lacului de lângă Misiunea Ramakrishna.

23 iunie

Am mari dureri de stomac. Oricât mi-aş purta de grijă, imunitatea mea este mult prea scăzută pentru microbii din India, unde mă îmbolnăvesc foarte des.

După Sfânta Liturghie mergem împreună cu mai mulţi indieni la muzeu. Suntem 12 persoane în jeep.

24 iunie

În Calcutta sunt foarte multe ciori, extrem de gălăgioase. Kostas nu le suportă, de aceea împrumută de la cineva o puşcă şi începe să le vâneze prin curtea misiunii.

25 iunie

Ne ducem să catehizăm familia lui Dimitris, unul dintre portarii misiunii.

26 iunie

Astăzi vine în misiune Stavros (45 de ani), un grec stabilit în Australia. Acesta este plecat din Sydney din luna aprilie şi a vizitat Israelul, Egiptul şi Grecia, pentru că în Australia, odată la zece ani, cei care au acelaşi loc de muncă, primesc trei luni de concediu plătit.

Mergem să catehizăm familia lui George, grădinarul misiunii.

27 iunie

Ne ducem la catehizație la Falta.

28 iunie

Astăzi îi catehizăm pe orfanii din Kakdip.

29 iunie

Ne trezim foarte devreme şi mergem în două sate, pentru a vedea stadiul lucrărilor la două biserici.

În Thakuranichak este noroi foarte mare. La întoarcere ne aduc nişte creştini cu o barcă până la maşină. Pe malul râului vedem patru maimuțe în libertate, dintre care două aveau cam un metru şi jumătate înălțime.

30 iunie

După Sfânta Liturghie mergem acasă la Emanuel, portarul de noapte al misiunii. Acesta are un salariu de 850 de rupii pe lună, iar 420 îi dă pe chirie. Ne spune că el plăteşte puţin, pentru că este chiriaş vechi, dar dacă s-ar muta în altă parte, pentru aceleaşi condiţii, i s-ar pretinde 1.000 de rupii pe lună.

Emanuel locuieşte, împreună cu soţia şi fiul lor, într-o cameră mică, unde au un pat, un bec şi un ventilator. În curte sunt 14 familii, dar niciuna nu are baie, toaletă sau bucătărie. Toţi chiriaşii gătesc în curte. Când am ajuns noi, unele femei făceau de mâncare, iar curtea era plină de fum, încât abia puteam respira şi au început să ne usture ochii.

Seara mă duc cu Kostas acasă la Rahul. Acesta ne spune că pentru indieni oaspetele este asemenea unui zeu, de aceea îi oferă tot ce au mai bun pentru a-l mulţumi.

1 iulie 1996

A început un nou seminar. Le spun băieţilor că la întoarcerea în satele lor, consătenii îi vor întreba ce au învăţat la Calcutta, de aceea, dacă nu vor să se facă de râs în faţa păgânilor, să pună mâna pe carte. De asemenea, dacă vecinii lor vor fi curioşi să ştie ce i-a determinat pe aceştia să renunţe la religia lor şi să devină creştini, ei trebuie să aducă argumente din învăţătura de credinţă creştină, în acest sens.

2 iulie

Fac o mică recapitulare cu seminariştii, dar îi văd cam dezinteresaţi.

3 iulie

Trei cursanţi nu vor să înveţe nimic şi îi trimit acasă, dar pleacă şase.

Astăzi s-a întors părintele Ignatie din Coreea de Sud.

4 iulie

Este joi şi după-amiază mergem cu seminariştii la Victoria Memorial.

Misiunea le plăteşte câtorva copii taxele şcolare. Printre aceştia se numără şi Mithun. Acesta s-a nimerit astăzi prin curtea misiunii şi m-a întrebat dacă poate veni cu noi până în centrul oraşului. Îl luăm şi pe el.

La întoarcerea spre casă servim câte o înghețată. Când aude că aceasta costă 10 rupii, Mithun se miră cât este de scumpă. El nu îşi permite niciodată aşa ceva. Luăm şi câte o sticlă de Coca Cola. Bietul Mithun exclamă: „Victoria Memorial a fost frumos, înghețata a fost bună, dar Coca Cola este foarte, foarte, foarte bună", iar în timp ce rostea aceste cuvinte, se freca cu mâna pe burtă. Bietul copil.

Mithun

5 iulie

Seminariştii care au rămas la ore sunt serioşi şi aceasta îmi oferă o mare satisfacţie.

6 iulie

Astăzi am examen cu băieţii. Ei au învăţat şi eu sunt mulţumit.

7 iulie

La Sfânta Liturghie leşină o fată de vreo 20 de ani. Ne chinuim mai bine de o jumătate de oră să o aducem în simţiri, dar nu reuşim. În cele din urmă plătim un taxi şi o trimitem cu un creştin la spital.

A venit în misiune un grec de 18 ani, numit Nikos.

După Vecernie stau de vorbă cu pastorul protestant Manas Das. Acesta îmi spune că vrea să se boteze ortodox. Când aude, părintele Ignatie se bucură foarte mult.

Mă duc la aeroport. Mă însoţeşte şi Manas Das.

La 21,30, avionul de Bucureşti decolează.

Grecia

8 iulie

Am făcut escală la New Delhi, am schimbat avionul în Bucureşti, iar la orele 20,00 am aterizat la Atena.

Pornesc spre Tesalonic cu autobusul de 22,30.

9 iulie

La 4,50, am ajuns în Tesalonic.

13 iulie

Este vacanță, aşa că plec şi eu în România.

9 septembrie 1996

La miezul nopții am ajuns la Tesalonic.

Mă duc la Sfânta Teodora. În timpul verii, Sebastian a obținut pentru noi o altă cameră, la etajul IV.

10 septembrie

Starețul Ioanis Tasias mă cheamă pe mine şi pe Sebastian şi ne spune că vrea să ne dea afară de la Sfânta Teodora. Îi repet că eu sunt bursierul mitropolitului Hristodoulos etc., dar spune că nu îl interesează. Dacă vrem să mai rămânem în mănăstire trebuie să facem rost de scrisori de recomandare din partea unor episcopi din România adresate mitropolitului Tesalonicului. Vorbesc în țară şi solicit o scrisoare de recomandare.

18 septembrie

S-a întors părintele Sebastian din România. În timpul vacanței de vară a fost hirotonit preot şi numit stareț al Mănăstirii Crasna din județul Prahova.

22 septembrie

Astăzi au avut loc alegeri în Grecia. A câştigat Partidul Socialist (PASOK).

23 septembrie

Mă duc la facultate pentru a mă interesa când va avea loc susţinerea tezei de doctorat a părintelui Daniil. Nu îl găsesc nici pe părintele Zisis nici pe secretară.

24 septembrie

Plec din nou la facultate. Secretara este bolnavă, iar părintele Zisis nu ştie pe când a fost fixată susţinerea tezei de doctorat a părintelui Daniil.

La Sfânta Teodora a venit un băiat din Craiova, Cristian Laviniu Bădulescu, absolvent de Politehnică şi student în anul IV la Facultatea de Teologie din Craiova. Acesta va face în paralel şcoala de limbă la Tesalonic şi anul IV (fără frecvenţă) la Facultatea de Teologie din Craiova.

26 septembrie

Mi-a sosit scrisoarea de recomandare din România către mitropolitul Tesalonicului.

27 septembrie

Îi predau scrisoarea de recomandare din România stareţului Ioanis Tasias.

29 septembrie

Părintele Dumitru din Sfântul Munte şi-a cumpărat un jeep Nissan Patrol. Vine cu el la Tesalonic şi ieşim la o plimbare, să îmi arate ce bine merge.

4 octombrie 1996

Îmi scot permisul de acces în Sfântul Munte.

Sfântul Munte Athos

6 octombrie

Împreună cu Cristian Galeriu şi cu Adrian, un băiat din Bucureşti, intrăm în Muntele Athos.

Vizităm Mănăstirea Simonopetra şi înnoptăm la Grigoriu.

7 octombrie

Este luni şi călugării nu servesc masă după slujba de dimineață, însă pentru pelerini este ceva de mâncare la arhondaric.

Intrăm la Mănăstirea Dionisiu. Aici vieţuieşte monahul Teoclit Dionisiatul, bun teolog, autor de cărți. Ne şi dă o carte cu dedicație.

Cu Teoclit Dionisiatul şi Adrian

Ne continuăm drumul până la Mănăstirea Sfântul Pavel, unde ne şi cazăm.

8 octombrie

După slujbă şi masă ne ducem la schitul românesc Lacu. Aici sunt numeroase chilii româneşti.

Ne cazăm la chilia părintelui Ştefan.

9 octombrie

Participăm la slujba de dimineață, apoi stăm la convorbiri duhovniceşti cu părintele Ştefan.

După vreo două ceasuri, o luăm din loc. Trecem pe la chilia părintelui Isidor, dar nu este nimeni acasă, pentru că toți sunt plecați la hram în altă parte.

Vizităm biserica centrală a schitului, în care se adună duminica şi în sărbători toți călugării din Lacu. În rest, aceştia fac slujbă în paraclisele chiliilor în care viețuiesc.

Intrăm pe la chilia părintelui Acachie, aflată în construcție, dar nici aici nu este nimeni.

O luăm prin pădure spre Mănăstirea Marea Lavră. Pe drum ne prinde ploaia.

Oprim un pic la aghiasma Sfântului Atanasie. Ne facem un ceai şi ne mai încălzim. Când pornim la drum ne intersectăm cu un grup numeros de pelerini ruşi.

Pe drum ne ajunge o maşină de la Marea Lavră şi ne ia până la această mănăstire. Ne închinăm în biserică şi ne continuăm drumul până la schitul românesc Prodromu.

Ne cazăm la schit.

10 octombrie

La ora 3 începe slujba.

După Sfânta Liturghie stăm de vorbă cu părintele stareț Petroniu.

Vizităm peştera Sfântului Atanasie.

Adrian mai rămâne câteva zile la Prodromu. Eu şi Cristian mergem la Marea Lavră, unde înnoptăm.

Grecia

11 octombrie

Împreună cu Cristian ne întoarcem la Tesalonic.

18 octombrie

Astăzi am aflat că susținerea tezei de doctorat a părintelui Daniil va avea loc în ziua de 30 octombrie.

Îi trimit părintelui Daniil o telegramă, la Prislop, prin care îl înştiinţez despre data susținerii tezei de doctorat. Pentru siguranță, sun la Târgu Mureş şi îl rog pe tata să telefoneze la Prislop, fiindcă eu nu am numărul de acolo, şi să îi comunice părintelui Daniil informația legată de data susținerii tezei de doctorat.

Seara sun din nou acasă. Tata îmi spune că a vorbit cu maica stareță de la Mănăstirea Prislop. Aceasta i-a spus că părintele Daniil nu mai este duhovnic la Prislop, ci preot în satul Densuş, în apropierea Mănăstirii Prislop, dar în cursul zilei de astăzi, se va duce cu maşina la părintele, pentru a-i transmite mesajul meu.

20 octombrie

Plec cu autobusul la Volos.

Iau parte la Vecernia din biserica Schimbării la Față a Domnului, unde slujeşte mitropolitul Hristodoulos împreună cu alți ierarhi. După slujbă mă duce Manolis, un angajat al Mitropoliei, la hotelul Xenia.

21 octombrie

Particip la Sfânta Liturghie. La aceasta slujesc 17 mitropoliți.

Cuvântul de învățătură îl rosteşte un ierarh din Țara Sfântă. Printre altele, acesta afirmă că la slujba de aseară lumea se înghesuia să ia binecuvântare de la mitropoliții prezenți, iar el cugeta în sine: „Oare unde mă aflu? În România, în Georgia sau pe pământ grecesc?". Din afirmația mitropolitului se vede că românii sunt cunoscuți şi admirați peste hotare pentru credința lor puternică.

După Sfânta Liturghie lumea din biserică a pornit spre sediul Mitropoliei, pentru a-l felicita pe mitropolitul Hristodoulos cu prilejul zilei onomastice.

Pe drum trecem pe lângă o biserică stilistă, iar preotul de aici invită lumea să intre în ea, spunând că ei țin sărbătorile bine, nu noi. O femeie în vârstă îi răspunde cu înțelepciune: „Important este modul în care prăznuim sărbătorile, nu când le ținem".

După ce mitropolitul este felicitat de toată lumea, urmează agapa la restaurantul hotelului Xenia.

La masă, ia cuvântul mitropolitul de Langada şi spune că toți ierarhii din Grecia îşi pun mari nădejdi în mitropolitul Hristodoulos. Vorbeşte apoi mitropolitul de Kilkis, care îl laudă în mod exagerat pe sărbătorit.

După-amiaza mă întorc cu autobusul la Tesalonic.

22 octombrie

Vine din țară părintele Daniil pentru susținerea tezei de doctorat.

26 octombrie

Sebastian, colegul meu de cameră, a devenit foarte incomod. În fiecare noapte vine foarte târziu, fumează în cameră

şi toată ziua este căutat de numeroşi prieteni, încât eu nu mai pot lucra la teza de doctorat.

Vorbesc cu părintele Ciprian, la intervenția căruia Sebastian a ajuns să-mi fie coleg de cameră, să-i atragă atenția, pentru că de mine nu vrea să asculte.

Cei doi poartă o discuție şi Sebastian se mută într-un apartament al bisericii Sfântul Dimitrie, unde locuieşte şi Cristian Galeriu.

28 octombrie

După plecarea lui Sebastian i-am mutat patul în altă chilie. Acum sunt şi eu singur şi sper să nu îmi mai bage grecii pe nimeni în cameră, pentru a putea lucra în voie la teza de doctorat.

30 octombrie

Părintele Daniil îşi susține teza de doctorat şi obține calificativul „excepțional".

17 noiembrie 1996

Astăzi au loc alegeri prezidențiale în România. Votăm la Consulatul General al României.

18 noiembrie

Emil Constantinescu a fost ales preşedintele României.

21 noiembrie

Părintele Veniamin Pop, care a fost o vreme stareț al Mănăstirii Nicula, vine la Sfânta Teodora. Acesta a obținut o bursă de studii în Grecia şi va urma şcoala de limbă greacă în Atena.

16 decembrie 1996

Vreau să plec în vacanță în România, dar agricultorii greci sunt în grevă şi au blocat cele mai importante drumuri din țară cu tractoarele lor.

18 decembrie

Îmi cumpăr, pentru mâine, bilet de autobus Tesalonic-Bucureşti, cu firma Faropoulos.

19 decembrie

Agricultorii blochează în continuare drumurile, dar în autocarul firmei Faropoulos sunt vreo zece marinari români, al căror contract cu armatorul s-a încheiat şi aceştia au fost debarcați în portul Pireu, de unde trebuie să se întoarcă acasă pe uscat. Întrucât viza de tranzit a Greciei le-a fost acordată pentru o singură zi, poliția a escortat autobusul de la Atena până la Tesalonic, pentru a se asigura că marinarii vor părăsi spațiul elen la timp, iar agricultorii au fost obligați să-i lase să treacă.

Autocarul porneşte din Tesalonic cu o întârziere de două ore, ceea ce nu este rău deloc.

10 ianuarie 1997

La ora două după miezul nopții am ajuns în Tesalonic.

30 ianuarie

Întrucât astăzi este sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi, elevii de la şcoli participă la Sfânta Liturghie în diverse biserici din oraş.

Mitropolitul Tesalonicului slujeşte în biserica Sfânta Sofia, de față fiind rectorul şi prorectorul Universității Aristotel din Tesalonic.

31 ianuarie

Doi părinți de la Iaşi, Nicodim şi Cleopa, au venit la Sfânta Teodora. Îi ajut să își obțină permisul de acces în Sfântul Munte.

4 februarie 1997

Am auzit că Nectarie, un creştin ortodox din Calcutta, a fost trimis de părintele Ignatie la studii în Tesalonic. Mă duc să mă întâlnesc cu el la şcoala de limbă.

După ore îl conduc până la căminul Sotir, din Harilau, unde este cazat.

Cu toate că afară este o temperatură plăcută, bietul Nectarie este îmbrăcat foarte gros şi tot se plânge de frig.

7 februarie

După-amiază Nectarie vine la mine să îl ajut la lecții. Stabilim ca în fiecare după-amiază de vineri, până la sfârşitul anului universitar, să treacă pe la mine, pentru a-i explica unde are dificultăți.

14 februarie

Este vineri şi Nectarie mă vizitează. Lucrăm o vreme la lecțiile lui.

Cu toate că limba greacă este dificilă şi nu face parte dintr-o familie lingvistică, limbile europene au preluat numeroşi termeni din greaca veche. Bengaleza lui Nectarie însă nu are a face nici în clin nici în mânecă cu limba greacă. Alfabetele sunt total diferite, gramatica este alta, iar lexicul fiecărei limbi este cu totul aparte.

2 martie 1997

După Sfânta Liturghie vine Nectarie pe la mine, pentru că vineri îşi uitase ceasul de mână în camera mea.

Dacă tot este duminică, mergem să vizităm Muzeul de

Arheologie şi o expoziţie de pictură. Ne însoţesc şi alţi români de la Sfânta Teodora.

5 martie

Am aflat că la spitalul AHEPA din Tesalonic este internat un român care nu are pe nimeni. Mă duc să îl vizitez. Acesta îmi spune că se numeşte Vasile şi este din Suceava, unde are soţie şi o fetiţă. Întrucât în ţară nu-i ajungeau banii, a venit să muncească în construcţii în Sfântul Munte. Într-o zi l-au apucat, din senin, nişte dureri puternice de stomac, dar nu le-a dat importanţă. După câteva zile durerile s-au înteţit, iar el a căzut la pământ. Călugării au anunţat autorităţile şi un elicopter militar l-a transportat de urgenţă la spitalul AHEPA din Tesalonic. Aici a fost imediat operat, dar medicii nu-i dădeau şanse de supravieţuire, pentru că la ce complicaţii avea, scapă cu viaţă unul la mie. Vasile însă a supravieţuit şi el consideră că aceasta este o minune a Maicii Domnului, pentru că Sfântul Munte, unde lucra el, este Grădina Maicii Domnului.

În timp ce vorbeam cu Vasile, un medic intră în salon şi îi spune: „Ce faci măi mortule?”. Vasile a luptat cu moartea, dar de această dată a biruit-o.

10 martie

Astăzi este prima zi din Postul Sfintelor Paşti. Pe unul dintre canalele TV este o emisiune cu mai mulţi invitaţi, printre care şi un preot, având ca temă de discuţie păcatul. În studio se află şi un om în vârstă, care şi-a cam făcut de cap la viaţa lui şi se laudă cu „izbânzile” sale. Auzindu-i viaţa, preotul îl întreabă dacă, acum la bătrâneţe, îşi regretă păcatele, dar acesta îi răspunde că nu îi pare rău de păcatele pe care le-a săvârşit, ci de cele pe care nu a apucat să le săvârşească. Mă mir de cele ce aud şi, oricât m-aş strădui, nu pot înţelege psihologia omului

tăvălit atât de adânc în mocirla păcatului, care nici nu vrea să audă de pocăință.

13 martie

Împreună cu părintele Sebastian merg la Mănăstirea Vlatadon.

La 7,20 pornim cu unul dintre autocarele Universității spre Istanbul. Excursia este organizată de Mănăstirea Vlatadon. Studenții şi doctoranzii cazați la această mănăstire nu au de achitat nimic, ceilalți plătim doar cazarea la hotel.

Grupul este format din câțiva greci şi mai mulți străini.

Întrucât în Turcia există numeroşi fundamentaliști şi extremişti musulmani, statul nu garantează siguranța clericilor creştini, de aceea, în afară de patriarhul ecumenic, celorlalți li se recomandă să poarte haine civile pe teritoriul turc, pentru a nu crea animozități şi situații neplăcute. Din acest motiv, înainte de trecerea frontierei, toți clericii din autocar, inclusiv mitropolitul Pantelimon, starețul Mănăstirii Vlatadon, care aparține de Patriarhia Ecumenică, îşi dau jos reverendele şi rămân în haine civile.

Turcia

După ce intrăm în Turcia, vedem mii de case nelocuite de-a lungul drumului. Un preot din autocar ne spune că acestea sunt case de vacanță, iar acum nefiind sezon turistic, sunt goale.

Turcia este o țară cu populație numeroasă şi între sate nu văd spații neutilizate.

La orele 20 ajungem în Istanbul.

Suntem cazați la un hotel din Piața Taksim, aflată în centrul oraşului.

Împreună cu părintele Sebastian, Maricel şi Atanasie (un belgian) ieşim la o plimbare în zonă. Istanbulul este foarte frumos.

Servim cina şi constatăm că prețurile sunt foarte mici.

Ajungem pe strada Pera, un pasaj pietonal plin de magazine şi de trecători.

Îmi cumpăr de aici o sticlă de apă, de 1,5 litri, ca să am în cameră.

14 martie

După micul dejun, vizităm Mănăstirea Hora, transformată de turci în muzeu.

Mergem la Patriarhia Ecumenică, în cartierul Fanar.

În biserica Patriarhiei, cu hramul Sfântul Gheorghe, se păstrează stâlpul de care a fost legat Domnul Hristos în Vinerea Mare, când a fost biciuit de soldații romani.

În salonul de oaspeți ne primeşte patriarhul ecumenic. Acesta ține o scurtă cuvântare şi ne oferă câte o cruciuliță, schimbând câteva vorbe cu fiecare dintre noi.

Primind o cruciuliță de la patriarhul ecumenic

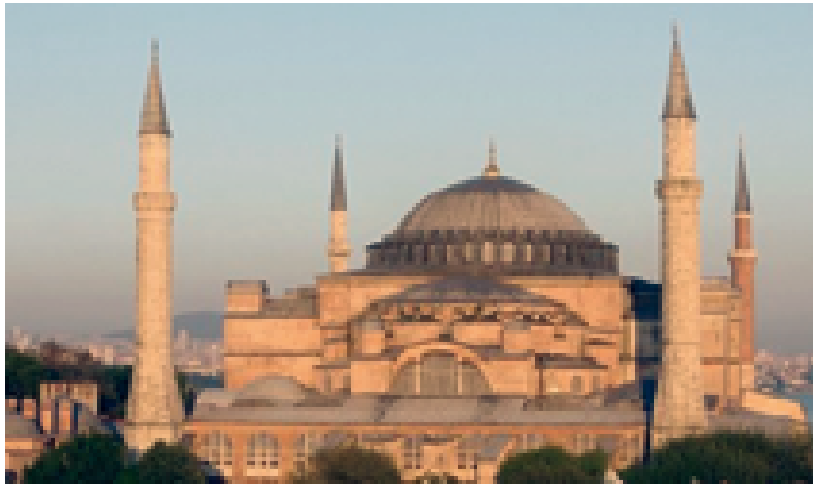

Catedrala Sfânta Sofia din Istanbul

Vizităm catedrala Sfânta Sofia, transformată de turci în moschee, apoi în muzeu. Este imensă.

Ne ducem la Mănăstirea Izvorul Tămăduirii din Istanbul, unde sunt mormintele patriarhilor ecumenici.

Spre seară participăm la Acatistul Maicii Domnului într-o biserică din oraş.

15 martie

Plecăm la Niceea, oraş care în zilele noastre poartă denumirea de Iznik.

Aici a avut loc Primul Sinod Ecumenic, în 321, şi al VII-lea Sinod Ecumenic, în 787. Locul în care s-au desăşurat lucrările celui dintâi Sinod Ecumenic este acoperit de apele mării. Biserica Sfânta Sofia, în care s-a ţinut ultimul Sinod Ecumenic, există şi astăzi, dar este în ruine.

Biserica Sfânta Sofia din Niceea

Vizităm muzeul oraşului, apoi revenim la Istanbul.

După ce Constantinopolul a fost cucerit de turci, în 29 mai 1453, şi Imperiul Bizantin desfiinţat, locuitorii creştini de aici s-au tot împuţinat, locul acestora fiind luat de turcii musulmani. Cu vremea, în cele mai multe zone ale Imperiului Otoman, creştinii au dispărut cu totul, iar numeroase Mitropolii istorice au fost desfiinţate.

Patriarhia Ecumenică însă, pentru a-şi putea păstra Sinodul, în care se iau cele mai importante hotărâri, hirotoneşte mitropoliţi onorifici, care poartă titulatura unor Mitropolii istorice din Turcia, inexistente în zilele noastre, iar ierarhii respectivi nici măcar nu locuiesc în Turcia. Unii dintre aceştia sunt profesori universitari în Grecia. În această situaţie se află renumitul teolog Ioanis Zizioulas, mitropolit de Pergam şi Pantelimon Rodopoulos, mitropolit de Tirolois şi Serentiu, starețul Mănăstirii Vlatadon din Tesalonic.

Pe drumul spre Istanbul am trecut pe lângă Tirolois, unde ar trebui să fie reşedinţa mitropolitului Pantelimon. Grecii din autocar au început să-i cânte: „Pe Stăpânul şi Arhiereul nostru…”, cu ocazia „vizitei” sale în Eparhie.

În Istanbul mergem pe malul Bosforului. Priveliştea este minunată.

Servim cina la un local. La toaleta restaurantului nu scrie că se plăteşte, dar la uşă stă o femeie care aşteaptă bacşiş. La ieşire am trecut pe lângă ea, fără să-i dau nimic, dar m-a bătut cu mâna pe umăr şi mi-a spus să-i dau ceva.

La întoarcerea spre hotel este foarte mare aglomeraţie, încât din Bosfor până în Taksim facem două ore cu autocarul.

16 martie

Este Duminica Ortodoxiei. Mergem la biserica Patriarhiei.

Biserica „Sfântul Gheorghe” a Patriarhiei Ecumenice

Sfânta Liturghie a început la 10,30 şi s-a terminat la 13,00.

În timpul slujbei numai patriarhul ecumenic a purtat mitră, ceilalţi ierarhi au avut doar culion şi camilafcă pe cap.

De asemenea, am observat că în prezenţa patriarhului ecumenic, în afara slujbei, ceilalţi ierarhi îşi dau jos engolpioanele.

Ne ducem la biserica din Vlaherne, apoi luăm un vapor până în Insula Halki, care este frumoasă. Aici nu circulă automobile, numai căruţe.

În Halki a funcţionat o şcoală teologică vestită, care a fost închisă de autorităţile turceşti, în 1971.

Şcoala Teologică din Halki

Vizităm şcoala, biserica şi biblioteca, apoi servim cina aici.

La revenirea în Istanbul ieşim la o plimbare în centrul oraşului.

17 martie

La predarea camerei îmi spune recepţionerul că am de plătit 2 $ pentru sticla de apă de 1,5 litri din frigider, pe care am băut-o. Îi zic că nu am servit nimic din frigider, dar acesta îmi răspunde că la el aşa apare şi eu trebuie să îi dau 2 $. Îmi dau seama că atunci când camerista a făcut curat în cameră a văzut aruncată în coş sticla de apă pe care am cumpărat-o de pe strada Pera, nu a verificat în frigider dacă lipseşte ceva şi a trecut în contul camerei o sticlă de apă folosită. Este pentru prima dată când plătesc de două ori pentru aceeaşi sticlă de apă.

La ora 9 părăsim Istanbulul. Mi-a plăcut acest oraş.

Grecia

La 22,20 ajungem cu părintele Sebastian la Sfânta Teodora.

31 martie

Mă duc la Volos cu autobusul. Ajung la Mitropolie, dar aici nu este nimeni, pentru că toți sunt plecați la o conferință pe care o susține profesorul Karatanasis de la Facultatea de Teologie din Tesalonic. Plec şi eu la conferință, apoi vorbesc cu mitropolitul Hristodoulos.

Mă cazez la hotelul Alexandros.

1 aprilie 1997

Mă întâlnesc din nou cu mitropolitul.

Mă întorc la Tesalonic. La Sfânta Teodora este părintele Nicodim de la Crasna cu câțiva călugări.

8 aprilie

Se apropie Sfintele Paşti, de aceea plec în vacanță în România.

9 mai 1997

La ora 1 după miezul nopții ajung în Tesalonic.

Seara trece pe la Sfânta Teodora Preasfințitul Părinte Teofan, episcop vicar patriarhal şi stă de vorbă cu doctoranzii români din mănăstire.

12 mai

Spre seară ajung la Tesalonic doi preoți din Episcopia Oradiei: Iorest Grebenea şi Roman Bereteu, precum şi diaconul Vasile Bota. Îi conduc la azilul de bătrâni unde locuieşte părintele Mihail şi mă cazez împreună cu ei, ca să nu umblăm unii după alții.

13 mai

Ies cu oaspeții să viziteze oraşul.

14 mai

Mă duc cu orădenii la cumpărături în Tesalonic.

15 mai

Plec cu cei trei români la Atena. Vizităm un pic centrul oraşului.

16 mai

Ne întoarcem la Tesalonic.

17 mai

Este foarte cald, încât mergem să facem plajă şi să înotăm în mare lângă Tesalonic.

Părintele Bota are un aparat de fotografiat pe care l-a lăsat în bordul maşinii, unde l-a bătut soarele, încât s-a muiat şi nu mai este bun de nimic.

18 mai

După Sfânta Liturghie vizităm oraşul.

19 mai

Plec cu orădenii la Ministerul Greciei de Nord pentru a-şi scoate permisele de acces în Sfântul Munte.

După-amiaza mă duc cu părintele Bota să îşi cumpere alt aparat de fotografiat.

20 mai

Cei trei clerici au intrat în Muntele Athos.

21 mai

Orădenii au ieşit din Sfântul Munte.

22 mai

Vizitatorii români s-au întors în țară.

Seara trec pe la Sfânta Teodora părinții profesori Vasile Răducă şi Constantin Coman de la Facultatea de Teologie din Bucureşti, care au venit în Tesalonic la o conferință.

28 mai

Doctoranzii şi masteranzii votăm la Universitate pentru alegerea Senatului Universității.

30 mai

Soția şi fiica părintelui Nicuşor Morlova sunt de ceva vreme în Tesalonic. Mâine cei trei vor pleca în România, iar de la toamnă se vor muta la altă gazdă, de aceea îi ajut, împreună cu ceilalți români, să îşi depoziteze mobila într-o magazie.

5 iunie 1997

Părintele Mihail traduce din limba greacă în română o carte a profesorului Kongulis, cu care îşi face doctoratul. Acesta îmi spune că dacă îi verific traducerea, va vorbi cu un filolog grec să îmi corecteze, fără bani, teza mea de doctorat, ca să sune cât mai bine în limba greacă. Sunt de acord.

6 iunie

Mă apuc de verificat traducerea părintelui Mihail.

10 iunie

Părintele Mihail mă prezintă domnului Gheorghios Caiafas, fost profesor universitar la Facultatea de Filologie din Tesalonic, care în acest moment corectează teza de doctorat a părintelui Mihail.

13 iunie

Cristian Galeriu a absolvit cursurile Facultății de Teologie din Tesalonic. De la toamnă va pleca la Paris, unde își va continua studiile la Institutul Teologic Saint Serge.

22 iunie

Dimitris, ucenicul mitropolitului Hristodoulos, care m-a însoțit la Tesalonic când am venit în Grecia, s-a călugărit la Volos, primind numele de Dionisie şi a fost hirotonit, fiind acum diaconul mitropolitului.

27 iunie

Am auzit că scriitorul Vasile Andru se află pentru câteva zile în Tesalonic şi este găzduit de Cristian Galeriu. Din informațiile mele, acesta are legături cu Gregorian Bivolaru şi cu MISA (Mişcarea de Integrare Spirituală în Absolut), practică yoga şi face exerciții yoga cu tinerii, pe litoral, şi împărtăşeşte diverse idei din filosofiile Indiei, de aceea mă duc să purtăm o discuție. Stăm de vorbă vreo două ore şi jumătate, dar toate afirmațiile scriitorului sunt conforme cu învățătura de credință ortodoxă. Nu ştiu dacă este sincer, însă din ceea ce am discutat nu am remarcat nicio deviere de la învățătura Bisericii.

4 iulie 1997

Mă duc cu părintele Dumitru din Sfântul Munte la Mănăstirea Panaghia Soumela, de lângă Veria, unde se află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Dumitru lasă aici nişte marfă.

Mănăstirea „Panaghia Soumela" de lângă Veria

5 iulie

Mitropolitul Hristodoulos mă cheamă să stau la Volos câteva zile, pentru că nu am ce face la Tesalonic în vacanță. Îl sun pe Dionisie, diaconul mitropolitului, pentru a-mi aranja cazarea la căminul de băieți al Mitropoliei. Dionisie îmi spune că în această perioadă căminul se zugrăveşte, încât nu pot locui acolo.

Îi telefonez mitropolitului şi îl informez că voi pleca în vacanță în România.

7 iulie

Părintele Dumitru din Sfântul Munte îmi spune că va pleca cu maşina la Bucureşti, peste două zile. Îl rog să mă ducă şi pe mine.

9 iulie

Dumitru mă ia pe mine şi pe părintele Sebastian până la Bucureşti. A fost foarte inspirată această decizie a lui, pentru că după ce am trecut de Sofia, pe Dumitru au început să îl usture foarte tare ochii, din cauza lentilelor de contact şi nu a mai fost în stare să conducă. La volanul autoturismului a trecut părintele Sebastian şi am ajuns cu bine în Bucureşti.

7 septembrie 1997

La ora 2,20, după miezul nopţii, ajung în Tesalonic.

Când intru în camera de la Sfânta Teodora mă izbeşte un miros greu, aerul de aici fiind de nerespirat.

Aprind becul, privesc cu atenţie şi îmi dau seama că în timpul vacanţei vecinul de la etajul de sus şi-a uitat robinetul de la baie deschis şi camera i-a fost inundată. Apa s-a scurs şi la mine, iar de pe un perete s-au desprins bucăţi de tencuială şi au căzut pe duşumea. Asta însă nu e tot. Când deschid dulapul, aflat într-o nişă dintr-un perete, văd că unele haine mi-au putrezit cu totul, iar altele sunt acoperite cu o peliculă de mucegai.

Adun, mătur, curăţ, spăl, arunc etc.

Într-un târziu mă aşez în pat, cu geamul deschis, şi reuşesc să adorm din cauza oboselii.

Pe la prânz ies să vorbesc cu cineva să vină să îmi zugrăvească în cameră. Între timp las geamul deschis, să se aerisească.

După-amiază fac o evaluare a pagubelor. Perspectiva este cam sumbră. Continui să fac curat şi să spăl.

8 septembrie

Particip la Sfânta Liturghie, după care mă duc să îmi fac cumpărăturile cele mai urgente.

9 septembrie

Dimineață vine cineva şi îmi zugrăveşte camera.

După-amiază curăț podeaua şi îmi aranjez lucrurile în cameră.

10 septembrie

Aerisesc, curăț, spăl, pun la uscat etc.

11 septembrie

Astăzi am aflat că Laviniu Cristian Bădulescu, băiatul din Craiova care a locuit la Sfânta Teodora, s-a căsătorit în vara aceasta şi şi-a reluat catedra de informatică de la liceul la care a mai predat, renunțând la bursa de studii din Grecia.

Prezența acestuia la Sfânta Teodora nu a fost deloc întâmplătoare, fiindcă părinții români din mănăstire şi-au cumpărat în această perioadă calculatoare, pentru a-şi redacta tezele de doctorat, iar Cristian i-a învățat pe toți să le utilizeze.

16 septembrie

Părintele Nicuşor Morlova s-a întors din România şi şi-a găsit altă gazdă. Împreună cu părintele Paisie de la Sfânta Teodora şi cu părintele Damaschin din Sfântul Munte, îl ajutăm să îşi ducă mobila la noul apartament.

18 septembrie

Astăzi am văzut la televizor o emisiune care m-a cutremurat. Un bărbat grec de vreo 32 de ani a afirmat că lui nu i-au plăcut niciodată femeile, numai bărbații. De adolescent era atât de atras de aceştia, încât ar fi vrut să aibă o relație cu fiecare bărbat din lumea aceasta, unul să nu-i scape. De vreo doi ani de zile şi-a făcut, în Marea Britanie, o operație de schimbare de sex, iar de când a devenit „femeie", a început să iubească

şi femeile. Dacă unii pretind că homosexualitatea este o boală, comportamentul acestui bărbat dovedeşte din plin că este o perversiune, prin care omul, creat după chipul lui Dumnezeu, ajunge batjocura diavolului.

22 septembrie

Un pic după miezul nopții, cineva a început să bată insistent la ușa de la intrarea la etajul IV, până ne-am trezit toți locatarii de la acest nivel. Era un român, care nu cunoştea pe nimeni, dar avea pretenții să fie cazat. L-am luat cu mine în cameră şi l-am culcat pe o saltea.

De o vreme încoace românii curg puhoi pe la Sfânta Teodora. Nu este zi să nu vină cel puțin unul. De multe ori sosesc doi sau trei, uneori chiar grupuri întregi. Toți aşteaptă să-i găzduim, să le dăm de mâncare, să le arătăm oraşul, să îi însoțim la Ministerul Greciei de Nord pentru a obține permisul de acces în Sfântul Munte etc. Unii nu au bani să îşi continue drumul la Atena sau în Muntele Athos şi ne cer nouă.

Destul de mulți români trec în mod fraudulos granița Greciei, pentru a-şi găsi aici un loc de muncă, o iau pe căi ocolite până la Tesalonic, ca să nu-i prindă poliția, iar odată ajunşi aici vin ață la Sfânta Teodora. Nu îi denunțăm, ca să nu le facem rău, dar dacă autoritățile află că i-am găzduit, suntem noi pasibili de pedeapsă, pentru că am devenit complicii lor. Riscăm închisoarea sau expulzarea din Grecia, ceea ce ar însemna că ne-am încheia într-un mod „strălucit" studiile.

Grecii de la Sfânta Teodora s-au săturat până peste cap de români.

25 septembrie

De când sunt în Grecia nu am văzut niciun om amețit de băutură. În această seară m-a abordat un bărbat de vreo 45 de ani

băut bine, prost îmbrăcat, care vorbea limba greacă cu un puternic accent străin, probabil albanez. Acesta a început să îşi dea aere de şef şi să îmi spună că este poliţist. I-am răspuns că dacă el este poliţist, atunci eu sunt Bill Clinton.

28 septembrie

La Biserica Sfântul Dimitrie din Tesalonic este sărbătoare mare. Sfânta Liturghie este săvârşită de patriarhul ecumenic şi de reprezentanţi ai tuturor Bisericilor Ortodoxe. De la noi sunt patriarhul Teoctist, mitropoliţii Daniel şi Serafim, arhiepiscopul Bartolomeu, episcopul Nifon etc. Liturghia începe la 12,30 şi se termină la 15,00.

Patriarhul României este singurul Întâistătător al unei Biserici Ortodoxe care este îmbrăcat complet în alb. Grecii îl privesc curioşi, iar unul le spune admirativ celor de lângă el: „Uitaţi-vă la acest patriarh cât este de impozant".

1 octombrie 1997

La Secretariatul Facultăţii de Teologie este grevă de zece zile şi nu îmi pot ridica legitimaţia de doctorand, pe baza căreia am acces la cantina studenţească şi îmi pot scoate bilet cu reducere la mijloacele de transport în comun, la muzee etc.

Unii colegi mi-au spus că pe baza legitimaţiei de doctorand de anul trecut pot servi masa la cantină, până o scot pe cea nouă. Mă duc la cantină, dar este grevă.

2 octombrie

Trec pe la secretariatul facultăţii dar este tot grevă.

3 octombrie

Şi la secretariatul facultăţii şi la cantină este grevă. Anul universitar a început bine.

6 octombrie

Secretariatul facultății este tot în grevă.

8 octombrie

Astăzi îşi susține teza de doctorat Înaltpreasfințitul Părinte Mihail, mitropolitul grec al Austriei.

La secretariatul facultății şi la cantină greva continuă.

13 octombrie

Astăzi s-a încheiat greva la secretariatul facultății, dar nu se eliberează legitimații pentru doctoranzi, masteranzi şi studenți.

16 octombrie

În sfârşit am reuşit să îmi ridic de la secretariatul facultății legitimația de doctorand.

19 octombrie

Trece pe la mine Nectarie din India. El este acum student în anul I la Facultatea de Teologie din Tesalonic.

20 octombrie

Mă duc la Volos cu autobusul. Particip la Vecernie la Biserica Schimbarea la Față a Domnului.

Mă cazez la căminul de băieți al Mitropoliei.

Seara apuc să stau un pic de vorbă cu mitropolitul.

21 octombrie

La Sfânta Liturghie slujesc 16 mitropoliți.

Mă întorc la Tesalonic.

23 octombrie

Părintele Nicolae de la Mănăstirea Nicula se află în Grecia pentru câteva zile. Îl cazează părintele Paisie la el în cameră.

24 octombrie

Astăzi au venit la Sfânta Teodora doi călugări din România, un monah român din Sfântul Munte, cu doi verişori de-ai lui, care vor să studieze în Tesalonic, şi un călugăr necunoscut, pe care nu vrea să-l cazeze nimeni, dar care nu mai vrea să plece din bucătăria de la etajul IV.

25 octombrie

Au ajuns la Sfânta Teodora patru tineri din Cluj, care vor cazare pe gratis. Grecii nu vor să audă de ei, iar la români nu este loc pentru atâția. Îi conduc la un hotel ieftin.

26 octombrie

Un grup numeros de români a venit la Sfânta Teodora. Cu toate că femeile nu au acces în mănăstire, o femeie din grup urcă la etajul IV.

28 octombrie

Seara vine la Sfânta Teodora un român. Ne spune că este inginer şi face parte dintr-un grup de 11 persoane care au trecut fraudulos graniţa din Bulgaria în Grecia şi au nevoie de bani, ca să ajungă la Atena. Îi zicem că pe aici trec zilnic români şi nu-i putem ajuta pe toţi. Acesta răspunde că el este o excepţie faţă de ceilalţi români. Prin ce este el diferit de ceilalţi conaţionali ai noştri, când îmi cere exact ceea ce vor toţi? Noi nu vedem nicio diferenţă.

Din păcate, în ultima vreme, Grecia s-a umplut de răufăcători români. Aproape zilnic vedem la ştiri câte un român care a omorât sau a tâlhărit pe cineva. La furatul din buzunare românii sunt pe primul loc în această ţară. În închisorile greceşti româna a devenit a doua limbă oficială. Într-o puşcărie a avut loc o grevă. Câţiva deţinuţi s-au urcat pe acoperişul acesteia şi au

desfăşurat o pânză mare, pe care scria cu litere de-o şchioapă „ROMÂNIA”, iar ştirea a apărut pe toate canalele de televiziune, încât îmi este ruşine să mai dau ochi cu colegii greci şi străini. Până şi un student egiptean m-a luat în râs, din cauza acestei situaţii jenante.

Foarte mulţi români stau cât este ziua de lungă în centrul Atenei, în Piaţa Omonia, în aşteptarea clienţilor. Dacă eşti cumva român şi le soliciţi o informaţie, imediat se oferă să te ajute. Te conduc pe la magazine, în sus şi-n jos, iar la un moment dat te trezeşti că însoţitorul a dispărut de lângă tine şi împreună cu el şi portmoneul tău. Cunosc nu unul, ci nenumărate cazuri de acest gen. Problema este complicată din cauză că „binevoitorii” nu îţi fură numai banii, ci şi actele. Pentru a obţine alte documente de la Consulatul General al României la Atena pierzi o groază de timp şi ai nevoie de alţi bani, pentru că eliberarea unor acte aici este foarte scumpă.

30 octombrie

Mă duc cu părintele Dumitru din Sfântul Munte la Atena.

31 octombrie

De dimineaţă începem să alergăm cu treburi prin oraş.

Ne întâlnim apoi cu Iorgos, patronul unei făbricuţe de obiecte bisericeşti, care vrea să îşi vândă marfa şi în România.

1 noiembrie 1997

Mă întorc cu părintele Dumitru la Tesalonic.

3 noiembrie

În timp ce serveam masa de prânz la cantină, vorbeam cu vreo doi români despre faptul că la Sfânta Teodora suntem asaltaţi în ultima vreme de nenumăraţi compatrioţi de-ai noştri. Auzind

aceasta, Caliopie Papacioc, care şi-a luat în această toamnă viză pentru Grecia, de la Consulatul General al Greciei la Bucureşti, ne-a relatat că în timp ce stătea la coadă, i-a auzit pe doi bărbaţi care vorbeau între ei. Unul i-a spus celuilalt: „În Tesalonic există o mănăstire românească, Sfânta Teodora. Acolo erau bine primiţi românii până acum, dar în ultima vreme nu mai sunt acceptaţi". Celălalt răspunde: „Ce nemernici de călugări români".

4 noiembrie

În timpul mesei de prânz am văzut un câine care se plimba prin sala de mese din cantina studenţească.

5 noiembrie

Mi-au spus mai mulţi colegi că mitropolitul Ioanis Zizioulas, care predă la Facultatea de Teologie din Tesalonic, este un profesor de excepţie, de aceea mă duc şi eu la un curs al acestuia. Se vede că este membru al Academiei din Atena.

6 noiembrie

Astăzi l-am cunoscut la cantină pe George Palade, fiul preotului român din Bruxelles, care îşi va face masteratul la Facultatea de Teologie din Tesalonic.

8 noiembrie

După Sfânta Liturghie mă duc la părintele Mihail să îi urez „la mulţi ani", pentru că astăzi îşi serbează onomastica.

Până acum câteva zile, părintele l-a avut ca oaspete pe Preasfinţitul Părinte Calinic, de la Curtea de Argeş, care era însoţit de 12 persoane.

Când ajung la azilul la care slujeşte părintele Mihail, dau peste un grup de 27 de studenţi de la Facultatea de Teologie din Bucureşti, conduşi de părintele profesor Petre David.

Părintele Mihail îmi spune că şefii de la azil s-au săturat de câți români au cazat acolo, iar directorul a afirmat că nici în Sfântul Munte nu intră atâția români câți a găzduit el, de când părintele Mihail este preot la acel azil.

Bietul Mihail îmi mărturiseşte că a plecat de la Sfânta Teodora pentru că nu mai avea linişte, din cauza numeroşilor români şi s-a dus la azilul de bătrâni, unde vin şi mai mulți români, iar acolo trebuie să se ocupe singur de toți.

11 noiembrie

Ioanis Tasias îmi transmite să îmi fac bagajul şi să părăsesc mănăstirea. De când este el stareț la Sfânta Teodora, în fiecare toamnă îl prinde ura împotriva mea, pe care eu nu o pot înțelege, dar anul acesta îl simt mai pornit ca niciodată.

Telefonez la Volos, să îi spun mitropolitului că starețul vrea să mă dea din nou afară de la Sfânta Teodora şi să îl întreb ce să fac, însă atât mitropolitul, cât şi protosinghelul lipsesc. Aştept să se întoarcă.

13 noiembrie

Anul acesta, Tesalonicul a fost desemnat „Capitala Culturală a Uniunii Europene" şi au avut loc foarte multe evenimente culturale. În acest context, a fost organizată o expoziție cu tezaurele Sfântului Munte. Vizitez această expoziție.

14 noiembrie

Mă duc la Poliție să îmi scot permisul de rezidență, care îmi este aprobat doar pentru şase luni, nu pentru un an întreg, ca până acum.

De câteva zile se tot anunță o grevă a polițiştilor. În această seară are loc un marş al lor prin centrul oraşului. Sunt câteva mii. Nu mi-am putut închipui niciodată că sunt atât de mulți. Toți

fluieră şi strigă. Este un vacarm de nedescris. Sunt convins că infractorii operează în voie în acest timp.

17 noiembrie

Mă duc cu Nectarie din India la biserica Sfântul Hristofor, din cartierul Ano Tumba, unde părintele Ignatie va susţine o prelegere despre misiunea pe care o desfăşoară în Calcutta. Părintele face apel la bunăvoinţa grecilor să-i ajute pe indieni. Mai ia cuvântul un preot în vârstă, care a petrecut şi el o perioadă de timp în India. Acesta îşi încheie discursul cu următoarele cuvinte: „Părintele Ignatie s-a făcut cerşetor pentru cerşetorii din India, vă rog să-l ajutaţi!".

La ieşirea din biserică majoritatea celor prezenţi puneau în disc 1.000 de drahme (aproximativ 4 $).

Apuc să stau un pic de vorbă cu părintele Ignatie. Acesta mă roagă să mă duc din nou la Calcutta. Îi spun că dacă timpul îmi va permite, voi veni în ianuarie, pentru că nu am fost niciodată iarna în India.

18 noiembrie

Învăţământul universitar din Grecia este finanţat în totalitate de stat, beneficiarii bucurându-se de numeroase facilităţi. Astfel, studenţii de aici nu plătesc niciun ban pentru manuale, pe care le primesc gratuit din partea Universităţii, încât la absolvirea facultăţii au o mică bibliotecă. Locurile în cămine, deşi reduse ca număr, nu se plătesc, iar cantina este gratuită. De asemenea, studenţii, masteranzii şi doctoranzii au reducere de 30% pe toate mijloacele de transport în comun (autobus, tren, vapor şi avion), dar şi la muzee, expoziţii etc.

S-a aflat că statul ar dori să-i pună pe studenţi să-şi plătească masa, de aceea astăzi, la cantina studenţească, s-au adunat semnături împotriva unei astfel de iniţiative.

21 noiembrie

De când starețul mi-a transmis că trebuie să părăsesc mănăstirea, în fiecare dimineață una dintre bucătăresele de la Sfânta Teodora vine de câteva ori să îmi bată la uşă, strigându-mi să plec din mănăstire, pentru că laicii nu au ce căuta aici. De când mă bucur de acest regim special al ospitalității greceşti, viața mea a devenit un iad.

22 noiembrie

Sun la mitropolitul de Volos să îi spun ce se întâmplă, însă acesta nu s-a întors din străinătate, nici protosinghelul care îl însoțeşte.

24 noiembrie

Părintele Chiril, responsabilul cu camerele de la Sfânta Teodora, îmi spune că trebuie să plec din mănăstire. Acesta îmi mărturiseşte că starețul îi dă mereu telefon şi strigă la el să mă alunge. Chiril îmi spune că mă cunoaşte de ani de zile, nu i-am greşit cu nimic, nici lui, nici celorlalți din mănăstire, el nu este împotrivă ca eu să rămân la Sfânta Teodora, dar nu mai poate răbda ca Tasias să strige la el, încât a sosit momentul ca eu să plec din mănăstire.

Sun din nou la Volos, dar tot degeaba.

Eu am venit la Sfânta Teodora cu binecuvântarea mitropolitului Hristodoulos, nu plec din această mănăstire fără binecuvântarea aceluiaşi mitropolit.

25 noiembrie

Telefonez la Volos şi îl găsesc pe protosinghel. Îi explic situația, acesta îmi promite că va vorbi cu Tasias şi îmi spune să revin cu un telefon peste câteva ceasuri.

Mă duc la cantină, care este situată la o jumătate de oră de mers pe jos de la Sfânta Teodora, dar astăzi este grevă.

Îl sun din nou pe protosinghelul de Volos, care îmi spune că a vorbit cu Tasias, să îl caut la birou, pentru că lucrurile s-au aranjat.

Mă duc la stareț să stăm de vorbă. Acesta mă întreabă de ce am venit abia după atâtea zile în biroul lui? Îi răspund că eu sunt de patru ani la Sfânta Teodora, nu de capul meu, ci cu binecuvântarea mitropolitului Hristodoulos, însă de când el este stareț aici, mereu a vrut să mă alunge din mănăstire, de aceea întotdeauna m-am ferit să îl întâlnesc. După ce mi-a transmis ultima dată să-mi fac bagajul şi să plec, iar bucătăresele mi-au bătut zilnic la uşă să îmi repete acest mesaj, nu am avut curajul să stau de vorbă cu el, până când nu am sunat întâi la Volos. Tasias se uită la mine şi mă întreabă: „Dar ce, tu crezi că eu sunt Bau Bau, încât să te fereşti de mine?". Ce cred eu despre el sunt convins că nu îl interesează, însă atitudinea lui față de mine contează foarte mult şi mă deranjează enorm. De când el este stareț, cazarea la Sfânta Teodora s-a transformat pentru mine într-o binefacere otrăvită. Cu cât stau mai mult, cu atât veninul pătrunde mai adânc în sufletul meu.

Tasias îmi întinde mâna să i-o sărut şi îmi spune că mă mai îngăduie la Sfânta Teodora. Îi mulțumesc, deşi cunosc prea bine faptul că întreaga lui bunăvoință se datorează unui singur om, mitropolitul Hristodoulos.

Seara îl prind la telefon pe mitropolitul de Volos, care are o fire jovială şi este întotdeauna cu zâmbetul pe buze, însă de această dată este foc şi pară împotriva mea. Îmi spune că l-a sunat Tasias şi este foarte supărat pe mine. Sunt convins că starețul m-a prezentat în culori negre, pentru a-şi justifica atitudinea lui față de mine. Îi explic mitropolitului Hristodoulos situația reală şi sper că m-a înțeles. Acest om este ca un părinte pentru mine, nu vreau să îl supăr în ruptul capului.

Nu sunt călugăr, dar trăiesc de patru ani într-o mănăstire, sunt înconjurat de monahi şi duc un trai asemenea lor, este atât

de grav că sunt mirean? În mentalitatea clericalistă a unor greci, precum starețul Tasias, omul laic este vinovat pentru că nu este călugăr şi merită pedepsit din plin pentru aceasta. Dacă ar fi după ei, aceşti monahi exaltaţi ar închide raiul credincioşilor.

Din nefericire, Tasias nu este un caz singular în Grecia, nici în Muntele Athos. În 1992, când am fost pentru prima dată în Sfântul Munte, am luat parte la o priveghere de toată noaptea, la o chilie de la Schitul Sfânta Ana. După Vecernie s-a servit cina, urmând ca apoi să se intre din nou la slujbă, până dimineaţă. În trapeză au intrat cei dintâi călugării din conducerea schitului, care s-au aşezat la masa oficială, ceilalţi monahi au luat loc la alte mese, iar laicii am rămas la mesele de lângă uşă. După rostirea rugăciunii, un preot de la masa oficială a spus că mirenii nu au voie să mănânce în trapeză, împreună cu monahii, să ieşim afară, în pridvor. Mi-a căzut atât de rău această atitudine exclusivistă, încât în acel moment îmi venea să plec nu de la masă, ci din Muntele Athos, de care să nu mai aud cât voi trăi eu.

Clericalismul naşte anticlericalism, iar acest spirit de castă al unor călugări greci, născut dintr-o mândrie luciferică, nu face bine nimănui.

26 noiembrie

Părintele Rafail de la catedrala patriarhală din Bucureşti este la Tesalonic. Mă roagă să îl însoţesc la expoziţia cu tezaurele Sfântului Munte.

Pe lângă numeroase icoane de o rară frumuseţe, remarcăm mai multe manuscrise româneşti. Într-un loc era menţionat faptul că în Muntele Athos există 25.000 de documente româneşti cunoscute, care atestă daniile făcute de domnitorii şi boierii români mănăstirilor şi schiturilor de aici. Într-una din săli era expus un tablou votiv al domnitorului Neagoe Basarab (1512-1521), al Ţării Româneşti, împreună cu fiul său, Teodosie. În altă

parte se găsea alt tablou votiv, în care erau reprezentați mai mulți domnitori români.

27 noiembrie

Nina, prietena lui Sebastian, fostul meu coleg de cameră, mă caută la Sfânta Teodora şi îmi spune că acesta a fost prins de poliție că nu are viză de Grecia, a fost închis temporar, împreună cu alți străini aflați ilegal pe teritoriul elen, urmând să fie expulzat în scurt timp în România. Acum îmi dau seama cât de bine este că Sebastian nu mai locuieşte la Sfânta Teodora, pentru că dacă era aşa, atât eu, cât şi ceilalți români de aici, am fi fost complicii lui şi am fi avut de suferit.

28 noiembrie

Au venit la studii încă trei români: Cristian Chivu, licențiat al Facultății de Teologie din Bucureşti, şi doi verişori, Virgil şi Mihai, absolvenți ai Facultății de Teologie din Piteşti.

George Palade şi Cristian Chivu au închiriat un apartament cu două camere într-un cartier al Tesalonicului şi mă duc să îi ajut la cărat mobila.

Familia Chivu are o situație economică bună, iar Cristian nu are nevoie de bursă, fiind întreținut la şcoală de către părinți. El este posesorul unui autoturism Volvo, pe care l-a cumpărat direct din fabrică.

29 noiembrie

Mă duc cu George şi cu Cristian la vreo 30 de kilometri de Tesalonic, într-un sat, unde un om de afaceri grec are o vilă de vacanță, cu piscină, saună, sală de forță etc. Grecul este căsătorit cu o româncă, iar cei doi locuiesc la Atena, dar mai au o casă şi în România.

De vilă are grijă Dani, un băiat din Arad, rudă cu soția omului de afaceri.

Stăm de vorbă cu Dani şi servim aici masa de prânz.

7 decembrie 1997

Cu un autobus de noapte plec la Atena.

8 decembrie

Mă duc la Ambasada Indiei. Solicit o viză pentru trei luni, dar doamna Mariana, responsabila cu vizele, îmi spune că nu se eliberează vize decât pentru şase luni. Eu am două vize de trei luni în paşaport, dar îmi dau seama că acum se dau vize doar pentru şase luni pentru că sunt mai scumpe. Plătesc 8.700 de drahme pentru viză.

Mă plimb un pic prin oraş.

La orele 16,00, îmi scot paşaportul cu viza.

Mă întorc la Tesalonic cu autobusul de 18,00. Pe scaunele din faţa mea stau o rămâncă din Piatra Neamţ şi prietenul ei grec.

Pe la 23,45, ajungem în Tesalonic.

11 decembrie

Seara vine din România părintele Sebastian, care a fost numit exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureştilor.

12 decembrie

Astăzi îşi susţine teza de doctorat părintele Ciprian.

13 decembrie

Părintele Ciprian oferă o cină românilor de la Sfânta Teodora, în cinstea obţinerii titlului de doctor în Teologie.

14 decembrie

Este duminică. După Sfânta Liturghie, mă duc cu George şi cu Cristian la vila grecului cu bani de lângă Tesalonic.

17 decembrie

Părintele Sebastian îşi susţine teza de doctorat, iar seara ne oferă o cină, românilor de la Sfânta Teodora, cu acest prilej.

19 decembrie

În Grecia, doctorii în Teologie nu depun jurământul la susţinerea tezei de doctorat, în faţa comisiei examinatoare, ci în Consiliul Profesoral.

Astăzi au depus jurământul părinţii Ciprian şi Sebastian.

20 decembrie

Plec în vacanţă în România. Autocarul este plin, încât abia încap bagajele călătorilor.

12 ianuarie 1998

Imediat după miezul nopţii, autocarul a sosit în Tesalonic.

Când ajung la Sfânta Teodora, nu pot intra în holul etajului, pentru că butucul uşii a fost schimbat în timpul vacanţei. Sun la părintele Paisie şi acesta îmi deschide.

13 ianuarie

Românii de la Sfânta Teodora îmi spun că Sebastian, fostul meu coleg de cameră, a trecut în mod fraudulos graniţa Greciei şi este din nou în Tesalonic.

14 ianuarie

Intenţionam să mă duc la misiunea din Calcutta în această lună, dar am prea mult de lucru la teză şi renunţ la idee.

11 februarie 1998

Părintele Veniamin, fostul stareţ de la Nicula, a venit pentru câteva zile la Sfânta Teodora. Acesta a renunţat la şcoala de

limbă din Atena şi s-a retras în Sfântul Munte. Vizităm împreună expoziția cu tezaurele Muntelui Athos din Tesalonic.

17 februarie

Seara a ajuns la Tesalonic Preasfințitul Iustin Sigheteanul, arhiereul vicar al Episcopiei Maramureşului şi Sătmarului, împreună cu şase călugări de la Rohia. Îi însoțeşte diaconul Vasile Bota de la Oradea. Grupul este cazat la azilul unde slujeşte părintele Mihail.

18 februarie

Ies la cumpărături cu Vasile Bota.

19 februarie

Grupul de români intră în Sfântul Munte, împreună cu părintele Paisie, care este călugăr de Rohia.

23 februarie

Românii au ieşit din Muntele Athos. Mă duc cu părinții la cumpărături.

Seara mă culc şi eu la azilul de bătrâni.

24 februarie

Plec cu grupul de români la Atena. Ne cazăm în centrul oraşului şi vizităm zona Plaka, aflată sub Acropole.

25 februarie

Ne ducem la Areopag, unde a predicat Sfântul Apostol Pavel în Atena.

Areopagul din Atena

Vrem să urcăm pe Acropole, dar este grevă.

Părinții ies la cumpărături. La un moment dat se întoarce părintele Pantelimon, egumenul Mănăstirii Rohia, foarte agitat, şi ne spune că cineva i-a furat toți banii. Acest lucru se întâmplă frecvent în centrul Atenei. Bine că nu i-au dispărut şi actele.

Pornim spre Meteora. Seara ne cazăm la Kalambaka.

26 februarie

Vizităm mănăstirile de la Meteora, dar nu este vizibilitate bună din cauză că plouă şi este ceață.

Ne întoarcem la Tesalonic.

27 februarie

Toată ziua sunt prin oraş cu părinții.

28 februarie

Românii s-au întors în țară.

2 martie

Ies la o plimbare cu George. În Navarino, o piață centrală a orașului, poliția îl percheziționează pe un tânăr, să vadă dacă are asupra lui droguri. Este pentru prima dată în viață când văd așa ceva pe viu.

23 martie

Mă duc cu autobusul la Volos.

Iau parte la o conferință susținută de un profesor de Drept din Atena.

Seara stau de vorbă cu mitropolitul.

24 martie

Mă întorc la Tesalonic.

2 aprilie 1998

Ajunge la Sfânta Teodora un american care predă limba engleză la Târgu Secuiesc. El va pleca mâine cu mașina în România și îmi propune să călătorim împreună și să împărțim costul transportului pe din două. Sunt de acord.

Seara, americanul vine la mine în cameră. Când îmi vede bagajul, îmi spune că nu mă poate lua cu el, pentru că autoturismul lui este deja cam încărcat și nu mai este loc și pentru valiza mea.

România

4 aprilie

Mă duc în România cu autocarul.

În 10 aprilie a încetat din viață Serafim, arhiepiscopul Atenei şi a toată Grecia, care ocupa o funcție echivalentă cu cea a patriarhului României.

Arhiepiscopul Hristodoulos

În 28 aprilie a fost ales, în locul acestuia, Hristodoulos de la Volos, care la vârsta de 59 de ani a devenit cel mai tânăr arhiepiscop al Atenei din istoria Greciei. Dumnezeu să îi ajute, pentru că este un om vrednic.

Îl felicit telefonic pe noul arhiepiscop, iar acesta îmi spune să nu îmi fac griji în privința bursei de la Volos, pentru că voi continua să o primesc.

Permisul de rezidență în Grecia mi-a expirat, de aceea mă duc la Consulatul General al Greciei din Bucureşti pentru a-mi lua viza. Pe baza documentelor prezentate, primesc viză până în 17 ianuarie 1999.

Grecia

11 mai 1998

La 20 de minute după miezul nopții am ajuns în Tesalonic.

Dimineață, părinții de la Sfânta Teodora mi-au spus că arhiepiscopul Hristodoulos se bucură de un renume foarte bun, atât în rândul clericilor, cât şi al credincioşilor greci. Conform sondajelor de opinie, la ora actuală este cel mai popular om din Grecia şi apare zilnic la televizor.

12 mai

Sun la Mitropolia din Volos şi îl prind pe protosinghel. Acesta îmi spune că el va fi următorul mitropolit de Dimitriada şi Almiros şi va continua să îmi trimită bursa.

19 mai

Plouă tare şi este foarte frig pentru această perioadă a anului.

29 mai

Mi-am terminat de redactat teza de doctorat la calculator. O scot la imprimantă.

1 iunie 1998

Îmi duc lucrarea de doctorat la corectat, din punct de vedere filologic, la domnul Gheorghios Caiafas, pe care mi l-a recomandat părintele Mihail.

2 iunie

Seara ajunge la Sfânta Teodora părintele Cornel Erneanu. Acesta este asistent universitar la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, doctorand la Facultatea de Teologie din Atena şi preot la o parohie din Megara.

Părintele Erneanu a venit în Grecia cu autoturismul proprietate personală, însă posesorii unui permis de rezidenţă grecesc nu au dreptul să deţină un autovehicul cu număr străin, pe teritoriul elen, decât pentru o scurtă perioadă de timp, de aceea părintele trebuie să iasă cu maşina din Grecia, dacă nu vrea să plătească o amendă usturătoare. Mă întreabă dacă nu vreau să îl însoţesc până la Cluj, pentru că îi este foarte urât să parcurgă singur un drum atât de lung.

În 4 iunie va avea loc, la Cluj-Napoca, întâlnirea de zece ani de la absolvirea Seminarului Teologic din această localitate a generaţiei mele. Am primit invitaţia de a lua parte la această festivitate, dar am refuzat-o, fiindcă sunt pe final cu teza de doctorat şi timpul nu îmi permite să lipsesc din Tesalonic. Dacă tot mi s-a ivit această ocazie nesperată, mă gândesc să nu o ratez.

3 iunie

Pornim împreună cu părintele Erneanu spre România. O luăm prin Macedonia şi Serbia. Părintele achită singur carburantul pentru transport, nu vrea să ia bani de la mine.

12 iunie

Un sfert de oră după miezul nopții, am ajuns cu autocarul în Tesalonic.

Dimineață vorbesc la telefon cu domnul Caiafas. Acesta îmi spune că mi-a terminat de corectat teza de doctorat şi mă aşteaptă să o ridic.

13 iunie

Mă duc la domnul Caiafas şi îmi ridic lucrarea de doctorat. Încep să îmi fac corecturile la ea.

14 iunie

Nu am avut mult de corectat, aşa încât astăzi îmi scot teza la imprimantă.

15 iunie

Îmi xeroxez lucrarea de doctorat şi îi predau un exemplar părintelui Zisis.

Au venit din România părinții Dănuț Părăscan şi Zosin Jula, cu soțiile, împreună cu încă o familie. Se cazează la azilul părintelui Mihail.

16 iunie

Mă duc cu românii pe malul mării şi parcăm cele două autoturisme în apropierea unei stații de autobus.

Am făcut plajă, am înotat în apa mării şi când ne pregăteam să ne suim în autovehicule, pentru a ne întoarce la Tesalonic, am văzut două fete de vreo 17 ani care aşteptau autobusul în stație. Păreau foarte obosite, din moment ce şedeau pe capota din față a unei maşini, având picioarele rezemate de bara de protecție. Fetele fumau liniştite, iar când a venit autobusul, şi-au stins țigările de capota autoturismului, au aruncat mucurile pe trotuar, s-au dat jos de pe capotă şi s-au îndreptat agale spre autobus.

M-am gândit ce norocoşi am fost noi, pentru că fetele nu s-au aşezat pe autovehiculele din România.

17 iunie

Le înmânez câte un exemplar din teza mea de doctorat profesorilor Krikonis şi Fanurgakis, care fac parte din comisia de coordonare a acesteia.

18 iunie

Plec cu vizitatorii din România la mare.

19 iunie

Vizitez Tesalonicul împreună cu oaspeții din țară.

20 iunie

Românii efectuează o croazieră cu vaporul în jurul Sfântului Munte.

22 iunie

Mă duc cu grupul de români la Platamona, apoi la Kalambaka, unde ne şi cazăm.

În această perioadă, are loc Campionatul Mondial de Fotbal, care se desfăşoară în Franța. După ce ne cazăm, coborâm la restaurantul hotelului, pentru a servi cina. Aici este un televizor, iar mai mulți greci se uită la meciul România-Anglia. Când Hagi driblează bine şi se apropie de poarta adversă, telespectatorii îl încurajează cu entuziasm şi strigă: „E bun grecul nostru!”. Dacă Hagi pierde mingea sau ratează, cei din restaurant zic dezamăgiți: „Rău joacă românul ăsta”. Meciul s-a încheiat cu scorul de 2 la 1 pentru România.

23 iunie

Călătorim până la Camena Vurla, o localitate situată pe malul mării, la 175 de kilometri nord de Atena.

Găsim un hotel cu condiții bune şi la un preț foarte rezonabil.

Părintele Zosin este un om foarte corpolent. Când îl vede patronul hotelului, îl întreabă: „Cum îți merge, măi Tarzan?".

Îl sun pe protosinghelul de la Volos şi îl rog să îmi trimită bursa pentru luna iunie. Acesta îmi spune că nu a vorbit cu arhiepiscopul despre mine şi fără acordul acestuia nu îmi trimite niciun ban. Stă un pic şi se gândeşte şi îşi aduce aminte că a purtat o discuție cu arhiepiscopul, imediat după alegere, iar acesta i-a spus că voi fi preluat de Arhiepiscopia Atenei, aşa că nu mai sunt bursier de Volos, însă de vreme ce luna este aproape încheiată, iar eu nu am primit niciun ban de la Atena, îmi va trimite bursa, dar să ştiu că aceştia sunt ultimii bani pe care îi mai primesc de la Volos.

24 iunie

Vrem să mergem la biserică, pentru că astăzi este Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul, dar nu se face slujbă deloc, ori s-a terminat deja, pentru că părintele Părăscan l-a văzut pe preotul de aici cum îşi spăla autoturismul în curtea bisericii.

Ne ducem la plajă.

După-amiaza părinții îmi spun că ar fi bine să mergem mâine până la Atena. Eu sunt de acord, dar le atrag atenția că în timpul verii sunt călduri foarte mari în acest oraş, încât se întâmplă să moară unii oameni pe stradă. Aceştia îmi răspund că totuşi vreau să viziteze capitala Greciei.

25 iunie

Dimineață pornim spre Atena. Ca prin minune, găsim loc de parcare pentru ambele maşini, în apropiere de Acropole.

Când coborâm din autovehicule simțim imediat că este cumplit de cald.

Vizităm Areopagul. Acropolele sunt la o aruncătură de băț de aici, dar părintele Zosin cu soția nu mai vor să vină până acolo. Se așază pe o bancă şi îmi mărturisesc că ei erau convinşi că eu nu voiam să vin astăzi la Atena, de aceea le-am spus că aici, unii oameni, în timpul verii, mor pe stradă, dar astăzi sunt ferm încredințați că le-am zis adevărul.

Cu celelalte două cupluri, urc pe Acropole.

Acropolele noaptea

Coborâm cu toții şi vizităm zona Plaka, apoi ne întoarcem la Camena Vurla.

Astăzi aveam un bun prilej să mă întâlnesc cu arhiepiscopul, însă l-am sunat aseară şi mi-a spus că va fi plecat la o conferință, la Veria.

Când ajungem la hotel patroana ne serveşte cu cafea, apă rece şi pepene roşu.

După o zi atât de fierbinte, ne răcorim un pic în mare. Baia e minunată.

Părintele Părăscan a sunat acasă, în Telciu, să vadă ce mai e nou, iar cei de acolo i-au spus că este atât de frig, încât au fost nevoiți să facă foc în sobă pentru a se încălzi.

26 iunie

Revenim la Tesalonic. Facem nişte cumpărături, îmi iau bagajul de la Sfânta Teodora şi pornim spre România prin Macedonia şi Serbia.

20 septembrie 1998

De la hotelul Dâmbovița, din Bucureşti, iau autocarul spre Tesalonic.

În autobus este o țață româncă, stabilită de câțiva ani în Grecia. Tot timpul drumului aceasta îşi vorbeşte de rău țara în care s-a născut, în fața grecilor din jurul ei, pe care nici măcar nu îi cunoaşte. La un moment dat afirmă că românii sunt atât de săraci, încât nu au nici bani de pantaloni, dar cu toate acestea îşi cumpără telefon mobil. În schimb, palavragioaica îi laudă pe greci. După ce intrăm în Grecia, limbuta trage adânc aer în piept şi exclamă extaziată: „Se vede că suntem în Grecia, aici sunt lumini peste tot, nu ca în România". Flecara mi-a produs un dezgust profund față de parveniții de teapa ei.

21 septembrie

La 0,35, autocarul ajunge în Tesalonic.

Mă bucur să cobor din autobus, pentru a nu mai fi nevoit să respir acelaşi aer cu o snoabă incultă, care îşi reneagă, în mod barbar, rădăcinile şi nu vede nimic vrednic de admirat la un popor greu încercat, care a sprijinit necondiționat, timp de peste patru sute de ani, locurile sfinte ale grecilor, pe care ea îi admiră atât de mult.

Dimineață mă duc la părintele Zisis. Mi-a acceptat teza de doctorat, căreia trebuie să-i fac mici retuşuri.

Trec pe la biroul profesorului Fanurgakis, care îmi spune să revin în două-trei zile.

Îl caut pe profesorul Krikonis. Acesta îmi zice să îi las lucrarea corectată de Zisis, pentru a vedea dacă nu cumva are de făcut aceleaşi observații. Mă cheamă să discutăm din nou în două-trei zile.

Mă duc la bancă să scot nişte bani, însă contul îmi este gol, pentru că din iunie nu mi-a intrat nicio bursă.

22 septembrie

Îmi ridic legitimația de doctorand de la secretariatul facultății.

Îi scriu arhiepiscopului Hristodoulos că bursa de la Volos mi-a fost tăiată din iunie, dar de la Atena nu am primit niciun ban, încât eu nu ştiu al cui bursier sunt.

23 septembrie

Mă duc la profesorul Fanurgakis. Acesta îmi spune că nu are nimic de obiectat în legătură cu teza mea. Să fac ceea ce mi-a indicat părintele Zisis.

Un tânăr de 26 de ani, numit Sorin Matei, al cărui tată este grec, iar mama româncă şi care locuieşte în Grecia de la vârsta de nouă ani, de o lună încoace apare zilnic la ştiri, pe toate canalele de televiziune, fiind prezentat drept cel mai mare infractor al Greciei. Acesta a fost întemnițat, dar a evadat, a fost prins şi aruncat din nou în puşcărie, dar iarăşi a reuşit să fugă, iar aceasta de mai multe ori. De ceva vreme încoace, Sorin este încolțit de numeroşi polițişti, dar mereu scapă de ei. În această seară, băiatul a telefonat la canalul de televiziune SKAI şi s-a oferit să acorde un interviu telefonic, în direct. În cadrul acestuia, Sorin

a mărturisit că el face parte dintr-o organizație de tip mafiot, în care sunt implicați mulți polițiști, cărora el le rezolvă treburile murdare, de aceea este ajutat de aceştia să evadeze din puşcărie. Acum e hotărât să nu mai colaboreze cu polițiștii corupți şi vrea să se lase de prostii, dar este convins că va fi omorât de poliție în scurt timp, pentru că ştie prea multe. În timpul interviului, polițiștii care înconjurau blocul în care se afla Sorin Matei, împreună cu o ostatică, au tăiat cablul telefonic, iar acesta nu şi-a putut continua convorbirea.

24 septembrie

Mă întâlnesc cu profesorul Krikonis, care îmi zice că are aceleaşi observații asupra textului tezei ca şi părintele Zisis. Îmi înapoiază textul corectat de coordonatorul principal şi îmi spune că pot începe procedura de susținere a tezei de doctorat.

Revin la Sfânta Teodora şi corectez textul tezei în calculator. Nu am mult de lucru, încât termin în câteva ore.

În această seară s-a anunțat la ştiri că, în cursul nopții de ieri, Sorin Matei a fost capturat de poliție, bătut bestial şi internat într-un spital.

25 septembrie

Îmi duc lucrarea la xeroxat şi legat. Numai la secretariatul facultății trebuie să predau 11 exemplare.

Sorin Matei continuă să fie vedeta zilei. Astăzi s-a anunțat la ştiri că starea lui de sănătate este foarte bună, de aceea a fost transferat în spitalul penitenciarului Koridalu, de lângă Atena.

26 septembrie

În această dimineață Sorin Matei a fost găsit mort în spitalul penitenciarului Koridalu. Ipoteze sunt multe, cert este că a fost omorât de polițiștii corupți, exact aşa cum a prevăzut.

Deranjant este faptul că acest băiat, născut în România, din tată grec şi mamă româncă, dar crescut şi format în Grecia, de la vârsta de 9 ani, este prezentat ca român.

28 septembrie

Îmi scot teza de doctorat xeroxată şi legată.

30 septembrie

Un grup de tineri din Atena a organizat o manifestație neautorizată, care a scăpat de sub control, fiind incendiate nişte autoturisme şi vandalizate câteva magazine. Poliția s-a deplasat la fața locului şi a început să-i împrăştie pe tinerii turbulenți. Vreo doi dintre ei au fost opriți de un reporter, care i-a întrebat ce se întâmplă. Unul dintre aceştia a afirmat că a luat parte la o demonstrație şi a apărut poliția, care îi aleargă pe tineri de parcă ar fi Sorin Matei. Din câte constat eu, acest Sorin Matei a început să devină un personaj legendar în Grecia.

2 octombrie 1998

Odată cu lucrarea de doctorat aprobată de comisia coordonatoare, trebuie depusă la secretariatul facultății o listă care să conțină elementele de originalitate ale tezei respective. În aceste zile, am alcătuit lista solicitată.

Dacă în Grecia, în afară de arhiepiscopul Hristodoulos, m-a ajutat cineva, acela a fost părintele Paisie, ucrainean din Maramureş, care mi-a fost coleg mai mare la Seminarul din Cluj-Napoca şi la Facultatea de Teologie din Sibiu, iar acum locuieşte perete în perete cu mine, la Sfânta Teodora. Acest om are o inimă de aur şi nu spune niciodată nu, ajutând pe toată lumea. De câte ori i-am cerut să îmi împrumute calculatorul sau televizorul, mi le-a dat cu drag şi mi le-a lăsat şi câte o lună. La un moment dat, televizorul lui era la mine în cameră de ceva

vreme şi, într-o seară, voia şi el să urmărească o emisiune. Mi-a bătut sfios la uşă şi m-a întrebat dacă îl primesc şi pe el două ore să se uite la televizor. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am un astfel de coleg, iar părintelui Paisie, Bunul Dumnezeu să îi dea răsplată îmbelşugată.

6 octombrie

La ştirile din această seară, este prezentat un român de 19 ani, care are în jur de 45 de kilograme. Acesta a trecut în mod fraudulos granița Greciei şi a venit pe jos până la Tesalonic, aproximativ 130 de kilometri. Aici, neavând bani, dar fiind rupt de foame, a furat o pâine. Vânzătorul l-a surprins şi a început să strige că este călcat de hoți, iar lumea a pus mâna pe român şi l-a trântit la pământ, după care l-a predat poliției. Tânărul a fost judecat şi condamnat la două luni de închisoare. A intervenit pentru el arhiepiscopul Hristodoulos, care i-a plătit cheltuielile de judecată şi transportul până în România. Înainte de a porni spre Bucureşti, băiatului i-a fost luat un interviu, iar acesta a afirmat că nu va mai pune piciorul în Grecia cât va trăi.

7 octombrie

Îmi predau teza de doctorat şi lista cu elementele de originalitate la secretariatul facultății.

8 octombrie

Astăzi au avut loc alegerile de mitropolit la Volos. Nu a ieşit protosinghelul Teoklitos, ci Ignatios, care a fost protosinghel la Mitropolia de Pireu.

Ca o consolare pentru protosinghelul Teoklitos, arhiepiscopul l-a luat la Atena şi l-a numit reprezentantul Bisericii în relația cu presa.

10 octombrie

Familia părintelui Nicuşor Morlova a plecat în țară, de aceea mă duc cu acesta în satul Epanomi, unde a locuit până acum, pentru a aduce mobilierul rămas la Tesalonic.

11 octombrie

Mă duc cu nişte maici din România la Mănăstirea Ormilia. Aici sunt 110 călugărițe şi 10 novice, fiind cea mai mare obşte de maici din Grecia.

12 octombrie

În timp ce aşteptam la cantină să îmi iau tava cu mâncare, pentru masa de prânz, am aflat că Preafericitul Părinte Hristodoulos este supranumit „arhiepiscopul fulger", pentru că este extrem de activ şi călătoreşte mereu cu elicopterul, ajungând cu multă rapiditate dintr-o parte într-alta a Greciei.

13 octombrie

Trec pe la părintele Zisis să îl întreb dacă mi-a făcut referatul pentru teza de doctorat, dar îmi spune că a fost prins şi nu a avut încă timp pentru aceasta.

Părintele Ciprian şi-a luat viza de Italia şi va pleca la Bari, timp de un an, pentru a învăța limba italiană.

Seara ne povesteşte părintele Ciprian că s-a întâlnit cu Temistocle în oraş, iar lângă ei era un cerşetor. Cei doi au schimbat câteva vorbe, iar în acest timp grecul s-a întors către cerşetor, lăsând să-i cadă câțiva bănuți în mâna aceluia, pe care a început să-l întrebe, dar ca să audă părintele Ciprian: „Spune mă, eşti român? Eşti albanez? Eşti sârb?".

14 octombrie

Părintele Ciprian a plecat în Italia.

Mă duc cu părintele Dumitru din Sfântul Munte la Atena.

15 octombrie

Arhiepiscopul Atenei are o reşedinţă într-un cartier al oraşului, în care locuieşte, un birou la Arhiepiscopie, nu departe de Acropole şi alt birou la Sfântul Sinod. Îl caut la Arhiepiscopie, dar este la biroul de la Sinod. Vorbesc cu părintele Toma, protosinghelul Arhiepiscopiei, pe care îl cunosc bine, pentru că a fost preot în Volos. Acesta îmi spune că arhiepiscopul a primit scrisoarea mea şi când a auzit că mi-a fost tăiată bursa a fost foarte îngrijorat de situaţia mea. Protosinghelul sună la sectorul economic şi primesc pe loc o sumă de bani.

Mă duc cu Dumitru în Peloponez, la Tripoli, Dimiţana şi în alte locuri, unde el vinde nişte obiecte bisericeşti.

16 octombrie

Ne întoarcem la Atena şi mergem pe la nişte magazine bisericeşti să lăsăm marfă.

17 octombrie

Dimineaţa umblăm cu treabă prin Atena, iar după-amiaza ne ducem la Sunio. Lumea încă face baie în mare.

Revenim la Atena.

18 octombrie

Ridicăm nişte marfă, apoi mergem la Areopag. E cald, ca vara, şi sunt foarte mulţi turişti.

19 octombrie

Dumitru îşi rezolvă ultimele treburi în Atena şi ne întoarcem la Tesalonic.

22 octombrie

În această seară părintele Paisie ne-a spus că la etajul V de la Sfânta Teodora locuieşte un diacon din Creta, numit Irineu, care slujeşte la biserica Sfântul Dumitru. Într-o zi, programele din calculatorul acestuia nu mai voiau să răspundă la comenzi şi l-a chemat pe Paisie să-l ajute. Părintele a început să lucreze la calculator şi a remediat problema. Întrucât operațiunea a durat mai mult, la un moment dat, grecul a ieşit din cameră. Luând fişierele lui Irineu, unul câte unul, Paisie a văzut că despre fiecare străin de la Sfânta Teodora erau trecute acolo mai multe date: când a venit respectivul în Grecia, ce serie are la permisul de rezidență, când îi expiră acest permis, cu ce profesor îşi face doctoratul etc., încât e bine să ştim că suntem urmăriți.

25 octombrie

La Vecernia de la biserica Sfântul Dimitrie din Tesalonic participă şi arhiepiscopul Hristodoulos. După slujbă intru în Sfântul Altar şi mă apropii de acesta, care este asaltat de o mulțime de oameni. Reuşesc să îl salut, mă întreabă ce mai fac, iar în secunda următoare valul de oameni l-a tras de lângă mine.

Tasias era în apropierea arhiepiscopului şi tot striga: „Laicii afară! Laicii afară!", dar nimeni nu îl asculta.

26 octombrie

Astăzi este sărbătoarea Sfântului Dimitrie, patronul Tesalonicului. La biserica Sfântului Dimitrie slujeşte arhiepiscopul, înconjurat de mai mulți ierarhi. La slujbă participă preşedintele Greciei, vreo trei miniştri, generali, oficialități şi o mulțime de lume.

După Sfânta Liturghie vine la Sfânta Teodora părintele Dumitru din Athos şi ne cinsteşte cu ocazia zilei onomastice.

27 octombrie

De vreo trei săptămâni, la Sfânta Teodora se repetă mereu cuvintele: „Străinii să plece din mănăstire”. Toți grecii s-au ridicat împotriva celor de alt neam. În acest moment sunt cazați aici cinci români, doi sârbi, doi libanezi, un egiptean şi un bulgar.

De vreun an stă la Sfânta Teodora un călugăr din Athos, numit Avacum, în vârstă de vreo 65 de ani. Acesta are probleme de sănătate, de aceea a ieşit din Sfântul Munte. Monahul se plânge încontinuu că la etajul al IV-lea, la care locuim şi patru români, se macină ceva, funcționează nişte aparate care îl deranjează etc. Acesta bate mereu în țeava caloriferului, de multe ori când la noi este linişte deplină. Săptămâna aceasta călugărul a scris o scrisoare, pe care a adresat-o „muncitorilor din bucătăria etajului al IV-lea”, în care se plânge de gălăgia pe care o produc nişte muncitori (care există doar în imaginația lui). Avacum stă la etajul al III-lea şi a urcat de câteva ori la etajul al IV-lea să facă scandal. De fiecare dată l-am invitat în bucătărie, pentru a vedea cu ochii lui că nu există aparate de măcinat, dar nu vrea să intre în bucătărie.

În acest context, părintele Paisie s-a dus la părintele Chiril, responsabilul cu camerele, să-i spună ce se întâmplă. La discuție au fost martori mai mulți greci şi toți au sărit cu gura pe bietul Paisie, căruia aproape că i-au dat lacrimile. Aceştia au spus că mănăstirea este înțesată de români şi din această cauză grecii nu mai au loc aici; noi, românii, facem gălăgie, care se aude de la etajul II; grecii nu mai pot folosi liftul, pentru că tot timpul e plin de români care transportă bagaje, etc.

Părintele Nectarie din Cipru a lipit în această seară în lift şi pe uşa de la parter a acestuia un anunț către locatarii de la etajul al IV-lea, pentru a fi sigur că îl vor citi toți cei din Sfânta Teodora. Acolo scria că aude zgomote ciudate de la etajul nostru, precum tocuri de pantofi care calcă apăsat, etc. Părintele Holbea se duce la Nectarie şi îi spune că nu era necesar să pună un afiş,

ci trebuia să discute această problemă cu noi. Nectarie îi răspunde că anunțul respectiv, pe care scria că este adresat locatarilor de la etajul al IV-lea, îl viza de fapt pe stareț. În încheiere, Nectarie adaugă: „Această situație trebuie să o judece starețul”.

Nectarie este grec din Cipru, care își face doctoratul la Tesalonic, deci şi el este străin în Grecia. Acesta locuieşte la Sfânta Teodora de vreo şapte ani şi a fost întotdeauna bun prieten cu românii. În urmă cu ceva vreme a fost invitat în Africa de Sud, unde a slujit o perioadă de timp. De vreo şase luni acesta are promisiuni că va fi ales episcop într-o țară din Africa şi din acel moment a început să audă zgomote ciudate la etajul al IV-lea, care îl trezesc din visele în care el este ierarh şi îl fac să sufere foarte mult. Pentru cine nu ştie, „arhierita” (dorința fierbinte de a ajunge arhiereu) este o boală incurabilă cumplită, de care pătimesc numeroşi călugări.

Din nefericire, atmosfera de la Sfânta Teodora devine tot mai apăsătoare.

28 octombrie

Mă duc împreună cu părintele Dumitru din Athos şi cu George Palade până la Kavala şi Xanti. Dumitru vinde nişte marfă acolo. Ziua este senină, iar mie îmi prinde bine orice ieşire de la Sfânta Teodora.

2 noiembrie 1998

Trec pe la părintele Zisis. Acesta îmi spune că va face referatul pentru lucrarea mea de doctorat, dar nu crede că voi apuca să o susțin înainte de Crăciun.

3 noiembrie

La două şi jumătate noaptea au ajuns la Sfânta Teodora, din România, Preasfințitul Ioan al Oradiei, Florian Pantea şi Vasile

Bota. Îi aşteptam şi plecăm direct la azilul de bătrâni unde slujeşte părintele Mihail.

Dimineaţă obţinem permisul de acces în Sfântul Munte.

Vizităm biserica Sfântul Dumitru şi oraşul.

4 noiembrie

Ne ducem la Atena.

În faţa Arhiepiscopiei, mă întâlnesc cu arhiepiscopul, care tocmai cobora din maşină. Îmi spune că vrea să stăm de vorbă, dar nu poate acum, pentru că are programată o consfătuire. Stabilim să ne întâlnim mâine, la ora 9, la mănăstirea Petraki.

Spre seară urcăm pe Areopag.

A fost o zi cu o temperatură foarte plăcută, încât am umblat în cămaşă cu mânecă scurtă.

5 noiembrie

Ne întâlnim cu arhiepiscopul la mănăstirea Petraki şi stăm un pic de vorbă. Acesta îmi spune că va vorbi cu mitropolitul Ignatie de la Volos pentru a continua să îmi ofere bursa până la sfârşitul studiilor.

La despărţire, arhiepiscopul ne invită să servim împreună masa de prânz.

Ieşim în oraş, apoi revenim la mănăstirea Petraki.

Pornim spre parohia Sfântul Nectarie, care are în întreţinere un azil cu 40 de bătrâni. În faţa noastră este maşina arhiepiscopului. Mulţi oameni de pe stradă, când îl văd pe arhiepiscop, încep să aplaude. Este foarte iubit de popor.

La parohia Sfântul Nectarie, arhiepiscopul este întâmpinat tot cu aplauze.

La masă, sunt invitaţi toţi preoţii şi angajaţii mireni ai Arhiepiscopiei.

Eu cu arhiepiscopul Hristodoulos şi episcopul Ioan al Oradiei

După servirea mesei ne ducem la Kalambaka, unde ne şi cazăm.

6 noiembrie

Vizităm Meteora, apoi ne întoarcem la Tesalonic.

7 noiembrie

Pornim spre Sfântul Munte.

În Uranupolis ne întâlnim cu părintele Justinian, economul schitului Prodromu.

Sfântul Munte Athos

Luăm vaporul până în Dafni, unde îl aşteptăm pe domnul Anghelescu, secretar de stat la Ministerul Culturii şi Cultelor din Bucureşti, care a pierdut vaporul de intrare în Athos şi a urcat pe un vas de croazieră, de unde îl preia şalupa poliţiei.

Ne ducem în capitala Karea, unde stăm de vorbă cu adjunctul guvernatorului Sfântului Munte.

Vizităm biserica Protaton din Karea, mănăstirile Iviron şi Karakalu, intrăm la aghiasma Sfântului Atanasie şi ne cazăm la Prodromu, în aripa nouă, care a fost restaurată.

8 noiembrie

După slujbă, vizităm biblioteca schitului, biserica mare (care este în reparaţie) şi paraclisul în care se păstrează icoana Maicii Domnului Prodromiţa (chipul Pruncului Iisus şi al Maicii Domnului nu sunt pictate de mână omenească).

Seara, vizităm Mănăstirea Marea Lavră, unde ne întâlnim cu starețul Filip.

9 noiembrie

Ora 3,50 deşteptarea.

Ne ducem cu maşina schitului până la Dafni, de unde luăm un vapor spre Uranupolis. O bucată de drum ne însoţesc trei delfini.

Icoana „Maicii Domnului Prodromița”

Grecia

În Uranupolis, ne luăm rămas bun de la domnul Anghelescu.

În port mă întâlnesc cu părintele Ignatie din India, care intră în Sfântul Munte, fiind călugăr de Stavronikita. Părintele mă roagă să mă mai duc în India.

Ne întoarcem la Tesalonic, unde orădenii fac nişte cumpărături.

Seara, Preasfinţitul Ioan mă cheamă să stăm de vorbă, întrebându-mă dacă nu vreau să mă călugăresc, pentru că Biserica are nevoie şi de monahi bine pregătiţi, nu numai de preoţi căsătoriţi cu doctorate. Îi răspund că m-a bătut de multe ori acest gând, dar eu cred că voia lui Dumnezeu este să îmi întemeiez o familie. Preasfinţitul se gândeşte un pic şi îmi pune problema exact invers, spunându-mi că de unde ştiu eu că voia lui Dumnezeu nu este ca eu să intru în monahism? Îi zic că această răsturnare de perspectivă este foarte importantă şi necesită timp serios de meditaţie.

10 noiembrie

Azi-dimineaţă Preasfinţitul Ioan şi însoţitorii au plecat în România.

După-amiază a ajuns la Sfânta Teodora Înaltpreasfinţitul Părinte Andrei al Alba Iuliei, cu un grup de 17 persoane. Vizităm catedrala oraşului şi ne plimbăm un pic pe faleză. Grupul se va caza la Mănăstirea Sfântul Arsenie cel Nou de lângă Ormilia, iar mâine va intra în Sfântul Munte.

11 noiembrie

Mă duc la bancă şi constat că Mitropolia din Volos mi-a virat bursele pentru lunile octombrie şi noiembrie.

14 noiembrie

Seara trece pe la Sfânta Teodora părintele Sebastian, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Bucureştilor, împreună cu părintele Ambrozie, starețul schitului Darvari din Bucureşti, care a obținut o bursă de studii în Grecia.

16 noiembrie

Trec pe la facultate, dar încă nu se ştie nimic despre data susținerii tezei mele de doctorat.

18 noiembrie

Revin la Sfânta Teodora părinții Sebastian şi Ambrozie. Starețul de la Darvari a obținut o cameră la etajul al III-lea al mănăstirii Sfânta Teodora.

20 noiembrie

Astăzi a avut loc Consiliu Profesoral la secția pastorală a Facultății de Teologie din Tesalonic şi s-a format comisia examinatoare a lucrării mele de doctorat, formată din şapte profesori.

23 noiembrie

Toată noaptea a bătut un vânt turbat, care a desprins țigle de pe acoperişul Sfintei Teodora şi le-a izbit de pământ.

Când am plecat la cantină a început o ploaie teribilă. Deşi am avut umbrelă, am fost udat până la piele. În unele locuri, apa de pe stradă era până la glezne.

Sunt de cinci ani în Grecia, dar aşa ceva nu am văzut niciodată.

25 noiembrie

Părintele Varsanufie din Sfântul Munte şi-a adus o maşină din Cipru. Mă roagă să mă duc cu el la vamă, pentru a-l ajuta cu traducerea. Umblăm o groază de vreme cu actele prin vamă.

26 noiembrie

Mă duc cu părintele Varsanufie până la Uranupolis. El nu are de mult timp permisul de conducere şi m-a rugat pe mine să-i conduc maşina.

Când ajung acasă, găsesc un bilet sub uşă, în care scria să îl caut pe stareț.

27 noiembrie

Plec la starețul Tasias. Acesta mă întreabă cât mai stau în Grecia, pentru că deja a promis camera mea de la Sfânta Teodora altcuiva. Îi spun că nu mai am mult de stat, dar aceasta nu depinde de mine, ci de comisia examinatoare. Nu comentează nimic şi îmi vorbeşte foarte frumos, pentru că mitropolitul Hristodoulos este acum arhiepiscop.

Trec pe la facultate să văd ce profesori am în comisia examinatoare, dar nu îmi deschide nimeni uşa de la secretariat, deşi sun îndelung la sonerie.

30 noiembrie

După Sfânta Liturghie, mă duc din nou la secretariatul facultății. Aflu că pe lângă cei trei profesori din comisia coordonatoare a lucrării de doctorat, în comisia examinatoare au mai fost numiți Teodoroudis, Papadopoulos, Karatanasis şi Lialiou.

2 decembrie 1998

Vine la Sfânta Teodora părintele Nicodim de la Crasna.

Astăzi s-a mutat la Domnul, părintele Ilie Cleopa de la Sihăstria. Dumnezeu să-l odihnească. A fost o mare personalitate, fiind foarte apreciat şi în Grecia.

3 decembrie

Mă duc la poliție, cu doi călugări de la Crasna, pentru a-şi prelungi vizele de şedere pe teritoriul elen. De când Grecia a intrat în spațiul Schengen, poliția este mai strictă decât înainte şi refuză să le prelungească vizele celor doi călugări.

7 decembrie

Ies la cumpărături cu părintele Nicodim.

8 decembrie

Este foarte frig şi ninge.

Mai fac o tură de cumpărături cu părintele Nicodim.

10 decembrie

Mă duc la profesorul Teodoroudis. Acesta îmi spune că teza mea de doctorat este foarte bună şi bine venită în Grecia şi mă asigură că el nu îmi va crea probleme la susținere.

În holul facultății, văd un anunț că îmi voi susține teza de doctorat în 15 decembrie, la ora 9.

Mă întâlnesc cu Maricel Popa. Acesta îmi spune că este căsătorit de câteva luni şi locuieşte în Bucureşti. Mai vine din când în când în Grecia pentru a se consulta cu profesorul îndrumător, dar îşi alcătuieşte lucrarea de doctorat în România. Dacă Maricel nu ar fi fost transferat din anul al II-lea de doctorat în anul I de masterat, sunt convins că şi-ar fi susținut de mult timp teza de doctorat. La fel şi părintele Paisie.

11 decembrie

Trec pe la profesorii Papadopoulos, Karatanasis şi Lialiou, dar toţi îmi spun că teza mea de doctorat este bună şi nu am niciun motiv să îmi fac griji.

Mă duc şi la părintele Zisis. Acesta îmi spune că profesorii din comisia examinatoare l-au informat că i-am căutat şi am stat de vorbă cu ei, ceea ce este foarte bine, fiindcă eu nu am făcut facultatea la Tesalonic şi ei nu mă cunoşteau.

Vinerea viitoare, în 18 decembrie, trebuia să se ţină un consiliu profesoral, dar nu va mai avea loc. Părintele Zisis mă trimite la profesorul Anghelopoulos, preşedintele secţiei pastorale a Facultăţii de Teologie, pentru a-l ruga să convoace consiliul în ziua respectivă, pentru ca eu să pot depune jurământul şi să plec în România. Vorbesc cu Anghelopoulos, dar acesta nu este de acord. Îmi spune că următorul consiliu profesoral se va ţine abia în ianuarie 1999.

12 decembrie

Îmi alcătuiesc cuvântarea din ziua susţinerii tezei de doctorat.

13 decembrie

Este duminică. După Sfânta Liturghie mă întâlnesc cu Nectarie din Calcutta şi cu Temistocle. Grecul mă invită la hirotonia lui întru preot, care va avea loc în 2 februarie 1999. Aceasta va fi oficiată într-o biserică din Tesalonic, de mitropolitul Nikita, de Hong Kong, după care el se va duce misionar în Bombay. Dumnezeu să-i ajute, însă nu ştiu ce fel de misiune va face între nişte oameni pe care îi disprețuieşte atât de mult.

Nectarie îmi spune că părintele Ignatie l-a rugat să insiste pe lângă mine să mă mai duc în Calcutta, pentru că am fost cel mai bun profesor care a predat acolo. Temistocle aude şi înghite

în sec. Îi spun indianului că eu îmi voi susține în două zile teza de doctorat şi mă voi întoarce în scurt timp în România, dar îi promit părintelui Ignatie că anul viitor voi merge din nou la Calcutta.

14 decembrie

Mă pregătesc intens pentru susținerea tezei de doctorat de mâine.

15 decembrie

Mi s-a întâmplat acum câțiva ani să rămân blocat, timp de 40 de minute, în liftul de la Sfânta Teodora, de aceea astăzi cobor de la etajul al IV-lea pe scări.

Pornesc spre facultate. Astăzi este grevă în oraş şi autobusele nu circulă, din această cauză, susținerea lucrării de doctorat nu începe la 9,00, cum era programată, ci la 9,15.

Îmi prezint lucrarea în 15 minute. Din cauza grevei mijloacelor de transport în comun, profesorul Teodoroudis a ajuns abia la finalul prezentării.

Între 9,30 şi 10,00 urmează întrebările profesorilor şi răspunsurile mele.

Despre profesorul Karatanasis se spune că ar fi vlah şi cunoaşte limba română, deşi eu nu l-am auzit niciodată vorbind româneşte. Acesta îmi pune mai multe întrebări legate de bibliografia utilizată, afirmând că el citeşte în limba română. Îi răspund punctual.

La 10,00, când întrebările şi răspunsurile s-au încheiat, părintele Zisis îi invită pe toți cei din sală să iasă pe hol, urmând să aibă loc deliberarea comisiei.

După câteva minute, suntem invitați din nou în sală.

Părintele Zisis îmi comunică: „Domnule Florea, atât pentru lucrarea de doctorat, cât şi pentru susținerea ei, comisia vă acordă, în unanimitate, calificativul excepțional”.

Sunt copleşit de bucurie şi uit de toate necazurile şi supărările pe care le-am avut de îndurat în Grecia. În acest moment sunt mulţumit.

În 15 decembrie, este prăznuit Sfântul Sfinţit Mucenic Elefterie. În limba greacă „ελευθερία" (elevteria) înseamnă „libertate". Îi dau slavă lui Dumnezeu pentru că în această zi m-am eliberat şi eu, odată pentru totdeauna, de şcoală.

16 decembrie

La cantină mă întâlnesc cu Rober, sirianul care mi-a fost coleg la şcoala de limbă, dar într-o clasă paralelă. El este în ultimul an de masterat. Mă întreabă cu ciudă cum de am obţinut atât de rapid titlul de Doctor în Teologie. Îi răspund că eu lucrez foarte repede şi am ritm susţinut. Îi urez şi lui succes.

Seara vine din Italia părintele Ciprian.

17 decembrie

Mă duc la secretariatul facultăţii pentru a vedea ce mai am de făcut. Secretara îmi spune că Universitatea eliberează adeverinţe de Doctor în Teologie şi, opţional, diplome pe membrană de Doctor în Teologie, care sunt scumpe şi pentru care se aşteaptă câţiva ani de zile. Achit 15.400 de drahme la casieria Universităţii pentru adeverinţa de Doctor în Teologie şi pentru diploma pe membrană de Doctor în Teologie.

Telefonez la Mitropolia din Volos pentru a-i ruga pe cei de acolo să îmi vireze în cont bursa pe luna decembrie. Contabilul îmi spune că trebuie să mă duc la Volos, să vorbesc cu mitropolitul, pentru a-mi da banii respectivi.

Îl sun pe mitropolitul Ignatios. Acesta îmi zice că mâine va pleca la Atena, să îl caut săptămâna viitoare.

18 decembrie

Vorbesc la telefon cu Dionisie, arhidiaconul arhiepiscopului, şi îl întreb dacă pot veni în 21 decembrie la Atena, să mă întâlnesc cu Preafericitul Hristodoulos. Acesta îmi spune că nu cunoaşte programul arhiepiscopului, dar să îl sun mâine.

19 decembrie

Telefonez la arhidiaconul Dionisie, iar acesta îmi spune că arhiepiscopul va fi la Atena în 21 decembrie şi mă va primi în audienţă.

20 decembrie

La 23,40, pornesc cu trenul spre Atena. Mi-am luat loc la cuşetă, ca să fiu odihnit mâine.

21 decembrie

La 7,15, trenul ajunge în Atena.

O iau pe jos spre Ambasada Indiei, pentru că am suficient timp. Până acolo fac o oră. La 8,30 începe programul cu publicul. Completez formularul de viză şi achit 5.000 de drahme. Doamna Mariana îmi spune că din moment ce nu am permis de rezidenţă în Grecia, ci numai viză de studii, trebuie să trimită un telex la Ambasada Indiei din Bucureşti şi numai după trei zile lucrătoare pot veni să îmi ridic viza. Apoi se întoarce spre un grec din spatele ei şi îl întreabă: „România este în Europa?”.

Plec la Arhiepiscopie. Mă întâlnesc cu părintele Dionisie, care mă duce în sala de aşteptare de lângă biroul arhiepiscopului. Mă mir de faptul că sunt singurul care aşteaptă. Mai târziu mi-am dat seama că arhiepiscopul nu are astăzi program de birou.

Pe la 17,15, apare din nou Dionisie. Îl întreb dacă arhiepiscopul va veni la birou. Acesta îmi spune că l-a însoţit pe Preafericitul şi au alergat toată ziua dintr-un capăt într-altul al Atenei, dar acum arhiepiscopul este deja în Arhiepiscopie.

La 17,20, vine la birou Preafericitul. Mă primeşte foarte frumos şi se bucură pentru faptul că mi-am susținut teza de doctorat, pe care i-o ofer cu dedicație. Mă roagă să-l pomenesc la Proscomidie după ce voi fi hirotonit preot. Cu siguranță am s-o fac. Doamne dă-i sănătate arhiepiscopului Hristodoulos, care este un om cu o inimă mare.

După mine va veni în audiență Akis Țochatzopoulos, ministrul apărării din Grecia. Acesta are o relație foarte bună cu Preafericitul, căruia îi pune la dispoziție elicopterele armatei, cu care ierarhul se deplasează mereu prin țară.

Arhiepiscopul îmi spune să-l aştept pe ministru, să mă prezinte acestuia, dar văd că Preafericitul este extrem de ocupat, pentru că tot timpul cât am discutat a semnat felicitări de Crăciun şi mai are pe birou câteva sute nesemnate.

Îi mulțumesc arhiepiscopului pentru frumoasa primire de astăzi şi pentru că mi-a purtat de grijă, ca un părinte iubitor, mai bine de cinci ani. Ne luăm rămas bun. Suntem amândoi conştienți că aceasta este ultima dată când ne mai întâlnim în Grecia, eu fiind încă bursier. Nu-l voi uita niciodată pe acest om. Am să-i port recunoştință toată viața.

La 19,30, pornesc cu autobusul spre Tesalonic.

22 decembrie

Autobusul a ajuns în Tesalonic la 1,30.

Dimineața îl sun pe Ignatios, mitropolitul de Volos. Acesta îmi spune că mă va primi mâine.

23 decembrie

Cu autobusul de ora 8 mă duc la Volos. Discut cu mitropolitul, care îmi spune că a vrut doar să mă cunoască.

Îi mulțumesc pentru că m-a preluat ca bursier şi îi înmânez teza de doctorat, cu dedicație. Mitropolitul îmi spune că nu este

Arhiepiscopul Hristodoulos

meritul lui, ci al arhiepiscopului, care l-a rugat să-mi ofere bursa în continuare. Auzind că mai am de stat la Tesalonic şi în cursul lunii ianuarie, îmi dă bursa pentru decembrie şi ianuarie.

După-amiaza mă întorc la Tesalonic.

24 decembrie

Îmi fac cumpărăturile pentru sărbători.

În piață un vânzător striga încontinuu: „Luați trei kilograme de banane la 1.000 de drahme! Acestea nu sunt banane, ci superbanane, domnilor!”.

Prin magazine sunt mulți copii care colindă. Mai fac şi ei un bănuț.

Seara arată la ştiri că mulți răufăcători îi atacă pe aceşti copii şi le fură banii câştigați din colindat.

25 decembrie

La ora 5 dimineața, începe Sfânta Liturghie. Aşa este obiceiul în Grecia. Este pentru prima dată când îmi petrec Crăciunul în această țară, dar nu se compară cu sărbătorile de la noi.

După slujbă, toții călugării greci de la Sfânta Teodora au plecat la părinții lor, în satele în care s-au născut. Au oprit şi încălzirea centrală din mănăstire. Străinii care locuiesc aici nu merită să le fie cald de sărbători. Cu toate că am pornit un radiator, acesta nu reuşeşte să urce prea mult temperatura din cameră.

Ies un pic în oraş, dar este pustiu. Sunt singurul trecător, aşa că revin înfrigurat în camera rece a mănăstirii.

26 decembrie

Am fost la Sfânta Liturghie la biserica Sfânta Sofia, unde mă duc de obicei, dar aceasta a fost aproape goală.

27 decembrie

Dimineață a fost tot foarte puțină lume la biserică.

În cursul serii, s-au întors călugării greci de la Sfânta Teodora şi au pornit încălzirea centrală din mănăstire.

În această perioadă s-au înregistrat temperaturi foarte scăzute în nordul Greciei, încât am răbdat bine de frig timp de

trei zile. Grecii au dovedit încă o dată cu câtă „căldură" îi primesc pe străini la ei în țară, totuşi, nu mă aşteptam să facă aşa ceva chiar de sărbători.

Din toate punctele de vedere, acesta a fost cel mai urât Crăciun din viața mea.

28 decembrie

Telefonez în India şi îi spun părintelui Ignatie că pot ajunge în Calcutta cel mai devreme prin 20 ianuarie, dar trebuie să mă întorc în România la sfârşitul lunii februarie. Părintele îmi zice că o lună e prea puțin, mai bine să amân plecarea până la vară, când voi putea sta acolo cel puțin două luni.

29 decembrie

În apropiere de Sfânta Teodora este un magazin de pâine. În fața acestuia stă un negustor care vinde cozonaci. Toată ziua strigă: „Luați doi cozonaci la 500 de drahme. Astăzi nu vindem cozonaci, ci îi împărțim! Cu 500 de drahme luați doi cozonaci calzi! Sunt pe degeaba! Haideți la cozonaci calzi!". Dacă tot este închis la cantină şi sunt între sărbători, vreau să îmi cumpăr şi eu doi cozonaci calzi. Mă duc la vânzător şi îl rog să îmi dea doi cozonaci calzi. Se uită negustorul pieziş la mine şi îmi spune: „Ce cozonaci calzi vrei domnule, doar s-au răcit de azi dimineață!".

30 decembrie

Vine la Sfânta Teodora Ignatie „Bine te văd", dar nu se poate caza aici şi pleacă la azilul la care slujeşte părintele Mihail.

31 decembrie

A venit din România părintele Varsanufie, pe care l-am ajutat să îşi ducă maşina în Sfântul Munte. Ieşim împreună la nişte cumpărături în piață. Vrem să luăm nişte roşii şi vedem

că la o tarabă sunt mai coapte decât la vecini. Cumpărăm două kilograme. Când le ia vânzătorul din grămadă să le pună în cântar, observăm că sunt cam verzi. Le pune negustorul în plasă, le plătim şi mă uit mai atent la tarabă. Deasupra ei remarc o veioză aprinsă. Mă aplec şi văd că becul din interior era colorat în roşu şi dădea o lumină de culoare roşie, făcând să pară mai coapte tomatele.

Când ne întoarcem la Sfânta Teodora îl găsim acolo pe Ignatie „Bine te văd". Stă toată ziua pe capul nostru, iar seara se duce la azil, să îi facă viaţa amară părintelui Mihail.

1 ianuarie 1999

Grecii sunt mari petrecăreţi, dar de Revelion nu au program special la televizor. Sunt arătate câteva imagini cu Anul Nou sărbătorit în diverse ţări de pe glob, dar în rest nu este nimic deosebit.

După Sfânta Liturghie vine Ignatie „Bine te văd" la Sfânta Teodora. Îl vede pe părintele Paisie în biserică, fiindcă a trecut prin faţa ei, dar începe să sune la soneria lui, fiindcă alta nu cunoaşte. El ştie că între camera mea şi cea a părintelui Paisie este doar un perete şi sună ca să aud eu. Ţine degetul apăsat pe sonerie vreo trei minute şi nu îl ridică, până când nu ies să îi deschid.

După câteva minute vin şi părinţii Paisie şi Varsanufie.

În această perioadă părintele Varsanufie doarme în camera părintelui Paisie, pe o saltea, care în timpul zilei este păstrată într-o magazie. Stăm un pic de vorbă în bucătărie, după care părintele Paisie se duce în oraş, fiind invitat la masă la o familie. Înainte de a pleca, părintele Paisie îi spune părintelui Varsanufie că şi-a lăsat uşa chiliei descuiată, pentru ca acesta să poată intra în ea.

Servim împreună cu părintele Varsanufie masa şi facem curat. Când dă să intre Varsanufie în camera părintelui Paisie, în patul acestuia se odihnea, fără nicio grijă, Ignatie „Bine te văd".

Bietul Varsanufie îl lasă în pace şi vine la mine în cameră să mai stăm de vorbă.

Constat că mi-am început studiile la Tesalonic în prezența monahului Ignatie „Bine te văd" şi sunt nevoit să le închei tot în anturajul lui. Sper însă ca în România să nu mă mai întâlnesc în viața mea cu acest individ lipsit de cel mai elementar bun simț.

2 ianuarie

Astăzi am văzut la televizor o Sfântă Liturghie neobişnuită, săvârşită de arhiepiscopul Hristodoulos. Credincioşii din biserică erau surdo-muți, iar doi asistenți sociali le traduceau în limbajul mimico-gestual momentele slujbei şi predica Preafericitului. După încheierea Sfintei Liturghii, participanții au mărturisit că au rămas foarte impresionați.

4 ianuarie

Nu mai am de primit alți bani din Grecia, de aceea mă duc să îmi lichidez contul din bancă.

6 ianuarie

Slujba de Botezul Domnului se săvârşeşte în Grecia cu acelaşi fast ca pe la noi, însă este lipsită de gerul Bobotezei.

7 ianuarie

Este o vreme frumoasă, de aceea după Sfânta Liturghie mă plimb pe faleză.

8 ianuarie

Trec pe la facultate. Secretara îmi spune că preşedintele secției a anunțat-o că, în 15 ianuarie, se va ține primul Consiliu Profesoral din acest an şi voi putea să depun şi eu jurământul. Totuşi, ca să nu apară surprize, este bine să revin în câteva zile, ca să am informația precisă.

9 ianuarie

Astăzi s-a întors Cristian Chivu din România. Mă invită la o cină cu produse tradiționale românești. Altfel este Crăciunul în România decât în Grecia.

11 ianuarie

S-a redeschis cantina studențească. Încep să vină și ceilalți români din vacanță.

12 ianuarie

Mă duc la facultate, iar secretara îmi spune că, în 15 ianuarie, este sigur că va avea loc un Consiliu Profesoral.

Pentru a putea depune jurământul de Doctor în Teologie, procesul verbal de la susținerea lucrării trebuie predat la secretariatul facultății, dar secretara care l-a întocmit a omis să facă acest lucru. O caut pe doamna respectivă prin toată facultatea, până dau de ea și rezolvăm problema.

13 ianuarie

Trec pe la starețul Tasias și îi mulțumesc pentru cazarea acordată la Sfânta Teodora. Îl informez că, în 16 ianuarie, voi pleca definitiv din Grecia.

14 ianuarie

Îmi fac ultimele cumpărături și mă pregătesc de întoarcerea în România.

15 ianuarie

Exact la o lună de la susținerea tezei de doctorat depun jurământul de Doctor în Teologie, în fața Consiliului Profesoral al secției pastorale a Facultății de Teologie din Tesalonic și a reprezentantului Universității.

Îmi ridic adeverința că sunt Doctor în Teologie.

Îi scriu arhiepiscopului Hristodoulos şi îi mulțumesc pentru bursa acordată şi pentru grija pe care mi-a purtat-o mai bine de cinci ani în Grecia.

Îmi fac ultimele pregătiri înaintea plecării.

16 ianuarie 1999

La ora 6,30, autocarul firmei Anesis porneşte spre Bucureşti.

Bine că am depus jurământul de Doctor în Teologie şi apuc să părăsesc spațiul elen la timp, fiindcă mâine îmi expiră viza de Grecia. Dacă depășeam acest termen, riscam să mi se pună interdicție de a mai călca pe teritoriul grecesc până la cinci ani.

Rămas bun, Grecia, te las cu bine!

România

În 20 ianuarie, m-am dus la Alba Iulia, Eparhie de care aparţineam din punct de vedere canonic, pentru a participa la examenul de ocupare a unui post didactic la Facultatea de Teologie din această localitate.

Înaltpreasfinţitul Părinte Andrei m-a primit foarte bine şi mi-a pus la dispoziţie un apartament cu două camere, situat în apropierea Arhiepiscopiei.

Ierarhul m-a întrebat dacă vreau să mă călugăresc sau să fiu hirotonit preot celib. I-am răspuns că, în primul rând, nu mă simt vrednic, nici pregătit, pentru a deveni preot, indiferent dacă aş fi căsătorit sau nu, iar Înaltpreasfinţitul mi-a spus că niciodată nu voi avea acest simţământ, pentru că omul nu este vrednic să Îi slujească lui Dumnezeu, dar Acesta „ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci potrivit planului Său şi harului dat nouă întru Hristos Iisus mai înainte de începutul veacurilor" (II Timotei 1,9). În al doilea rând, i-am zis că mă bate gândul de a-mi întemeia o familie, dar şi cel de a-mi dedica întreaga viaţă lui Dumnezeu şi nu ştiu pe care să îl aleg, de aceea nu consider că este momentul potrivit pentru a purta această discuţie şi l-am rugat să nici nu mai abordăm acest subiect până după Sfintele Paşti.

În 3 şi 4 februarie a avut loc concursul prin care am ocupat un post didactic la Facultatea de Teologie din Alba Iulia, mi-am intrat imediat în drepturi şi am început să mă acomodez cu noile mele atribuţii.

În această perioadă, îl întâlneam adeseori pe Înaltpreasfinţitul Părinte Andrei, luam în discuţie diverse subiecte şi, fără

să vorbim despre hirotonia mea, eu eram foarte frământat de calea pe care o voi urma.

Nu am simțit de mic vocația de a mă face călugăr. Acest lucru ar fi fost cu neputință, de vreme ce în județul Mureş, în care m-am născut şi am crescut, nu a existat nicio mănăstire până în 1989. Cine nu a intrat în viața lui într-o mănăstire nu poate iubi monahismul, nu poate avea vocație monahală, la fel cum un băiat nu poate iubi o fată pe care nu a văzut-o în viața lui.

Recunosc că după ce am început cursurile Seminarului Teologic din Cluj-Napoca am vizitat câteva mănăstiri şi, din când în când, mă bătea gândul călugăriei, dar arareori. Principala mea preocupare era studiul, acolo trebuia să îmi canalizez întreaga mea energie.

Profesorii din Seminar ne-au învățat să ne rugăm lui Dumnezeu să ne scoată în cale persoana cea mai potrivită cu care să întemeiem o familie şi eu m-am rugat ani de zile în acest sens, până când am înțeles că eu Îi ceream lui Dumnezeu ce să îmi dea, în loc să aştept să se facă voia Lui cu mine. Abia atunci am început să conştientizez şi să accentuez cuvintele: „Facă-se voia Ta, precum în cer, aşa şi pe pământ" din rugăciunea „Tatăl nostru", abandonându-mă în voia lui Dumnezeu. De asemenea, am început să mă rog lui Dumnezeu să îmi descopere voia Lui şi calea mea, care mă vor duce la mântuire.

După cum un meşter priceput măsoară de zece ori un material şi îl taie o singură dată, pentru a nu-l strica, şi eu mi-am sporit rugăciunea şi am chibzuit îndelung ce cale să aleg, pentru că celibatul şi călugăria sunt drumuri fără întoarcere, iar psalmistul ne-a atras luarea aminte, zicând: „Faceți făgăduințe şi le împliniți Domnului Dumnezeului vostru" (Psalmul 75,11).

Într-o seară m-am rugat mai mult lui Dumnezeu şi m-am aşezat în pat foarte liniştit. În puterea nopții, parcă m-a trezit cineva din somn şi o forță mai presus de mine, căreia nu mă

puteam opune, îmi transmitea imboldul nestăvilit de a-mi închina întreaga viață lui Dumnezeu, renunțând la ideea de a-mi întemeia o familie. Atunci mi-a venit în minte momentul în care David a fost uns de către Samuel cu untdelemn, iar „Duhul Domnului a venit năprasnic peste David" (I Regi 16,13) şi am înțeles că procesul pentru a lua decizia de a mă hirotoni preot necăsătorit a durat foarte mult, dar hotărârea pentru aceasta trebuia luată foarte rapid.

Dimineață m-am dus în audiență la Înaltpreasfințitul Părinte Andrei şi i-am spus că am venit pentru a purta discuția pe care o amânasem până după Sfintele Paşti, dar momentul a sosit mai devreme şi i-am comunicat faptul că sunt foarte hotărât să fiu hirotonit preot fără familie. După ce i-am împărtăşit Înaltpreasfințitului această decizie, m-am liniştit, asemenea unei corăbii care a rătăcit îndelung pe valurile mării, bătută de multe vânturi, dar în cele din urmă a ajuns la liman.

L-am rugat să mă hirotonească la o Sfântă Liturghie când va fi cât mai puțină lume de față şi mi-a răspuns că ştie când să o facă. I-am spus de asemenea că am promis că voi pleca la vară în misiunea grecească din India - timp de două luni - şi a fost de acord.

După vreo două săptămâni, Înaltpreasfințitul m-a informat că mă va hirotoni diacon în Sâmbăta Mare, la schitul „Sfântul Ioan Botezătorul" din Alba Iulia, iar preot, la Liturghia din noaptea Sfintelor Paşti, în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia.

În 10 aprilie 1999, am fost hirotonit diacon, iar în 11 aprilie preot, pe seama Catedralei Reîntregirii din Alba Iulia.

Hirotonia mea întru preot

Hirotonia mea întru preot

În luna mai am luat legătura cu părintele Ignatie din Calcutta şi am stabilit perioada pe care să o petrec în India. Acum fiind cleric, părintele mi-a spus că Înaltpreasfinţitul Andrei trebuie să comunice cu mitropolitul Nikitas de Hong Kong, de care aparţine canonic misiunea din India, pentru a obţine binecuvântarea de a-mi desfăşura activitatea şi de a sluji sub omoforul său.

Mi-am luat viza Indiei, după care l-am contactat pe mitropolitul Nikitas Lulias, pe care îl întâlnisem la Canberra, în 1991, şi cu care am corespondat o perioadă de timp, când eram student. Am stabilit cu acesta ce amănunte trebuie să conţină scrisoarea de recomandare pe care i-o va adresa Înaltpreasfinţitul Părinte Andrei. Mitropolitul de Hong Kong a primit epistola respectivă şi mi-a acordat binecuvântarea de a lua parte la activităţile misiunii greceşti din Calcutta.

India

28 iunie

La 11,00, avionul a aterizat la Calcutta.

În aeroport, părintele Ignatie îmi sărută mâna, pentru că acum şi eu sunt preot. M-a impresionat acest gest.

La misiune se află în acest moment maica Nectaria, cu care m-am întâlnit în Atena, în 1994, înainte de a veni prima dată la Calcutta.

Omul de încredere al părintelui Ignatie este Gabriel, catolicul botezat ortodox în 1995, iar mâna dreaptă a maicii Nectaria este Hristodoulos.

Faţă de ultima mea vizită în India, de acum trei ani, numărul creştinilor a crescut. Nomita, bucătăreasa, s-a botezat, purtând acum numele de Maria şi toată familia ei a devenit ortodoxă. De asemenea, văd numeroase feţe de creştini necunoscuţi, ceea ce înseamnă că activitatea misiunii sporeşte.

29 iunie

La Sfânta Liturghie, a slujit părintele Mundal, care între timp a fost hirotonit preot pentru biserica din Calcutta.

30 iunie

Mă duc împreună cu părintele Ignatie şi cu maica Nectaria la orfelinatul de fete din Bakeswar, lângă Calcutta, care va fi inaugurat în luna august. Clădirea este gata, iar acum se fac ultimele finisaje. Părintele mi-a spus că investiţia a costat un milion de dolari americani, iar banii au fost obţinuţi din donaţii făcute de greci din Grecia, Australia şi S.U.A., dar şi de nişte ortodocşi din Coreea de Sud.

Orfelinatul de fete din Bakeswar

1 iulie 1999

Plec cu părintele Dimitrie, un preot mai nou, care îmi foloseşte ca translator, într-un sat, pentru a catehiza mai multe familii interesate de credinţa creştină. Ne-am dus şi ne-am întors cu trenul, care era cam aglomerat şi plin de vânzători ambulanţi.

2 iulie

După-amiaza, mergem cu Gabriel să catehizăm două familii din Calcutta.

3 iulie

Astăzi au avut loc mai multe botezuri în biserica din Calcutta.

4 iulie

Ne-am trezit la 2,30, pentru că astăzi este duminică şi vom pleca într-un sat aflat la o distanţă de vreo o sută de kilometri de Calcutta.

Părintele Ignatie a angajat un şofer permanent la misiune, care conduce jeepul Mahindra, încât a scăpat de această grijă.

Sfânta Liturghie este săvârşită într-o casă, iar la slujbă iau parte câteva zeci de indieni.

5 iulie

Astăzi a început primul seminar de anul acesta. Sunt 23 de cursanți, dintre care unii au participat şi la seminariile precedente. Traduc pe rând părintele Mundal şi Gabriel.

Eu cu o serie de seminarişti

6 iulie

A venit la misiune Anastasia, o asistentă medicală din Grecia. Aceasta are vreo 28 de ani şi ar vrea să se căsătorească, dar nu îşi găseşte un prieten. O colegă de-a ei a fost în aceeaşi situație, dar anul trecut a fost în misiunea din Calcutta, iar după câteva luni s-a căsătorit.

8 iulie

Este joi, de aceea după-amiază plec cu seminariştii la Victoria Memorial şi la muzeu.

9 iulie

Pe la 19,30, în timp ce eram în curtea misiunii, m-a înțepat o insectă la glezna stângă. Am simțit o durere foarte ascuțită, mult mai intensă decât cea provocată de un țânțar. Mi-am ridicat rapid pantalonul, dar când m-am uitat, nu mai era nimic acolo.

10 iulie

Peste noapte piciorul mi s-a umflat şi mă doare.

Dimineață m-am dus la dispensarul misiunii. Era de serviciu medicul cel tânăr. Acesta s-a uitat la urma de la muşcătură şi la umflătură şi mi-a dat nişte medicamente dintr-un dulap.

Astăzi s-a încheiat seminarul. I-am examinat pe cursanți şi am fost mulțumit, pentru că au învățat.

11 iulie

Piciorul îmi este mai umflat decât ieri şi mă doare mai tare, însă fiind duminică, dispensarul misiunii este închis. Anastasia s-a uitat la el, dar nu ştie ce să facă, pentru că habar nu are ce m-a muşcat.

După Sfânta Liturghie l-am cunoscut pe Raju Bharat, un ortodox, care este proprietarul a două hoteluri în Calcutta. Acesta mi-a spus că are un verişor care locuieşte în Bucureşti.

12 iulie

Piciorul m-a chinuit toată noaptea. Dimineață mă duc la dispensar. Este de serviciu medicul mai în vârstă. Acesta mă examinează şi mă întreabă ce medicamente am luat. Îi aduc cutiile. Se prinde de cap şi îmi spune să le arunc imediat. Îmi

prescrie altele, mult mai puternice, pe care trebuie să le cumpăr dintr-o farmacie.

După-amiaza împărțim alimente nevoiaşilor din Calcutta, însă din cauza piciorului nu pot sta la poartă, ci completez într-un registru numele celor care beneficiază de ajutorul misiunii.

13 iulie

Nu am putut închide un ochi azi noapte, pentru că piciorul îmi este şi mai umflat şi mă doare cumplit. În timp ce mă tot răsuceam în pat, mă şi vedeam cu el amputat. Dimineață plec din nou la doctor, dar este cel tânăr, care îmi spune că nu ştie ce să îmi facă, dar dacă se agravează mai mult, îmi recomandă să mă duc la un spital.

14 iulie

Azi-noapte durerea de la picior a început să cedeze, încât sunt mai încrezător că voi fi în continuare biped.

15 iulie

Slavă Domnului că piciorul începe să se desumfle, iar durerea se reduce în intensitate.

Mă duc cu părintele Ignatie şi cu maica Nectaria la orfelinatul din Bakeswar, unde se încheie ultimele finisaje şi se face curățenie.

16 iulie

Piciorul este un pic mai bine decât era ieri.

După-amiaza plec din nou cu Gabriel să catehizăm cele două familii din Calcutta.

17 iulie

Ne-am dus cu părintele Dimitrie într-un sat, pentru a

răspândi cuvântul lui Dumnezeu. Am călătorit cu trenul, apoi pe jos, încât am forțat un pic piciorul stâng, locul unde a fost colectat puroiul s-a spart, iar acesta a curs tot afară.

Seara se uită Anastasia la rană, o dezinfectează, pune nişte alifie şi o pansează.

18 iulie

Azi-noapte iar m-a chinuit piciorul bolnav.

După Sfânta Liturghie, Anastasia îmi schimbă pansamentul şi îmi spune că piciorul arată un pic mai bine decât ieri.

Fiindcă este duminică vreau să vizitez oraşul, însă nu grădina zoologică, muzeul şi Victoria Memorial, ca de obicei, ci vreau să văd ceva nou, de aceea plec la templul Jain Pareshnath.

Templul Jain Pareshnath din Calcutta

Eu în fața templului Jain Pareshnath

19 iulie

În cursul nopții piciorul a fost ceva mai bine, dar continuă să fie umflat. Mă duc la medicul mai în vârstă, care îmi mai stoarce un pic de puroi, îmi dezinfectează rana, mă pansează și îmi spune să continui tratamentul.

Începe un nou seminar. Am 21 de cursanți. Traducerea este asigurată de Gabriel şi John Samantha, care mi-a spus că s-a căsătorit, dar nu şi-a găsit o creştină, iar soția lui este hinduistă, motiv pentru care nu va putea fi hirotonit preot.

20 iulie

Piciorul este un pic mai bine.

După Sfânta Liturghie continui seminarul.

21 iulie

Astăzi este de serviciu medicul mai în vârstă. Acesta îmi mai curăță o dată rana, o unge cu unguent, o pansează şi îmi spune că tratamentul dă roade şi să am răbdare, pentru că ce a fost mai greu a trecut.

A venit în misiune Ana, o americancă cu origini greceşti, care are o afacere în Hong Kong şi sprijină financiar activitățile misiunii.

22 iulie

După-amiaza ies cu seminariştii la grădina zoologică.

23 iulie

Anastasia mi-a schimbat pansamentul şi mi-a spus că rana abia acum începe să fie mai bine. În 17 iulie, nu a avut curajul să îmi zică, dar piciorul îmi era foarte umflat, iar puroiul săpase până la os, încât după ce a curs, aveam acolo un adevărat crater. Acum îmi spune şi ea să stau liniştit.

24 iulie

S-a încheiat seminarul şi i-am examinat pe cursanți. Cei mai mulți s-au descurcat bine.

25 iulie

Sunt mai bine cu piciorul, de aceea slujesc şi eu la Sfânta Liturghie. Părintele Ignatie îmi dă să citesc nişte pomelnice în limba greacă, dar nu ştiu cine le-a scris pe cele mai multe, pentru că scrisul este aproape indescifrabil.

Este duminică, de aceea vizitez templul Birla Mandir.

Templul Birla Mandir din Calcutta

Eu în fața templului Birla Mandir

26 iulie

Mă duc cu părintele Ignatie şi cu maica Nectaria la orfelinatul din Bakeswar. Aici se fac ultimele retuşuri şi se continuă curăţenia.

După-amiază împărţim alimente celor lipsiţi din Calcutta.

27 iulie

În sfârşit, rana începe să prindă coajă, iar piciorul de elefant se transformă încet-încet în picior de om, încât medicul în vârstă îmi recomandă să renunţ la pansament.

28 iulie

Plec cu părintele Dimitrie în alt sat pentru catehizare.

Părintele Ignatie îl preţuieşte foarte mult pe părintele Dimitrie şi mi-a spus că în fiecare lună, acesta îşi donează 10% din salariu pentru săraci, fără să ştie nimeni, în timp ce ceilalţi preoţi se plâng că nu le ajung banii şi cer mereu o mărire de salariu.

29 iulie

Mă duc cu părintele Ignatie şi cu maica Nectaria la orfelinatul din Bakeswar, unde se încheie curăţenia şi începe să se monteze mobilierul.

30 iulie

Piciorul mi s-a dezumflat aproape de tot, a prins coajă şi mă doare foarte puţin atunci când păşesc.

Astăzi am plecat din nou cu Gabriel să catehizăm cele două familii din Calcutta.

31 iulie

După-amiază au avut loc mai multe botezuri şi o cununie în biserica din Calcutta.

1 august 1999

Ne trezim devreme pentru a săvârşi Sfânta Liturghie într-un sat, care, ca de obicei, se oficiază într-o casă. Este foarte multă lume, care la plecare ne însoţeşte, prin plantaţiile de orez, până la maşină.

La întoarcere, trecem prin alte două sate, unde sunt biserici în construcţie, semn clar că numărul credincioşilor sporeşte.

2 august

Astăzi se împart alimente nevoiaşilor din Calcutta.

3 august

Plec cu părintele Dimitrie pentru catehizare într-un sat.

Creştini care ne însoţesc la plecarea din sat

Creştini care ne însoțesc la plecarea din sat

Eu cu un agricultor indian

4 august

Lângă sediul misiunii se află o mănăstire Ramakrishna. Dimineaţă am vorbit cu starețul acesteia şi am stabilit să ne întâlnim la 18,30, pentru a discuta vreo oră despre credinţa lor, pe care nu vreau să o cunosc doar din cărţi. Starețul m-a rugat să vin cu un translator, pentru că el nu este bun cunoscător al limbii engleze.

Gabriel a fost de acord să îmi traducă discuţia cu starețul mănăstirii, dar de la 18,30, l-am aşteptat până la 20,00, iar el nu a venit. S-a întors pe la orele 22,00 la misiune şi mi-a spus că a uitat cu totul de întâlnirea din această seară. Nu regret numai faptul că nu am discutat cu starețul mănăstirii, căruia îi puneam ce întrebări doream eu şi aflam lucruri care nu sunt trecute în cărţi, ci şi acela că respectivul şi-a făcut timp pentru mine, m-a aşteptat, iar eu nu m-am prezentat la întâlnire şi nu îi pot motiva că translatorul meu a uitat de discuţia noastră.

5 august

Toţi cei din casă plecăm la orfelinatul din Bakeswar. Încă se mai face curat şi se montează mobilierul.

Americanca se oferă să achite ea draperiile şi perdelele pentru întreaga clădire.

6 august

Astăzi este hramul bisericii şi slujba este mai festivă.

8 august

După Sfânta Liturghie de duminică, ies cu Ana şi Anastasia să vizităm oraşul.

9 august

Astăzi începe un nou seminar. Au venit 19 cursanţi.

Mâine vor sosi două grecoaice, una din Grecia, iar cealaltă din Australia, încât nu va mai fi loc în casă, de aceea părintele Ignatie mă roagă să îmi adun tot ce am în cameră, pentru a mă muta din sediul misiunii.

Seara mă mut cu părintele într-un apartament cu patru camere, situat la vreo 10-15 minute de mers cu maşina de misiune. Aici nu este aer condiționat, nici apă caldă la baie.

10 august

Aseară m-am culcat transpirat, toată noaptea am asudat, iar dimineață m-am trezit ud.

La 6,30, pornim cu părintele spre misiune.

După slujbă am împărțit biscuiți şi lapte copiilor, ca în fiecare zi, apoi mi-am predat orele.

Astăzi au venit Ioana, din Grecia, care este cazată la misiune, şi Elena, din Australia, care stă la un hotel.

Este neplăcut să nu locuiesc în misiune, pentru că în puținul timp liber trebuie să stau fie în holul casei, fie în curte, unde sunt în permanență transpirat.

La 21,30, am plecat cu părintele Ignatie la apartament.

11 august

La 6,30, am pornit spre misiune şi am avut o zi plină, exact ca cea de ieri.

12 august

Este joi, de aceea după-amiază plec cu seminariştii la Victoria Memorial şi la muzeu.

Când mă întorc, mă întâlnesc la misiune cu Temistocle, care între timp s-a călugărit şi poartă numele de Dimitris, fiind hirotonit preot. Acesta este însoțit de sora şi cumnatul lui, care are nasul spart şi obrazul stâng tumefiat. Părintele Dimitris motivează

că la coborârea din avion, scara acestuia a fost udă, iar cumnatul lui a alunecat şi s-a accidentat.

În drumul spre apartament, părintele Ignatie îmi spune că Dimitris a fost hirotonit preot pentru Bombay în 2 februarie, dar de atunci a venit o singură dată în acest oraş, în care a stat o săptămână, fiind cazat la un hotel de cinci stele. În timpul scurtului său sejur, a cumpărat doi-trei saci de orez, pe care i-a împărțit unor săraci cu care şi-a făcut poze, pentru a le publica în revistele din Grecia, ca să arate ce bogată misiune desfăşoară el în India. În rest, Dimitris locuieşte şi călătoreşte prin toată Grecia, de unde adună bani şi ajutoare pentru nevoiaşii din Bombay, dar nimeni nu ştie unde ajung banii şi ajutoarele respective, de vreme ce misiune grecească în Bombay nu există, iar aceasta dăunează foarte mult activității pe care părintele Ignatie o desfăşoară în Calcutta, pentru că lumea se informează şi nu are încredere în „misionari" de teapa părintelui Dimitris.

În Calcutta, părintele Dimitris şi însoțitorii lui sunt cazați tot la un hotel de lux.

13 august

Astăzi a venit mitropolitul Dionysios de Noua Zeelandă, de care aparținuse misiunea din India până în 1996, când a fost înființată Mitropolia de Hong Kong. Acesta are 83 de ani.

14 august

Este sâmbătă şi s-a încheiat seminarul prin examinarea cursanților. Sunt mulțumit de cum au învățat cei mai mulți.

Au sosit două doamne ortodoxe din Coreea de Sud.

15 august

La Sfânta Liturghie am slujit împreună cu mitropolitul Dionysios, cu părintele Ignatie şi cu doi preoți indieni.

Împreună cu mitropolitul Dionysios

Împreună cu mitropolitul Dionysios, Elena din Australia şi două sud coreence

16 august

Împreună cu mitropolitul Dionysios şi Elena am plecat să vizităm două sate în care se construiesc biserici ortodoxe.

Azi a ajuns la Calcutta mitropolitul Nikitas de Hong Kong.

Părintele Ignatie se mută înapoi în casa misiunii şi îmi spune să fac naveta între apartament şi misiune cu taxiul, pentru că în Calcutta nu este foarte scump.

Întrucât suntem mulţi, iar sufrageria misiunii a devenit neîncăpătoare, servim masa în două serii.

17 august

Astăzi au mai sosit doi preoţi greci şi doi reporteri din Grecia, care vor filma inaugurarea orfelinatului din Bakeswar, pentru a transmite evenimentul pe unul dintre canalele televiziunii greceşti.

Un preot şi reporterii sunt cazaţi în apartament cu mine.

18 august

Mitropolitul Nikitas a slujit Sfânta Liturghie în biserica din Calcutta şi m-a invitat să fac parte din sobor.

Toţi oaspeţii străini şi preoţii indieni am servit masa de prânz la restaurantul unui hotel al lui Raju Bharat, care nu acceptă niciun ban pentru consumaţie.

De când m-am mutat în apartament sunt tot timpul transpirat, zi şi noapte, de aceea simt aerul condiţionat din local ca pe un balsam.

Am servit cina la acelaşi restaurant.

19 august

Ne-am deplasat cu mai multe autoturisme la orfelinatul din Bakeswar. E multă lume aici. Printre invitaţi se numără şi ambasadorul grec de la New Delhi.

Împreună cu mitropolitul Nikitas

Se dezvelește placa de pe orfelinat, are loc o slujbă și mai multe cuvântări. Cea mai apreciată și aplaudată a fost cea susținută de părintele Ignatie, care a vorbit în limba bengaleză.

20 august

Mitropolitul Nikitas s-a întors în Hong Kong, părintele Dimitris cu sora și cumnatul lui au plecat în Grecia, iar coreencele au revenit la Seoul.

Inaugurarea orfelinatului din Bakeswar

21 august

Ochii mi s-au înroşit, mă ustură şi îmi lăcrimează. Pe când să mă bucur că nu mă mai doare piciorul, vine alt necaz peste mine.

Ana a plecat şi ea în Hong Kong.

22 august

Este duminică, iar Sfânta Liturghie se săvârşeşte în biserica din Calcutta, fiind filmată de reporterii din Grecia.

Ochii continuă să mă usture şi să îmi lăcrimeze.

23 august

M-am dus la doctor şi m-a găsit bolnav de conjunctivită. Mi-a dat nişte picături, pe care trebuie să le pun în ochi, timp de o săptămână. Sunt convins că printre cauzele inflamației se numără şi faptul că de aproape două săptămâni nu m-am spălat

decât cu apă rece, care nu a îndepărtat numeroşii microbi cu care intru în contact.

Astăzi începe un nou seminar.

24 august

Preotul şi cei doi reporteri, care au fost cazați cu mine în apartament, au plecat astăzi în Grecia. În aceste zile, au făcut mai multe reportaje despre activitățile misiunii din Calcutta şi Bengalul de Vest.

Mi s-ar fi părut normal ca taxiul între apartament şi misiune, pe care îl luam cel puțin de două ori pe zi, să fie achitat de toți pasagerii acestuia, însă grecii nu au mână de dat, iar obligația de a-l plăti îmi revine tot timpul numai mie, eu având un salariu cu mult mai mic decât al lor.

25 august

Picăturile pentru ochi încep să îşi facă efectul.

Mitropolitul Dionysios s-a întors în Noua Zeelandă.

26 august

Este joi, de aceea după-amiază ies în centrul oraşului cu seminariştii.

27 august

Elena s-a înapoiat în Australia.

28 august

S-a încheiat seminarul şi i-am examinat pe băieți, care au fost silitori.

29 august

Sfânta Liturghie se săvârşeşte în biserica din Calcutta.

Ies să vizitez un pic centrul oraşului, pentru că mâine mă voi întoarce în România.

30 august

Dimineață mi-am împachetat, după-amiază mi-am luat rămas bun de la toată lumea, iar spre seară, părintele Ignatie m-a dus la aeroport.

Întrucât de trei săptămâni sunt în permanență transpirat, coaja de la glezna stângă nu s-a putut usca, să îmi cadă, însă piciorul este dezumflat.

În aeroport mi-am pus ultimele picături pentru conjunctivită.

Sunt conştient că eu mi-am încheiat misiunea în India, unde a propovăduit Sfântul Apostol Toma şi mă rog Bunului Dumnezeu să îmi ajute să ajung cu bine în România, pentru

a-mi continua activitatea în ogorul Lui, acolo unde a răspândit cuvântul Evangheliei Sfântul Andrei, cel dintâi chemat la apostolie, ocrotitorul meu, întrucât eu sunt născut în ziua de 30 noiembrie.

31 august

După-amiaza, avionul a aterizat la Bucureşti.

Conjunctivita mi-a trecut, piciorul nu mă mai doare deloc, în România este răcoare, iar eu mă simt atât de bine, încât exclam din toată inima: „Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale şi niciun cuvânt nu este îndeajuns spre lauda minunilor Tale!”.

CUPRINS

Cuvânt înainte 3
România 6
Australia 9
Singapore 27
România 35
Grecia 36
Bangladesh 84
India 88
Grecia 162
România 173
Grecia 174
Sfântul Munte Athos 183
Grecia 202
Egipt 216
Grecia 276
India 278
Grecia 308
Sfântul Munte Athos 313
Grecia 318
Italia 322
Grecia 344
Israel 358
Grecia 412
Bulgaria 412
România 413

Grecia 413
India 416
Grecia 426
Sfântul Munte Athos 428
Grecia 430
Turcia 437
Grecia 443
România 467
Grecia 468
Sfântul Munte Athos 486
Grecia 488
România 504
India 510